

Службен весник

на Република Македонија

Број 154

7 декември 2012, петок

година LXIX

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
3708. Одлука за именување на неизвршни членови на Советот на Народната банка на Република Македонија....	2	3714. Решение за утврдување на репрезентативност на здружение на работодавачи на ниво на гранка, односно оддел	4
3709. Уредба за изменување на Уредбата за постапката за продажба на акциите и уделите што и се издадени на Република Македонија	3	3715. Решение за утврдување на репрезентативност на здружение на работодавачи на ниво на гранка, односно оддел заради учество во колективно договарање.....	4
3710. Одлука за престанок и за давање на трајно користење на недвижна ствар на Центар за управување со кризи.....	3	3716. Решение за утврдување на репрезентативност на здружение на работодавачи на ниво на гранка, односно оддел	4
3711. Одлука за давање во закуп на дел од недвижни ствари со непосредна спогодба на Град Скопје.....	3	3717. Решение за утврдување на репрезентативност на здружение на работодавачи на ниво на гранка, односно оддел заради учество во колективно договарање.....	5
3712. Одлука за набавка на недвижни ствари - објекти.....	4	3718. Решение за утврдување на репрезентативност на синдикат на ниво на гранка, односно оддел заради учество во колективно договарање ...	5
3713. Одлука за давање согласност на Одлуката за продажба на акциите на Фондот за пензиското и инвалидското осигурување на Македонија издадени од АД Органска хемиска индустрија "Наум Наумовски-Борче" – Скопје бр. 02-7001/1 од 07.12.2012 година.....	4	3719. Решение за утврдување на репрезентативност на синдикат на ниво на гранка, односно оддел заради учество во колективно договарање ...	6

	Стр.		Стр.
3720. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија У.бр. 24/2012 од 20 ноември 2012 година.....	7	Меѓународни договори	
3721. Решение на Уставниот суд на Република Македонија У.бр. 48/2012 од 20 ноември 2012 година.....	7	47. Закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Руската Федерација за заемно признавање на документите за образование и научните звања.....	2
3722. Издвоено мислење на Уставниот суд на Република Македонија.....	8	48. Закон за ратификација на Договорот меѓу Македонската влада и Владата на Сојузна Република Германија за заемна заштита на класифицирани информации.....	14
3723. Оглас од Судскиот совет на Република Македонија.....	14	49. Закон за ратификација на Спогодбата за воздушен сообраќај меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Соединетите Американски Држави.....	44
3724. Решение за давање одобрение за издавање на долгорочни хартии од вредност по пат на приватна понуда...	17	50. Закон за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Казахстан за одбегнување на двојното оданочување и за заштита од фискална евазија по однос на даноците на доход.....	79
3725. Решение за давање одобрение за издавање на долгорочни хартии од вредност по пат на приватна понуда...	19		
3726. Правилник за утврдување на формата и содржината на барањето за доделување на броеви и серии на броеви, податоците што се приложуваат кон барањето како и начинот и постапката за доделување на броеви и серии на броеви од Планот за нумерација.....	19		

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

3708.

Врз основа на член 49 став (4) од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ број 158/10 и 123/12), Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 4 декември 2012 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА НЕИЗВРШНИ ЧЛЕНОВИ НА СОВЕТОТ НА НАРОДНАТА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

I. За неизвршни членови на Советот на Народната банка на Република Македонија се именуваат:

1. Љиман Куртиши, дипломиран економист,
2. доц. д-р Александар Стојков, дипломиран економист,
3. д-р Методиј Хаџи - Васков, дипломиран економист и
4. д-р Михаил Петковски, дипломиран економист.

II. Мандатот на именуваниот неизвршен член на Советот под реден број 1 од точката I на оваа одлука почнува да тече од денот на влегувањето во сила на оваа одлука. Мандатот на именуваните неизвршни членови на Советот под реден број 2, 3 и 4 од точката I на оваа одлука почнува да тече од 29 април 2013 година.

III. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 07-4996/1
4 декември 2012 година
Скопје

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

3709.

Врз основа на член 95 од Законот за трансформација на претпријатија со општествен капитал („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/1993, 48/1993, 21/1998, 25/1999, 39/1999, 81/1999, 49/2000, 6/2002, 31/2003, 38/2004, 35/2006, 84/2007 и 123/2012) и член 12 од Законот за приватизација на државен капитал („Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/1996, 25/1999, 81/1999, 49/2000, 6/2002, 31/2003, 38/2004, 74/2005 и 123/2012), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29.11.2012 година, донесе

УРЕДБА

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА УРЕДБАТА ЗА ПОСТАПКАТА ЗА ПРОДАЖБА НА АКЦИИТЕ И УДЕЛИТЕ ШТО И СЕ ИЗДАДЕНИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Во Уредбата за постапката за продажба на акциите и уделите што и се издадени на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 32/2003, 41/2004, 89/2005 и 69/2010) во член 12 бројот „30“ се заменува со бројот „15“.

Член 2

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-9189/1
29 ноември 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

3710.

Врз основа на член 20, став 1 и член 27-а од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05, 150/07 и 35/11), Владата на Република Македонија, на седницата одржана 20.10.2012 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ НА НЕДВИЖНА СТВАР НА ЦЕНТАР ЗА УПРАВУВАЊЕ СО КРИЗИ

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за одбрана му престанува користењето на недвижна ствар - објект број 1 со вкупна површина од 557м², кој се наоѓа на Катастарска парцела бр.12621, Катастарска општина Прилеп, запишан во Имотен лист бр.42752, сопственост на Република Македонија.

Член 2

Недвижната ствар од член 1 на оваа одлука се дава на трајно користење, без надомест на Центар за управување со кризи.

Член 3

Примопредавањето на недвижната ствар од член 1 на оваа одлука ќе се изврши меѓу Министерството за одбрана и Центар за управување со кризи, во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-5925/1
20 октомври 2012 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

3711.

Врз основа на член 52 став 2 алинеја 4 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05, 150/07 и 35/11), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24.11.2012 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ДАВАЊЕ ВО ЗАКУП НА ДЕЛ ОД НЕДВИЖНИ СТВАРИ СО НЕПОСРЕДНА СПОГОДБА НА ГРАД СКОПЈЕ

Член 1

Со оваа одлука дел од недвижните ствари, сопственост на Република Македонија, досегашен корисник: Министерство за здравство, се даваат во закуп на Град Скопје, со услов за користење за потребите на Градот Скопје, но само за организирање на паркирањето во Комплекс Клиники „Мајка Тереза“ Скопје и тоа:

- паркинг простор со површина од 2731м² со следните мери и граници: од северозапад во должина од 98.70м, 2.50м, 1.65м и 15.30м, од југоисток во должина од 7.00м, од југозапад во должина од 65.10м, 18.80м, 36.65м, 13.95м, 32.50м, 5.75м и 23.40м и од северозапад во должина од 18.15м и 3.00м, лоциран на ул. „Водњанска“, Катастарска парцела бр.429, Катастарска Општина Центар 2, евидентиран во Имотен лист бр. 15138, и

- паркинг простор со површина од 1818м² со следните мери и граници: од североисток во должина од 9.20м, 6.70м, 6.30м, 4.05м и 4.00м од југоисток во должина од 7.80м, 21.40м, 5.60м, 6.80м, 18.40м и 10.00м, од југозапад во должина од 9.40м, 3.50м и 17.85м и од северозапад во должина од 62.80м, лоциран на ул. „Водњанска“, Катастарска парцела бр.429, Катастарска Општина Центар 2, евидентиран во Имотен лист бр. 15186.

Член 2

Недвижните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат во закуп на Град Скопје за период од десет години од денот на влегувањето во сила на оваа одлука, со месечна закупнина во висина на месечната добивка остварена од недвижните ствари што се даваат во закуп, во сооднос (2:1), два дела за Град Скопје и еден дел за Министерството за здравство.

Член 3

Договор за закуп на недвижните ствари од член 1 од оваа одлука, со закупнина во висина определена во член 2 од оваа одлука, ќе се склучи помеѓу Министерството за здравство и Градот Скопје во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-9023/1
24 ноември 2012 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

3712.

Врз основа на член 9 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр.8/05, 150/07 и 35/11), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 7.12.2012 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА НАБАВКА НА НЕДВИЖНИ СТВАРИ - ОБЈЕКТИ

Член 1

Да се изврши набавка (купување) на недвижни ствари – објекти од административно-деловен карактер потребни за сместување на државните органи кои до влегувањето во сила на оваа Одлука се сместени во деловен простор под закуп, како и оние кои имаат исканско потреба од дополнителен деловен простор.

Член 2

Недвижните ствари од член 1 на оваа Одлука кои се набавуваат треба да бидат со површина од 21.000,00 м2 до 23.000,00 м2 лоцирани во град Скопје, во централното градско подрачје (подрачјето на катастарските општини Центар и Кисела Вода), а вредноста на понудените недвижни ствари да не биде повисока од 1000 евра по м2, без даноци и давачки.

Член 3

Плаќањето ќе се врши на рати, во период од 15 години.

Член 4

Средствата потребни за набавка на недвижните ствари се обезбедуваат во Буџетот на Република Македонија во разделот на Службата за општи и заеднички работи, за секоја буџетска година, до истекот на обврската за плаќање.

Член 5

Набавката на недвижни ствари, предмет на оваа одлука, да се изврши по пат на прибирање на понуди, со објавување на јавен повик.

Член 6

Стручно – административните работи во врска со постапката за набавката од член 1 на оваа одлука, да ги спроведе и да го склучи договорот за купопродажба, Службата за општи и заеднички работи на Владата на Република Македонија.

Член 7

Со влегувањето во сила на оваа Одлука, престанува да важи Одлуката за набавка на недвижни ствари – објекти бр.135/1 од 06.11.2012 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.141/12).

Член 8

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 145/1
7 декември 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

3713.

Врз основа на член 193 став 3 од Законот за пензиско и инвалидско осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/2012), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 07.12.2012 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ОДЛУКАТА ЗА ПРОДАЖБА НА АКЦИИТЕ НА ФОНДОТ ЗА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА ИЗДАДЕНИ ОД АД ОРГАНСКА ХЕМИСКА ИНДУСТРИЈА "НАУМ НАУМОВСКИ-БОРЧЕ" – СКОПЈЕ БР. 02-7001/1 ОД 07.12.2012 ГОДИНА

1. Со оваа одлука се дава согласност на Одлуката за продажба на акциите на Фондот за пензиското и инвалидското осигурување на Македонија издадени од АД Органска хемиска индустрија "Наум Наумовски-Борче" - Скопје бр. 02-7001/1 донесена од Управниот одбор на Фондот на седницата одржана на 7.12.2012 година.

2. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 41-9422/1
7 декември 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И
СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА**

3714.

Врз основа на член 213-г став (2) од Законот за работните односи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 62/05, 106/08, 161/08, 114/09, 130/09, 50/10, 52/10, 124/10, 47/11, 11/12 и 39/12), министерот за труд и социјална политика на предлог на Комисијата за утврдување на репрезентативност, донесе

Р Е Ш Е Н И Е
ЗА УТВРДУВАЊЕ НА РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТ
НА ЗДРУЖЕНИЕ НА РАБОТОДАВАЧИ НА
НИВО НА ГРАНКА, ОДНОСНО ОДДЕЛ

1. Се утврдува репрезентативност на Организацијата на работодавачи на Македонија (скратен назив ОРМ) со седиште на ул. „Димитрие Чуповски“ бр.13 Скопје, на ниво на гранка, односно оддел во областа на Градежништво.

2. Репрезентативноста на здружението на работодавачи се утврдува за временски период од три години, од денот на донесувањето на ова решение.

3. Ова решение ќе се објави во („Службен весник на Република Македонија“).

Образложение

Организацијата на работодавачи на Македонија (скратен назив ОРМ), со седиште на ул. „Димитрие Чуповски“ бр.13-Скопје, на ден 5.9.2012 година под бр. 08-5511/3 до Комисијата за утврдување на репрезентативност (во понатамошниот текст: Комисија), поднесе барање за утврдување на репрезентативност на здружение на работодавачи на ниво на гранка, односно оддел во областа на Градежништво.

Кон барањето приложени се и докази за исполнување на условите за репрезентативност, на ниво на гранка, односно оддел, согласно член 213 став 3 од Законот за работните односи.

При разгледување на барањето и приложената документација, Комисијата ја утврди следната фактичка состојба: Бројот на вработените на ниво на гранка, односно оддел, согласно податоците од Државниот завод за статистика на Република Македонија - Статистички преглед бр.2.1.12.17 од 15.6.2012 "Вработени според економскиот статус во Република Македонија во 2012 година" во областа на Градежништво изнесува 24284 вработени.

Вкупниот број на вработени кај работодавачите членки на здружението на Организацијата на работодавачи на Македонија во областа на Градежништво изнесува 3905 вработени односно 16.08% на ниво на гранка, односно оддел.

Комисијата на седница одржана на ден 10.9.2012 година, при разгледување на барањето и приложената документација, утврди дека подносителот ги исполнува условите за утврдување на репрезентативност согласно член 213 став 3 од Законот и даде Предлог за утврдување на репрезентативност на здружение на работодавачи на ниво на гранка, односно оддел.

Согласно горенаведеното се одлучи како во диспозитивот на ова решение.

Решено во Министерството за труд и социјална политика под бр.08-5511/4 од 25.9.2012 година.

Упатство за правно средство: Против ова решение може да се поднесе жалба до Владата на Република Македонија, во рок од 15 дена од денот на приемот на ова решение.

Министер,
Спиро Ристовски, с.р.

3715.

Врз основа на член 213-г став (2) од Законот за работните односи („Службен весник на Република Македонија“ бр.62/05, 106/08, 161/08, 114/09,130/09, 50/10, 52/10, 124/10, 47/11, 11/12 и 39/12), министерот за труд и социјална политика на предлог на Комисијата за утврдување на репрезентативност, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТ НА ЗДРУЖЕНИЕ НА РАБОТОДАВАЧИ НА НИВО НА ГРАНКА, ОДНОСНО ОДДЕЛ ЗАРАДИ УЧЕСТВО ВО КОЛЕКТИВНО ДОГОВАРАЊЕ

1. Се утврдува репрезентативност на Организацијата на работодавачи на Македонија (скратен назив ОРМ) со седиште на ул. „Димитрие Чуповски“ бр.13 Скопје, заради учество во колективно договарање на ниво на гранка, односно оддел во областа на Земјоделие, лов и риболов.

2. Репрезентативноста на здружението на работодавачи се утврдува и важи до исполнувањето на условите за репрезентативност од член 213 став 3 од Законот за работните односи, но не подолго од три години, од денот на донесувањето на ова решение.

3. Ова решение ќе се објави во („Службен весник на Република Македонија“).

Образложение

Организацијата на работодавачи на Македонија (скратен назив ОРМ), со седиште на ул. „Димитрие Чуповски“ бр. 13 - Скопје, на ден 5.9.2012 година, до Комисијата за утврдување на репрезентативност (во понатамошниот текст: Комисија), поднесе барање под бр.08-5511/3 за утврдување на репрезентативност согласно член 210.

Кон барањето приложени се и докази за исполнување на условите за репрезентативност, заради учество во колективно договарање на ниво на гранка, односно оддел, согласно член 210 став 2 од Законот за работните односи.

При разгледување на барањето и приложената документација, Комисијата ја утврди следната фактичка состојба: Бројот на вработените на ниво на гранка, односно оддел согласно податоците од Државниот завод

за статистика на Република Македонија - Статистички преглед бр.2.1.12.17 од 15.6.2012 "Вработени според економскиот статус во Република Македонија во 2012 година" во областа на Земјоделие, лов и риболов изнесува 15034 вработени.

Вкупниот број на вработени кај работодавачите членки на здружението на Организацијата на работодавачи на Македонија во областа на Земјоделие, лов и риболов изнесува 926 вработени односно 6.15% на ниво на гранка, односно оддел.

Согласно член 213 став 3 репрезентативно здружение на работодавачи на ниво на гранка, односно оддел, согласно со Националната класификација на дејности е здружение кое е запишано во регистарот кој го води министерството надлежно за работите од областа на трудот и во кое се зачленети најмалку 10% од вкупниот број работодавачи во гранката, односно одделот, согласно со Националната класификација на дејности или работодавачите членки на здружението да вработуваат најмалку 10% од вкупниот број вработени во гранката, односно одделот, согласно со Националната класификација на дејности.

Со оглед на тоа што Организацијата на работодавачи на Македонија не ги исполнува условите за репрезентативност на здружение на работодавачи на ниво на гранка, односно оддел согласно член 213 став 3, со ова решение се утврдува репрезентативноста на здружението на работодавачи, согласно член 210 став 2, која важи до исполнувањето на условите за репрезентативност од член 213 став 3 од Законот за работните односи, но не подолго од три години од денот на донесувањето на ова решение.

Комисијата на седница одржана на ден 10.9.2012 година, по разгледување на барањето и приложената документација, утврди дека подносителот ги исполнува условите за утврдување на репрезентативност заради учество во колективно договарање на ниво на гранка, односно оддел согласно член 210 став (2) од Законот и даде Предлог за утврдување на репрезентативност на здружение на работодавачи заради учество во колективно договарање на ниво на гранка, односно оддел.

Согласно горенаведеното се одлучи како во диспозитивот на ова решение.

Решено во Министерството за труд и социјална политика под бр.08-5511/5 од 25.9.2012 година.

Упатство за правно средство: Против ова решение може да се поднесе жалба до Владата на Република Македонија, во рок од 15 дена од денот на приемот на ова решение.

Министер,
Спиро Ристовски, с.р.

3716.

Врз основа на член 213-г став (2) од Законот за работните односи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 62/05, 106/08, 161/08, 114/09,130/09, 50/10, 52/10, 124/10, 47/11, 11/12 и 39/12), министерот за труд и социјална политика на предлог на Комисијата за утврдување на репрезентативност, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТ НА ЗДРУЖЕНИЕ НА РАБОТОДАВАЧИ НА НИВО НА ГРАНКА, ОДНОСНО ОДДЕЛ

1. Се утврдува репрезентативност на Организацијата на работодавачи на Македонија (скратен назив ОРМ) со седиште на ул. „Димитрие Чуповски“ бр.13 Скопје, на ниво на гранка, односно оддел во областа на Објекти за сместување и сервисни дејности за храна.

2. Репрезентативноста на здружението на работодавачи се утврдува за временски период од три години, од денот на донесувањето на ова решение.

3. Ова решение ќе се објави во („Службен весник на Република Македонија“).

Образложение

Организацијата на работодавачи на Македонија (скратен назив ОРМ), со седиште на ул. „Димитрие Чуповски“ бр.13-Скопје, на ден 5.9.2012 година под бр.08-5511/3 до Комисијата за утврдување на репрезентативност (во понатамошниот текст: Комисија), поднесе барање за утврдување на репрезентативност на здружение на работодавачи на ниво на гранка, односно оддел во областа на Објекти за сместување и сервисни дејности за храна.

Кон барањето приложени се и докази за исполнување на условите за репрезентативност, на ниво на гранка, односно оддел, согласно член 213 став 3 од Законот за работните односи.

При разгледување на барањето и приложената документација, Комисијата ја утврди следната фактичка состојба: Бројот на вработените на ниво на гранка, односно оддел, согласно податоците од Државниот завод за статистика на Република Македонија - Статистички преглед бр.2.1.12.17 од 15.6.2012 "Вработени според економскиот статус во Република Македонија во 2012 година" во областа на Објекти за сместување и сервисни дејности за храна изнесува 22770 вработени.

Вкупниот број на вработени кај работодавачите членки на здружението на Организацијата на работодавачи на Македонија во областа на Објекти за сместување и сервисни дејности за храна изнесува 2545 вработени односно 11.17% на ниво на гранка, односно оддел.

Комисијата на седница одржана на ден 10.9.2012 година, при разгледување на барањето и приложената документација, утврди дека подносителот ги исполнува условите за утврдување на репрезентативност согласно член 213 став 3 од законот и даде Предлог за утврдување на репрезентативност на здружение на работодавачи на ниво на гранка, односно оддел.

Согласно горенаведеното се одлучи како во диспозитивот на ова решение.

Решено во Министерството за труд и социјална политика под бр.08-5511/6 од 25.9.2012 година.

Упатство за правно средство: Против ова решение може да се поднесе жалба до Владата на Република Македонија, во рок од 15 дена од денот на приемот на ова решение.

Министер,
Спиро Ристовски, с.р.

3717.

Врз основа на член 213-г став (2) од Законот за работните односи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 62/05, 106/08, 161/08, 114/09, 130/09, 50/10, 52/10, 124/10, 47/11, 11/12 и 39/12), министерот за труд и социјална политика на предлог на Комисијата за утврдување на репрезентативност, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТ НА ЗДРУЖЕНИЕ НА РАБОТОДАВАЧИ НА НИВО НА ГРАНКА, ОДНОСНО ОДДЕЛ ЗАРАДИ УЧЕСТВО ВО КОЛЕКТИВНО ДОГОВАРАЊЕ

1. Се утврдува репрезентативност на Организацијата на работодавачи на Македонија (скратен назив ОРМ) со седиште на ул. „Димитрие Чуповски“ бр.13 Скопје, заради учество во колективно договарање на ниво на гранка, односно оддел во областа на Трговија на големо и мало.

2. Репрезентативноста на здружението на работодавачи се утврдува и важи до исполнувањето на условите за репрезентативност од член 213 став 3 од Законот за работните односи, но не подолго од три години, од денот на донесувањето на ова решение.

3. Ова решение ќе се објави во („Службен весник на Република Македонија“).

Образложение

Организацијата на работодавачи на Македонија (скратен назив ОРМ), со седиште на ул. „Димитрие Чуповски“ бр. 13 - Скопје, на ден 5.9.2012 година, до Комисијата за утврдување на репрезентативност (во понатамошниот текст: Комисија), поднесе барање под бр.08-5511/3 за утврдување на репрезентативност согласно член 210.

Кон барањето приложени се и докази за исполнување на условите за репрезентативност, заради учество во колективно договарање на ниво на гранка, односно оддел, согласно член 210 став 2 од Законот за работните односи.

При разгледување на барањето и приложената документација, Комисијата ја утврди следната фактичка состојба: Бројот на вработените на ниво на гранка, односно оддел согласно податоците од Државниот завод за статистика на Република Македонија - Статистички преглед бр.2.1.12.17 од 15.6.2012 "Вработени според економскиот статус во Република Македонија во 2012 година" во областа на Трговија на големо и мало изнесува 69209 вработени.

Вкупниот број на вработени кај работодавачите членки на здружението на Организацијата на работодавачи на Македонија во областа на Трговија на големо и мало изнесува 3550 вработени односно 5.12% на ниво на гранка, односно оддел.

Согласно член 213 став 3 репрезентативно здружение на работодавачи на ниво на гранка, односно оддел, согласно со Националната класификација на дејности е здружение кое е запишано во регистарот кој го води министерството надлежно за работите од областа на трудот и во кое се зачленети најмалку 10% од вкупниот број работодавачи во гранката, односно одделот, согласно со Националната класификација на дејности или работодавачите членки на здружението да вработуваат најмалку 10% од вкупниот број вработени во гранката, односно одделот, согласно со Националната класификација на дејности.

Со оглед на тоа што Организацијата на работодавачи на Македонија не ги исполнува условите за репрезентативност на здружение на работодавачи на ниво на гранка, односно оддел согласно член 213 став 3, со ова решение се утврдува репрезентативноста на здружението на работодавачи, согласно член 210 став 2, која важи до исполнувањето на условите за репрезентативност од член 213 став 3 од Законот за работните односи, но не подолго од три години од денот на донесувањето на ова решение.

Комисијата на седница одржана на ден 10.09.2012 година, по разгледување на барањето и приложената документација, утврди дека подносителот ги исполнува условите за утврдување на репрезентативност заради учество во колективно договарање на ниво на гранка, односно оддел согласно член 210 став (2) од Законот и даде Предлог за утврдување на репрезентативност на здружение на работодавачи заради учество во колективно договарање на ниво на гранка, односно оддел.

Согласно горенаведеното се одлучи како во диспозитивот на ова решение.

Решено во Министерството за труд и социјална политика под бр.08-5511/7 од 26.9.2012 година.

Упатство за правно средство: Против ова решение може да се поднесе жалба до Владата на Република Македонија, во рок од 15 дена од денот на приемот на ова решение.

Министер,
Спиро Ристовски, с.р.

3718.

Врз основа на член 213-г став (2) од Законот за работните односи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 62/05, 106/08, 161/08, 114/09, 130/09, 50/10, 52/10, 124/10, 47/11, 11/12 и 39/12), министерот за труд и социјална политика на предлог на Комисијата за утврдување на репрезентативност, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА УТВРДУВАЊЕ НА РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТ НА
СИНДИКАТ НА НИВО НА ГРАНКА, ОДНОСНО
ОДДЕЛ ЗАРАДИ УЧЕСТВО ВО КОЛЕКТИВНО
ДОГОВАРАЊЕ**

1. Се утврдува репрезентативност на Синдикат на Работниците на Агроиндустрискиот Комплекс на Република Македонија, со седиште на ул. 12 Ударна Бригада бр. 2-а Скопје, заради учество во колективно договарање на ниво на гранка, односно оддел во областа на Собирање, обработка и снабдување со вода.

2. Репрезентативноста на синдикатот се утврдува и важи до исполнувањето на условите за репрезентативност од член 212 став 4 од Законот за работните односи, но не подолго од три години, од денот на донесувањето на ова решение.

3. Ова решение ќе се објави во („Службен весник на Република Македонија“).

Образложение

Синдикат на Работниците на Агроиндустрискиот Комплекс на Република Македонија со седиште на ул. 12 Ударна Бригада бр. 2-а Скопје, на ден 10.9.2012 година, до Комисијата за утврдување на репрезентативност (во понатамошниот текст: Комисија), поднесе барање под бр.08-5723/1 за утврдување на репрезентативност.

Кон барањето приложени се и докази за исполнување на условите за репрезентативност, заради учество во колективно договарање на ниво на гранка, односно оддел, согласно член 210 став 2 од Законот за работните односи.

При разгледување на барањето и приложената документација, Комисијата ја утврди следната фактичка состојба: Бројот на вработените на ниво на гранка, односно оддел согласно податоците од Државниот завод за статистика на Република Македонија - Статистички преглед бр.2.1.12.28 од 17.9.2012 "Вработени според економскиот статус во Република Македонија во 2012 година" во областа на Собирање, обработка и снабдување со вода изнесува 4688 вработени.

Вкупниот број на вработени членки во Синдикат на Работниците на Агроиндустрискиот Комплекс на Република Македонија во областа на Собирање, обработка и снабдување со вода изнесува 246 вработени односно 5,24% на ниво на гранка, односно оддел.

Согласно член 212 став 4 репрезентативен синдикат на ниво на гранка, односно оддел, согласно со Националната класификација на дејности е синдикат кој е запишан во регистарот кој го води министерството надлежно за работите од областа на трудот и во кој се зачленети најмалку 20% од бројот на вработени во гранката, односно одделот, согласно со Националната класификација на дејности и кои плаќаат членарина.

Со оглед на тоа што Синдикат на Работниците на Агроиндустрискиот Комплекс на Република Македонија не ги исполнува условите за репрезентативност на синдикат на ниво на гранка, односно оддел согласно член 212 став 4, со ова решение се утврдува репрезентативноста на синдикат, согласно член 210 став 2, која важи до исполнувањето на условите за репрезентативност од член 212 став 4 од Законот за работните односи, но не подолго од три години од денот на донесувањето на ова решение.

Комисијата на седница одржана на ден 17.10.2012 година, по разгледување на барањето и приложената документација, утврди дека подносителот ги исполнува условите за утврдување на репрезентативност заради учество во колективно договарање на ниво на гранка, односно оддел согласно член 210 став 2 од Законот и даде Предлог за утврдување на репрезентативност на синдикат, заради учество во колективно договарање на ниво на гранка, односно оддел.

Согласно горенаведеното се одлучи како во диспозитивот на ова решение.

Решено во Министерството за труд и социјална политика под бр.08-5723/4 од 17.10.2012 година.

Упатство за правно средство: Против ова решение може да се поднесе жалба до Владата на Република Македонија, во рок од 15 дена од денот на приемот на ова решение.

Министер,
Спиро Ристовски, с.р.

3719.

Врз основа на член 213-г став (2) од Законот за работните односи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 62/05, 106/08, 161/08, 114/09, 130/09, 50/10, 52/10, 124/10, 47/11, 11/12 и 39/12), министерот за труд и социјална политика на предлог на Комисијата за утврдување на репрезентативност, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА УТВРДУВАЊЕ НА РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТ НА
СИНДИКАТ НА НИВО НА ГРАНКА, ОДНОСНО
ОДДЕЛ ЗАРАДИ УЧЕСТВО ВО КОЛЕКТИВНО
ДОГОВАРАЊЕ**

1. Се утврдува репрезентативност на Синдикат на Работниците од текстилната кожарската и чевларската индустрија на Република Македонија, со седиште на ул. „12 Ударна Бригада“ бр. 2-а Скопје, заради учество во колективно договарање на ниво на гранка, односно оддел во областа на Производство на текстил и производство на облека.

2. Репрезентативноста на синдикатот се утврдува и важи до исполнувањето на условите за репрезентативност од член 212 став 4 од Законот за работните односи, но не подолго од три години, од денот на донесувањето на ова решение.

3. Ова решение ќе се објави во („Службен весник на Република Македонија“).

Образложение

Синдикат на Работниците од текстилната кожарската и чевларската индустрија на Република Македонија со седиште на ул. „12 Ударна Бригада“ бр. 2-а Скопје, на ден 10.10.2012 година, до Комисијата за утврдување на репрезентативност (во понатамошниот текст: Комисија), поднесе барање под бр.08-6489/1 за утврдување на репрезентативност.

Кон барањето приложени се и докази за исполнување на условите за репрезентативност, заради учество во колективно договарање на ниво на гранка, односно оддел, согласно член 210 став 2 од Законот за работните односи.

При разгледување на барањето и приложената документација, Комисијата ја утврди следната фактичка состојба: Бројот на вработените на ниво на гранка, односно оддел согласно податоците од Државниот завод за статистика на Република Македонија - Статистички преглед бр.2.1.12.28 од 17.9.2012 "Вработени според економскиот статус во Република Македонија во 2012 година" во областа на Производство на текстил кој изнесува 3467 вработени во производство на облека 42417 кој вкупно изнесува 45884 вработени.

Вкупниот број на вработени членки во Синдикат на Работниците од текстилната кожарската и чевларската индустрија на Република Македонија во областа на областа на Производство на текстил и производство на облека изнесува 2838 вработени односно 6,18% на ниво на гранка, односно оддел.

Согласно член 212 став 4 репрезентативен синдикат на ниво на гранка, односно оддел, согласно со Националната класификација на дејности е синдикат кој е запишан во регистарот кој го води министерството надлежно за работите од областа на трудот и во кој се зачленети најмалку 20% од бројот на вработени во гранката, односно одделот, согласно со Националната класификација на дејности и кои плаќаат членарина.

Со оглед на тоа што Синдикат на Работниците од текстилната кожарската и чевларската индустрија на Република Македонија не ги исполнува условите за репрезентативност на синдикат на ниво на гранка, односно оддел согласно член 212 став 4, со ова решение се утврдува репрезентативноста на синдикат, согласно член 210 став 2, која важи до исполнувањето на условите за репрезентативност од член 212 став 4 од Законот за работните односи, но не подолго од три години од денот на донесувањето на ова решение.

Комисијата на седница одржана на ден 17.10.2012 година, по разгледување на барањето и приложената документација, утврди дека подносителот ги исполнува условите за утврдување на репрезентативност заради учество во колективно договарање на ниво на гранка, односно оддел согласно член 210 став 2 од Законот и даде Предлог за утврдување на репрезентативност на синдикат, заради учество во колективно договарање на ниво на гранка, односно оддел.

Согласно горенаведеното се одлучи како во диспозитивот на ова решение.

Решено во Министерството за труд и социјална политика под бр.08-6489/4 од 18.10.2012 година.

Упатство за правно средство: Против ова решение може да се поднесе жалба до Владата на Република Македонија, во рок од 15 дена од денот на приемот на ова решение.

Министер,
Спиро Ристовски, с.р.

УСТАВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

3720.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 од Уставот на Република Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/1992). на седницата одржана на 20 ноември 2012 година, донесе

ОДЛУКА

1. СЕ ОДБИВА барањето на Бекташиската верска заедница (во основање), Арбен Сулејмани, од с. Равен, Гостивар, Абдулмуталип Бекири од с. Здуње, Гостивар и Таџудин Идризи од Тетово за заштита на слободите и правата од член 110 алинеја 3 од Уставот што се однесуваат на забраната на дискриминација на граѓаните по основ на верска припадност, за која што сметаат дека им е сторена со Решение РЕГ.РГ бр.1/11 од 27 мај 2011 година на Основниот суд Скопје II Скопје и Решение ГЖ.бр.3967/11 од 17 ноември 2011 година на Апелациониот суд Скопје.

2. Оваа одлука ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Бекташиската верска заедница (во основање), Арбен Сулејмани, од с. Равен, Гостивар, Абдулмуталип Бекири од с. Здуње, Гостивар и Таџудин Идризи од Тетово, преку адвокатското друштво Гоџо, Кичеец и Новаковски од Охрид, на Уставниот суд на Република Македонија му поднесоа барање за заштита на слободите и правата означено во точката 1 на оваа одлука.

Според наводите во барањето, подносителите се државјани на Република Македонија чија што религиозна припадност е бектешизмот што го практикуваат подолго време во рамките на нивната заедница. Како религиозен субјект, тие пред стапувањето во сила на Законот за правна положба на црква, верска заедница и религиозна група („Службен весник на Република Македонија“ бр. 113/2007) имале свое устројство, свои органи, во правниот промет учествувале рамноправно со други лица и се воделе во регистарот на верски заедници и религиозни групи согласно тогаш важечките прописи, биле поканувани како верски субјект за учество на конференции и собири и комуницирале со највисоките претставници на власта во Македонија.

Во барањето е дадена хронологија на обидите за регистрација на верската заедница пред надлежните судови.

Во текот на 2010 година, заради усогласување со Законот за правната положба на црква, верска заедница и религиозна група, тие побарале од Основниот суд Скопје II Скопје да им биде признат континуитетот на Бекташиската верска заедница на Република Македонија, заради формално-правно задоволување на критериумите за пререгистрација согласно новиот закон. Но судовите (најпрвин основниот, а потоа и Апелациониот суд Скопје) одбиле тоа да го сторат со образложение дека и претходно оваа верска заедница не била регистрирана, за да може да се бара утврдување на нејзиниот континуитет.

Поради тоа подносителите одлучиле да достават нови документи за регистрација на нивната верска заедница под името Бекташиска верска заедница на Република Македонија и доставиле пријава за регистрација до надлежниот основен суд во Скопје. Истовремено побарале од Министерството за правда дозвола за користење на името Македонија во називот, која што дозвола никогаш не била дадена, ниту пак било одговорено на нивното барање, поради што подоцна во пријавата до судот, го промениле името во Бекташиска верска заедница.

Основниот суд го одбил барањето со образложение дека називот е ист со назив содржан во името на регистриран верски субјект во Единствениот судски регистар, дека изворите на учење биле исти како кај друг регистриран религиозен субјект и дека не бил доставен доказ за сопственост на седиштето наведено во барањето.

Апелациониот суд го укинал решението со напатствија првостепениот суд да не инвентира нови услови надвор од оние утврдени во законот, особено во поглед на изворите на учењето и доказот за сопственост на седиштето.

При повторното постапување Основниот суд Скопје 2 Скопје го донел Решението РЕГ.РГ бр.1/11 од 27 мај 2011 година (првооспорен акт во предметното барање) со кое барањето за регистрација го одбил од причина што во името бил содржан зборот „бекташиска“ кој бил содржан во името на регистриран верски субјект Ехлибејтска бекташиска религиозна група на Македонија и поради тоа што изворите на учење не биле поинакви и различни од оние на веќе регистриран субјект – Исламската верска заедница.

Апелациониот суд Скопје по жалба го донел Решението ГЖ.бр.3967/11 од 17 ноември 2011 година (второспорен акт со барањето) со кое жалбата ја одбил, со што првостепеното решение станало правосилно. Подносителите во барањето укажуваат дека Апелациониот суд во своето претходно решение дал напатствија дека исти извори на учење не можат да бидат пречка за регистрација, бидејќи со тоа се наметнувал услов кој не бил предвиден во законот, но при повторното одлучување овој свој став не го афирмирал, со што му дал легитимитет на првостепеното решение во тој дел.

Во барањето подносителите се повикуваат на одредбите на Уставот и Деловникот кои се однесуваат на надлежноста на Уставниот суд за заштита на слободите и правата.

Во образложението на барањето, подносителите ги цитираат релевантните одредби од Законот за правната положба на црква, верска заедница и религиозна група (член 4, член 10, член 12, 13 и 14) нагласувајќи дека Законот не пропишувал што се тоа материјални услови за регистрација на верските субјекти, со што се отварала врата при толкувањето на Законот, на формалните услови да им се дава третман на материјални и да се излегува надвор од законот, што било сторено во конкретниот случај.

Во барањето тие укажуваат дека со одбивањето на Судот да регистрира религиозен субјект кој во називот содржи термин „бекташиска“ и преку наметнување на услов кој Законот не го бара за регистрација на верски субјект - неидентичност на изворите на учење, кон нив е извршена дискриминација. Истата, тие ја поткрепуваат со компаративен пример. Имено од списокот на регистрирани религиозни субјекти во Република Македонија, произлегувало дека во називот на 6 цркви се наоѓал терминот „христијанска“, во називот на 1 верска заедница се наоѓал терминот „христијанска“ и во називот на 2 религиозни групи се наоѓал терминот „христијанска“ (или 9 религиозни субјекти од вкупно 29 регистрирани, користат ист назив во името, или речиси 30% од регистрираните религиозни субјекти користат ист назив). Понатаму во називот на 2 цркви се наоѓал терминот „евангелска“, а од вкупно 7 регистрирани верски заедници, кај 2 од нив се јавува називот „исламска“ во нивните имиња. Од тука подносителите извлекуваат заклучок дека за определени субјекти не било пречка да се регистрираат, иако нивните имиња содржеле називи од други религиозни субјекти, што според нив претставувало дискриминација.

Во врска со условот за неидентичност на изворите на учење, во барањето се наведува дека не е спорно дека во светот преовладуваат неколку религии, кои како свои основни извори на учење ги имаат Библијата и Евангелијата, Куранот, Еврејската тора итн. Исто така не било спорно дека христијаните (православни, католици, методисти, евангелисти итн.) користат ист извор на учење, кој различно или исто се толкува во целина или во свои делови. Истото се однесувало и на Исламот, бекташизмот, кои практикувале ист правец во религијата (ислам), користеле исти извори на учење кои различно или исто се толкувале во целина или во делови, што ги правело различни од другиот субјект.

Првостепениот суд и Апелациониот суд Скопје, со самото тоа што навлегле во испитување на идентичноста на изворите на учење и што истите ги компарирале со извори на учење на друг религиозен субјект, направиле сериозно отстапување од темелните вредности на забрана за дискриминација, бидејќи кога одлучувал за регистрацијата на останатите религиозни субјекти (особено оние кои имаат заеднички називи како Исламска, Христијанска, итн.) не се впуштил во вакво испитување како во случајот со подносителите. Од друга страна пак, *argumentum a contrario*, бидејќи судовите веќе дозволиле регистрација на Ехлибејтска бекташиска религиозна група, подносителите прашуваат дали тоа значи дека се согласиле со евентуалната идентичност на верското учење со Исламската верска заедница. Со тоа што навлегле во испитување на верските учења и во изворите на верата и во носење заклучоци за тоа дали постои еднаквост на извршување на богослужба, молитва, обред и друго и изразување на верата и со заклучокот до кој дошле и го употребиле како аргумент за одбивање на уписот, спротивно на законот, граѓанските судови направиле недозволена интерференција во оваа сфера, спротивно на член 1 став 2 од Законот.

Во барањето се наведува дека како лаик во познавањето на религијата, нејзината историја и особено толкувањето, не е примерно за судот во еден пасус да ги сублимира верските учења на една религија, правец во религијата или верување и притоа да подвлече знак на равенство со друга, само заради оправдување на една одлука и разрешување на една правна ситуација.

Подносителите предлагаат Уставниот суд на Република Македонија да поведе итна постапка за заштита на слободите и правата на граѓанинот, да закаже јавна седница на која ќе бидат повикани подносителите и нивните полномошници и да донесе одлука со која ќе утврди дека со правосилните акти Рег.РГ.бр.1/22 на Основниот суд Скопје II Скопје од 27 мај 2011 и со Решението на Апелациониот суд Скопје ГЖ.бр.3967/11 од 17 ноември 2011 година е сторена дискриминација на нивна штета и наведените акти да ги поништи.

4. Судот на седницата, од извршениот увид во доставените и прибавени докази ја утврди следнава фактичка состојба:

Подносителите на барањето во текот на 2010 година, како доброволна заедница на физички лица означена како Бекташиска верска заедница во Република Македонија, преку истиот полномошник, до Основниот суд Скопје II Скопје, поднеле барање за упис во единствениот судски регистар на црквите, верските заедници и религиозните групи.

Основниот суд Скопје II Скопје со Решение РЕГ.РГ-21/10 од 20.12.2010 го одбил барањето за упис со образложение дека не се исполнети материјалните услови за упис во регистарот од причина што во името бил содржан зборот „бекташиска“ кој назив бил содржан во името на регистриран верски субјект, а постојниот закон не овозможувал регистрирање на нов верски субјект со име кое е веќе внесено во регистарот за

друг регистриран верски субјект и дека изворите на учење воопшто не биле поинакви и поразлични од изворите на учење на веќе регистриран верски субјект во единствениот судски регистар. Според мислењето на судот изразено во Решението, изворите на учење претставуваат официјално обележје на црквата, верската заедница и религиозна група и тие треба да се разликуваат од изворите на учење на веќе регистрираните цркви. Барањето било одбиено и поради тоа што доброволната заедница на физички лица не доставила доказ за сопственост или друг правен основ врз основа на кој судот би можел да утврди дека седиштето Арабаџи Баба Теке е нивен имот, па оттука тие не можеле да бараат упис со седиште на наведената адреса на која се наоѓал Комплексот Арабаџи Баба Теке.

Незадоволни од ваквото решение, подносителите преку истите полномошници поднеле жалба до Апелациониот суд Скопје, кој со Решение ГЖ.бр.717/11 од 14 април 2011 година жалбата ја усвоил, решението РЕГ.РГ.21/10 од 20 декември 2010 година го укинал и го вратил предметот на првостепениот суд на повторно одлучување. Во образложението на Решението Апелациониот суд укажал:

„Основано се укажува на изјавената жалба дека не е јасно од што се раководел судот кога прифатил дека не се исполнети материјалните услови за запишување на Бекташиска верска заедница во Единствениот судски регистар на цркви, верски заедници и религиозни групи на доброволната заедница на физички лица, затоа што во името бил содржан зборот „бекташка“ кој навистина бил содржан во името на веќе регистриран верски субјект, без при тоа судот да наведе кој е тој верски субјект за да може да се утврди дали станува збор за идентична верска заедница.

Од друга страна судот не дал образложени причини за тоа од која законска одредба произлегува ограничување за користење на исти извори на учење од страна на повеќе верски заедници и религиозни групи, имајќи ги во предвид уставното право за слобода на вероисповед како и условите под кои може да дојде до ограничување на слободата на изразување на религијата или убедувањето кои се предвидени во членот 8 од Законот за правната положба на црква, верска заедница или религиозна група.

Воедно судот го задолжил подносителот на барањето да достави доказ за сопственост на седиштето на Бекташиска верска заедница, па една од причините за одбивање на уписот е и недоставување на доказ за сопственост, за кое нешто основано се укажува во жалбата дека судот немал во предвид дека тоа не е еден од условите кои се предвидени во законот за упис на доброволната заедница на физички лица во Единствениот судски регистар на цркви, верски заедници и религиозни групи“.

Со првооспорениот акт - Решението на Основниот суд Скопје II Скопје РЕГ.РГ.бр.1/11 од 27 мај 2011 година, било одбиено барањето за упис во Единствениот судски регистар на цркви, верски заедници и религиозни групи, на доброволната заедница на физички лица означена во барањето како Бекташиска Верска Заедница.

Одбивањето на регистрацијата било поради тоа што судот оценил дека не се исполнети материјалните услови за запишување на доброволната заедница на физички лица, односно дека во името е содржан зборот „бекташка“ а истиот назив е содржан во името на регистриран верски субјект Ехлибејтска бекташиска религиозна група на Македонија кој веќе бил регистриран во Единствениот судски регистар на цркви, верски заедници и религиозни групи, а постојниот закон не овозможувал регистрирање на нов верски субјект со име кое е веќе внесено во регистарот за друг регистриран верски субјект.

Во образложението на решението, регистарскиот суд се повикал на член 13 став 1 алинеја 3 од Законот за правната положба на црква, верска заедница и религиозна група кој пропишува дека при пријавување на нова црква, верска заедница и религиозна група се бара опис на учењето, што според судот значело дека врз исти верски извори не може да се регистрираат два и повеќе верски субјекти. Бекташиска верска заедница во описот на своето учење ги навела токму изворите на учење на исламската вера со нагласување дека тие се изворите на исламската вера и учењето на Светиот Куран, знаењето и практиките на Пророкот Мухамед и имамот Али, Светиот ехли-бејт и Светиот пат на Хаци Бекташ Вели. Судот заклучил дека изворите на учење на доброволната заедница на физички лица означена во барањето како Бекташиска Верска заедница воопшто не биле поинакви и поразлични од изворите на учењето на веќе регистриран верски субјект – Исламската верска заедница која била запишана во регистарот во 2008 година. По мислење на судот, изворите на учење претставуваат официјално обележје на црква, верска заедница и религиозна во смисла на член 10 став 1 од Законот и тие треба да се разликуваат од изворите на учење на веќе регистрираните цркви, верски заедници и религиозни групи. Доколку истите не се разликуваат, односно не содржат посебни карактеристики, особености кои се разликуваат од изворите на учење на веќе регистрираните цркви, верски заедници и религиозни групи, истото би значело повреда на чл.10 став 1 од Законот за правната положба на црква, верска заедница и религиозна група.

Постапувајќи по жалбата, Апелациониот суд Скопје, на 17 ноември 2011 година донел Решение ГЖ.бр.3967/11 со кое жалбата ја одбил како неоснована, а решението на Основниот суд Скопје II Скопје РЕГ.РГ.бр.1/11 го потврдил. Апелациониот суд нашол дека обжаленото решение било јасно, разбирливо и содржело доволно јасни и образложени причини за решителните факти. Судот укажал дека во конкретниот случај и покрај тоа што нема целосно совпаѓање на називот на веќе формираната религиозна група и на подносителот на барањето како верска заедница, првостепениот суд правилно заклучил дека се работи за исти називи, од причина што во двата случаи постои совпаѓање на суштинскиот збор „бекташиска“ кој е всушност суштина и синоним на верскиот субјект, па со регистрирање на два верски субјекти кои во називот го содржат суштинскиот збор „бекташиска“ може да се створи забуна кај верниците при определување на начинот на изразувањето на нивните верски чувства. Апелациониот суд Скопје, понатаму нашол дека со одбивањето на уписот не е повредено уставното право на слобода на вероисповед бидејќи со тоа не е оневозможено, ниту ограничено интимното чувство на верување и слободата на вероисповед на подносителот на барањето. Но за да истото се институционализира во верска заедница, истото мора да е во правна рамка која ја предвидува Законот за правната положба на црква, верска заедница или религиозна група и бидејќи во конкретниот случај не се исполнети материјалните услови, правилно го применил материјалното право првостепениот суд кога го одбил барањето за упис.

Со оглед на наводите за дискриминација содржани во барањето, кои упатуваат на тоа дека во постапката за регистрација судот имал различен третман при одлучувањето во споредба со другите регистрирани верски заедници и религиозни групи, Уставниот суд по службена должност од Основниот суд Скопје II Скопје ја прибави листата на запишани цркви, верски заедници и религиозни групи, како и Решението РЕГ.РГ-10/20 од

10 септември 2010 година со кое во Едностивниот судски регистар на цркви, верски заедници и религиозни групи, била запишана Ехлибејтската бекташиска религиозна група на Македонија, со седиште во Кичево.

Од увидот во наведеното решение, се заклучува дека Основниот суд при утврдувањето дали се исполнети материјалните услови за запишување, ги оценувал следните околности односно факти: државјанскиот статус на основачите, поднесените акти за статусот, организацијата и дејствувањето на субјектот, (статутот), називот за кој Судот утврдил дека се разликува од името и обележјата на веќе регистрираните субјекти, ознаките за кои Судот оценил дека не содржат домашни или странски државни ознаки и симболи.

Во образложението на наведеното решение Судот воопшто не се осврнал на анализа и оценка на изворите на учењето, ниту пак истите ги споредувал со изворите на учењето на исламската вера, како што постапил судот во сега оспореното Решение РЕГ.РГ.бр.1/11, во кое како една од причините за одбивање на регистрацијата се наведува идентичноста на изворите на учењето со изворите на учењето на исламската вера. Во оваа смисла напоменуваме дека и во времето на регистрацијата на Ехлибејтската бекташиска религиозна група на Македонија (2010), Исламската верска заедница на Република Македонија постоела како регистриран верски субјект (регистрацирана со Решение РЕГ.ВЗ.бр.1/08 од 14 ноември 2008 година).

5. Согласно членот 110 алинеја 3 од Уставот на Република Македонија, Уставниот суд на Република Македонија ги штити слободите и правата на човекот и граѓанинот што се однесуваат на слободата на уверувањето, совеста, мислата и јавното изразување на мислата, политичкото здружување и дејствување и забрана на дискриминација на граѓаните по основ на пол, раса, верска, национална, социјална и политичка припадност.

Според член 51 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија, секој граѓанин што смета дека со поединечен акт или дејство му е повредено право или слобода утврдени со член 110 алинеја 3 од Уставот на Република Македонија, може да бара заштита од Уставниот суд во рок од 2 месеци од денот на доставувањето на конечен или правосилен поединечен акт, односно од денот на дознавањето за преземање дејство со кое е сторена повредата, но не подоцна од 5 години од денот на неговото преземање. Во барањето, според член 52 од Деловникот, потребно е да се наведат причините поради кои се бара заштита, актите или дејствата со кои тие се повредени, фактите и доказите на кои се заснова барањето, како и други податоци потребни за одлучување на Уставниот суд.

Во членот 8 став 1 алинеја 1 од Уставот на Република Македонија, е определено дека основните слободи и права на човекот и граѓанинот признати во меѓународното право и утврдени со Уставот, претставуваат една од темелните вредности на уставниот поредок на Република Македонија.

Согласно членот 9 од Уставот, граѓаните на Република Македонија се еднакви во слободите и правата независно од полот, расата, бојата на кожата, националното и социјалното потекло, политичкото и верското уверување, имотната и општествената положба. Граѓаните пред Уставот и законите се еднакви.

Во член 16 став 1 од Уставот се гарантира слободата на уверувањето, совеста, мислата и јавното изразување на мислата.

Членот 19 став 1 и 2 ја гарантира слободата на вероисповеста и слободно и јавно, поединечно или во заедница со други, изразување на верата.

На меѓународен план, слободата на религијата и правото на еднаквост и недискриминација, се гарантирани со речиси сите меѓународни инструменти за заштита на човековите слободи и права.

Според член 18 од Универзалната декларација за човекови права, секој има право на слобода на мислата, совеста и религијата и секој има право да ја промени својата религија или убедување, како и слободно, индивидуално или во заедница со други луѓе, приватно или јавно, да ја манифестира својата религија или убедување преку подучување, практикување, одржување служби или обреди, а според член 29 став 2 од оваа Декларација, при користењето на своите права и слободи, секој ќе подлежи само на такви ограничувања, какви што се определени со Закон, со единствена цел да се осигура должното признавање и почитување на правата и слободите на другите и со цел да се задоволат предметните барања во врска со моралот, јавниот ред и општата благосостојба во едно демократско општество.

Според член 18 став 1 од Меѓународниот пакт за граѓански и политички права, секое лице има право на слобода на мислата, совеста и вероисповедста. Ова право ја подразбира слободата на исповедувањето и на примањето на вера или убедување по свое наоѓање, како и слободата таа вера или убедување да го манифестира поединечно или заедно со други, како јавно, така и приватно, преку култ, преку вршење на верски и ритуални обреди и преку веронаука. Според ставот 3 на овој член од Пактот, слободата на манифестирањето на верата или убедувањето може да биде предмет само на оние ограничувања што ги предвидува законот, а што се нужни заради заштита на јавната безбедност, на редот, на здравјето или на моралот или пак на основните права и слободи на други лица.

Во член 26 од Пактот е определено дека сите лица се еднакви пред законот и имаат право без никаква дискриминација на подеднаква заштита пред законот. Во таа смисла, законот мора да ја забранува секоја дискриминација и да им осигура на сите лица подеднаква и успешна заштита против секаква дискриминација, особено во поглед на расата, бојата, полот, јазикот, верата, политичкото или друго убедување, националното или социјалното потекло, имотната состојба, раѓањето или секоја друга состојба.

Според членот 9 од Европската Конвенција за заштита на човековите права и основни слободи, секој има право на слобода на мислата, совеста и верата. Ова право ја вклучува слободата за промена на верата и убедувањето, како и слободата на изразување на својата вера или убедување, сам или заедно со другите, јавно или приватно, преку богослужба, поука, проповеди, верски обреди и ритуали. Слободата на изразувањето на својата вера или на своите убедувања може да биде предмет само на оние ограничувања што се предвидени со закон и кои претставуваат мерки во интерес на јавната безбедност, поредокот, здравјето и моралот или заштита на правата и слободите на други, неопходни во едно демократско општество.

Во членот 14 од Европската Конвенција за заштита на човековите права и основни слободи, уживањето на правата и слободите признати со неа, треба да се обезбеди без никаква дискриминација заснована врз пол, раса, боја на кожата, јазик, вера, политичко или кое и да е друго мислење, национално или социјално потекло, припадност на национално малцинство, материјална положба, потекло по раѓање или кој и да е друг статус.

Членот 1 од Протоколот бр. 12 кон Европската конвенција за заштита на човековите права и основните слободи воведува општа забрана на дискриминација, во однос на сите права и слободи независно дали се гарантирани со Конвенцијата или не. Согласно став 1 на овој член од Протоколот, уживањето на кое и да било

право утврдено со закон ќе се обезбеди без дискриминација по кој и да било основ како што е полот, расата, бојата, јазикот, религијата, политичкото или друго мислење, национално или социјално потекло, припадноста кон национално малцинство, имот, раѓање или друг статус. Никој нема да биде дискриминиран од страна на јавен орган по кој и да било основ од оние наведени во ставот 1.

Законот за правната положба на црква, верска заедница и религиозна група („Службен весник на Република Македонија“ бр.113/2007) го уредува основањето и правниот статус на црквата, верската заедница и религиозната група, уредување на богослужба, молитва и верски обред, верска поука и образовни дејности, приходи на црквата, верската заедница и религиозната група, како и други прашања. Црквата, верската заедница и религиозната група се одвоени од државата и се еднакви пред закон (член 1).

Според членот 2 од Законот, црква, верска заедница и религиозна група, во смисла на овој закон, е доброволна заедница на физички лица кои со своето верско убедување и изворите на нивното учење ја остваруваат слободата на вероисповедта соединети по вера и идентитет изразен со подеднакво извршување на богослужба, молитва, обреди и друго изразување на верата.

Во членот 3 од Законот е определено дека правото на слобода на уверување, мисла и совест, ја вклучува слободата на манифестирање на својата вера или убедување, што сам или заедно со другите, јавно или приватно го има секој човек.

Членот 4 од Законот утврдува дека не е дозволена верска дискриминација.

Согласно членот 6 од Законот, државата го почитува идентитетот на црквите, верските заедници, религиозните групи и другите облици на религиозно здружување и со нив воспоставува однос на постојан дијалог и развива облици на постојана соработка.

Во членот 8 од Законот е утврдено дека со закон може да се ограничи слободата на изразување на религијата или убедувањето доколку тоа е неопходно во интерес на јавната сигурност, поредокот, здравјето, моралот или заштитата на правата и слободите на другите.

Според членот 9 од Законот, црква, верска заедница и религиозна група се запишуваат во Единствениот судски регистар на црквите, верските заедници и религиозните групи (во натамошниот текст: надлежниот регистар), со што стекнуваат својство на правно лице. Органот на државната управа надлежен за работите во врска со односите меѓу државата и верските заедници води евиденција за регистрираната црква, верска заедница и религиозна група. Во надлежниот регистар се запишува црква, верска заедница и религиозна група доколку претходно веќе не е извршена регистрација на таква црква, верска заедница и религиозна група.

Во членот 10 став 1 од Законот е утврдено дека името и официјалните обележја на секоја нова црква, верска заедница и религиозна група треба да се разликуваат од називите и официјалните обележја на веќе регистрираните цркви, верски заедници и религиозни групи.

Според член 11 став 1, надлежен суд за водење на Единствениот судски регистар на црквите, верските заедници и религиозни групи е Основниот суд - Скопје II - Скопје.

Согласно членот 12 од Законот, запишувањето во надлежниот регистар се врши врз основа на барање. Кон барањето од ставот 1 на овој член се доставуваат:

- записник од одржано основачко собрание;
- акт за основање;
- акт со кој се уредува статусот, организацијата и дејствувањето;

- опис на изворите на учењето од членот 2 став (1) на овој закон;

- одлука за определување на лице овластено за застапување и претставување на црква, верска заедница и религиозна група и

- доказ за државјанство на основачите и лицето овластено да застапува и претставува црква, верска заедница и религиозна група.

(3) Црквата, верската заедница и религиозната група се должни да определат одговорно лице, кое до надлежниот регистар ќе поднесе барање за запишување во рок од 30 дена од денот на донесувањето на одлуката за основање.

(4) Ако кон барањето од ставот (1) на овој член не се доставени сите потребни документи, надлежниот суд ќе го повика подносителот на барањето во рок од 15 дена од известувањето да ги достави потребните документи, а во спротивно барањето ќе го отфрли.

Членот 14 од Законот пропишува дека ако се исполнети условите утврдени во членовите 12 и 13 од овој закон, регистарскиот суд е должен во рок од осум дена од денот на поднесувањето на барањето да ја запише црквата, верската заедница и религиозната група во надлежниот регистар.

Во член 16 од Законот е предвидено дека доколку не се исполнети материјалните услови од овој закон за запишување на црква, верска заедница и религиозна група, судот ќе го одбие барањето. Против решението со кое се одбива барањето, жалба до второстепениот суд може да поднесе само подносителот на барањето во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

Од наведените одредби од Уставот на Република Македонија произлегува дека слободата на вероисповеста ужива висок степен на заштита во Уставот – таа е издвоена во посебна одредба од Уставот (член 19 и Амандман VII), но е сепак составен дел на општиот уставен контекст на слободата на уверувањето и совеста (член 16 од Уставот). Слободата на уверувањето, вклучително и слободата на религиското уверување претставуваат апсолутни слободи кои не се ограничени со некои други слободи или права или други уставни вредности. Слободата на вероисповеста, нужно во себе ги содржи принципите дека секој има слобода, без влијание од никого, да го определи своето верско уверување, да прифати или да не прифати одредена вера или да прифати друга вера, или да не прифати никаква вера, да ја исповеда или да не ја исповеда својата вера, да учествува или да не учествува во верски обреди итн. Но, таа околност во Уставот на Република Македонија не може да значи апсолутна слобода на ниво на нејзината манифестација, со оглед на тоа што иако ненапишан, важи принципот дека слободите и правата на човекот ја имаат својата граница во слободите и правата на другиот човек, но и во некои вредности што го овозможуваат заедничкиот живот на луѓето во една општествена заедница. Уставниот концепт на религиската слобода во уставно-правниот поредок на Република Македонија ги опфаќа и следните елементи како што се: правото на еднаквост без оглед на верското уверување и припадност, слободата на основање на верски здруженија и принципот на секуларност, односно одвоеност на верските заедници и групи од државата.

Поаѓајќи од наведените одредби од Уставот и одредбите од Законот за правната положба на црква, верска заедница и религиозна група, посебно оние кои се однесуваат на статусот на верските субјекти, Судот смета дека во овој конкретен предмет треба да утврди дали со одбивањето на регистрацијата на Бекташиската верска заедница на овие верници им е повредена слободата на вероисповеста и дали во одбивањето на регистрацијата постојат елементи на дискриминација по верска основа.

Во однос на првиот дел од прашањето, од одредбите од членот 9 од Законот за правната положба на црква, верска заедница и религиозна група произлегува дека регистрирањето во единствениот судски регистар на цркви, верски заедници и религиозни групи е предуслов за стекнување на својство на правно лице на верскиот субјект, но не и предуслов за вршење на верски обреди, богослужби и молитви што верниците, поаѓајќи од уставно прокламираната слобода на вероисповест, можат да ја практикуваат независно од тоа дали се организирани во форма на верски субјект кој е регистриран и има својство на правно лице.

Во конкретниот случај, од наводите во поднесеното барање и утврдените факти произлегува дека подносителите на барањето кои по вероисповест се определуваат како припадници на бектешизмот повеќе години наназад слободно го практикуваат ова свое религиозно убедување, учествуваат во јавниот живот, комуницираат со државните органи, учествуваат на верски собири и конференции, од што може да се заклучи дека иако не се формално регистрирани согласно Законот, тие можат слободно да ја практикуваат својата вероисповест и да обавуваат верски обреди согласно правилата на исламската вера, без да бидат изложени на притисок и прогон, од што следува заклучокот дека слободата на верското уверување на подносителите на барањето не е повредена.

За да одговори на прашањето дали во одбивањето на барањето за регистрација на Бектешиската верска заедница, постојат елементи на дискриминација, Уставниот суд проценувал дали судовите што одлучувале во постапката за регистрација на верската заедница на подносителите на барањето (Основниот суд Скопје 2 Скопје и Апелациониот суд Скопје кој одлучувал по жалбата) дале доволно образложени причини од кои може да се утврди дека во конкретниот случај одбивањето на регистрацијата на Бектешиската верска заедница било поради објективни и разумни причини, односно дали одбивањето на регистрацијата било заради остварување на некоја легитимна цел и дали постои пропорционалност помеѓу употребените средства и целта што требала да се оствари со оваа мерка. Ова произлегува од таму што правото на еднаквост пред законот и еднаква законска заштита без дискриминација не ги прави сите разлики во третманот дискриминаторски, бидејќи диференцијацијата која се темели на разумни и објективни критериуми не претставува забранета дискриминација. И според практиката на Европскиот суд за човекови права, дискриминација согласно членот 14 од Конвенцијата постои кога постои различен третман на лица во иста или слична ситуација и кога таквата разлика во третманот нема „објективно и разумно оправдување“. „Објективно и разумно оправдување“ постои ако мерката за која што станува збор има легитимна цел и доколку постои „разумна врска на пропорционалност помеѓу употребените средства и целта што треба да се оствари (Belgian Linguistics Case, Judgment of 23 July 1968). На слична линија е и практиката на Комитетот за човекови права на ООН, кој во повеќе случаи (покренати пред него врз основа на членот 26 од Меѓународниот пакт за граѓански и политички права), утврдил дека самата дистинкција по некој од забранетите основи од членот 26 од Меѓународниот пакт за граѓански и политички права не е пресудна, односно дека не е дадено доволно оправдување за таквата дистинкција. Во својата General Comment No. 18, Комитетот за човекови права нагласил дека различниот третман е допуштен доколку: е во функција на остварување на легитимна цел и доколку критериумите за диференцијација се разумни и објективни.

Во конкретниот случај, од побиваното решение на Основниот суд Скопје II Скопје РЕГ:РГ.бр.1/11 од 27 мај 2011 година со кое е одбиено барањето на Бектешиската верска заедница за упис во Единствениот судски регистар на цркви, верски заедници и религиозни групи, произлегува дека во основа Судот ја одбил нивната регистрација поради две причини и тоа: 1) името, односно називот на верската заедница во кој бил содржан зборот „бектешиска“ кој бил составен дел на името на претходно регистриран верски субјект Ехлибејтска бекташиска религиозна група (регистрирана со решение на истиот суд РЕГ:РГ.бр.19/10 од 10 септември 2010 година) и 2) втората причина а тоа е идентичноста на изворите на учење со изворите на учењето на веќе регистриран верски субјект – Исламската верска заедница (регистрирана со решение на истиот суд РЕГ:ВЗ.бр.1/08 од 14 ноември 2008 година).

Одбивањето на регистрацијата во конкретниот случај било од причини предвидени со закон – Законот за правната положба на црква, верска заедница и религиозна група, кој закон, според мислењето на Уставниот суд, бил правилно применет во конкретниот случај. Основот за одбивање поради наведените причини е членот 10 став 1 од наведениот закон, според кој името и официјалните обележја на секоја нова црква, верска заедница и религиозна група треба да се разликуваат од називите и официјалните обележја на веќе регистрираните цркви, верски заедници и религиозни групи.

Уставниот суд го прифаќа ставот на првостепениот суд, според кој покрај името, и изворите на учењето претставуваат официјални обележја на верскиот субјект од причина што изворите на учењето на една вера и името на верскиот субјект се суштински карактеристики кои се иманентни на верскиот субјект и преку нив тој верски субјект се идентификува и препознава во јавноста.

Ова е уште поизразено кога се во прашање верски субјекти кои се помалубројни т.е. кои се потесно и поконкретно препознатливи верски субјекти кои со овие два елементи ја одразуваат својата специфика. Оттука и идентификацијата на барателот на регистрацијата со друг верски субјект кој е веќе регистриран, може да ја доведе јавноста во заблуда, односно да ги доведе верниците во конфузија, што воедно претставува нарушување на нивните верски чувства. Значи неспорно е дека правото на регистрација на одреден верски субјект треба да биде загарантирано како дел од остварувањето на верските права, но од друга страна истото не треба да ги нарушува верските права и чувства на припадниците на веќе регистрираните верски субјекти.

Наводите во барањето дека судовите требало да водат сметка за тоа дека подносителите барале да се регистрираат како верска заедница, за разлика од верскиот субјект со наводно идентично име кој бил регистриран како религиозна група, според Судот, не се од значење, со оглед на тоа што условот за неидентичност на името и неидентичност на изворите на учењето согласно членот 10 од Законот е даден кумулативно, односно тој важи за сите верски субјекти, независно од тоа дали станува збор за црква, верска заедница или религиозна група.

Секој верски субјект, независно од тоа дали се работи за црква, верска заедница или религиозна група треба да има право на дистинктивност, препознавање во јавноста со својот тесно-специфичен идентитет, кој ако не постои или има конкуренција може да создава забуни, конфузија во јавноста, во случај да постојат повеќе такви паралелни субјекти меѓу кои се развива компетитивност, бескраен паралелизам и фрагментираност.

Целта на законското барање за неидентичност на името и на официјалните обележја на верските субјекти, во што спаѓаат и изворите на учењето, како и на законската определба од членот 9 од наведениот закон според која во надлежниот регистар се запишува црква, верска заедница и религиозна група доколку претходно веќе не е извршена регистрација на таква црква, верска заедница и религиозна група, е да се спречи, односно оневозможи заблудување на верниците во смисла на создавање на конфузност, погрешна перцепција и легализирана бесконечна поделба на верниците од иста вероисповест на повеќе верски заедници или субјекти. Ова се цели кои според оценката на Судот се сосема легитимни бидејќи се неопходни заради заштита на слободите и правата на другите и заради обезбедување на верска толеранција и спречување на верски конфликти, како елемент на заштита на јавниот поредок за што одговорност има државата.

Поради наведеното, Уставниот суд оцени дека со одбивањето на регистрацијата на Бектешиската верска заедница не е повредена слободата на вероисповеста на подносителите на барањето, ниту пак е сторена дискриминација спрема нив по верска основа.

6. Тргувајќи од наведеното, Судот одлучи како во точка 1 од оваа одлука.

7. Оваа одлука Судот ја донесе во состав од претседателот на Судот Бранко Наумоски и судиите д-р Наташа Габер-Дамјановска, Елена Гошева, Исмаил Дарлишта, Никола Ивановски, Вера Маркова, д-р Гзиме Старова, Сали Мурати и Владимир Стојаноски.

У.бр. 24/2012
20 ноември 2012 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Македонија,
Бранко Наумоски, с.р.

3721.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на член 110 од Уставот на Република Македонија и членовите 28 алинеја 2 и 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/1992) на седницата одржана на 20 ноември 2012 година, донесе

РЕШЕНИЕ

1. НЕ СЕ ПОВЕДУВА постапка за оценување на уставноста на членот 4 став 2 во делот: „и тројца пратеници се избираат според мнозинскиот модел во еден изборен круг и тоа по еден пратеник од три изборни единици во Европа и Африка, во Северна и Јужна Америка и во Австралија и Азија утврдени со овој закон“ од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/2006, 136/2008, 148/2008, 163/2008 и 44/2011).

2. СЕ ОТФРЛА иницијативата во делот во кој се бара поведување на постапка за оценување на уставноста на членот 4 став 3 во делот: „по исклучок на изборните единици во Европа и Африка, во Северна и Јужна Америка и во Австралија и Азија“ од Изборниот законик означен во точката 1 од ова решение.

3. Решението да се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

4. Урош Милошевски, Драган Петрушевски и Игор Филков, сите од Скопје до Уставниот суд на Република Македонија поднесоа иницијатива за поведување на постапка за оценување на уставноста на делови од членот 4 ставови 2 и 3 од Изборниот законик, означен во точката 1 од ова решение.

Според подносителите на иницијативата начинот на конституирање на органите на државната власт, а во таа смисла организацијата и спроведувањето на изборниот процес, биле суверено право на секоја држава кое произлегувало од правото на самоопределување, согласно меѓународното право. Со оспорениот дел од член 4 став 2 од Изборниот законик се вршело проширување на позитивно-правниот поредок на Македонија преку основање на изборни единици надвор од нејзината територија, а така се повредувале суверените права на други држави.

Конституирањето на Собранието на Република Македонија се вршело за територијата на Р.М., како суверена држава и актите што ги донесувало законодавното тело важеле за нејзината територија и нејзиниот позитивно-правен поредок. Со наведената одредба се предвидувало претставници кои не биле избрани од територијата на Република Македонија да учествуваат во донесувањето на актите со задолжителна правна сила единствено на територијата на Република Македонија.

Во натамошниот тек на иницијативата се цитираат член 9 став 2 и член 22 став 2 од Уставот, како и членот 4 ставови 2 и 3 од Изборниот законик, па се наведува дека со направениот исклучок во членот 4 став 3 од од Изборниот законик за отстапување од просечниот број на избирачи во изборната единица се вршела повреда на правото на еднаквост загарантирано со наведените уставни одредби.

Имено, избирачите, државјани на Република Македонија на привремена работа или престој во странство (член 2 став 1 точка 17 од Изборниот законик) се ставале во привилегирана положба во однос на избирачите кои имале постојано место на живеење во државата. Ова се однесувало и на активното и на пасивното избирачко право, односно правото да се избира и правото да се биде избран. Така, несразмерно различен број на гласови бил потребен за избор на еден пратеник од шесте изборни единици на територијата на Република Македонија во однос на еден пратеник од трите изборни единици основани надвор од нејзината територија. Следствено се вршела дискриминација на државјаните на Република Македонија во нивното право за политичко учество, односно за остварување на власта преку демократски избрани претставници, согласно членот 2 став 2 од Уставот.

Според подносителите на иницијативата ефективното располагање на граѓаните со нивните политички права подразбирало не само постоење на материјални гаранции, туку и процесни гаранции што во случајот значело спроведување на еднакви и фер изборни постапки. Со постоечките законски решенија, една изборна единица во Република Македонија имала приближно 277.000 гласачи кои гласаат за 20 пратеника, додека за изборните единици надвор од државата немало податок за бројот на избирачите, а единствената информација, според Државната изборна комисија, била дека за гласање се пријавиле 7258 државјани за избор на три пратеници. Оттаму, за еден пратеник во Република Македонија биле потребни 13.850 гласови, а за еден пратеник за изборните единици надвор од државата биле потребни 2420 гласови, или еден глас на државјанин на Република Македонија, кој е надвор од државата, според подносителите на иницијативата, вредел скоро колку 6 гласа на државјанин на Република Македонија кој гласа во државата.

Врз основа на сето наведено подносителите на иницијативата предлагаат Судот да ги укине оспорените делови на законските одредби.

5. Судот на седницата утврди дека во членот 4 став 2 од Изборниот законик е предвидено дека, во Собранието на Република Македонија се избираат 123 пратеници, од кои 120 пратеници се избираат според про-

порционалниот модел, при што територијата на Република Македонија е поделена на шест изборни единици утврдени со овој законик и во секоја се избираат по 20 пратеници и тројца пратеници се избираат според мнозинскиот модел во еден изборен круг и тоа по еден пратеник од три изборни единици во Европа и Африка, во Северна и Јужна Америка и во Австралија и Азија утврдени со овој законик.

Одредбата се оспорува во делот: „и тројца пратеници се избираат според мнозинскиот модел во еден изборен круг и тоа по еден пратеник од три изборни единици во Европа и Африка, во Северна и Јужна Америка и во Австралија и Азија утврдени со овој закон“.

Во членот 4 став 3 од Изборниот законик е предвидено дека, во изборните единици бројот на избирачите може да отстапува најмногу од минус 5% до плус 5% во однос на просечниот број на избирачи во изборната единица по исклучок во изборните единици во Европа и Африка, во Северна и Јужна Америка и во Австралија и Азија.

Одредбата се оспорува во делот: „по исклучок на изборните единици во Европа и Африка, во Северна и Јужна Америка и во Австралија и Азија“.

6. Според член 8 став 1 алинеја 3 од Уставот, владеењето на правото е една од темелните вредности на уставниот поредок на Република Македонија.

Според член 9 од Уставот, граѓаните на Република Македонија се еднакви во слободите и правата независно од полот, расата, бојата на кожата, националното и социјалното потекло, политичкото и верското уверување, имотната и општествената положба (став 1). Граѓаните пред Уставот и законите се еднакви (став 2).

Според член 22 од Уставот, секој граѓанин со наплетети 18 години живот стекнува избирачко право“ (став 1). Избирачкото право е еднакво, општо и непосредно и се остварува на слободни избори со тајно гласање (став 2).

Согласно членот 23 од Уставот, секој граѓанин има право да учествува во вршењето на јавни функции.

Според член 118 од Уставот, меѓународните договори што се ратификувани во согласност со Уставот се дел од внатрешниот правен поредок и не можат да се менуваат со закон.

Одлуката за пристапување на Република Македонија кон меѓународноправните документи за основните човекови права и слободи донесени од ООН, меѓу кои се Универзалната декларација за човековите права (донесена на 10 декември 1948 година) е објавена во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 57/1993 од 23 септември 1993 година.

Во членот 21 став 1 од Универзалната декларација за човекови права се вели дека „Секој има право да учествува во владата на сопствената држава, директно или преку слободно избрани претставници. Секој има право на еднаков пристап кон јавните служби на неговата држава (став 2). Волјата на народот ќе биде основата на авторитетот на власта и тоа ќе биде изразено преку периодични и автентични избори со универзално и еднакво право на глас преку тајно гласање или преку еквивалентни слободни процедури на гласање (став 3).

Тргувајќи од анализата на наведените уставни одредби произлегува дека Уставот на Република Македонија не прави разлика меѓу активното избирачко право, односно правото на граѓанинот да избира и пасивното избирачко право, односно правото на граѓанинот да биде избран. Избирачкото право е уставно определено како едно од најсуштествените политички права кое кореспондира со останатите демократски определби утврдени со Уставот, посебно во делот на организацијата и функционирањето на државната власт.

Во Република Македонија спроведувањето на изборите е регулирано со Изборниот законик, кој, помеѓу другото, ги уредува начинот, условите и постапката за избор на претседател на Република Македонија, за избор на пратеници во Собранието на Република Македонија, за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје, за избор на градоначалник на општина и градоначалник на градот Скопје, начинот и постапката на евидентирање на избирачкото право, водење на Избирачкиот список, определување на границите на изборните единици и утврдување, менувањето и објавувањето на избирачките места, како и условите за функционирање на изборните места.

Во членот 4 став 2 од Изборниот законик е предвидено дека во Собранието на Република Македонија се избираат 123 пратеници, од кои 120 пратеници се избираат според пропорционалниот модел, при што територијата на Република Македонија е поделена на шест изборни единици утврдени со овој законик и во секоја се избираат по 20 пратеници и тројца пратеници се избираат според мнозинскиот модел во еден изборен круг и тоа по еден пратеник од три изборни единици во Европа и Африка, во Северна и Јужна Америка и во Австралија и Азија утврдени со овој законик.

Според ставот 3 од истата одредба од Изборниот законик, во изборните единици бројот на избирачите може да отстапува најмногу од минус 5% до плус 5% во однос на просечниот број на избирачи во изборната единица по исклучок во изборните единици во Европа и Африка, во Северна и Јужна Америка и во Австралија и Азија.

Од анализата на членот 4 ставови 2 и 3 од Изборниот законик произлегува дека во Република Македонија за избор на пратеници во Собранието на Република Македонија паралелно функционираат два изборни модела и тоа пропорционалниот и мнозинскиот.

Според пропорционалниот модел се избираат 120 пратеници во шест изборни единици, или во секоја се избираат по 20 пратеници, а според мнозинскиот модел во еден изборен круг се избира по еден пратеник од три изборни единици во Европа и Африка, во Северна и Јужна Америка и во Австралија и Азија. Во изборните единици во државата бројот на избирачите може да отстапува најмногу од минус 5% до плус 5% во однос на просечниот број на избирачи во изборната единица, кое правило не се применува кај мнозинскиот модел.

Определбата на законодавецот избирачко право да го остварат и државјаните на Република Македонија кои на денот на изборите се на привремена работа или престој во странство, а се запишани во Избирачкиот список, според Судот не ги повредува Уставните принципи и норми. Напротив поради мобилноста на европските граѓани, повеќето европски држави имаат позитивен пристап кон правото на глас на граѓаните што живеат надвор од сопствената држава, бидејќи сметаат дека на овој начин се зајакнува развојот на националното и европското државјанство, а воедно принципот на државјанство бара сите граѓани државјани да ги уживат сите граѓански права признати во државата. Притоа националните законодавства имаат разлики по однос на дефинирањето на електоратот, процедурата за регистрација, изборните модели или пак начинот на гласање.

Тргувајќи од направената анализа Судот оцени дека со оспорениот дел од членот 4 став 2 од Изборниот законик не се повредува начелото на еднаквост на избирачко право, бидејќи во оваа одредба само се воспоставуваат три пратенички места кои се избираат според мнозинскиот модел во еден изборен круг со поблиско определување на регионите во кои се наоѓаат изборните единици, од каде за оспорениот дел на наведената законска одредба не може да се постави прашањето за нејзината согласност со одредбите од Уставот на кои се повикуваат подносителите на иницијативата.

По однос на констатацијата во иницијативата за повреда на сувереното право на други држави со определбата да се даде можност на лицата кои живеат надвор од Република Македонија да гласаат во државите во кои живеат и престојуваат Судот оцени дека е погрешна, од причина што гласањето се организира во Дипломатско-конзуларните претставништва, кои се сметаат за екстериторијални, односно нивната територија е во исклучива јурисдикција на Република Македонија, а не во јурисдикција на државата на чија територија се наоѓаат Дипломатско-конзуларните претставништва.

7. Според член 110 од Уставот на Република Македонија, Уставниот суд на Република Македонија одлучува за согласноста на законите со Уставот и за согласноста на другите прописи и на колективните договори со Уставот и со законите.

Согласно член 28 алинеја 2 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија, Уставниот суд ќе ја отфрли иницијативата ако за истата работа веќе одлучувал, а нема основи за поинакво одлучување.

Имено, со решение У.бр.61/2011 од 18 мај 2011 година Судот не повел постапка за оценување на уставноста на член 4 став 3 од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр.40/2006, 136/2008, 44/2011 и 51/2011).

Во образложението на решението Судот констатирал дека, во иницијативата се оспорувала еднаквоста на избирачкото право, од причина што дијапазонот од плус 5% до минус 5% овозможувал големи разлики во вредноста на гласовите, како и тоа дека моменталната состојба на бројот на избирачи во изборните единици го надминува предвидениот законски дијапазон и со што се повредувало правото на еднаквост на избирачкото право, односно гласовите на избирачите од одделни изборни единици немале иста вредност. Во тој случај очигледно било кршењето на уставната категорија на еднаквото избирачко право на граѓаните на Република Македонија (еднаква вредност на секој глас на секој избирач).

Имајќи ја во вид содржината на оспорениот член 4 од Изборниот законик, а во корелација на наводите содржани во иницијативата, според Судот, не била спорна дефиницијата на избирачко право. Еднаквото избирачко право е израз на начелото на еднаквост на граѓаните пред Законот, а се остварува низ целината на изборниот систем. Но, Судот укажал дека еднаквоста на избирачкото право, не може да се сфати со математичка строгост со оглед на различни фактори, определено и дефинирано, туку истото мора да е приближно еднакво, така што всушност и самиот закон определува одреден дијапазон во оспорениот став 3 на членот 4 од Изборниот законик.

По однос на ова прашање при градењето на правното мислење Судот го имал во вид „Кодексот на добро однесување во изборните прашања“ (CDL-AD (2002) 023 rev), кој документ е усвоен од Европската комисија за демократија преку право (Венецијанска комисија) кој во точка 2.2 утврдува дека „еднаквата гласачка сила, онаму каде што изборите не се одржуваат во една изборна единица, бара границите на изборните единици да бидат утврдени така што пратеничките места во долниот дом во кој е претставен народот, да бидат распределени подеднакво помеѓу изборните единици, во согласност со посебни критериуми за распределба, како што се на пример бројот на жители во изборната единица, бројот на државјани што живеат во таа изборна единица (вклучувајќи ги и малолетните лица), бројот на запишани (регистрали) избирачи, и доколку е можно, и бројот на лица што фактички гласаат. Можно е да се предвиди и соодветна комбинација на овие критериуми. Истите правила се применуваат и за регионалните и локалните избори. Во случај кога овој прин-

цип не се почитува, соочени сме со она што се нарекува изборна геометрија, која се јавува било во форма на „активна изборна геометрија“, имено распределба на местата што предизвикува нееднаквост во претставувањето тогаш кога ќе се примени, или пак во вид на „пасивна изборна геометрија“, која произлегува од продолжено (долготрајно) задржување на непроменета територијална распределба на местата и изборните единици.

По однос на прашањето за еднаквоста на избирачкото право, односно на еднаквоста на гласачката сила, Судот ги прифатил овие ставови и оценил дека тоа налага границите на изборните единици да се одредат така што пратеничките места во институциите кои го претставуваат народот, односно граѓаните да бидат, во што е можно помала мера еднакво распределени помеѓу изборните единици, во согласност со одредени критериуми за распределба. Во таа насока законодавецот при определување на изборните единици, што, меѓу другото, е предмет на уредување на овој закон, се задржува на постојната инфраструктура на гласачките места и нивната распределба, согласно пропорционалниот модел во шест изборни единици.

Врз основа на наведеното, Судот во постапката по предметот У.бр.61/2011 застанал на гледиште дека утврдениот дијапазон „... најмногу од минус 5% до плус 5%“, утврден во оспорениот член 4 став 3 од Изборниот законик не е во спротивност со уставните категории на еднаквост на избирачкото право на граѓаните и неговото право да учествува во вршењето на јавни функции. Ова особено ако се има во вид фактот дека определеното отстапување е во границите на разумност на општествените, објективните и европските стандарди за принципот на пропорционалната застапеност во целина. Според тоа, определеното отстапување не претставува повреда на принципот на еднаквост на правото на гласање.

Судот, исто така, со решение У.бр.2/2012 од 11 април 2012 година Судот не повел постапка за оценување на уставноста на Изборниот законик во целина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/2006, 136/2008, 44/2011 и 51/2011).

Во постапката по наведениот предмет Судот тргнувајќи од анализата на член 8 став 1 алинеи 3, 4 и 5, член 9 и член 22 од Уставот и анализата на Изборниот законик, наспрема наводите во иницијативата дека со предвидениот изборен модел власта во Република Македонија немала уставен и народен легитимитет Судот оценил дека се неосновани.

Ова од причини што, според Судот во оспорениот Изборниот законик доследно е почитувано избирачкото право, начелото на еднакво избирачко право како и техниката на остварување на тоа право во практиката.

Фактот што подносителот на иницијативата тргнувајќи од негативните ефекти при математичката пресметка на утврдениот изборен модел во Република Македонија согледувал повреда на уставните одредби и предлагал промена на утврдениот модел, според Судот не можел да претставува основ за изразување на сомнение од уставен аспект дека оспорениот Изборниот законик во целина не е во согласност со Уставот. Притоа, дали одреден изборен модел има повеќе или помалку негативни ефекти при математичката пресметка по спроведени избори во еден изборен период зависи од излезноста на граѓаните, бројот на политичките партии, коализирање на политичките партии, а тоа не е прашање за кое треба да се произнесе Уставниот суд, туку е прашање на законодавната власт се до границите додека таквите ефекти не ги повредуваат уставните гаранции од сверата на граѓанските и политичките права утврдени во Уставот.

Оттука, според Судот право е на законодавецот почитувајќи ги уставните гаранции за избирачкото право, начелото на еднаквост, начелото на политички плурализам и слободни и демократски избори како и имајќи ги предвид прифатените изборни модели во државите да го утврди изборниот модел.

Имајќи предвид фактот што Уставниот суд во предметите У.бр.61/2011 и У.бр.2/2012 констатирал дека Изборниот законик, анализиран како целина, но и сега оспорениот член 4 став 3 од наведениот законик не ги повредува избирачките права, утврдени и гарантирани со Уставот, како и начелото на еднакво избирачко право, што значи дека за истата работа веќе одлучувал и нема основи за поинакво одлучување следуваše иницијативата по однос на оспорениот дел од членот 4 став 3 од Изборниот законик да се отфрли поради постоење на пресудена работа.

8. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точките 1 и 2 од ова решение.

9. Ова решение Судот го донесе во мнозинство гласови во состав од претседателот на Судот Бранко Наумоски и судиите д-р Наташа Габер-Дамјановска, Елена Гошева, Исмаил Дарлишта, Никола Ивановски, Вера Маркова, Сали Мурати, д-р Гзие Старова и Владимир Стојаноски. Решението под точка 2 Судот го донесе со мнозинство гласови.

У.бр.48/2012
20 ноември 2012 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Македонија,
Бранко Наумоски, с.р.

3722.

Врз основа на член 25 став 6 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/1992), по нашето гласање против Решението У.бр.48/2012 од 28 ноември 2012 година за делот кој се однесува на членот 4 став 3 во делот: “по исклучок на изборните единици во Европа и Африка, во Северна и Јужна Америка и во Австралија и Азија“ од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/2006, 136/2008, 148/2008, 163/2008 и 44/2011) го издвојуваме и писмено го образложуваме, следното

ИЗДВОЕНО МИСЛЕЊЕ

Со наведеното Решение, Уставниот суд со мнозинство гласови одлучи да не поведе постапка за оценување на уставноста на членот 4 став 2 во делот: “и тројца пратеници се избираат според мнозинскиот модел во еден изборен круг и тоа по еден пратеник од три изборни единици во Европа и Африка, во Северна и Јужна Америка и во Австралија и Азија утврдени со овој закон“ и да се отфрли иницијативата во делот кој се однесува на членот 4 став 3: “по исклучок на изборните единици во Европа и Африка, во Северна и Јужна Америка и во Австралија и Азија“ од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/2006, 136/2008, 148/2008, 163/2008 и 44/2011).

Мнозинството на судии е на мислење дека Уставниот суд по ова прашање веќе се произнел во предметите У.бр.61/2011 и У.бр.2/2012 оценувајќи дека овој член не ги повредува избирачките права утврдени и гарантирани со Уставот како и начелото на еднакво избирачко право, па бидејќи за истата работа веќе го искажал својот став, нема основи за поинакво одлучување, од кои причини реши да не поведе постапка односно да ја отфрли иницијативата во горенаведените делови.

Нашето издвоено мислење се однесува на две прашања и тоа како на формалниот така и на суштинскиот аспект на оспорените одредби.

Од формален аспект, со оглед на тоа дека во предметот бр.61/2011 бил оспорен член 4 став 3 а во предметот 2/2012 бил оспорен Изборниот законик во целина, логично би било мнозинството судии да ја отфрли иницијативата за двата оспорени става, особено бидејќи по однос на член 4 став 2 влегува во елаборација за неповредување на начелото на еднаквост на избирачкото право, а кој пристап и принцип не е испочитуван и за член 4 став 3. Самото различно постапување за секој од двата оспорени става индицира непринципиелен пристап кон начелно поставеното прашање на еднаквоста на гласот кое е централен проблем на кој Судот треба да одговори. Мора да се појасни дека цитираните решенија на Уставниот суд на кои мнозинството судии се повика дека се работи за res judicata, тогашниот состав на Судот не се впушти во анализа на членот 4 ставот 3 во делот “по исклучок на изборните единици во Европа и Африка, во Северна и Јужна Америка и во Австралија и Азија“ од Изборниот законик, од две причини: 1) самата тогашна иницијатива не го третираше и не го оспоруваше овој член во тој дел и 2) Судот не се впушти во анализа на оваа одредба затоа што веќе беше поднесена нова иницијатива во која се оспоруваше прашањето од овој аспект за кој ние издвојуваме посебно мислење. Воедно, тоа беше причина да судот не поведе постапка по сопствена иницијатива.

Имено, ако се анализираат решенијата У.бр.61/2011 и У.бр.2/2012 наспрема аспектот на оспорување наведен во поднесената иницијатива за актуелниот предмет У.бр.48/2012 може експлицитно и недвојбено да се заклучи дека во претходните два предмета воопшто не е опфатено ниту пак обработено прашањето на трите пратенички мадати кои се избираат надвор од границите на Република Македонија и за кои се применува мнозинскиот изборен модел. Наспроти тоа, во тие предмети се разгледувани оспорените одредби во генерален контекст, па така ставот на Судот во односните решенија е искажан само од аспект на дозволеният опсег на отклонување од +5% и -5% од бројот на потенцијалните гласачи во шесте домицилни изборни единици избрани со пропорционален изборен модел и кои се однесуваат само за домицилно избраните пратеници. Значи, со оглед на тоа дека се работи за прашање кое досега воопшто не е разгледувано, Уставниот суд имал сериозна основа да се зафати и мериторно да го разгледува ова прашање а не формално да го отфрли. Тука се работи за класичен пример на обврска Уставниот суд да го примени член 28 став 2 од Деловникот поради постоење на основ за поинакво одлучување.

Инаку, за нас е неспорно дека правото и можноста исселениците кои поседуваат државјанство на Република Македонија да учествуваат на избори во својата матична држава е неспорно и е тесно поврзано со демократскиот принцип на универзалното право на глас на граѓаните на една држава. Исто така, право е на законодавецот каков изборен модел ќе определи со цел да се избереат народните претставници, но при нормирање на начинот на кој избирачкото право ќе се операционализира тој мора обврзно да води сметка како ќе ја обезбеди и операционализира уставно загарантираната еднаквост на гласот на секој граѓанин.

Од таа причина, клучното спорно правно прашање во овој случај е дали оспорените одредби ја нарушуваат еднаквата вредност или “тежина“ на гласовите на домицилните гласачи наспроти оние кои гласаат надвор од границите на државата, ценето од аспект на уставните гаранции за еднаквост на граѓаните пред Уставот и законите (член 9 став 2 од Уставот) и за еднаквоста, општоста и непосредноста на избирачкото

право кое се остварува на слободни избори со тајно гласање (член 22 став 2 од Уставот). Ова особено бидејќи индиректно прашањето е суштински врзано и со дилемата за еднаквата меѓусебна легитимност на изборните пратеници.

Факт е дека членот 4 став 3 креира нееднаквост на гласот на домицилниот гласач наспрема оној кој гласа надвор од границите на Република Македонија и таа нееднаква вредност на гласовите се генерира првенствено преку постоење на таква произволна одредба која не го уредува конкретното право на еднаквост на гласот целосно (тоа би требало да биде одразено во постоењето на приближно еднаков број на гласови како за домицилно пратеничко место така и за пратеничко место од дијаспората), за која недостасуваат дополнителни параметри и која не го обезбедува владеењето на правото, туку напротив, постапува селективно преку иземање на трите пратенички места кои припаѓаат на дијаспората од тој принцип на “приближно еднаква вредност” кој важи за домицилните пратенички места. Воедно, законски определениот праг на добивање на поддршка во гласови од најмалку 2% од запишаните избирачи за пратеничките места на исселениците, претставува оскудно замислен инструмент кој сам по себе ни приближно не може да го гарантира начелото на еднаквост на гласот ниту за овие три мандати меѓусебно, а уште помалку на овие три мандати и домицилните пратенички мандати.

Теоретски, еднаквоста на гласот во правна смисла означува фактичка и/или нормативна потврда на еднаквиот капацитет или еднаквата положба на лицата, генерирајќи потреба од дистрибутивна праведност. Таа вклучува четири главни карактеристики и тоа: 1. еднакво земање предвид на секого во истоветната рамка за донесување на одлуки (секој се брои како “еден” во сумарната постапка) 2. остварување на еднаков третман на сите, во смисол дека сличните случаи треба да се третираат на ист начин 3. постоење на еднаквост во дистрибуцијата, во смисол дека секое лице мора да добие еднакво количество од некое добро, право или бенефиција 4. постоење на еднаквост во исходот во смисол дека еднаквиот третман бара лицата финално да се најдат во исти услови, земајќи ја предвид нивната состојба пред дистрибуцијата на правото и прилагодувањето кон она што би требало да биде дистрибуирано еднакво (толкувано и како давање на “еднаква шанса” или “возможност”).

Драстичното прекршување на уставниот принцип на еднаквост на гласот во оспорениот член 4 став 3 може јасно да се прикаже и практично-нумерички, определувајќи ја вредноста изразена во гласови на секое домицилно пратеничко место од 2002 година кога за првпат е применет регионално-пропорционалниот изборен модел во Република Македонија, се до последните парламентарни избори во 2011 година. Според официјалните бројки на одзивност во сите досегашни парламентарни изборни циклуси “цената” во добиени домицилни гласови за едно пратеничко место приближно изнесува во 2002 година 9.960 гласа, во 2006 година 8.100 гласа, во 2008 8.450 гласа а во 2011 година 9.600 гласа. Наспроти тоа, во 2011 година трите пратенички мандати во дијаспората се добиени со знатно помал број на гласови и тоа за изборната единица 7 – 1.578 гласа (или шест пати помалку од домицилниот просек), за изборната единица 8 – 560 гласа и за изборната единица 9 – 548 гласа (или седумнаесет пати помалку од домицилниот просек).

Ваквата состојба била воочена и од релевантни стручни меѓународни организации, како што се Европската комисија за демократија низ право (Венецијанска комисија) и ОБСЕ/ОДИХР, кои во заедничкото мислење за Изборниот законик уште во 2009 година, во точ-

ка 16 укажуваат дека “...изборите воглавно треба да ги следат истите стандарди за демократски избори како и процедурите за гласање во земјата. Се чини дека методот којшто е предвиден во постоечката легислатива не ги достигнува тие стандарди и се препорачува рагледување на нова формула.” Понатаму, точките 18 и 19 наведуваат дека: “...додека домашните изборни единици се наменети да дадат приближно ист број на гласови за едно пратеничко место, трите изборни единици во странство се дефинирани за избор на по еден пратеник без разлика на бројот на регистрираните гласачи.” “Според тоа, по бројот на гласачи со кој се избира секое од овие пратенички места, најверојатно значително ќе се разликуваат помеѓу себе, а исто така и од бројот на избирачи во изборните единици во земјата. Ова го загрозува принципот на еднаквото гласачко право, поточно принципот на еднаква моќ на секој глас.”

Истиот став е потврден и во Конечниот извештај на ОБСЕ/ОДИХР за предвремените парламентарни избори во 2011 година (5 јуни 2011 година) каде се наведува: “Еднаквото право на глас се гарантира со член 22 од Уставот, а истото е одредено и во став 7.3 од Копенхашкиот документ на ОБСЕ од 1990 година. Меѓутоа, малиот број на избирачи кои всушност беа запишани да гласаат во странство, покренува прашања околу еднаквоста на гласовите во и вон земјата. Додека, во посебни околности вклучувајќи ги и оние поврзани со географски фактори, се признаваат и допуштаат отстапувања во еднаквоста на гласот, но секое такво отстапување треба да биде минимално. Изборниот законик предвидува 5% отстапување помеѓу изборните единици во земјата, меѓутоа, спротивно на изборната пракса за изборните единици надвор од земјата не постои ниту еден услов.” Во оваа смисла како прва од дополнителните препораки за оваа законска рамка кон Република Македонија, Извештајот наведува: “Органите на власта треба да го ревидираат постојниот систем на распределба на мандатите на изборните единици надвор од земјата, за да обезбедат сигурност дека потребните гласови од дијаспората за избор на пратеници во Собранието нема значително да го потценуваат избирачкото право, што е гарантирано со Устав и со Изборниот Законик.”

Заслужува да се посочи и досегашната уставносудска пракса по ова прашање во другите Судови и тоа најконкретно примерот на Словенечкиот Уставен суд каде е интервенирано со укинувачка одлука од 31 јули 1996 година токму заради тоа што принципот на еднаквост на гласот е повреден во двата недомицилни изборни округа за двете пратенички места кои припаѓале на лицата кои гласале во странство (дијаспората), со оглед на тоа што “цената” во добиени гласови за секое од тие пратенички места била многу повисока во однос на домицилните пратеници (обратна ситуација од онаа која ја имаме во Република Македонија).

Слична состојба со нашите домашни прилики имало и во Република Хрватска која направи законски измени со кои обезбеди принципот на еднаквост на гласот на граѓанинот да се почитува. Па така актуелно во Хрватска постојат 10 изборни единици во државата од кои секоја дава по 14 пратенички места, а бројната хрватска дијаспора за која се проценува дека е околу 400.000 гласачи гласа во една посебна изборна единица која исто така дава максимум 14 пратенички мандати. Еднаквоста на гласот се обезбедува на тој начин што вкупниот број на добиени гласови во државата се дели со бројот на пратениците 140, со што се добива “цената” изразена во гласови на едно пратеничко место на тие конкретни избори) а потоа тој добиен број се дели со вкупниот број на гласови добиени во дијаспората. Така, се определува во зависност од излезноста бројот на мандати кои дијаспората ги дава во Хрватското Собрание, што значи дека бројот на овие пратеници зависи од бројноста на излезените гласачи во дијаспората.

Финално, би сакале уште еднаш да потенцираме дека е факт, дека член 4 став 3 во оспорениот дел сериозно го нарушува уставно загарантираното право на еднаквост на гласот. Притоа, законодавецот во недоволна мерка ги операционализирал условите и претпоставките под кои тоа право ќе се оствари и со тоа предизвикал состојба на нееднаквост на избирачкото право помеѓу домицилниот гласач наспрема оној кој живее во странство, а со тоа и нееднаквост на легитимитетот на пратениците избрани во Република Македонија наспрема оние избрани во странство.

Претседател
на Уставниот суд
на Република Македонија,
Бранко Наумовски, с.р.

судија на Уставниот суд
на Република Македонија,
проф. д-р **Наташа Габер-Дамјановска, с.р.**

СУДСКИ СОВЕТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

3723.

Судскиот совет на Република Македонија врз основа на член 39 од Законот за Судски совет на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр.60/2006), објавува

О Г Л А С

- За избор на 2 (двајца) судии на Управниот суд;
- За избор на 1 (еден) судија на Апелационен суд Скопје;
- За избор на 2 (двајца) судии на Апелационен суд Гостивар;
- За избор на 1 (еден) судија на Основен суд Велес;
- За избор на 4 (четири) судии на Основен суд Гостивар;
- За избор на 1 (еден) судија на Основен суд Куманово;
- За избор на 2 (двајца) судии на Основен суд Скопје 1 Скопје и
- За избор на 1 (еден) судија на Основен суд Скопје 2 Скопје.

Кандидатите за избор на судија треба да ги исполнуваат условите предвидени во член 45 од Законот за судовите („Сл. весник на РМ“ бр.58/2006) и член 6 и 7 од Законот за изменување и дополнување на Законот за судовите („Сл. весник на РМ“ бр.35/2008). Кандидатите за избор на судија на Управниот суд треба да ги исполнуваат и посебните услови предвидени во член 17 став (2) алинеја 1 од Законот за изменување и дополнување на Законот за судовите („Сл. весник на РМ“ бр.150/2010).

Заинтересираните кандидати пријавите заедно со потребната документација, во оригинал или заверена фотокопија на нотар, (лекарското уверение да не е постаро од една година од денот на издавање и уверение дека не е изречена мерка на безбедност за забрана на вршење на професија, дејност или должност, да не е постаро од шест месеци од денот на издавањето), да ги достават до Судскиот совет на Република Македонија, ул. „Велько

Влаховиќ“ бб, во рок од 15 дена од денот на објавувањето во „Службен весник на РМ“. Образецот за пријава може да се подигне во електронска форма на WEB страната на Судскиот совет на Република Македонија на следната адреса: <http://www.ssrn.mk/docs/formulari/prijava.doc>. Нekomплетните документи нема да се разгледуваат.

Бр.07-1838/1
7 декември 2012 година
Скопје

Судски совет
на Република Македонија
Претседател,
Александра Зафировска, с.р.

КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

3724.

Врз основа на член 9 и член 27 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008, 57/2010 и 135/2011 година) и Законот за претворање на побарувањата на Република Македонија по основ на јавни давачки во траен влог во друштвото АД за истражување, проектирање, производство и изградба на енергетски индустриски објекти со полна одговорност ЕМО Охрид („Службен весник на РМ“ бр. 185/2011), постапувајќи по барањето на Акционерското друштво за истражување, проектирање, производство и изградба на енергетски индустриски објекти со полна одговорност ЕМО Охрид за одобрување на приватна понуда на хартии од вредност од 12.11.2012 година, Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија во состав од: Александар Петрески, Милаим Ајдини, Елизабета Видовиќ и Сејдија Фазлиоски, членови на Комисијата, на седницата одржана на 27.11.2012 година го донесе следното

Р Е Ш Е Н И Е

ЗА ДАВАЊЕ ОДОБРЕНИЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ДОЛГОРОЧНИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ ПО ПАТ НА ПРИВАТНА ПОНУДА

1. На Акционерското друштво за истражување, проектирање, производство и изградба на енергетски индустриски објекти со полна одговорност ЕМО Охрид се дава одобрение за издавање на долгорочни хартии од вредност - трета емисија на 143.934 обични акции, во вредност од 4.415.895,12 евра, односно 271.594.330,28 денари, согласно Одлуката бр. 0201-2618 од 28.09.2012 година за зголемување на основната главнина на ЕМО АД Охрид, со издавање на трета емисија на обични акции по пат на приватна понуда.

2. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен да ги изврши сите обврски од хартиите од вредност во рокот и на начинот предвиден со Законот и Одлуката бр. 0201-2618 од 28.9.2012 година за зголемување на основната главнина на ЕМО АД Охрид, со издавање на трета емисија на обични акции по пат на приватна понуда.

3. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен во рок од 8 (осум) дена од реализацијата на емисијата да го пријави за упис зголемувањето на основната главнина во трговскиот регистар.

4. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен да ги предаде хартиите од вредност за регистрирање во депозитарот на хартии од вредност во рок од 3 (три) работни дена од денот на уписот на зголемувањето на основната главнина во трговскиот регистар.

5. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен во рок од 5 (пет) работни дена од регистрацијата на акциите во депозитарот за хартии од вредност до Комисијата за хартии од вредност да достави доказ дека е извршен упис на акциите.

6. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето.

7. Ова Решение ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

УП 1 Број 07-223 Комисија за хартии од вредност
27 ноември 2012 година на Република Македонија
Скопје Претседател,
Марина Накева-Кавракова, с.р.

3725.

Врз основа на член 9 и член 27 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008, 57/2010 и 135/2011 година) и Законот за претворање на побарувањата на Република Македонија по основ на јавни давачки во траен влог во друштвата АД Органско хемиска индустрија „Наум Наумовски-Борче“ Скопје, Тунски Комбинат АД Прилеп и Друштво за производство на производи со посебна намена „11 Октомври-Еурокомполити“ АД Прилеп („Службен весник на РМ“ бр. 74/2012), постапувајќи по барањето на Друштвото за производство на производи со посебна намена 11 Октомври - Еурокомполит АД Прилеп за одобрување на приватна понуда на хартии од вредност од 15.11.2012 година, Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија во состав од: Александар Петрески, Милаим Ајдини, Елизабета Видовиќ и Сејдија Фазлиоски, членови на Комисијата, на седницата одржана на 27.11.2012 година го донесе следното

РЕШЕНИЕ ЗА ДАВАЊЕ ОДОБРЕНИЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ДОЛГОРОЧНИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ ПО ПАТ НА ПРИВАТНА ПОНУДА

1. На Друштвото за производство на производи со посебна намена 11 Октомври - Еурокомполит АД Прилеп се дава одобрение за издавање на долгорочни хартии од вредност - трета емисија на 218.819 обични акции, во вредност од 1.118.821,547 евра, односно 68.807.525,00 денари, согласно Одлуката бр. 02-3710 од 25.10.2012 година за зголемување на основната главнина на Друштвото за производство на производи со посебна намена 11 Октомври - Еурокомполит АД Прилеп, со издавање на трета емисија на обични акции по пат на приватна понуда.

2. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен да ги изврши сите обврски од хартиите од вредност во рокот и на начинот предвиден со Законот и Одлуката бр. 02-3710 од 25.10.2012 година за зголемување на основната главнина на Друштвото за производство на производи со посебна намена 11 Октомври - Еурокомполит АД Прилеп, со издавање на трета емисија на обични акции по пат на приватна понуда.

3. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен во рок од 8 (осум) дена од реализацијата на емисијата да го пријави за упис зголемувањето на основната главнина во трговскиот регистар.

4. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен да ги предаде хартиите од вредност за регистрирање во депозитарот на хартии од вредност во рок од 3 (три) работни дена од денот на уписот на зголемувањето на основната главнина во трговскиот регистар.

5. Издавачот на долгорочни хартии од вредност од точка 1 на ова Решение е должен во рок од 5 (пет) работни дена од регистрацијата на акциите во депозитарот за хартии од вредност до Комисијата за хартии од вредност да достави доказ дека е извршен упис на акциите.

6. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето.

7. Ова Решение ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

УП 1 Број 07-224 Комисија за хартии од вредност
27 ноември 2012 година на Република Македонија
Скопје Претседател,
Марина Накева-Кавракова, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ НА РМ

3726.

Врз основа на член 17 точка ж), а во врска со член 79 став 3) од Законот за електронските комуникации („Службен весник на Република Македонија“ бр. 13/2005, 14/2007, 55/2007, 98/2008, 83/2010, 13/2012, 13/2012, 59/2012 и 123/2012), директорот на Агенцијата за електронски комуникации на ден 5.12.2012 година, донесе

П РА В И Л Н И К ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА БАРАЊЕТО ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА БРОЕВИ И СЕРИИ НА БРОЕВИ, ПОДАТОЦИТЕ ШТО СЕ ПРИЛОЖУВААТ КОН БАРАЊЕТО КАКО И НАЧИНОТ И ПОСТАПКАТА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА БРОЕВИ И СЕРИИ НА БРОЕВИ ОД ПЛАНОТ ЗА НУМЕРАЦИЈА

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1 Предмет

Со овој правилник се пропишува формата и содржината на барањето за доделување на броеви и серии на броеви, податоците што се приложуваат кон барањето како и начинот и постапката за доделување на броеви и серии на броеви од Планот за нумерација на јавните комуникациски мрежи и услуги на Република Македонија (во понатамошниот текст: План за нумерација).

Член 2 Цел

Со овој правилник се има за цел да се обезбеди ефикасно управување со нумерациските ресурси за јавните телефонски мрежи и јавните телефонски услуги, како и доделување на броеви и серии на броеви на флексибилен, транспарентен и недискриминаторски начин во интерес на заштита и промоција на конкуренцијата на пазарот.

II. НАЧИН НА ДОДЕЛУВАЊЕ НА БРОЕВИ И СЕРИИ НА БРОЕВИ

Член 3 Надлежност

(1) Агенцијата за електронски комуникации (во натамошниот текст: Агенција) доделува броеви и серии на броеви од Планот за нумерација на оператори на јавни телефонски мрежи и/или даватели на јавни телефонски услуги во Република Македонија.

(2) Операторите на јавни телефонски мрежи и/или давателите на јавни телефонски услуги од став (1) на овој член можат броевите и сериите на броеви доделени од страна на Агенцијата да ги даваат на користење на своите крајни корисници.

(3) Операторите на јавни телефонски мрежи и/или давателите на јавни телефонски услуги од став (1) на овој член, броевите кои се доделени од страна на Агенцијата треба да ги направат достапни за сите претплатници во Република Македонија во рок од 30 дена од денот на приемот на решението за доделување на броеви, освен броевите од серијата на броеви за посебни услуги со почетни две цифри 14 и броевите за кои претплатниците му доставиле писмена изјава на операторот и/или давателот на јавни телефонски услуги на кој што му е доделен бројот дека не сакаат да бидат достапни од другите оператори и/или даватели на јавни телефонски услуги.

Член 4 Доделување на претплатнички броеви во географски нумерациски подрачја

(1) Агенцијата доделува 7-цифрени и 6-цифрени претплатнички броеви во географски нумерациски подрачја (географски броеви) во серии на броеви со големина од 1.000, 10.000 и 100.000 броеви на оператори на јавни телефонски мрежи и даватели на јавно достапни телефонски услуги на фиксна локација во географското нумерациско подрачје каде што истите ќе се стават во употреба.

(2) Операторите на јавни телефонски мрежи и/или давателите на јавно достапни телефонски услуги од став (1) на овој член, броевите и сериите на броеви доделени од страна на Агенцијата ги даваат на користење на своите претплатници.

(3) 7-цифрени претплатнички броеви во серии географски броеви со големина од 1.000, 10.000 и 100.000 броеви се доделуваат на оператори на јавни телефонски мрежи и даватели на јавно достапни телефонски услуги на фиксна локација во географското нумерациско подрачје со НДК со вредност 2 - Скопје.

(4) 6-цифрени претплатнички броеви во серии географски броеви со големина од 1.000, 10.000 и 100.000 броеви се доделуваат на оператори на јавни телефонски мрежи и даватели на јавно достапни телефонски услуги на фиксна локација во географските нумерациски подрачја со НДК со вредност различна од 2 – за сите географски нумерациски подрачја освен Скопје.

Член 5 Доделување на скратени броеви во географски нумерациски подрачја, односно во негеографски нумерациски подрачја за јавни мобилни комуникациски мрежи и/или услуги

(1) Агенцијата доделува скратени броеви со должина од 4 цифри за географски нумерациски подрачја со 6-цифрени претплатнички броеви, односно за негеографски нумерациски подрачја за јавни мобилни комуникациски мрежи и/или услуги и скратени броеви со

должина од 5 цифри за географски нумерациски подрачја со 7-цифрени претплатнички броеви на оператори на јавни телефонски мрежи и даватели на јавно достапни телефонски услуги на фиксна локација, односно во јавни мобилни комуникациски мрежи.

(2) Броевите од став (1) на овој член се доделуваат поединечно.

(3) Операторите на јавни телефонски мрежи и/или давателите на јавно достапни телефонски услуги од став (1) на овој член, скратените броеви во географски нумерациски подрачја, односно во негеографски нумерациски подрачја за јавни мобилни комуникациски мрежи и/или услуги, доделени од страна на Агенцијата, ги даваат на користење на своите претплатници.

(4) Оператор на јавна телефонска мрежа и/или давател на јавно достапни телефонски услуги не може да промени, односно одземе претходно доделен скратен број на свој претплатник без претходно да ја извести Агенцијата за причините за промената, односно одземањето.

(5) Оператор на јавна телефонска мрежа и/или давател на јавно достапни телефонски услуги може да наплатува надомест за административните трошоци за скратен број од својот претплатник на кого му доделил скратен број на користење, што на годишно ниво не смее да биде зголемен за повеќе од 20% од годишниот надоместок што операторот на јавна телефонска мрежа и/или давателот на јавно достапни телефонски услуги го плаќа на Агенцијата за користење на доделени скратени броеви во географски нумерациски подрачја, односно негеографски нумерациски подрачја за јавни мобилни комуникациски мрежи и/или услуги.

Член 6 Доделување на не географски броеви од серијата 05 и серијата 08

(1) Агенцијата доделува негеографски броеви од серијата 05 и од серијата 08 на оператори на јавни телефонски мрежи и/или даватели на јавни телефонски услуги, поединечно или во блокови на броеви од 10 броеви.

(2) Операторите на јавни телефонски мрежи и/или давателите на јавни телефонски услуги од став (1) на овој член, негеографските броеви од серијата 05, односно од серијата 08 доделени од страна на Агенцијата, ги даваат на користење на своите претплатници-даватели на услуги.

(3) Оператор на јавна телефонска мрежа и/или давател на јавни телефонски услуги не може да промени, односно одземе претходно доделен негеографски број од серијата 05, односно од серијата 08 на свој претплатник-давател на услуги без претходно да ја извести Агенцијата за причините за промената, односно одземањето.

(4) Оператор на јавна телефонска мрежа и/или давател на јавни телефонски услуги може да наплатува надомест за административните трошоци за негеографски број од серијата 05, односно од серијата 08, од својот претплатник на кого му го доделил на користење, што на годишно ниво не смее да биде зголемен за повеќе од 20% од годишниот надоместок што операторот на јавна телефонска мрежа и/или давателот на јавни телефонски услуги го плаќа на Агенцијата за користење на доделени негеографски броеви од серијата 05, односно од серијата 08.

Член 7 Доделување на претплатнички броеви во негеографски нумерациски подрачја за јавни мобилни комуникациски мрежи и/или услуги

(1) Агенцијата доделува претплатнички броеви во негеографски нумерациски подрачја за јавни мобилни комуникациски мрежи и/или услуги со НДК 7x на опе-

ратори на јавни мобилни електронски комуникациски мрежи и/или даватели на јавни телефонски услуги во јавни мобилни комуникациски мрежи.

(2) Операторите на јавни мобилни електронски комуникациски мрежи и/или давателите на јавни телефонски услуги во јавни мобилни комуникациски мрежи од став (1) на овој член, броевите и сериите на броеви доделени од страна на Агенцијата ги даваат на користење на своите претплатници.

(3) Претплатничките броеви од став (1) на овој член се доделуваат во серии на броеви од 1.000, 10.000 и 100.000 броеви.

Член 8

Доделување на скратени броеви за услуги хармонизирани на европско ниво и за услуги од национално општествено значење

(1) По исклучок на одредбата од член 3 став (1) на овој правилник, националниот скратен број 112 за итни повици, националните скратени броеви од серијата 116 (хуз) за хармонизирани услуги од општествено значење и националните скратени броеви од серијата 19(х) за услуги од национално општествено значење утврдени во членовите 15 и 16 од Планот за нумерација, Агенцијата ги доделува на правни лица кои обезбедуваат услуги од општествено значење.

(2) Националните скратени броеви од серијата 118(х), Агенцијата ги доделува на определените даватели на универзална услуга за обезбедување на телефонска служба за информации од целосниот телефонски именик.

(3) Скратените броеви од ставовите (1) и (2) на овој член се доделуваат поединечно.

Член 9

Доделување на броеви за услуги за грижа на корисници

Броевите од сериите 12, 17 и 18 за услуги за грижа на корисници на операторите на јавни телефонски мрежи и/или давателите на јавни телефонски услуги, Агенцијата ги доделува поединечно.

Член 10

Доделување на броеви за посебни услуги

(1) Агенцијата доделува серија на броеви за посебни услуги, со почетни две цифри 14 во рамките на нумерацијата подрачја кои ги користи операторот на јавна телефонска мрежа и/или давателот на јавни телефонски услуги.

(2) Поединечните броеви од серијата 14, операторите на јавни телефонски мрежи и/или давателите на јавни телефонски услуги не можат да ги доделуваат на крајните корисници како претплатнички броеви.

(3) Броевите од серијата 14 се доделуваат групно како цела серија.

Член 11

Доделување на кодови на сигнализациони точки

(1) Агенцијата доделува кодови на меѓународни и национални сигнализациони точки во согласност со препораките Q.704 и Q.708 на МУТ-Т на оператори на јавни телефонски мрежи и даватели на јавни телефонски услуги.

(2) Кодовите на меѓународните и националните сигнализациони точки се доделуваат поединечно.

III. ФОРМА И СОДРЖИНА НА БАРАЊЕТО ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА БРОВЕВИ И СЕРИИ НА БРОВЕВИ

Член 12

Форма на барањето за доделување броеви и серии на броеви

(1) Барањето за доделување на броеви и серии на броеви може да биде:

а) барање за доделување на нумерациони ресурси од Планот за нумерација по прв пат;

б) барање за доделување на дополнителен број/броеви;

в) барање за промена на доделен број/броеви;

г) барање за промена на носител на правото за користење на доделен број/броеви, или

д) барање за повлекување на доделен број/броеви.

(2) Образецот на барањето е даден во прилог на овој правилник и е негов составен дел.

(3) Образецот од став (1) на овој член може да се подигне од Агенцијата или да се преземе од веб-страницата на Агенцијата.

Член 13

Содржина на барањето за доделување броеви и серии на броеви

Барањето за доделување броеви и серии на броеви содржи:

а) основни податоци за подносителот на барањето;

б) податоци за вид на барањето согласно член 17 став (1) од овој правилник;

в) вид, количина и намена на користење на нумерациони ресурси што се бараат и тоа за:

- серии на претплатнички броеви во географски нумерациони подрачја;

- скратен број во географско нумерационо подрачје;

- серии на претплатнички броеви во негеографски нумерациони подрачја за јавни мобилни комуникациски мрежи и/или услуги;

- скратен број во негеографски нумерациони подрачја за јавни мобилни комуникациски мрежи и/или услуги;

- скратен број на оператор на јавна телефонска мрежа -13(a);

- скратен број на оператор на јавна телефонска мрежа за услуги за грижа за корисниците - 12a(bcd), 17a(bcd), 18a(bcd);

- серија на броеви за посебни услуги - 14;

- код за избор на оператор - 10ab;

- негеографски броеви од серијата 05 за телефонски услуги со посебна цена на чинење;

- негеографски броеви од серијата 08 за телефонски услуги;

- национални скратени броеви за услуги хармонизирани на европско ниво;

- код на меѓународна сигнализациона точка;

- код на национална сигнализациона точка;

г) планиран датум на започнување со користење на нумерационите ресурси;

д) датум до кој подносителот на барањето планира да ги користи доделените нумерациони ресурси.

Член 14

Потребни документи

(1) Кон барањето се приложуваат следните документи:

а) копија од решение за упис на основање и/или тековна состојба на правното лице издадено од Централен Регистар на Република Македонија;

б) при првото барање на нумерациски ресурси од Планот за нумерација на јавните комуникациски мрежи и услуги на Република Македонија треба да се достави пополнет формулар со податоци за операторот на јавна телефонска мрежа за употреба на ЦБП системот во согласност со „Правилникот за преносливост на броеви“ и URL за тестни веб-сервиси согласно документот „Технички опис на трансакциите и комуникацискиот интерфејс помеѓу ЦБП системот и операторите“;

в) при промена на носител на правото за користење на доделени нумерациски ресурси, постојниот носител на правото за користење на доделен број/броеви го доставува барањето за промена на носител на правото за користење на доделен број/броеви со изјава дека ги отстапува правата и обврските што произлегуваат од доделениот број/броеви на новиот носител на правото за користење на доделен број/броеви. Новиот носител на правото за користење на доделен број/броеви доставува основни податоци од точка 1. на образецот на барањето, изјава дека ги прифаќа правата и обврските што произлегуваат од доделениот број/броеви и документите од алинеја а) на овој член;

г) доказ за уплатена административна такса, и
д) податоци за законскиот застапник.

(2) Барањето содржи потпис на законскиот застапник и печат на подносителот на барањето.

IV. ПОСТАПКА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ БРОЕВИ И СЕРИИ НА БРОЕВИ

Член 15

Барање за доделување броеви и серии на броеви

(1) Агенцијата ги доделува броевите и сериите на броеви од Планот за нумерација врз основа на барање за доделување на броеви и серии на броеви поднесено од оператор на јавна телефонска мрежа и/или давател на јавни телефонски услуги. Барањето се доставува во архивата на Агенцијата, а во случај на достава по пошта, истото се доставува како препорачана пратка.

(2) Барањето од став (1) на овој член се доставува до Агенцијата најдоцна 15 дена пред планираниот почеток за користење на бараните броеви или серии на броеви.

(3) Доколку барањето од став (1) на овој член не е комплетно или не ги содржи податоците утврдени со овој правилник, Агенцијата, за тоа, писмено ќе го извести подносителот на барањето и ќе му определи рок кој не може да биде пократок од 8 (осум) дена од денот на приемот на писменото известување, да ги отстрани утврдените неправилности. Доколку подносителот на барањето не постапи по писменото известување на Агенцијата, ќе се смета како барањето воопшто и да не било поднесено.

Член 16

Решение за доделување броеви и серии на броеви

(1) Директорот на Агенцијата ќе донесе решение за доделување на броеви и серии на броеви од Планот за нумерација во рок од 15 дена од денот на приемот на комплетното барање за доделување на броеви и серии на броеви.

(2) Решението од став (1) на овој член особено содржи:

- податоци за носителот на правото за користење на доделените броеви и серии на броеви;
- доделени броеви и серии на броеви;
- услови за користење на доделените броеви и серии на броеви;

- висината и начинот на плаќање на надоместокот за користење на доделените броеви и серии на броеви;
- датум до кој доделените броеви, серии на броеви и кодови треба да бидат ставени во употреба.

(3) Операторите на јавни телефонски мрежи се должни во рок од 5 (пет) работни дена од приемот на известување од оператор-интерконекциски партнер дека операторот-интерконекциски партнер има добиено решение за доделување на броеви и серии на броеви од Агенцијата да ја ажурира својата табела за рутирање на повици кон тие броеви од неговата мрежа

(4) Агенцијата може наново да додели броеви и серии на броеви што биле претходно одземени на барање што е поднесено најмалку 6 (шест) месеци по датумот на одземање.

V. ОБВРСКА ЗА ДОСТАВУВАЊЕ НА ИЗВЕШТАЈ И ОБЈАВУВАЊЕ НА ПОДАТОЦИ

Член 17

Извештај

(1) Операторите на јавните телефонски мрежи и давателите на јавни телефонски услуги на кои им се доделени броеви и серии на броеви, доставуваат до Агенцијата годишен извештај за користењето на доделените броеви и серии на броеви.

(2) Годишниот извештај од став (1) на овој член се доставува најдоцна до 1-ви февруари во тековната година и содржи информации за секоја доделена серија на броеви со состојбата на 31 декември од претходната година, како што се:

- а) распределба на сериите на броеви по услуги;
- б) процентуален дел на броеви во активна употреба;
- в) процентуален дел на броеви кои се резервирани, но не се во активна употреба;
- г) процентуален дел на броеви пренесени од (port-in) и пренесени на (port-out) други оператори на јавни телефонски мрежи или даватели на јавни телефонски услуги;
- д) прогноза за искористеност на серијата на броеви за наредната година, и
- ѓ) други информации поврзани со користењето на броевите на барање од Агенцијата.

Член 18

Објавување на податоци

Агенцијата на својата веб страна објавува податоци за:

- 1) доделени броеви и серии на броеви;
- 2) носители на доделени броеви и серии на броеви;
- 3) исполнување на обврската за плаќање на надоместокот за користење на доделените броеви и серии на броеви;
- 4) слободни броеви и серии на броеви.

VI. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 19

(1) Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на неговото објавување во „Службен весник на Република Македонија“.

(2) По влегувањето во сила, овој правилник ќе биде објавен и на веб-страната на Агенцијата за електронски комуникации.

Бр. 02-4228/1

5 декември 2012 година
Скопје

Директор,
Роберт Орданоски, с.р.

ПРИЛОГ

До

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

ул. „Димитрие Чуповски“ бр.13

1000 Скопје

Врз основа на член 79 од Законот за електронските комуникации („Службен весник на Република Македонија“ бр.13/2005, 14/2007, 55/2007, 98/2008, 83/2010, 13/2012, 59/2012 и 123/2012), поднесувам

БАРАЊЕ

за доделување на броеви / серија на броеви

1. ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ

Пополнува физичко лице*

Име и презиме	
Адреса	
Матичен број	

* Физичко лице во смисла на Законот за трговските друштва („Сл. весник на РМ“, бр. 28/2004, 84/2005, 25/2007 и 87/2008)

Пополнува правно лице

Фирма (полно име)	
Фирма (скратено име)	
Седиште	
Даночен број	
Регистерски број/ ЕМБС	
Жиро-сметка	
Телефон	
Факс	
e-mail	
Веб-страна	

2. ВИД НА БАРАЊЕТО

- ☐ Прв пат барам број/броеви (да се пополни 3.а, 3.б, 3.в, 3.г, 3.д, 3.ѓ, 3.е, 3.ж или 3.жа.)
- ☐ Барам дополнителен број/броеви (да се пополни 3.а, 3.б, 3.в, 3.г, 3.д, 3.ѓ, 3.е, 3.ж или 3.жа.)
- ☐ Барам промена на број/броеви (да се пополни 3.з)
- ☐ Барам промена на носител на право за користење на број/броеви (да се пополни 3.с)
- ☐ Барам повлекување на доделен број/броеви (да се пополни 3.и)

3. БРОЕВИ/СЕРИЈА НА БРОЕВИ

3.а. Серија на претплатнички броеви во: (да се заокружи редниот број)

- I. географски нумерациски подрачја
- II. негеографски нумерациски подрачја за јавни мобилни комуникациски мрежи и/или услуги

Нумерациско подрачје	НДК	Серија	Рутирачки код (RC)	Број на серии			Датум на започнување со користење
				X1.000	X10.000	X100.000	

Датум до кој подносителот на барањето планира да ја користи доделената серија на броеви _____.

3.б. Скратен број во: (да се заокружи редниот број)

- I. географски нумерациски подрачја– НДК + 15ху(z)
- II. негеографски нумерациски подрачја за јавни мобилни комуникациски мрежи и/или услуги– НДК + 15ху(z)

НДК	Скратен број	Опис на услуга	Датум на започнување со користење

Датум до кој подносителот на барањето планира да го користи доделениот број _____.

3.в. Скратен број на оператор на јавна телефонска мрежа за: (да се заокружи редниот број)

- I. сопствени потреби - 13(a)
- II. грижа за корисници - 12a(bcd), 17a(bcd), 18a(bcd)

Скратен број	Опис на услугата	Датум на започнување со користење

Датум до кој подносителот на барањето планира да го користи доделениот број _____.

3.г. Негеографски броеви од: (да се заокружи редниот број)

- I. серијата 05 за телефонски услуги со посебна цена на чинење
- II. серијата 08 за телефонски услуги

Негеографски број	Назив на услугата	Опис на услугата	Начин на тарифирање	Услугата е наменета за возрастни (да/ не)	Датум на започнување со користење

Датум до кој подносителот на барањето планира да го користи доделениот број _____.

3.д. Серија броеви 14 за посебни услуги

Серија броеви 14 за посебни услуги	Датум на започнување со користење

Датум до кој подносителот на барањето планира да ја користи доделената серија _____.

3.г. Национални скратени броеви за услуги хармонизирани на европско ниво

Скратен број	Опис на услугата	Датум на започнување со користење

Датум до кој подносителот на барањето планира да го користи доделениот број _____.

3.е. Код за сигнализациона точка: (да се заокружи редниот број)

- I. меѓународна сигнализациона точка**
II. национална сигнализациона точка

- единствено име на сигнализационата точка кое може да содржи информација за локацијата (град) (само за реден број 3.е.I.)

- природа за употреба во мрежата (може да има повеќе од една функција):
 - STP
 - SCCP relay
- производител на сигнализационата точка/тип

- физичка адреса на сигнализационата точка

- датум на ставање во работа на сигнализационата точка (месец/година)

- идентификација на најмалку една од планираните сигнализациони релации (само за реден број 3.е.I.):
 - име и адреса на далечната сигнализациона точка

 - локација на далечната сигнализациона точка

 - ISPC на далечната сигнализациона точка

3.ж. Код за избор на оператор – 10 | | | (се внесува вредност на ab)

Датум на започнување со користење _____.

Датум до кој подносителот на барањето планира да го користи доделениот код _____.

3.жа. Код на мобилна мрежа – 294 I I I (се внесува вредност на аб)

Датум на започнување со користење _____.

Датум до кој подносителот на барањето планира да го користи доделениот код _____.

3.з. Промена на броеви/серија на броеви

Молам да извршите замена на броевите/ серија на броеви:

со: _____

со: _____

Датум кога ќе биде извршена промената: _____.

Причина за промената: _____.

3.с. Промена на носител на правото за користење на доделени броеви/серија на броеви

Молам да извршите промена на носител на правото за користење на доделените броеви/ серија на броеви:

од

(име на стариот носител на правото за користење на доделен број/серија на броеви и адреса)

на

(име на новиот носител на правото за користење на доделен број/серија на броеви и адреса)

Датум кога ќе биде извршена промената: _____.

Причина за промената: _____.

3.и. Повлекување на доделени броеви/серија на броеви

Молам да извршите повлекување на доделените броеви/ серија на броеви:

Датум кога ќе биде извршено повлекувањето: _____.

Причина за повлекувањето: _____.

4. ДРУГИ ПОДАТОЦИ И ПРИЛОЗИ

а. Копија на решение за упис на основање и/или Тековна состојба на правното лице издадени од Централниот Регистар на Република Македонија;

б. При првото барање на нумерациски ресурси од Планот за нумерација на јавните комуникациски мрежи и услуги на Република Македонија треба да се достави пополнет формулар со податоци за операторот на јавна комуникациска мрежа за употреба на ЦБП системот во согласност со „Правилникот за преносливост на броеви“ и URL за тестни веб-сервиси согласно документот „Технички опис на трансакциите и комуникацискиот интерфејс помеѓу ЦБП системот и операторите“;

в. При промена на носител на правото за користење на доделени нумерациски ресурси, постојниот носител на правото за користење на доделен број/броеви го доставува барањето за промена на носител на правото за користење на доделен број/броеви со изјава дека ги отстапува правата и обврските што произлегуваат од доделениот број/броеви на новиот носител на правото за користење на доделен број/броеви. Новиот носител на правото за користење на доделен број/броеви доставува основни податоци од точка 1. на овој образец и согласност дека ги прифаќа правата и обврските што произлегуваат од доделениот број/броеви и документите од алинеја а) на оваа точка, и

г. Доказ за уплатена административна такса.

5. ПОДАТОЦИ НА ЗАКОНСКИОТ ЗАСТАПНИК

Име и презиме _____
Фирма/позиција _____
Матичен број _____
Адреса _____
Телефон _____ Факс _____
е-mail _____ Друг телефон _____

(потпис)
(М.П.)

Службен весник
на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник – м-р Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2012 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2012154

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

СОДРЖИНА

	Стр.
47. Закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Руската Федерација за заемно признавање на документите за образование и научните звања.....	2
48. Закон за ратификација на Договорот меѓу Македонската влада и Владата на Сојуз-на Република Германија за заемна заштита на класифицирани информации.....	14
49. Закон за ратификација на Спогодбата за воздушен сообраќај меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Соединетите Американски Држави.....	44
50. Закон за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Казахстан за одбегнување на двојното оданочување и за заштита од фискална евазија по однос на даноците на доход.....	79

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

47.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА РУСКАТА ФЕДЕРАЦИЈА ЗА ЗАЕМНО ПРИЗНАВАЊЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУЧНИТЕ ЗВАЊА

Се прогласува Законот за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Руската Федерација за заемно признавање на документите за образование и научните звања, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 4 декември 2012 година.

Бр. 07- 4998/1
4 декември 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА РУСКАТА ФЕДЕРАЦИЈА ЗА ЗАЕМНО ПРИЗНАВАЊЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУЧНИТЕ ЗВАЊА

Член 1

Се ратификува Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Руската Федерација за заемно признавање на документите за образование и научните звања, склучена во Москва на 19 јуни 2012 година.

Член 2

Спогодбата во оригинал на македонски и на руски јазик гласи:

СПОГОДБА

**меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Руската
Федерација за заемно признавање
на документите за образование и за научните звања**

Владата на Република Македонија и Владата на Руската
Федерација, во натамошниот текст Страни,

раководејќи се од streмежот за зацврстување на односите во
сферата на образованието и науката меѓу Република Македонија и
Руската Федерација,

базирајќи се на одредбите на Спогодбата меѓу Владата на
Република Македонија и Владата на Руската Федерација за
соработка во областа на културата, образованието и науката,
склучена во Москва на 26 јули 1995 година,

земајќи ги предвид перспективите на развојот на соработката
во овие сфери,

сакајќи да се воспостават нормите на заемно признавање на
документите за образование и за научни звања, коишто се издаваат
во Република Македонија и во Руската Федерација,

базирајќи се на меѓународните принципи за признавање на
документите за образование и за научни звања, и согласно
Конвенцијата за признавање на квалификациите кои се однесуваат на
високото образование во регионот на Европа, од 11 април 1997 година,

се согласија за следното:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 1

Оваа Спогодба важи за документите за образование и за научни звања од утврдениот од државата образец издадени во Руската Федерација, и за документите за образование и за научни звања, издадени во Република Македонија од страна на државните образовни установи и од оние приватни образовни установи што се акредитирани за вршење на високообразовна дејност во Република Македонија не помалку од 10 години.

За реализација на оваа Спогодба Страните, односно соодветните надлежни органи за работите на образованието и науката, во текот на два месеци од датумот на влегување во сила на оваа Спогодба доставуваат една на друга, соодветно, утврдени од државата обрасци на документите за образование и за научни звања во Руската Федерација и список на државните образовни установи како и на оние приватни образовни установи што се акредитирани за вршење на високообразовна дејност во Република Македонија не помалку од 10 години.

Член 2

Предвиденото со оваа Спогодба признавање на документите за образование и за научни звања не ги ослободува нивните иматели од обврската за исполнување на барањата, коишто се поставуваат при запишувањето во образовната установа или при вршење професионална дејност во согласност со законодавството на државата на Страната што ги прима.

За реализација на оваа Спогодба Страните, односно соодветните надлежни органи за работите на образованието и науката, заемно се информираат за промените во системите на образованието на своите држави.

Член 3

Свидетелство за средно (полно) општо образование ("аттестат о среднем (полном) общем образовании") и диплома за почетно професионално образование ("диплом о начальном профессиональном образовании"), издадено во Руската Федерација и издадените во Република Македонија документи: "свидетелство за положен матурски испит", "диплома за положена матура за гимназиско образование" и "диплома за положена матура за средно стручно образование" се признаваат за еквивалентни и им даваат право на нивните иматели да се запишуваат во високообразовни установи во Република Македонија и во образовни установи за средно професионално образование и високообразовни установи во Руската Федерација.

Член 4

Диплома за средно професионално образование ("диплом о среднем профессиональном образовании"), издадена во Руската Федерација, и "диплома за завршени стручни студии од I (прв) циклус", издадена во Република Македонија, се признаваат за еквивалентни.

Наведените дипломи во став 1 од овој член даваат право за запишување во високообразовни установи во Република Македонија и во Руската Федерација, вклучувајќи ги и студиите според скратени образовни програми за високо професионално образование од соодветен профил.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 5

Уверение за положени испити ("Академическая справка"), издадено од страна на високообразовните установи во Руската Федерација, и уверение за положени испити, издадено од високообразовните установи во Република Македонија, се признаваат во Руската Федерација и во Република Македонија како документи, коишто им даваат право на нивните иматели за продолжување на студиите во високообразовни установи во Руската Федерација и во Република Македонија, земајќи го предвид нивото на стекната подготовка, наведена во овие документи.

При тоа се мисли дека оценките "одлично", "добро" и "задоволително" ("отлично", "хорошо" и "удовлетворительно"), ставени од страна на високообразовни установи во Руската Федерација, се соодветни на оценките "9-10", "7-8" и "6", ставени од страна на високообразовните установи во Република Македонија.

Член 6

Диплома за бакалавр издадена во Руската Федерација, и диплома за високо образование, издадена во Република Македонија која што потврдува завршување не помалку од четиригодишната студиска програма, се признаваат за еквивалентни.

Член 7

Диплома за магистар и диплома за специјалист, издадени во Руската Федерација, и диплома за магистар и диплома за специјалист, којашто потврдува завршување не помалку од петгодишна студиска програма издадени во Република Македонија, се признаваат за еквивалентни.

Член 8

Диплома за кандидат на науките, издадена во Руската Федерација, се признава за еквивалентна на диплома за научен степен "доктор на науките" во Република Македонија.

Член 9

Спорните прашања кои би можеле да произлезат при толкувањето и примената на оваа Спогодба, Страните ќе ги решаваат во меѓусебни консултации и преговори.

Член 10

Оваа Спогодба влегува во сила на датумот на приемот на последното писмено известување, доставено по дипломатски пат, со кое Страните се известуваат за исполнувањето на внатрешно правните постапки потребни за нејзино влегување во сила и се склучува за неопределен период.

Оваа Спогодба, со заемна согласност на двете Страни, може да се измени со посебни Протоколи.

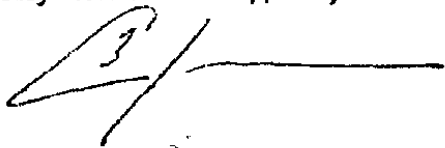
Секоја од Страните може да ја откаже оваа Спогодба со писмено известување, доставено по дипломатски пат, до другата Страна. Во тој случај Спогодбата ќе престане да важи по истек на 12 месеци од датумот на приемот на таквото известување.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Прекинувањето на важењето на Спогодбата нема да има влијание на донесените решенија за признавање на документите за образование и научните звања согласно со одредбите на оваа Спогодба. Нејзините одредби ќе се применуваат исто така и за документите за образование и за научни звања, стекнати од страна на лицата коишто се дојдени со цел да се обучуваат во Руската Федерација или во Република Македонија до прекинувањето на важење на оваа Спогодба.

Склучена во Москва на ден 19 јуни 2012 година
во два оригинални примерока, секој на македонски и на руски јазик,
пришто двата текста имаат еднаква сила.

За Владата
на Република Македонија

За Владата
на Руската Федерација

СОГЛАШЕНИЕ**между Правительством Республики Македонии и Правительством
Российской Федерации о взаимном признании документов
об образовании и ученых степенях**

Правительство Республики Македонии и Правительство
Российской Федерации, в дальнейшем именуемые Сторонами,

руководствуясь стремлением укреплять отношения в сфере
образования и науки между Республикой Македонией и Российской
Федерацией,

основываясь на положениях Соглашения между
Правительством Республики Македонии и Правительством Российской
Федерации о сотрудничестве в области культуры, образования и науки,
заключенном в г. Москве 26 июля 1995 г.,

принимая во внимание перспективы развития сотрудничества в
этих сферах,

желая установить нормы взаимного признания документов об
образовании и ученых степенях, выдаваемых в Республике Македонии
и Российской Федерации,

основываясь на международных принципах признания
документов

об образовании и ученых степенях, в том числе Конвенции о
признании квалификаций, относящихся к высшему образованию в
Европейском регионе, от 11 апреля 1997 г.,

согласились о нижеследующем:

Статья 1

Настоящее Соглашение распространяется на документы государственного образца об образовании и ученых степенях, выдаваемые в Российской Федерации, и документы об образовании и ученых степенях, выдаваемые государственными образовательными учреждениями, а также имеющими не менее чем 10-летнюю аккредитацию негосударственными образовательными учреждениями в Республике Македонии.

Для реализации настоящего Соглашения Стороны в лице соответствующих органов государственной власти, осуществляющих управление в сфере образования, в двухмесячный срок с даты вступления в силу настоящего Соглашения предоставляют друг другу соответственно образцы документов государственного образца об образовании и ученых степенях, выдаваемых в Российской Федерации, и перечень государственных, а также имеющих не менее чем 10-летнюю аккредитацию негосударственных высших учебных заведений в Республике Македонии.

Статья 2

Предусмотренное настоящим Соглашением признание документов об образовании и ученых степенях не освобождает их обладателей от обязанности выполнять требования, которые предъявляются при поступлении в образовательное учреждение или для занятия профессиональной деятельностью законодательством государства принимающей Стороны.

Для реализации настоящего Соглашения Стороны в лице соответствующих органов государственной власти, осуществляющих управление в сфере образования, информируют друг друга об изменениях в системах образования своих государств.

Статья 3

Аттестат о среднем (полном) общем образовании и диплом о начальном профессиональном образовании, выдаваемые в Российской Федерации, и документы - свидетельство о сдаче выпускного экзамена в средней школе («свидетельство за положен матурски испит»), диплом о сдаче выпускного экзамена в гимназии («диплома за положена матура за гимназиско образование») и диплом о сдаче выпускного экзамена в среднем профессиональном учебном заведении («диплома за положена матура за средно стручно образование»), выдаваемые в Республике Македонии, признаются эквивалентными и дают право их обладателям поступать в высшие учебные заведения в Республике Македонии и в образовательные учреждения среднего профессионального образования и высшие учебные заведения в Российской Федерации.

Статья 4

Диплом о среднем профессиональном образовании, выдаваемый в Российской Федерации, и диплом об окончании профессионального обучения I цикла («диплома за завршени стручни студии од I (прв) циклус»), выдаваемый в Республике Македонии, признаются эквивалентными.

Указанные дипломы дают право поступать в высшие учебные заведения в Республике Македонии и высшие учебные заведения в Российской Федерации (в том числе на обучение по сокращенным образовательным программам высшего профессионального образования соответствующего профиля).

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Статья 5

Академическая справка, выдаваемая высшими учебными заведениями в Российской Федерации, и справка о сданных экзаменах («уверение за положени испити»), выдаваемая высшими учебными заведениями в Республике Македонии, признаются в Российской Федерации и Республике Македонии в качестве документов, дающих право их обладателям на продолжение обучения в высших учебных заведениях в Российской Федерации и высших учебных заведениях в Республике Македонии с учетом уровня полученной подготовки, указанной в этих документах.

При этом имеется в виду, что оценки «отлично», «хорошо» и «удовлетворительно», выставляемые высшими учебными заведениями в Российской Федерации, соответствуют оценкам «9-10», «7-8» и «6», выставляемым высшими учебными заведениями в Республике Македонии.

Статья 6

Диплом бакалавра, выдаваемый в Российской Федерации, и диплом о высшем образовании, свидетельствующий об освоении не менее чем четырехлетней образовательной программы, выдаваемый в Республике Македонии, признаются эквивалентными.

Статья 7

Диплом магистра и диплом специалиста, выдаваемые в Российской Федерации, и диплом магистра и диплом специалиста, свидетельствующий об освоении не менее чем пятилетней образовательной программы, выдаваемые в Республике Македонии, признаются эквивалентными.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Статья 8

Диплом кандидата наук, выдаваемый в Российской Федерации, и диплом о присуждении степени доктора наук («доктор на науките»), выдаваемый в Республике Македонии, признаются эквивалентными.

Статья 9

Споры между Сторонами, возникающие в связи с толкованием и применением настоящего Соглашения, решаются путем консультаций и переговоров между Сторонами.

Статья 10

Настоящее Соглашение вступает в силу с даты получения по дипломатическим каналам последнего письменного уведомления Сторон о выполнении внутригосударственных процедур, необходимых для его вступления в силу, и действует неопределенный срок.

В настоящее Соглашение по взаимному согласию Сторон могут быть внесены изменения, которые оформляются отдельными протоколами.

Каждая из Сторон может прекратить действие настоящего Соглашения, направив другой Стороне по дипломатическим каналам письменное уведомление об этом. Соглашение прекращает свое действие через 12 месяцев после получения другой Стороной такого уведомления.

Прекращение действия настоящего Соглашения не затрагивает решений о признании документов об образовании и ученых степенях, принятых ранее в соответствии с положениями настоящего Соглашения. Его положения будут применяться также к документам об образовании и об ученых степенях, полученным лицами, которые прибыли с целью обучения в Российскую Федерацию или Республику Македонию до прекращения действия настоящего Соглашения.

Совершено в г. Москве 19 июня 20 12 г.
в двух экземплярах, каждый на македонском и русском языках,
причем оба текста имеют одинаковую силу.

За Правительство
Республики Македонии

За Правительство
Российской Федерации

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 3

Министерството за образование и наука се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на Спогодбата од членот 1 на овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË DHE QEVERISË SË FEDERATËS RUSE PËR NJOHJEN E NDËRSJELLË TË DOKUMENTEVE ARSIMORE DHE TITUJVE SHKENCORË

Neni 1

Ratifikohet Marrëveshja ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Qeverisë së Federatës Ruse për njohjen e ndërsjellë të dokumenteve arsimore dhe titujve shkencorë, e lidhur në Moskë më 19 qershor 2012.

Neni 2

Marrëveshja në origjinal në gjuhën maqedonase dhe ruse, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Arsimit dhe Shkencës caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore, që do të kujdeset për zbatimin e Marrëveshjes nga neni 1 i këtij ligji.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

48.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И ВЛАДАТА НА СОЈУЗНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЈА ЗА ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Македонската Влада и Владата на Сојузна Република Германија за заемна заштита на класифицирани информации, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 4 декември 2012 година.

Бр. 07- 4999/1
4 декември 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И ВЛАДАТА НА СОЈУЗНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЈА ЗА ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Македонската влада и Владата на Сојузна Република Германија за заемна заштита на класифицирани информации, склучен во Скопје на 27 јули 2012 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски и на германски јазик гласи:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Договор

меѓу

Македонската Влада

и

Владата на Сојузна Република Германија

за

заемна заштита на класифицирани информации

Македонската Влада

и

Владата на Сојузна Република Германија

во натамошниот текст наречени „Договорни страни“,

со цел да обезбедат заштита на класифицираните информации коишто се разменуваат меѓу надлежните органи на државите на Договорните страни, како и меѓу корисниците на класифицирани информации од територијата на другата Договорна страна,

сакајќи да воспостават правила за заемна заштита на класифицирани информации коишто ќе се применуваат за сите договори за соработка коишто ќе бидат склучени меѓу Договорните страни и за сите договори коишто вклучуваат размена на класифицирани информации,

се договорија за следново:

Член 1

Дефиниции

(1) Во смисла на овој Договор:

1. „Класифицирана информација“ е:

а) за германската Договорна страна:

факти, предмети или сознанија, независно од нивната форма, кои во јавен интерес треба да се држат во тајност. Соодветно на потребата од нивна заштита, тие се класифицираат од страна на или по наредба на овластена служба;

б) за македонската Договорна страна:

записи, материјали или сознанија, независно од нивната форма, коишто се заштитуваат од неовластен пристап или неовластено користење и коишто се определуваат со степен на класификација;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. „Класифициран договор“ е договор меѓу орган или претпријатие од територијата на едната Договорна страна и претпријатие од територијата на другата Договорна страна, во рамките на којшто е предвидена размена или создавање на класифицирани информации.

(2) За степените на класификација на информацијата важат следниве дефиниции:

1. За германската Договорна страна:

а) STRENG GEHEIM – ако узнавањето на таа информација од страна на неовластени лица може да го загрози постоењето или виталните интереси на државата или на некоја од нејзините покраини;

б) GEHEIM – ако узнавањето на таа информација од страна на неовластени лица може да ја загрози безбедноста на државата или на некоја од нејзините покраини или да им нанесе сериозна штета на нивните интереси;

в) VS-VERTRAULICH – ако узнавањето на таа информација од страна на неовластени лица може да им нанесе штета на интересите на државата или на некоја од нејзините покраини;

г) VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH – ако узнавањето на таа информација од страна на неовластени лица може негативно да влијае врз интересите на државата или на некоја од нејзините покраини.

2. За македонската Договорна страна:

а) ДРЖАВНА ТАЈНА – ако откривањето на таа информација од страна на неовластени лица би предизвикало загрозување и нанесување непоправливи штети на трајните интереси на државата;

б) СТРОГО ДОВЕРЛИВО – ако откривањето на таа информација од страна на неовластени лица би предизвикало исклучително сериозна штета на суштинските интереси на државата;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- в) **ДОВЕРЛИВО** – ако откривањето на таа информација од страна на неовластени лица би предизвикало сериозна штета на важните интереси на државата;
- г) **ИНТЕРНО** – ако откривањето на таа информација од страна на неовластени лица би предизвикало штета на работењето на државните органи, на единиците на локалната самоуправа и на други институции, кое е од значење за јавната безбедност, одбраната, надворешните работи и активностите на органите на државната управа во областа на безбедноста, на разузнавањето и на спречувањето на непријателско разузнавање.

Член 2

Споредливост

Договорните страни утврдуваат дека следните степени на класификација на информациите се споредливи:

Германски степени на класификација:	Македонски степени на класификација:
STRENG GEHEIM	ДРЖАВНА ТАЈНА
GEHEIM	СТРОГО ДОВЕРЛИВО
VS-VERTRAULICH	ДОВЕРЛИВО
VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH	ИНТЕРНО

Член 3

Означување

(1) Пренесените класифицирани информации треба да се означат со споредлив национален степен на класификација во согласност со членот 2 од овој Договор од страна на, или по налог на надлежниот орган за примачот.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

(2) Обврската за означување се однесува и на класифицираните информации создадени во државата-примач во врска со класифицирани договори, како и на копиите направени во државата-примач.

(3) На барање на надлежниот орган на државата-создавач степените на класификација се менуваат или се укинуваат од страна на, или по налог на надлежниот орган на примачот на соодветната класифицирана информација. Надлежниот орган на државата-создавач шест недели однапред го информира надлежниот орган на примачот за својата намера за менување или укинување на степенот на класификација на информацијата.

Член 4

Мерки на национално ниво

(1) Договорните страни во рамките на своите национални правни прописи ги преземаат сите соодветни мерки за да ја гарантираат заштитата на класифицираните информации коишто се создаваат, се разменуваат или се чуваат согласно овој Договор. На овие класифицирани информации тие им обезбедуваат заштита најмалку еднаква со заштитата што се бара од Договорната страна-примач за своите информации означени со споредлив степен на класификација.

(2) Класифицираните информации се користат исклучиво за наведената цел. Договорната страна-примач нема право да ги открие или да ги користи, ниту да дозволи нивно откривање или користење, освен за целите и според евентуалните ограничувања утврдени од страна на, или по налог на Договорната страна-создавач. За постапување спротивно на ова правило, од Договорната страна-создавач на класифицираната информација мора да се добие писмена согласност.

(3) Класифицираните информации можат да бидат достапни само за оние лица кои заради природата на својата работа го исполнуваат принципот „потребно е да знае“ и кои - освен во случај на информации класифицирани со степенот ИНТЕРНО / VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH - имаат безбедносен сертификат со степен соодветен на споредливиот степен на класификација на информацијата. Безбедносниот сертификат подразбира претходно извршена безбедносна проверка спроведена според критериуми најмалку еднакво строги со критериумите за издавање на безбедносен сертификат за пристап до националните информации со споредлив степен на класификација.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

(4) Пристапот до класифицирани информации со степенот ДОВЕРЛИВО / VS-VERTRAULICH и повисоко од страна на лице со единствено државјанство на една од Договорните страни се дозволува без претходно одобрување на страната-создавач.

(5) Безбедносните проверки на своите државјани и на државјаните на една од Договорните страни со постојано живеалиште на сопствената територија, секоја од Договорните страни ги спроведува во согласност со своите национални безбедносни прописи.

(6) За државјаните на една од Договорните страни со легален престој на територијата на другата Договорна страна, коишто конкурираат за работа што вклучува потреба за пристап до класифицирани информации, безбедносните проверки се спроведуваат од надлежниот безбедносен орган на таа држава.

(7) Договорните страни, секоја во границите на својата територија, ќе го обезбедат спроведувањето на потребните безбедносни инспекции и почитувањето на овој Договор.

Член 5

Склучување на класифицирани договори

(1) Пред склучување на класифициран договор, нарачателот, преку својот надлежен орган, прибавува соодветен безбедносен сертификат од органот надлежен за изведувачот. Тој служи како доказ дека потенцијалниот изведувач му подлежи на безбедносниот надзор на надлежниот орган на својата држава и дека ги презел безбедносните мерки потребни за спроведување на договорот. Доколку изведувачот сè уште не подлежи на безбедносен надзор, издавањето на безбедносен сертификат може да се побара.

(2) Безбедносен сертификат се прибавува ако од претпријатието се бара поднесување понуда и ако, уште пред склучувањето на класифицираниот договор, во рамките на тендерската постапка треба да му се отстапат класифицирани информации.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

(3) Во случаите наведени во став 1 и став 2 од овој член се применува следната процедура:

1. Барањата за издавање на соодветен безбедносен сертификат за изведувачи од државата на другата Договорна страна содржат информации за проектот, како и за природата, опфатот и степенот на безбедносната класификација на информациите што се очекува да му бидат отстапени на изведувачот или да бидат создадени од него.
2. Безбедносните сертификати, покрај полниот назив на претпријатието, неговата поштенска адреса и името на лицето одговорно за безбедност, како и неговиот телефонски број, број на факс и евентуално e-mail адреса, мора да содржат посебно и податоци за тоа во кој обем и за кој степен на класификација на информациите во соодветното претпријатие се преземени безбедносни мерки врз основа на националните безбедносни прописи.
3. Надлежните органи на Договорните страни заемно се информираат за сите промени на фактите врз основа на коишто се издадени безбедносните сертификати.
4. Размената на овие информации меѓу надлежните органи на Договорните страни се врши или на националниот јазик на органот што се информира или на англиски јазик.
5. Безбедносните сертификати и барањата упатени до надлежните органи на Договорните страни за издавање на безбедносни сертификати се доставуваат во писмена форма.

Член 6

Спроведување на класифицирани договори

- (1) Класифицираните договори мора да содржат клаузула за безбедносни потреби според којашто изведувачот е обврзан да преземе мерки потребни за заштита на класифицираните информации согласно националните безбедносни прописи на Договорната страна-нарачател.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

(2) Клаузулата за безбедносни потреби ги содржи следните одредби:

1. дефиниција на поимот „класифицирани информации“ и на споредливите ознаки и степени на класификација на двете Договорни страни во согласност со одредбите од овој Договор;
2. називите на надлежните органи на Договорните страни овластени за одобрување на отстапувањето на класифицирани информации поврзани со класифицираниот договор и за координирање на заштитата на овие класифицирани информации;
3. начините што ќе се користат за пренос на класифицираните информации меѓу надлежните органи и вклучените изведувачи;
4. процедурите и механизмите за информирање при измени што можат да настанат во однос на класифицираните информации заради промени во нивните безбедносни ознаки или заради престанување на потребата од нивна заштита;
5. процедурите за одобрување на посети или на пристап од страна на персоналот на нарачателот и на изведувачот;
6. процедурите за пренос на класифицираните информации меѓу нарачателот и изведувачот, каде ваквите информации ќе се користат и ќе се чуваат;
7. обврската изведувачот да дозволи пристап до класифицираните информации само на лице според принципот „потребно е да знае“, кое е задолжено со, или учествува во спроведувањето на договорот и кое е претходно безбедносно проверено за соодветниот степен на класификација во согласност со националните безбедносни прописи;
8. обврската класифицирани информации да се предаваат или да се дозволува нивно предавање на трето лице само по претходна писмена согласност на Договорната страна-создавач;
9. обврската изведувачот неодложно да го извести својот надлежен орган за секоја вистинска или претпоставена загуба, пропуст или неовластено откривање на класифицираните информации опфатени во договорот.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

(3) Надлежниот орган за нарачателот ќе му ги наведе на изведувачот на посебна листа (упатство за класификација) сите предмети за коишто е потребна безбедносна класификација, ќе го одреди потребниот степен на класификација и ќе уреди оваа листа да се вклучи како прилог кон класифицираниот договор. Надлежниот орган за нарачателот ќе ја достави, или ќе го обезбеди доставувањето на листата и до надлежниот орган за изведувачот.

(4) Надлежниот орган за нарачателот ќе обезбеди изведувачот да добие пристап до класифицирани информации дури откако ќе го прими безбедносниот сертификат од надлежниот орган за изведувачот.

Член 7

Пренос на класифицирани информации

(1) Класифицираните информации со степен ДРЖАВНА ТАЈНА / STRENG GENEIM ќе се пренесуваат меѓу Договорните страни само како дипломатска пратка преку овластен курир од едната до другата Договорна страна согласно националните безбедносни прописи.

(2) Класифицираните информации со степен ДОВЕРЛИВО / VS-VERTRAULICH и СТРОГО ДОВЕРЛИВО / GENEIM од една во друга држава начелно се пренесуваат по дипломатски пат. Националните безбедносни авторитети, односно Овластените безбедносни авторитети на Договорните страни можат да договорат алтернативни начини на пренос.

Во такви случаи:

1. пренесувачот мора да биде овластен за пристап до класифицирани информации со соодветен степен на класификација;
2. испраќачот мора да задржи листа на класифицираните информации што се пренесуваат; примерок од оваа листа му се враќа на примачот заради препраќање до неговиот надлежен орган;
3. класифицираните информации мора да се спакуваат согласно прописите за превоз на такви информации во национални граници;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. класифицираните информации мора да се доставуваат со повратница;

5. пренесувачот мора да носи сертификат за курир издаден од надлежниот орган за испраќачот или за примачот.

Приемот на класифицираните информации се потврдува од страна на, или по налог на надлежниот орган и класифицираните информации се препраќаат до примачот во согласност со националните безбедносни прописи.

(3) При превоз на класифицирани информации со голем обем, надлежните органи во секој одделен случај со детален план за превоз го определуваат превозот, маршрутата за превозот и другите мерки за безбедност.

(4) Електронски пренос на класифицирани информации со степен *DOVERLIVO / VS-VERTRAULICH* и повисоко, не смее да се врши во некриптирана форма. Класифицираните информации со овие степени на безбедносна класификација смеат да се криптираат само со крипто-средства одобрени со заемна согласност од надлежните безбедносни органи на Договорните страни.

(5) Класифицираните информации со степен *INTERNO / VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH* можат да се пренесуваат преку пошта или преку други доставни служби до примачите на територијата на другата Договорна страна, земајќи ги предвид националните безбедносни прописи.

(6) Класифицираните информации со степен *INTERNO / VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH* можат електронски да се пренесуваат или да се направат достапни преку комерцијални уреди за криптирање одобрени од надлежен национален орган на Договорните страни. Класифицираните информации од овој степен на класификација смеат да се пренесуваат во некриптирана форма само кога тоа не е во спротивност со националните безбедносни прописи, кога нема на располагање одобрени средства за криптирање, кога преносот се врши само во фиксни мрежи и кога испраќачот и примачот претходно постигнале согласност за предвидениот пренос.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 8

Посети

(1) На посетителите од територијата на едната Договорна страна на територијата на другата Договорна страна им се одобрува пристап до класифицирани информации, како и до објекти во кои се ракува со нив начелно само по претходно издадена дозвола од надлежниот орган на Договорната страна што се посетува. Ваква дозвола им се дава само на лица според принципот „потребно е да знае“, кои се овластени за пристап до класифицирани информации.

(2) Најавите за посета се доставуваат навремено и во согласност со прописите на Договорната страна на чија територија посетителите сакаат да влезат до надлежниот орган на таа Договорна страна. Надлежните органи заемно ќе се информираат за деталите сврзани со ваквите најави и ќе обезбедат заштита на личните податоци.

(3) Најавите за посета се доставуваат на јазикот на државата што се посетува или на англиски јазик и ги содржат следните податоци:

1. име и презиме, датум и место на раѓање и број на пасош или лична карта на посетителот;
2. државјанство на посетителот;
3. службена функција на посетителот и назив на органот или службата што ја засталува;
4. степен на безбедносниот сертификат на посетителот;
5. цел на посетата и предвиден датум за посета;
6. податоци за службите, лицата за контакт и објектите што ќе се посетат.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 9

Соработка и консултации

- (1) Надлежните органи на државите на Договорните страни се информираат за важечките одредби за заштита на класифицираните информации што се применуваат на територијата на другата Договорна страна.
- (2) За да се обезбеди блиска соработка во спроведувањето на овој Договор, надлежните органи заемно ќе се консултираат по барање на еден од нив.
- (3) По потреба, безбедносните органи и разузнавачките служби на Договорните страни можат директно меѓу себе да разменуваат класифицирани информации од нивниот домен на работа, согласно одредбите од овој Договор.
- (4) Освен тоа, секоја Договорна страна му дозволува на Националниот или на Овластениот безбедносен авторитет на другата Договорна страна или на секој друг орган определен со заемна согласност да остварува посети на нејзината територија, за да се консултира со нејзините безбедносни органи за нејзините процедури и објекти за заштита на класифицирани информации, отстапени на користење од другата Договорна страна. Секоја Договорна страна му пружа поддршка на тој орган при утврдувањето дали таквите класифицирани информации, отстапени на користење од другата Договорна страна, се заштитуваат во доволна мерка. Заемни посети на територијата на другата Договорна страна со цел разгледување на процедури и објекти за заштита на класифицирани информации кои се отстапени на користење од другата Договорна страна може да се договараат за секој одделен случај.

Член 10

Повреда на одредбите за заемна заштита на класифицираните информации

- (1) Кога не може да се исклучи неовластено откривање на класифицирани информации или кога постои сомневање или потврда за такво откривање, другата Договорна страна се известува без одлагање.
- (2) Повредите на одредбите за заштита на класифицираните информации

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

подлежат на истрага и гонење од страна на надлежните органи и судови на Договорната страна којашто е надлежна, во согласност со законодавството на таа Договорна страна. Другата Договорна страна треба по нејзино барање да ја поддржи истрагата и да биде информирана за резултатот.

Член 11

Трошоци

Секоја Договорна страна ги сноси трошоците произлезени од имплементацијата на овој Договор.

Член 12

Надлежни органи

Следниве органи се надлежни за спроведување на овој Договор:

1. за германската Договорна страна:

а) Национален безбедносен авторитет е:

Сојузно министерство за внатрешни работи
Алт-Моабит 101 Д
10559 Берлин

Bundesministerium des Innern
Alt-Moabit 101 D
10559 Berlin

б) Овластен безбедносен авторитет е:

Сојузно министерство за економија и технологија
ул. Вилмомблер штрассе 76
53123 Бон

Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie
Villemombler Strasse 76
53123 Bonn

в) Воен безбедносен авторитет е:

Сојузно министерство за одбрана
л. ф. 1328
53003 Бон

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Bundesministerium der Verteidigung
Postfach 1328
53003 Bonn

2. за македонската Договорна страна:

Национален безбедносен авторитет е:
Дирекција за безбедност на класифицирани информации
ул. Ангел Димовски 8
1000 Скопје

Direktion für die Sicherheit von Verschlusssachen
ul. Angel Dimovski 8
1000 Skopje

Член 13

Влијание на примената на други договори и меѓународни документи

Примената на овој Договор не ја засегнува примената на постоечките договори и меѓународни документи склучени меѓу Договорните страни.

Член 14

Завршни одредби

(1) Овој Договор се склучува за неопределено време и ќе влезе во сила 30 дена по приемот на последното известување со кое Договорните страни меѓусебно ќе се информираат за исполнувањето на условите неопходни за неговото влегување во сила согласно националното законодавство.

(2) Овој Договор може да се измени или да се дополни во писмена форма со меѓусебна согласност на Договорните страни. Договорените измени и дополнувања ќе влезат во сила на истиот начин предвиден во став 1 на овој член.

(3) Секоја Договорна страна може да го откаже овој Договор со писмено известување доставено по дипломатски пат. Откажувањето на Договорот влегува во сила по истек на шест месеци од денот на приемот на известувањето кај другата Договорна страна. Во случај на откажување на Договорот, секоја класифицирана информација отстапена или создадена кај

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

изведувачот врз основа на овој Договор продолжува да биде третирана во согласност со одредбите од член 4, сè додека е тоа оправдано со постоењето на безбедносната класификација.

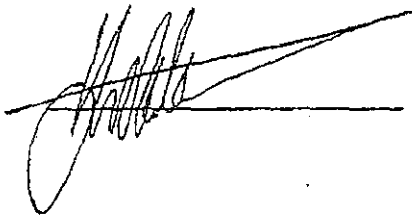
(4) Договорната страна на чија територија е склучен Договорот го врши регистрирањето на Договорот во Секретаријатот на Обединетите нации, согласно член 102 од Повелбата на Обединетите нации, без одлагање, по неговото влегување во сила. Другата Договорна страна ќе биде известена за извршената регистрација и за регистарскиот број на Обединетите нации, штом регистрацијата ќе биде потврдена од страна на Секретаријатот.

(5) Спорните прашања во врска со толкувањето или примената на овој Договор ќе се решаваат со консултации и преговори меѓу Договорните страни, без да се користи надворешно судство.

Склучен во Скопје на 27 јули 2012 година, во два оригинални примерока, секој на македонски и на германски јазик, при што двата текста имаат еднаква важност.

За
Македонската Влада

За Владата
на Сојузна Република Германија

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Abkommen

zwischen

der mazedonischen Regierung

und

der Regierung der Bundesrepublik Deutschland

über

den gegenseitigen Schutz von Verschlusssachen

Die mazedonische Regierung

und

die Regierung der Bundesrepublik Deutschland

im Folgenden "Vertragsparteien", -

in der Absicht, den Schutz von Verschlusssachen zu gewährleisten, die zwischen den zuständigen Behörden der Staaten der Vertragsparteien sowie zwischen Nutzern von Verschlusssachen im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei ausgetauscht werden,

von dem Wunsch geleitet, eine Regelung über den gegenseitigen Schutz von Verschlusssachen zu schaffen, die auf alle zwischen den Vertragsparteien zu schließenden Abkommen über Zusammenarbeit und auf Verträge, die einen Austausch von Verschlusssachen mit sich bringen, Anwendung findet -

sind wie folgt übereingekommen:

Artikel 1

Begriffsbestimmungen

(1) Im Sinne dieses Abkommens

1. sind „Verschlusssachen“:

a) für die deutsche Vertragspartei:

im öffentlichen Interesse geheimhaltungsbedürftige Tatsachen, Gegenstände oder Erkenntnisse, unabhängig von ihrer Darstellungsform. Sie werden entsprechend ihrer Schutzbedürftigkeit von einer amtlichen Stelle oder auf deren Veranlassung eingestuft;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- b) für die mazedonische Vertragspartei:
Schriftstücke, Materialien oder Erkenntnisse, unabhängig von ihrer Darstellungsform, die vor unbefugtem Zugang oder unbefugter Nutzung geschützt werden müssen und die durch einen Geheimhaltungsgrad entsprechend gekennzeichnet sind;
2. ist ein „Verschlussachenauftrag“ ein Vertrag zwischen einer Behörde oder einem Unternehmen aus dem Hoheitsgebiet der einen Vertragspartei und einem Unternehmen aus dem Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei, in dessen Rahmen Verschlussachen ausgetauscht werden oder zu entwickeln sind.
- (2) Für die Geheimhaltungsgrade gelten die folgenden Begriffsbestimmungen:
1. Für die deutsche Vertragspartei:
- a) STRENG GEHEIM, wenn die Kenntnisnahme durch Unbefugte den Bestand oder lebenswichtige Interessen des Staates oder eines seiner Länder gefährden kann;
- b) GEHEIM, wenn die Kenntnisnahme durch Unbefugte die Sicherheit des Staates oder eines seiner Länder gefährden oder ihren Interessen schweren Schaden zufügen kann;
- c) VS-VERTRAULICH, wenn die Kenntnisnahme durch Unbefugte für die Interessen des Staates oder eines seiner Länder schädlich sein kann;
- d) VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH, wenn die Kenntnisnahme durch Unbefugte für die Interessen des Staates oder eines seiner Länder nachteilig sein kann.
2. Für die mazedonische Vertragspartei:
- a) ДРЖАБНА ТАЈНА, wenn die unbefugte Bekanntgabe dieser Verschlussachen die ständigen Interessen des Staates gefährden und diesen nicht wieder gutzumachenden Schaden zufügen würde;
- b) СТОГО ДОБЕРЛИВО, wenn den vitalen Interessen des Staates durch die unbefugte Bekanntgabe dieser Verschlussachen außergewöhnlich schwerer Schaden entstehen würde;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- c) ДОВЕРЛИВО, wenn den wichtigen Interessen des Staates durch die unbefugte Bekanntgabe dieser Verschlussachen schwerer Schaden entstehen würde;
- d) ИНТЕРНО, wenn die unbefugte Bekanntgabe dieser Verschlussachen der Arbeit der staatlichen Stellen, der Stellen der Einheiten der kommunalen Selbstverwaltung und anderer Einrichtungen schaden würde, die für die öffentliche Sicherheit, die Verteidigung, die auswärtigen Angelegenheiten und die Tätigkeiten der staatlichen Verwaltungsorgane in den Bereichen Sicherheit, Aufklärung und Abwehr feindlicher Aufklärung von Interesse ist.

Artikel 2

Vergleichbarkeit

Die Vertragsparteien legen fest, dass folgende Geheimhaltungsgrade vergleichbar sind:

Deutsche Geheimhaltungsgrade:	Mazedonische Geheimhaltungsgrade:
STRENG GEHEIM	ДРЖАВНА ТАЈНА
GEHEIM	СТРОГО ДОВЕРЛИВО
VS-VERTRAULICH	ДОВЕРЛИВО
VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH	ИНТЕРНО

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Artikel 3

Kennzeichnung

(1) Die übermittelten Verschlusssachen werden von der für ihren Empfänger zuständigen Behörde oder auf deren Veranlassung mit dem nach Artikel 2 dieses Abkommens vergleichbaren nationalen Geheimhaltungsgrad gekennzeichnet.

(2) Die Kennzeichnungspflicht gilt auch für Verschlusssachen, die im Empfängerstaat im Zusammenhang mit Verschlusssachenaufträgen entstehen, und für im Empfängerstaat hergestellte Kopien.

(3) Geheimhaltungsgrade werden von der zuständigen Behörde des Empfängers der betreffenden Verschlusssache oder auf deren Veranlassung auf Ersuchen der zuständigen Behörde des herausgebenden Staates geändert oder aufgehoben. Die zuständige Behörde des herausgebenden Staates teilt der zuständigen Behörde des Empfängers ihre Absicht, einen Geheimhaltungsgrad zu ändern oder aufzuheben, sechs Wochen im Voraus mit.

Artikel 4

Innerstaatliche Maßnahmen

(1) Die Vertragsparteien treffen im Rahmen ihrer innerstaatlichen Rechtsvorschriften alle geeigneten Maßnahmen, um den Geheimschutz von Verschlusssachen zu gewährleisten, die nach diesem Abkommen entstehen, ausgetauscht oder aufbewahrt werden. Sie gewähren diesen Verschlusssachen mindestens den gleichen Geheimschutz, wie er von der empfangenden Vertragspartei für eigene Verschlusssachen des vergleichbaren Geheimhaltungsgrads gefordert wird.

(2) Die Verschlusssachen werden ausschließlich für den angegebenen Zweck verwendet. Die empfangende Vertragspartei darf Verschlusssachen weder bekannt geben oder nutzen noch ihre Bekanntgabe oder Nutzung gestatten, es sei denn, dies geschieht für die Zwecke und mit den etwaigen Beschränkungen, die von oder im Auftrag der herausgebenden Vertragspartei festgelegt worden sind. Einer gegenteiligen Regelung muss der Herausgeber der Verschlusssache schriftlich zugestimmt haben.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- (3) Die Verschlussachen dürfen nur Personen zugänglich gemacht werden, die auf Grund ihrer Aufgaben die Bedingung "Kenntnis nur, wenn nötig" erfüllen und die - außer im Fall von VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH / ИНТЕРНО eingestuften Ver-schlussachen - zum Zugang zu Verschlussachen des vergleichbaren Geheimhaltungs-grads ermächtigt sind. Die Ermächtigung setzt eine Sicherheitsüberprüfung voraus, die mindestens so streng sein muss wie diejenige, die für den Zugang zu innerstaatlichen Verschlussachen des vergleichbaren Geheimhaltungsgrads durchgeführt wird.
- (4) Der Zugang zu Verschlussachen des Geheimhaltungsgrads VS-VERTRAULICH / ДОБЕРЛИВО und höher durch eine Person mit der alleinigen Staatsangehörigkeit einer Vertragspartei wird ohne vorherige Genehmigung der herausgebenden Vertragspartei gewährt.
- (5) Sicherheitsüberprüfungen von Staatsangehörigen und Bürgern einer Vertragspartei, die ihren Aufenthalt im eigenen Staatsgebiet haben, werden von jeder Vertragspartei in Übereinstimmung mit den eigenen innerstaatlichen Geheimschutzvorschriften vorge-nommen.
- (6) Sicherheitsüberprüfungen von Staatsangehörigen einer Vertragspartei, die ihren rechtmäßigen Aufenthalt im Staatsgebiet der anderen Vertragspartei haben und sich dort um eine sicherheitsempfindliche Tätigkeit bewerben, werden hingegen von der zustän-digen Sicherheitsbehörde dieses Staates durchgeführt.
- (7) Die Vertragsparteien sorgen innerhalb ihres Hoheitsgebiets für die Durchführung der erforderlichen Sicherheitsinspektionen und für die Einhaltung dieses Abkommens.

Artikel 5

Vergabe von Verschlussachenaufträgen

- (1) Vor Vergabe eines Verschlussachenauftrags holt der Auftraggeber über die für ihn zuständige Behörde bei der für den Auftragnehmer zuständigen Behörde einen Sicher-heitsbescheid ein. Dieser dient der Vergewisserung, ob der in Aussicht genommene Auf-tragnehmer der Geheimschutzaufsicht durch die zuständige Behörde seines Staates unter-liegt und ob er die für die Auftragsdurchführung erforderlichen

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Geheimschutzvorkehrungen getroffen hat. Ist ein Auftragnehmer noch nicht in der Geheimschutzbetreuung, kann dies beantragt werden.

(2) Ein Sicherheitsbescheid ist einzuholen, wenn ein Unternehmen zur Abgabe eines Angebots aufgefordert worden ist und im Rahmen des Ausschreibungsverfahrens bereits vor Auftragserteilung Verschlusssachen übergeben werden müssen.

(3) In den Fällen der Absätze 1 und 2 dieses Artikels wird das folgende Verfahren angewendet:

1. Ersuchen um Ausstellung eines Sicherheitsbescheids für Auftragnehmer aus dem Staat der anderen Vertragspartei enthalten Angaben über das Vorhaben sowie die Art, den Umfang und den Geheimhaltungsgrad der dem Auftragnehmer voraussichtlich zu überlassenden oder bei ihm entstehenden Verschlusssachen.
2. Sicherheitsbescheide müssen neben der vollständigen Bezeichnung des Unternehmens, seiner Postanschrift und dem Namen des Sicherheitsbevollmächtigten sowie dessen Telefon- und Faxverbindung und gegebenenfalls E-Mail-Adresse insbesondere Angaben darüber erhalten, in welchem Umfang und bis zu welchem Geheimhaltungsgrad bei dem betreffenden Unternehmen Geheimchutzmaßnahmen auf der Grundlage innerstaatlicher Geheimchutzvorschriften getroffen worden sind.
3. Die zuständigen Behörden der Vertragsparteien teilen es einander mit, wenn sich die den ausgestellten Sicherheitsbescheiden zugrunde liegenden Sachverhalte ändern.
4. Der Austausch dieser Mitteilungen zwischen den zuständigen Behörden der Vertragsparteien erfolgt in der Landessprache der zu unterrichtenden Behörde oder in englischer Sprache.
5. Sicherheitsbescheide und an die jeweils zuständigen Behörden der Vertragsparteien gerichtete Ersuchen um Ausstellung von Sicherheitsbescheiden sind schriftlich zu übermitteln.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Artikel 6

Durchführung von Verschlusssachenaufträgen

(1) Verschlusssachenaufträge müssen eine Geheimschutzklausel enthalten, der zufolge der Auftragnehmer verpflichtet ist, die zum Schutz von Verschlusssachen erforderlichen Vorkehrungen in Übereinstimmung mit den innerstaatlichen Geheimschutzvorschriften der auftraggebenden Vertragspartei zu treffen.

(2) Folgende Bestimmungen sind in die Geheimschutzklausel aufzunehmen:

1. die Bestimmung des Begriffs "Verschlusssachen" und der vergleichbaren Geheim-schutzkennzeichnungen und Geheimhaltungsgrade der beiden Vertragsparteien in Übereinstimmung mit diesem Abkommen;
2. die Namen der jeweils zuständigen Behörden der Vertragsparteien, die zur Genehmigung der Überlassung von Verschlusssachen, die mit dem Auftrag in Zusammenhang stehen, und zur Koordinierung des Schutzes dieser Verschlusssachen ermächtigt sind;
3. die Wege, über die Verschlusssachen zwischen den zuständigen Behörden und beteiligten Auftragnehmern weiterzugeben sind;
4. die Verfahren und Mechanismen für die Mitteilung von Änderungen, die sich möglicherweise in Bezug auf Verschlusssachen aufgrund von Änderungen ihrer Geheimschutzkennzeichnungen oder wegen des Wegfalls der Schutzbedürftigkeit ergeben;
5. die Verfahren für die Genehmigung von Besuchen oder des Zugangs von Personal des Auftraggebers und des Auftragnehmers;
6. die Verfahren für die Übermittlung von Verschlusssachen zwischen Auftraggeber und Auftragnehmer, bei denen solche Verschlusssachen verwendet und aufbe-wahrt werden sollen;
7. die Forderung, dass der Auftragnehmer den Zugang zu einer Verschlusssache nur einer Person gewähren darf, welche die Bedingung "Kenntnis nur, wenn nötig" erfüllt und mit der Durchführung des Auftrags beauftragt worden oder

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

daran be-teiligt ist und zuvor in Übereinstimmung mit den innerstaatlichen Geheimschutz-vorschriften bis zum entsprechenden Geheimhaltungsgrad sicherheitsüberprüft worden ist;

8. die Forderung, dass eine Verschluss-sache an eine Person nur weitergegeben be-ziehungsweise deren Weitergabe gestattet werden darf, wenn die herausgebende Vertragspartei dem schriftlich zugestimmt hat;

9. die Forderung, dass der Auftragnehmer seine zuständige Behörde unverzüglich über jeden erfolgten oder vermuteten Verlust, eine begangene oder vermutete Indiskretion oder unbefugte Bekanntgabe der unter den Auftrag fallenden Verschluss-sachen zu unterrichten hat.

(3) Die für den Auftraggeber zuständige Behörde benennt dem Auftragnehmer in einer gesonderten Aufstellung (Einstufungsliste) sämtliche Vorgänge, die einer Verschluss-sacheneinstufung bedürfen, legt den erforderlichen Geheimhaltungsgrad fest und ver-anlasst, dass diese Aufstellung dem Verschluss-sachenauftrag als Anhang beigelegt wird. Die für den Auftraggeber zuständige Behörde hat diese Aufstellung auch der für den Auftragnehmer zuständigen Behörde zu übermitteln oder deren Übermittlung zu ver-anlassen.

(4) Die für den Auftraggeber zuständige Behörde stellt sicher, dass dem Auftragnehmer Verschluss-sachen erst dann zugänglich gemacht werden, wenn der entsprechende Sicher-heitsbescheid der für den Auftragnehmer zuständigen Behörde vorliegt.

Artikel 7

Übermittlung von Verschluss-sachen

(1) Verschluss-sachen des Geheimhaltungsgrads STRENG GEHEIM / ДРЖАВНА ТАЈНА werden zwischen den Vertragsparteien nur als diplomatisches Kuriergepäck von der einen Vertragspartei zur anderen nach Maßgabe der innerstaatlichen Geheimschutz-vorschriften übermittelt.

(2) Verschluss-sachen der Geheimhaltungsgrade VS-VERTRAULICH / ДОБЕРЛИВО und GEHEIM / СТРОГО ДОБЕРЛИВО werden von einem Staat in den anderen grund-sätzlich auf amtlichem Kurierweg befördert. Die Nationalen

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Sicherheitsbehörden beziehungsweise die Beauftragten Sicherheitsbehörden der Vertragsparteien können alternative Übermittlungswege vereinbaren.

In derartigen Fällen

1. muss der Beförderer zum Zugang zu Verschlusssachen des entsprechenden Geheimhaltungsgrads ermächtigt sein;
2. muss bei der absendenden Stelle ein Verzeichnis der beförderten Verschlusssachen verbleiben; ein Exemplar dieses Verzeichnisses ist dem Empfänger zur Weiterleitung an die zuständige Behörde zu übergeben;
3. müssen die Verschlusssachen nach den für die Inlandsbeförderung geltenden Bestimmungen verpackt sein;
4. muss die Übergabe der Verschlusssachen gegen Empfangsbescheinigung erfolgen;
5. muss der Beförderer einen Kurierausweis mit sich führen, den die für die absendende oder die empfangende Stelle zuständige Behörde ausgestellt hat.

Der Empfang einer Verschlusssache wird von der zuständigen Behörde oder auf deren Veranlassung bestätigt und die Verschlusssachen nach Maßgabe der innerstaatlichen Geheimschutzvorschriften an den Empfänger weitergeleitet.

(3) Für die Beförderung von Verschlusssachen erheblichen Umfangs werden Transport, Transportweg und Begleitschutz in jedem Einzelfall durch die zuständigen Behörden auf der Grundlage eines detaillierten Transportplans festgelegt.

(4) Verschlusssachen des Geheimhaltungsgrads VS-VERTRAULICH / ДОБЕРЛИВО und höher dürfen auf elektronischem Wege nicht unverschlüsselt übermittelt werden. Für die Verschlüsselung von Verschlusssachen dieser Geheimhaltungsgrade dürfen nur Verschlüsselungssysteme eingesetzt werden, die von den zuständigen Sicherheitsbehörden der Vertragsparteien in gegenseitigem Einvernehmen zugelassen worden sind.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

(5) Verschlusssachen des Geheimhaltungsgrads VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH / ИНТЕРФО können unter Berücksichtigung der innerstaatlichen Geheimschutzvorschriften an Empfänger im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei mit der Post oder anderen Zustelldiensten übermittelt werden.

(6) Verschlusssachen des Geheimhaltungsgrads VS-NUR FÜR DEN DIENSTGEBRAUCH / ИНТЕРФО können mittels handelsüblicher Verschlüsselungsgeräte, die von einer zuständigen innerstaatlichen Behörde der Vertragsparteien zugelassen worden sind, elektronisch übertragen oder zugänglich gemacht werden. Eine unverschlüsselte Übermittlung von Verschlusssachen dieses Geheimhaltungsgrads ist nur zulässig, wenn innerstaatliche Geheimschutzvorschriften dem nicht entgegenstehen, ein zugelassenes Verschlüsselungssystem nicht verfügbar ist, die Übermittlung ausschließlich innerhalb von Festnetzen erfolgt und Absender und Empfänger sich zuvor über die beabsichtigte Übertragung geeinigt haben.

Artikel 8

Besuche

(1) Besuchern aus dem Hoheitsgebiet einer Vertragspartei wird im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei Zugang zu Verschlusssachen sowie zu Einrichtungen, in denen an diesen gearbeitet wird, grundsätzlich nur mit vorheriger Erlaubnis der zuständigen Behörde der zu besuchenden Vertragspartei gewährt. Sie wird nur Personen erteilt, welche die Bedingung "Kenntnis nur, wenn nötig" erfüllen und zum Zugang zu Verschlusssachen ermächtigt sind.

(2) Besuchsanmeldungen sind rechtzeitig und in Übereinstimmung mit den Vorschriften der Vertragspartei, in deren Hoheitsgebiet die Besucher einzureisen wünschen, der zuständigen Behörde dieser Vertragspartei vorzulegen. Die zuständigen Behörden teilen einander die Einzelheiten der Anmeldungen mit und stellen den Schutz personenbezogener Daten sicher.

(3) Besuchsanmeldungen sind in der Sprache des zu besuchenden Staates oder in englischer Sprache und mit folgenden Angaben versehen vorzulegen:

1. Vor- und Familienname, Geburtsdatum und -ort sowie die Pass- oder Personalausweisnummer des Besuchers;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Staatsangehörigkeit des Besuchers;
3. Dienstbezeichnung des Besuchers und Name der Behörde oder Stelle, die er vertritt;
4. Grad der Ermächtigung des Besuchers für den Zugang zu Verschlusssachen;
5. Besuchszweck sowie vorgesehenes Besuchsdatum;
6. Angabe der Stellen, Ansprechpartner und Einrichtungen, die besucht werden sollen.

Artikel 9

Zusammenarbeit und Konsultationen

- (1) Die zuständigen Behörden der Staaten der Vertragsparteien nehmen von den im Hoheitsgebiet der jeweils anderen Vertragspartei geltenden Bestimmungen über den Schutz von Verschlusssachen Kenntnis.
- (2) Um eine enge Zusammenarbeit bei der Durchführung dieses Abkommens zu gewährleisten, konsultieren die zuständigen Behörden einander auf Ersuchen einer dieser Behörden.
- (3) Bei Bedarf können die Sicherheitsbehörden und Nachrichtendienste der Vertragsparteien Verschlusssachen aus ihrem Tätigkeitsbereich in Übereinstimmung mit den Bestimmungen dieses Vertrages direkt austauschen.
- (4) Jede Vertragspartei erlaubt darüber hinaus der Nationalen oder Beauftragten Sicherheitsbehörde der anderen Vertragspartei oder jeder im gegenseitigen Einvernehmen bezeichneten anderen Behörde, Besuche in ihrem Hoheitsgebiet zu machen, um mit ihren Sicherheitsbehörden ihre Verfahren und Einrichtungen zum Schutz von Verschlusssachen, die ihr von der anderen Vertragspartei zur Verfügung gestellt wurden, zu erörtern. Jede Vertragspartei unterstützt diese Behörde bei der Feststellung, ob solche Verschlusssachen, die ihr von der anderen Vertragspartei zur Verfügung gestellt worden sind, ausreichend geschützt werden. Gegenseitige Besuche im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei, um die Verfahren und Einrichtungen

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

zum Schutz von Verschlusssachen, die ihr von der anderen Vertragspartei zur Verfügung gestellt wurden, zu erörtern, können für jeden Einzelfall vereinbart werden.

Artikel 10

Verletzung der Bestimmungen über den gegenseitigen Schutz von Verschlusssachen

(1) Wenn eine unbefugte Bekanntgabe von Verschlusssachen nicht auszuschließen ist, vermutet oder festgestellt wird, ist dies der anderen Vertragspartei unverzüglich mitzu-teilen.

(2) Verletzungen der Bestimmungen über den Schutz von Verschlusssachen werden von den zuständigen Behörden und Gerichten der Vertragspartei, deren Zuständigkeit gegeben ist, nach dem Recht dieser Vertragspartei untersucht und verfolgt. Die andere Ver-tragspartei soll diese Ermittlungen auf Ersuchen unterstützen und ist über das Ergebnis zu unterrichten.

Artikel 11

Kosten

Jede Vertragspartei trägt die ihr bei der Durchführung dieses Abkommens entstehenden Kosten.

Artikel 12

Zuständige Behörden

Folgende Behörden sind für die Durchführung dieses Abkommens zuständig:

1. für die deutsche Vertragspartei:

a) Die Nationale Sicherheitsbehörde ist:

Bundesministerium des Innern

Alt-Moabit 101 D

10559 Berlin

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Сојузно министерство за внатрешни работи
Алт-Моабит 101 Д
10559 Берлин

- b) Die Beauftragte Sicherheitsbehörde ist:
Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie
Villemombler Straße 76
53123 Bonn

Сојузно министерство за економија и технологија
ул. Вилмомблер штрассе 76
53123 Бон

- c) Die militärische Sicherheitsbehörde ist:
Bundesministerium der Verteidigung
Postfach 1328
53003 Bonn

Сојузно министерство за одбрана
п. ф. 1328
53003 Бон

2. für die mazedonische Vertragspartei:

Die Nationale Sicherheitsbehörde ist:
Direktion für die Sicherheit von Verschlusssachen
ul. Angel Dimovski 8
1000 Skopje

Дирекција за безбедност на класифицирани информации
ул. Ангел Димовски 8
1000 Скопје

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Artikel 13

Einfluss auf die Anwendung anderer Abkommen und internationaler Dokumente

Die Anwendung dieses Abkommens berührt nicht die Anwendung der bestehenden Abkommen und internationalen Dokumente zwischen den Vertragsparteien.

Artikel 14

Schlussbestimmungen

(1) Dieses Abkommen wird auf unbestimmte Zeit geschlossen und tritt 30 Tage nach Erhalt der letzten Mitteilung in Kraft, mit der die Vertragsparteien sich gegenseitig mit-teilen, dass die innerstaatlichen Voraussetzungen für das Inkrafttreten erfüllt sind.

(2) Dieses Abkommen kann einvernehmlich in Schriftform von den Vertragsparteien geändert oder ergänzt werden. Die vereinbarten Änderungen und Ergänzungen treten in derselben Weise in Kraft wie in Absatz 1 dieses Artikels vorgesehen.

(3) Jede Vertragspartei kann dieses Abkommen auf diplomatischem Wege schriftlich kündigen. Die Kündigung des Abkommens wird nach Ablauf von sechs Monaten nach Eingang der Mitteilung bei der anderen Vertragsseite wirksam. Im Fall der Kündigung sind die aufgrund dieses Abkommens übermittelten oder beim Auftragnehmer entstandenen Verschlussachen weiterhin nach Artikel 4 zu behandeln, solange das Bestehen der Einstufung dies rechtfertigt.

(4) Die Registrierung dieses Abkommens beim Sekretariat der Vereinten Nationen nach Artikel 102 der Charta der Vereinten Nationen wird unverzüglich nach seinem Inkraft-treten von der Vertragspartei vorgenommen, in deren Staatsgebiet das Abkommen geschlossen wird. Die andere Vertragspartei wird unter Angabe der VN-Registrierungsnummer von der erfolgten Registrierung unterrichtet, sobald diese vom Sekretariat bestätigt worden ist.

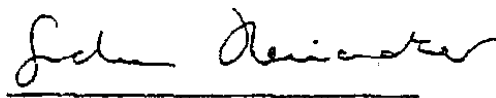
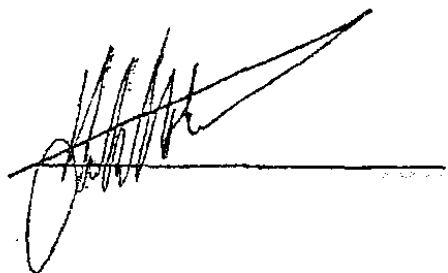
МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

(5) Streitigkeiten über die Auslegung oder Anwendung dieses Abkommens werden durch Konsultationen und Verhandlungen zwischen den Vertragsparteien beigelegt, ohne dass auf eine Gerichtsbarkeit von außen zurückgegriffen wird.

Geschehen zu *Skopje* am *27 Juli 2012* in zwei Urschriften, jede in mazedonischer und deutscher Sprache, wobei jeder Wortlaut gleichermaßen verbindlich ist.

Für die
mazedonische Regierung

Für die Regierung
der Bundesrepublik Deutschland

Член 3

Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на Договорот од членот 1 на овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR RATIFIKIMIN E MARREVESHJES NDERMJET QEVERISE SË REPUBLIKES SË MAQEDONISE DHE QEVERISE SË REPUBLIKES FEDERALE TË GJERMANISE PËR MBROJTJE TË NDERSJELLE TË INFORMATAVE TË KLASIFIKUARA

Neni 1

Ratifikohet Marreveshja ndermjet Qeverise së Republikes së Maqedonise dhe Qeverise së Republikes Federale të Gjermanise për mbrojtje të ndersjelle të informatave të klasifikuara, e lidhur në Shkup më 27 korrik 2012.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Нени 2

Marreveshja në origjinal në gjuhen maqedonase dhe gjermane eshte si vijon:

Нени 3

Drejtoria për Siguri të Informatave të Klasifikuara caktohet si organ kompetent i administrates shtetore që do të kujdeset për zbatimin e Marreveshjes nga neni 1 i ketij ligji.

Нени 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

49.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА ЗА ВОЗДУШЕН СООБРАЌАЈ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА СОЕДИНЕТИТЕ АМЕРИКАНСКИ ДРЖАВИ

Се прогласува Законот за ратификација на Спогодбата за воздушен сообраќај меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Соединетите Американски Држави,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 4 декември 2012 година.

Бр. 07- 5000/1
4 декември 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА ЗА ВОЗДУШЕН СООБРАЌАЈ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА СОЕДИНЕТИТЕ АМЕРИКАНСКИ ДРЖАВИ

Член 1

Се ратификува Спогодбата за воздушен сообраќај меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Соединетите Американски Држави, склучена во Скопје на 23 август 2012 година.

Член 2

Спогодбата во оригинал на македонски и на англиски јазик гласи:

СПОГОДБА ЗА ВОЗДУШЕН СООБРАЌАЈ**ПОМЕЃУ****ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
И****ВЛАДАТА НА СОЕДИНЕТИТЕ АМЕРИКАНСКИ ДРЖАВИ**

Владата на Република Македонија и Владата на Соединетите Американски Држави (во понатамошниот текст „страни“);

Сакајќи да промовираат меѓународен воздухопловен систем заснован на конкуренција меѓу авиопревозниците на пазарот, со минимално мешање на владата и на регулативата;

Сакајќи да создадат можности за авиопревозниците да нудат на патувањата и на превозничката јавност разновидност од услужни можности и сакајќи да ги поттикнат поединечните авиопревозници да изготвуваат и применуваат иновативни и конкурентни цени;

Сакајќи да го олеснат ширењето на можностите на меѓународниот воздушен сообраќај;

Сакајќи да обезбедат највисоко ниво на безбедност и обезбедување на меѓународниот воздушен сообраќај и реафирмирајќи ја својата голема загриженост во врска со дејствијата и заканите вперени против обезбедувањето на воздухопловите кои ја доведуваат во опасност безбедноста на луѓето односно на имотите, негативно влијаат на одвивањето на воздушниот сообраќај и ја поткопуваат довербата на јавноста во безбедноста на цивилното воздухопловство; и

Како страни на Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство, подготвена на 7 декември 1944 година во Чикаго;

Се согласија за следново:

Член 1

Дефиниции

Во смисла на оваа Спогодба, доколку поинаку не е наведено:

1. Под поимот „воздухопловни власти“ се подразбира, во случајот на Република Македонија, Агенцијата за цивилно воздухопловство и во случајот на Соединетите Американски Држави, Министерството за транспорт, како и секое друго лице или служба која е овластена да ги врши функциите на Министерството за транспорт или на Агенцијата за цивилно воздухопловство;
2. Под поимот „Спогодба“ се подразбира оваа Спогодба и секакви измени и дополненија на истата;
3. Под поимот „воздушен сообраќај“ се подразбира јавен превоз со воздухоплови на патници, багаж, стоки и пошта, одделно или во комбинација, редовен или нередовен, за надомест или закупнина;
4. Под поимот „авиопревозник на страна“ се подразбира авиопревозник што има Уверение за исполнување на безбедносните услови (АОС) од таа страна, односно неговото главно деловно седиште се наоѓа на територијата на таа страна;
5. Под поимот „Конвенција“ се подразбира Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство, подготвена на 7 декември 1944 година во Чикаго, и вклучува:
 - а. Секакви измени кои се влезени во сила согласно член 94(а) од Конвенцијата и се ратификувани од двете страни, и
 - б. Секаков Анекс или негова измена, усвоени согласно член 90 од Конвенцијата, под услов ваквиот Анекс или измена да се во секое време правосилни за двете страни;
6. Под поимот „вкупна цена“ се подразбира цената за дадената услуга, на која е додаден и разумен надомест за административните трошоци;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

7. Под поимот „меѓународен воздушен сообраќај” се подразбира воздушен сообраќај кој минува низ воздушниот простор над територијата на повеќе од една земја;
8. Под поимот „цена” се подразбира секаква тарифа, наплата или надоместок за превоз на патници, багаж или стоки (со исклучок на пошта) во воздушниот сообраќај, вклучувајќи го превозот по земја кој е поврзан со меѓународниот воздушен сообраќај, што авиопревозниците го наплаќаат директно или преку своите агенти, како и условите кои се однесуваат на достапноста на оваа тарифа, наплата или надоместок;
9. Под поимот „застанување за непревознички цели” се подразбира слетување за секоја друга цел која не е земање или оставање на патници, багаж, стока, или пошта во воздушниот сообраќај;
10. Под поимот „територија” се подразбираат копнените области, внатрешните води и територијалните мориња кои се во суверенитетот на една страна; и
11. Под поимот „надоместок за корисниците” се подразбира надоместок кој им се наплаќа на авиопревозниците за обезбедувањето на аеродромски, аеродромско-еколошки, воздухопловно-навигациски или воздухопловно-обезбедувачки средства или услуги, заедно со придружните услуги или средства.

Член 2

Давање на права

1. Секоја страна и ги дава на другата страна следниве права за вршење на меѓународен воздушен сообраќај од страна на авиопревозниците на другата страна:
 - (а) правото да лета преку нејзината територија без слетување;
 - (б) правото да застанува на нејзината територија заради непревознички цели;
 - (в) правото да врши меѓународен воздушен сообраќај меѓу места на следниве линии:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- (i) за авиопревозници на САД, од места зад САД преку САД и места помеѓу, до кое било место или места во Република Македонија и вон неа; а за летовите со кои се превезуваат само стоки, помеѓу Република Македонија и кое било место или места;
- (ii) за авиопревозниците на Република Македонија, од места зад Република Македонија преку Република Македонија и места помеѓу, до кое било место или места во САД и вон нив; а за летовите со кои се превезуваат само стоки, помеѓу САД и кое било место или места; и

(г) правата кои се поинаку утврдени со оваа Спогодба.

2. Секој авиопревозник на една страна има право на кој било односно на сите летови и по свој избор:

- а. да врши сообраќај во која било односно во двете насоки;
- б. да комбинира различни броеви на летови во рамките на една операција на воздухоплов;
- в. да опслужува места зад, меѓу места и места вон териториите како и места на териториите на страните во секаква комбинација и по секаков редослед;
- г. да прескокнува застанувања во кое било место или места;
- д. да пренесува сообраќај од кој било нивен воздухоплов на кој било друг нивен воздухоплов на кое било место;
- ѓ. да опслужува места зад кое било место на својата територија со или без промена на воздухоплов или на број на лет и да го нудат и рекламираат ваквиот сообраќај пред јавноста како целосен сообраќај;
- е. да застанува во кои било места во или вон територијата на која било од страните;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

ж. да врши транзитен сообраќај преку територијата на другата страна; и

з. да комбинира сообраќај на истиот воздухоплов, без разлика каде почнува тој сообраќај;

без географски ограничувања, или ограничувања во однос на правецот и без губење на кое било право да врши сообраќај кој инаку е допуштен согласно оваа Спогодба, доколку, со исклучок на сообраќајот кој е наменет само за превоз на стоки, превозот е дел од сообраќај кој опслужува место во матичната земја на авиопревозникот.

3. Во кој било дел или делови на горе-наведените линии, секој авиопревозник на страна има право да врши меѓународен воздушен сообраќај без ограничување во однос на промената на типот или на бројот на воздухоплови со кои се врши сообраќај, во кое било место на линијата, доколку, со исклучок на сообраќајот кој е наменет само за превоз на стоки, кога е во излезна насока, превозот надвор од вакво место е продолжение на превоз од матичната земја на авиопревозникот и, кога е во влезна насока, превозот до матичната земја на авиопревозникот е продолжение на превоз од место надвор од него.

4. Одредбите од овој член не даваат право на авиопревозник или на авиопревозници на една страна да земаат на територијата на другата страна, патници, багаж, стока или пошта заради превоз за надомест, а којшто треба да заврши во друго место на територијата на таа друга страна.

5. Секој авиопревозник на страна кој врши нередовен меѓународен воздушен сообраќај кој започнува на територијата на која било од страните, без разлика дали е само во една насока или во двете, има можност да се придржува на законите, прописите и правилата за нередовен воздушен сообраќај на својата матична земја, или на оние на другата страна. Доколку една страна применува поинакви правила, прописи, рокови, услови, или ограничувања за еден или повеќе од сопствените авиопревозници, или за авиопревозници на разни други земји, за секој авиопревозник на другата страна се применуваат помалку рестриктивните критериуми. Одредбите од овој став не ги ограничуваат правата на една страна да бара авиопревозниците на двете страни да ги

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

исполнуваат условите кои се однесуваат на заштитата на средствата на патниците, како и правата во однос на откажување на лет или на оние за поврат на средствата. Освен во однос на правилата за заштита на потрошувачите кои се содржани во овој став, ниедна страна нема право да бара од авиопревозник на другата страна, во врска со сообраќајот од територијата на таа друга страна или од трета земја, во една или во двете насоки, да поднесе ништо друго освен информација дека се придржува на позитивните закони, прописи и правила на кои се однесува овој став или дека се откажува од овие закони, прописи или правила кои ги даваат надлежните воздухопловни власти.

Член 3

Овластување

Секоја страна, по приемот на барањата на авиопревозник на другата страна, во форма и на начин кои се пропишани за оперативни овластувања и технички дозволи, ги дава соодветните овластувања и дозволи со минимално процедурално задржување, доколку:

а. доминантната сопственост и ефективната контрола на тој авиопревозник се (1) во рацете на другата страна, државјани на таа страна или и едното и другото; или (2) во случајот на авиопревозниците на Република Македонија, доколку е во сила или привремено се применува Спогодбата за воздушен сообраќај потпишана на 25 и 30 април 2007 година од страна на Европската Заедница и нејзините земји членки и Соединетите Американски Држави, во рацете на земја членка или земји членки на ЕУ, државјани на ваква земја или земји или и едното и другото;

б. авиопревозникот е квалификуван да ги исполни условите кои се пропишани со законите и прописите кои вообичаено се применуваат за вршењето на меѓународен воздушен сообраќај на страната која го разгледува барањето или барањата; и

в. другата страна ги одржува и применува одредбите од Член 6 (Безбедност) и Член 7 (Воздухопловно обезбедување).

Член 4

Повлекување на овластувањето

1. Секоја страна има право да го повлече, суспендира или да го ограничи, односно да наметне услови во однос на оперативните овластувања или техничките дозволи на авиопревозник, тогаш кога:

а. тој авиопревозник не е авиопревозник на другата страна, согласно Член 1 (4);

б. доминатната сопственост и ефективната контрола на тој авиопревозник (1) не се во рацете на другата страна, државјани на другата страна или и едното и другото; или (2) во случајот на авиопревозниците на Република Македонија доколку е во сила или привремено се применува Спогодбата за воздушен сообраќај потпишана на 25 и 30 април 2007 година од страна на Европската Заедница и нејзините земји членки и Соединетите Американски Држави, не се во рацете на земја членка или земји членки на ЕУ, државјани на ваква земја или земји или и едното и другото;

в. тој авиопревозник не успеал да се придржува на законите и прописите на кои се однесува Член 5 (Примена на закони) од оваа Спогодба.

2. Освен во случаите кога е неопходно итно делување за да се спречи понатамошното непочитување на подстав 1в од овој член, правата кои ги дава овој член се користат само по завршени консултации со другата страна.

3. Овој член не ги ограничува правата на која било од страните да одземе, повлече, суспендира, да ограничи или да наметне услови за оперативното овластувања односно техничката дозвола на авиопревозник или авиопревозници на другата страна, согласно одредбите од Член 6 (Безбедност) или Член 7 (Воздухопловно обезбедување).

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 5

Примена на закони

1. Законите и прописите на една страна кои се однесуваат на влегувањето во и излегувањето од нејзината територија на воздухоплови кои вршат меѓународна воздушна пловидба, или на вршењето операции и пловидбата на ваквите воздухоплови додека се на нејзината територија, се почитуваат од страна на овие воздухоплови при влегувањето, напуштањето односно додека се наоѓаат на територијата на првата страна.

2. При влегувањето, престојот во или напуштањето на територијата на една страна, нејзините закони и прописи кои се однесуваат на влегувањето во или заминувањето од нејзината територија на патници, екипаж или стоката во воздухопловот (вклучувајќи ги прописите кои се однесуваат на влегувањето, пропуштањето, воздухопловното обезбедување, пасошката и царинската контрола и карантин, или, во случајот на пошта, на поштанските прописи) се почитуваат од страна на или во името на овие патници, екипаж или стока на авиопревозниците на другата страна.

Член 6

Безбедност

1. Секоја страна ги признава за важечки, заради вршење на воздушен сообраќај согласно оваа Спогодба, уверенијата за пловидбеност, уверенијата за оспособеност и дозволите издадени или признаени од другата страна, а кои сè уште се во сила, доколку барањата за ваквите уверенија или дозволи се барем еднакви на минималните стандарди кои можат да се утврдат согласно Конвенцијата. Меѓутоа, секоја страна има право да одбие да ги признае за важечки со цел летање над нејзината територија, уверенијата за оспособеност и дозволите кои ги издала или признала другата страна на нејзини државјани.

2. Секоја од страните има право да бара консултации во врска со безбедносните стандарди кои ги одржува другата договорна страна, а кои се однесуваат на воздухопловните средства, екипажите, воздухопловите и работењето на авиопревозниците на другата договорна страна. Доколку по ваквите консултации една од страните

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

смета дека другата страна ефикасно не ги одржува и применува стандардите и условите во тие области кои одговараат барем на минималните стандарди кои можат да се утврдат согласно Конвенцијата, другата страна се известува за ваквите наоди и за мерките кои се потребни за да се постигнат минималните стандарди, а другата страна ги презема соодветните поправни дејства. Секоја страна го задржува правото да одбие, повлече, суспендира, ограничи или да наметне такви услови за оперативното овластување или за техничката дозвола на авиопревозник или авиопревозници на другата страна, во случај кога другата страна не ги презела соодветните поправни мерки во разумно време, и веднаш да делува, пред да се одржат консултации, во однос на ваквиот авиопревозник или авиопревозници, ако другата страна не ги одржува и спроведува горе-споменатите стандарди и кога итното делување е клучно за да се спречи понатамошно непочитување.

Член 7

Воздухопловно обезбедување

1. Страните потврдуваат дека взаемната обврска да го штитат обезбедувањето на цивилното воздухопловство од дејствија на незаконско делување претставува составен дел на оваа Спогодба. Без ограничување на општите поставки на нивните права и обврски согласно меѓународното право, договорните страни особено постапуваат согласно одредбите на Конвенцијата за кривични и некои други дела сторени во воздухоплов, подготвена во Токио на 14 септември 1963 година, Конвенцијата за спречување на незаконско преземање на воздухоплов, подготвена во Хаг на 16 декември 1970 година, Конвенцијата за спречување на незаконски дејствија против безбедноста на цивилното воздухопловство, подготвена во Монтреал на 23 септември 1971 година, Протоколот за сузбивање на незаконски дејствија на насилство на аеродромите кои се користат за меѓународно цивилно воздухопловство, Дополнение на Конвенцијата за сузбивање на незаконски дејствија вперени против безбедноста на цивилното воздухопловство, подготвен во Монтреал, на 24 февруари 1988 година и Конвенцијата за обележување на пластични експлозиви заради нивно откривање, подготвена во Монтреал на 1 март 1991 година.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Страните си даваат, на барање, секаква неопходна помош, заради спречување на дејства за незаконско преземање на цивилни воздухоплови и други незаконски дејства вперени против безбедноста на тие воздухоплови, нивните патници и екипаж, на аеродромите и објектите за воздушна навигација и секаква друга закана за обезбедувањето на цивилното воздухопловство.

3. Во своите меѓусебни односи страните постапуваат согласно стандардите и соодветните препорачани практики за воздухопловно обезбедување утврдени од страна на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство, а кои се именувани како Анекси на Конвенцијата; тие бараат од операторите на воздухоплови од нивниот регистар, односно од операторите на воздухоплови со деловно седиште или постојан престој на нивната територија како и од операторите на аеродромите на нивната територија да постапуваат согласно овие прописи за воздухопловно обезбедување.

4. Секоја страна се согласува дека ќе ги почитува прописите за воздухопловно обезбедување кои другата страна ги бара за влез, заминување, или престој на територијата на таа друга договорна страна и дека ќе презема соодветни мерки за заштита на воздухопловите и за преглед на патници, екипаж и нивниот багаж, рачен багаж, стока и залихите на воздухопловите пред и за време на влегувањето во воздухопловот и внесувањето на товарот. Секоја страна со позитивен пристап го разгледува секое барање на другата страна за специјални мерки на обезбедување заради спречување на посебна закана.

5. Во случај на инцидент или закана од инцидент за незаконско преземање на воздухоплови, или некои други незаконски дејства против безбедноста на патници, екипажи, воздухоплови, аеродроми или објекти на воздушна навигација, страните меѓусебно си помагаат со поедноставување на меѓусебната комуникација, како и со други соодветни мерки во функција на брзо и безбедно престанување на ваков инцидент или закана.

6. Доколку една од страните основано верува дека другата страна отстапила од одредбите за воздухопловно обезбедување од овој член, воздухопловните власти на таа страна имаат право веднаш да побараат консултации со воздухопловните власти на другата страна. Неуспехот да се постигне задоволителен договор во рок од 15 дена од датумот на поднесувањето на ваквото барање, дава основа за одбивање,

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

повлекување, суспендирање, ограничување, или право да се наметнат услови на оперативните овластувања и техничките дозволи на авиопревозникот или авиопревозниците на таа страна. Кога се работи за кризна ситуација, секоја страна има право да преземе привремени дејства пред истекот на 15 дена.

Член 8

Комерцијални можности

1. Авиопревозниците на секоја страна имаат право да отворат претставништва на територијата на другата страна заради рекламирање и продажба на воздушен сообраќај.
2. Авиопревозниците на секоја страна имаат право, согласно законите и прописите на другата страна за влез, престој и вработување, да донесат и да одржуваат на територијата на другата страна раководен, продажен, технички, оперативен и друг специјализиран персонал кој е неопходен за обезбедувањето на воздушен сообраќај.
3. Секој авиопревозник има право да врши сопствено земско опслужување на територијата на другата страна („само-опслужување“) или, по избор на авиопревозникот, да одбере меѓу агентите што конкурирале за вршење на вакви услуги во целост или делумно. Правата се предмет само на физичките ограничувања кои се резултат на водењето грижа за воздухопловната безбедност. Тогаш кога ваквото водење грижа забранува само-опслужување, земското опслужување им се става на располагање на еднаква основа на сите авиопревозници; надоместоците се засноваат на трошоците за обезбедените услуги; и ваквите услуги се споредливи со видот и квалитетот на услуги како да е можно само-опслужување.
4. Авиопревозник на една страна има право да врши продажба на воздушниот сообраќај на територијата на другата страна, директно или, по свој избор, преку свои агенти, освен во случаите кои се конкретно опфатени со прописите за нередовен сообраќај на земјата во којашто отпочнува истиот, а кои се однесуваат на заштитата на средствата на патниците и правата поврзани со откажување на лет и поврат на средствата. Секој авиопревозник има право да продава ваков превоз и

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

секој може слободно да го купува ваквиот превоз во валутата на таа територија или во слободно конвертибилни валути.

5. Секој авиопревозник има право да прави конверзија и дознаки до својата земја и, доколку не е спротивно на основен позитивен закон или пропис, до која било друга земја или земји, по свој избор, по поднесено барање, вишокот на средства по намирување на локалните трошоците. Конверзијата и дознаките се одобруваат неодложно, без ограничувања или оданочување во однос на истите, и по важечкиот курс за трансакции и дознаки на датумот на којшто авиопревозникот го поднесува првичното барање за дознака.

6. Авиопревозниците на секоја страна имаат право да плаќаат за локалните трошоци, вклучително со набавките на гориво на територијата на другата страна, во локалната валута. По свој избор, авиопревозниците на секоја страна имаат право да ги плаќаат овие трошоци на територијата на другата страна во слободно конвертибилни валути, согласно локалните валутни прописи.

7. За вршењето односно нудењето на одобрениот сообраќај согласно оваа Спогодба, секој авиопревозник на една страна има право да влегува во заеднички продажни аранжмани, како делење на седишта, делење на кодот или закуп, со

а) авиопревозник или авиопревозници на која било страна;

б) авиопревозник или авиопревозници на трета земја; и

в) превозник по земја на која било земја;

доколку сите учесници во овие аранжмани (i) имаат соодветно овластување и (ii) ги исполнуваат условите кои вообичаено се применуваат за ваквите аранжмани.

8. Авиопревозниците и индиректните обезбедувачи на транспорт на стоки на двете страни имаат право, без ограничување, да ангажираат во врска со меѓународниот воздушен сообраќај каков било превоз на стоки по земја и тоа до или од кои било места на териториите на страните или во трети земји, вклучувајќи до и од сите аеродроми кои имаат царински капацитети и можности да превезуваат нецаринети стоки согласно позитивните закони и прописи. Ваквите стоки, без

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

разлика дали се превезуваат по земја или по воздух, имаат пристап до аеродромските царински процедури и капацитети. Авиопревозниците имаат право да одберат самите да го вршат превозот по земја или истиот да го обезбедуваат преку аранжмани со други превозници кои вршат превоз по земја, вклучувајќи и превоз по земја кој го вршат други авиопревозници и индиректни обезбедувачи на превоз на стоки по воздушен пат. Ваквиот мешан превоз на стоки може да се нуди со единствена, целосна цена за комбинираниот воздушен превоз и превоз по земја, под услов шпедитерите да не се доведуваат во заблуда во однос на фактите за ваквиот превоз.

Член 9**Царински давачки и надоместоци**

1. При пристигнувањето на територија на една страна, воздухопловите во меѓународниот сообраќај на авиопревозниците на другата страна, нивната редовна опрема, земната опрема, горивото, маслата, потрошните технички залихи, резервните делови (вклучувајќи ги моторите), залихите во воздухопловот (вклучувајќи ги, но без ограничување на храна, пијалаци, алкохолни пијалаци, тутун и други артикли кои се наменети за продажба или за користење од страна на патниците за време на летот, во ограничени количини), како и други артикли кои се наменети за или се користат исклучиво во врска со оперирањето или сервисирањето на воздухопловите кои вршат меѓународен воздушен сообраќај се ослободени, врз основа на реципроцитет, од сите увозни ограничувања, даноци на имот и капитални давачки, царински обврски, акцизни даноци и слични наплати и надоместоци кои се наметнуваат (а) од страна на националните органи, и (б) кои не се засновани на цената на даваните услуги, под услов оваа опрема и залихи да остануваат во воздухопловот.

2. Исто така, врз основа на реципроцитет, се ослободуваат од даноците, давачките, обврските, наплатите и надоместоците на кои се однесува став 1 од овој член, со исклучок на надоместоците кои се засновани на цената на дадената услуга, доколку:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

а. залихите во воздухопловот кои се внесуваат или се набавуваат на територијата на една страна и кои се ставаат во воздухопловот во разумни количини, за користење во воздухопловот кој заминува, а кој му припаѓа на авиопревозник на другата страна и врши меѓународен воздушен сообраќај, дури и тогаш кога овие залихи треба да се користат на дел од патувањето кое се врши над територијата на страната каде што се внесени во воздухопловот;

б. земната опрема и резервните делови (вклучително и моторите) кои се внесуваат на територијата на една страна за сервисирање, одржување или поправка на воздухоплови на авиопревозник на другата страна, кои се користат во меѓународен воздушен сообраќај;

в. гориво, масла и потрошни технички залихи кои се внесуваат или набавуваат на територијата на една страна за да се користат во воздухоплови на авиопревозник на другата страна што врши меѓународен воздушен сообраќај, дури и тогаш кога овие залихи треба да се користат на дел од патувањето кое се врши над територијата на страната во којашто тие биле внесени во воздухопловот; и

г. промотивни и рекламни материјали кои се внесуваат или набавуваат на територијата на една страна и се внесуваат во воздухоплов, во разумни граници, за користење во воздухоплов којшто заминува на авиопревозник на другата страна што врши меѓународен сообраќај, дури и тогаш кога овие материјали треба да се користат на дел од патувањето кое се врши над територијата на страната во којашто се внесени во воздухопловот.

3. Опремата и залихите на кои се однесуваат ставовите 1 и 2 од овој член може да се бара да се чуваат под надзор или контрола на надлежните органи.

4. Ослободувањата на коишто се однесува овој член, исто така, се достапни тогаш кога авиопревозниците на една страна имаат договор со друг авиопревозник кој на сличен начин ужива вакви ослободувања од другата страна, за давање на заем или пренесување на територијата на другата страна на артиклите кои се споменуваат во ставовите 1 и 2 од овој член.

Член 10

Надоместоци за корисниците

1. Надоместоците за корисниците кои надлежните органи или тела за наплата на секоја од страните имаат право да ги наплатуваат од авиопревозниците на другата страна, се праведни, разумни, без неправедна дискриминација и непристрасно се распределуваат помеѓу категориите на корисници. Во секој случај, сите вакви надоместоци за корисниците се пресметуваат за авиопревозниците на другата страна под услови кои не се помалку поволни од најповолните услови кои му се ставаат на располагање на секој друг авиопревозник во времето на утврдувањето на надоместоците.
2. Надоместоците за корисниците кои се наплатуваат од авиопревозниците на другата страна може да ја одразуваат, но не и да ја надминуваат, вкупната цена на надлежните органи или тела за наплата за соодветните аеродромски, аеродромско-еколошки и воздухопловно-безбедносни средства и услуги на аеродромот или во аеродромскиот систем. Ваквите надоместоци може да вклучуваат разумен поврат на средства, по амортизацијата. Средствата и услугите за кои се наплаќаат надоместоци се пружаат на ефикасна и економска основа.
3. Секоја страна се залага за консултации помеѓу надлежните органи односно тела за наплата на нејзината територија и авиопревозниците кои ги користат овие средства и услуги и се залага надлежните органи односно тела за наплата и авиопревозниците да ги разменуваат неопходните информации со цел да се овозможи прецизен преглед на оправданоста на надоместоците, согласно принципите од ставовите 1 и 2 од овој член. Секоја страна ги поттикнува органите кои се надлежни за наплата да им доставуваат на корисниците благовремена информација за секој предлог за промени на надоместоците, со цел да им се овозможи да ги изнесат своите мислења пред донесувањето на промените.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. Ниедна страна нема да се смета при разрешување на спорови согласно член 14, дека крши одредба од овој член, освен ако (а) не изврши ревизија на надоместокот или постапката која е предмет на жалба на другата страна во разумен временски рок; или (б) по ваквата ревизија не ги презела сите чекори во рамките на нејзината моќ за да направи поправка на надоместок или постапка која не е во согласност со овој член.

Член 11**Праведна конкуренција**

1. Секоја од страните дозволува праведна и еднаква можност за авиопревозниците на двете страни да се натпреваруваат во вршењето на меѓународен воздушен сообраќај, согласно оваа Спогодба.
2. Секоја од страните дозволува секој авиопревозник да ги определува фреквенциите и капацитетот на меѓународниот воздушен сообраќај што го нуди врз основа на комерцијалните услови на пазарот. Согласно ова право, ниедна страна нема право еднострано да ги ограничи обемот на сообраќајот, фреквенциите или редовноста на услугите, односно типот или типовите на воздухоплови кои ги користат авиопревозниците на другата страна, освен доколку тоа не се бара заради царински, технички, оперативни или еколошки причини, согласно идентични услови кои одговараат на член 15 од Конвенцијата.
3. Ниедна страна нема право да им наметнува на авиопревозниците на другата страна барање од типот прва понуда, процент за израмнување, надоместок за немање приговор, или какво било друго барање во однос на капацитетот, фреквенцијата или сообраќајот кое не одговара на целите на оваа Спогодба.
4. Ниедна страна нема да бара поднесување на редови за летање, програми за нередовни летови или оперативни планови од страна на авиопревозниците на другата страна на одобрување, освен ако тоа не се бара на рамноправна основа за да се спроведат стандардизираните услови од став 2 на овој член, или ако тоа не е конкретно одобрено со оваа Спогодба. Доколку една страна бара поднесување на овие планови

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

од информативни причини, таа ќе ги намали административните оптоварувања во однос на условите за поднесувањето и процедурата за посредниците во воздушниот сообраќај и авиопревозниците на другата страна.

Член 12**Формирање на цени**

1. Секоја страна дозволува цените за воздушниот сообраќај да се формираат од страна на авиопревозниците на двете страни врз основа на комерцијалните услови на пазарот.
2. Цените за меѓународниот воздушен сообраќај помеѓу териториите на страните не поднесуваат. Без повреда на горе-изнесеното, авиопревозниците на страните им дозволуваат на воздухопловните власти, по нивно барање, непосреден пристап до информации за старите, тековните и предложените цени на начин и во форма кои се прифатливи за воздухопловните власти.

Член 13**Консултации**

Секоја од страните има право, во секое време, да бара консултации во врска со оваа Спогодба. Ваквите консултации отпочнуваат во најкус можен рок, но не подоцна од 60 дена од датумот на којшто другата страна го добила барањето, доколку не е поинаку договорено.

Член 14**Решавање на спорови**

1. Секој спор што произлегува од оваа Спогодба, освен оние кои можат да настанат согласно член 12 (Формирање на цени), а којшто не е решен во рок од 30 дена од датумот за консултации кој е утврден согласно барањето за консултации предвидени со член 13, со договор на страните

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

се упатува на решавање до некое лице или тело. Доколку страните не се договорат за ова, секоја од страните има право со писмено обраќање до другата страна, по дипломатски пат, да бара спорот да биде поднесен на арбитража.

2. Арбитражата се врши од страна на трибунал од три арбитра, составен на следниов начин:

а. Во рок од 30 дена по приемот на барањето за арбитража, секоја страна именува еден арбитер. Во рок од 60 дена по именувањето на двата арбитра, тие се договараат за назначување на трет арбитер, кој има својство на претседател на арбитражниот трибунал;

б. Ако која било од страните не успее да именува арбитер, или ако третиот арбитер не е назначен, согласно подставот а. на овој став, секоја од страните има право да бара од претседателот на Советот на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство, да го назначи неопходниот арбитер, или арбитра во рок од 30 дена. Доколку претседателот на Советот е од иста националност како една од страните, најискусниот потпретседател кој не е дисквалификуван по таа основа, го прави назначувањето.

3. Арбитражниот трибунал има право да решава за степенот на својата надлежност во врска со оваа Спогодба и, освен ако поинаку не е одлучено, ги утврдува сопствените процедурални правила. Откако ќе се формира, трибуналот има право по барање на која било од страните да препорача времени мерки за олеснување на ситуацијата, до донесувањето на конечна одлука. Доколку која било од страните бара, односно ако трибуналот смета дека е соодветно, се одржува состанок на којшто се прецизираат прашањата за коишто треба да се врши арбитража, како и за конкретните процедури кои треба да се применуваат, најдоцна во рок од 15 дена по целосното конституирање на трибуналот.

4. Освен ако поинаку не е договорено, или ако не наложи трибуналот, тужбата се поднесува во рок од 45 дена од времето кога трибуналот е целосно конституиран, а одбраната се поднесува 60 дена потоа. Секој одговор од страна на подносителот на тужбата се поднесува во рок од 30 дена од поднесувањето на одбраната. Одговорот на тужениот се поднесува во рок од 30 дена потоа. Ако која било од страните побара,

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

односно ако трибуналот смета дека е соодветно, трибуналот одржува рочиште во рок од 45 дена по истекот на рокот за последното изјаснување.

5. Трибуналот се труди да достави писмена одлука во рок од 30 дена по завршувањето на рочиштето, односно ако не е одржано рочиште, по приемот на последното изјаснување. Важечка е одлуката на мнозинството во трибуналот.

6. Страните имаат право да поднесуваат барања за толкување на одлуката во рок од 15 дена по нејзиното донесување, а толкувањето на истата се доставува во рок од 15 дена од ваквото барање.

7. Секоја страна, до ниво кое е во склад со домашното право, обезбедува правосилност на секаква одлука или пресуда на арбитражниот трибунал.

8. Трошоците за арбитражниот трибунал, вклучувајќи ги хонорарите и трошоците за арбитрите, се делат подеднакво меѓу двете страни. Сите трошоци за претседателот на Советот на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство во врска со постапките од став 26 од овој член се сметаат како дел од трошоците на арбитражниот трибунал.

Член 15

Прекин

Секоја од страните има право во секое време, по писмен пат да ја извести другата страна, за својата одлука дека ја прекинува Спогодбата. Ваквиот допис се испраќа истовремено до Меѓународната организација за цивилно воздухопловство. Оваа Спогодба престанува да важи на полноќ (во местото на приемот на дописот до другата страна) на крајот на сообраќајната сезона на Меѓународното здружение на авиопревозници (IATA), една година по датумот на писмената нотификација за прекилот, доколку истата не е повлечена со договор на страните пред истекот на овој период.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 16

Регистрација во ИCAО

Оваа Спогодба и сите нејзини измени се регистрираат во Меѓународната организација за цивилно воздухопловство.

Член 17

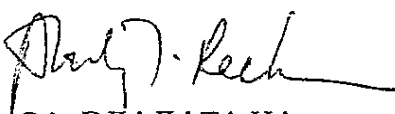
Влегување во сила

Оваа Спогодба влегува во сила 30 дена од датумот на последната нотификација со размена на дипломатски ноти помеѓу страните, со која се потврдува дека се завршени сите внатрешни правни процедури кои се неопходни за влегување во сила на оваа Спогодбата.

КАКО ПОТВРДА НА ГОРЕ-НАВЕДЕНОТО, долу-потпишаните, уредно овластени од нивните Влади, ја потпишаа оваа Спогодба.

ПОДГОТВЕНА во Скопје, на 23 ден од Август, 2012 во два оригинала, на македонски и на англиски јазик, при што двата текста се подеднакво автентични.

ЗА ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ЗА ВЛАДАТА НА
СОЕДИНЕТИТЕ
АМЕРИКАНСКИ ДРЖАВИ

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

AIR TRANSPORT AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF MACEDONIA
AND
THE GOVERNMENT OF
THE UNITED STATES OF AMERICA

The Government of the Republic of Macedonia and the Government of the United States of America (hereinafter, "the Parties");

Desiring to promote an international aviation system based on competition among airlines in the marketplace with minimum government interference and regulation;

Desiring to make it possible for airlines to offer the traveling and shipping public a variety of service options, and wishing to encourage individual airlines to develop and implement innovative and competitive prices;

Desiring to facilitate the expansion of international air transport opportunities;

Desiring to ensure the highest degree of safety and security in international air transport and reaffirming their grave concern about acts or threats against the security of aircraft, which jeopardize the safety of persons or property, adversely affect the operation of air transportation, and undermine public confidence in the safety of civil aviation; and

Being Parties to the Convention on International Civil Aviation, done at Chicago December 7, 1944;

Have agreed as follows:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 1**Definitions**

For the purposes of this Agreement, unless otherwise stated, the term:

1. "Aeronautical authorities" means, in the case of the Republic of Macedonia, the Civil Aviation Agency and in the case of the United States, the Department of Transportation, and any person or agency authorized to perform functions exercised by the Department of Transportation or the Civil Aviation Agency;
2. "Agreement" means this Agreement and any amendments thereto;
3. "Air transportation" means the public carriage by aircraft of passengers, baggage, cargo, and mail, separately or in combination, scheduled or charter, for remuneration or hire;
4. "Airline of a Party" means an airline that has received its Air Operator's Certificate (AOC) from and has its principal place of business in the territory of that Party;
5. "Convention" means the Convention on International Civil Aviation, done at Chicago December 7, 1944, and includes:
 - a. any amendment that has entered into force under Article 94(a) of the Convention and has been ratified by both Parties, and
 - b. any Annex or any amendment thereto adopted under Article 90 of the Convention, insofar as such Annex or amendment is at any given time effective for both Parties;
6. "Full cost" means the cost of providing service plus a reasonable charge for administrative overhead;
7. "International air transportation" means air transportation that passes through the airspace over the territory of more than one State;
8. "Price" means any fare, rate, or charge for the carriage of passengers, baggage, or cargo (excluding mail) in air transportation, including surface transportation in connection with international air transportation, charged by airlines, including their agents, and the conditions governing the availability of such fare, rate, or charge;
9. "Stop for non-traffic purposes" means a landing for any purpose other than taking on or discharging passengers, baggage, cargo, or mail in air transportation;
10. "Territory" means the land areas, internal waters, and territorial sea under the sovereignty of a Party; and

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

11. "User charge" means a charge imposed on airlines for the provision of airport, airport environmental, air navigation, or aviation security facilities or services including related services and facilities.

Article 2**Grant of Rights**

1. Each Party grants to the other Party the following rights for the conduct of international air transportation by the airlines of the other Party:

- (a) the right to fly across its territory without landing;
- (b) the right to make stops in its territory for non-traffic purposes;
- (c) the right to perform international air transportation between points on the following routes:
 - (i) for airlines of the United States, from points behind the United States via the United States and intermediate points to any point or points in the Republic of Macedonia and beyond; and for all-cargo service, between the Republic of Macedonia and any point or points;
 - (ii) for airlines of the Republic of Macedonia, from points behind the Republic of Macedonia via the Republic of Macedonia and intermediate points to any point or points in the United States and beyond; and for all-cargo service, between the United States and any point or points; and
- (d) the rights otherwise specified in this Agreement.

2. Each airline of a Party may, on any or all flights and at its option:

- a. operate flights in either or both directions;
- b. combine different flight numbers within one aircraft operation;
- c. serve behind, intermediate, and beyond points and points in the territories of the Parties in any combination and in any order;
- d. omit stops at any point or points;
- e. transfer traffic from any of its aircraft to any of its other aircraft at any point;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- f. serve points behind any point in its territory with or without change of aircraft or flight number and hold out and advertise such services to the public as through services;
- g. make stopovers at any points whether within or outside the territory of either Party;
- h. carry transit traffic through the other Party's territory; and
- i. combine traffic on the same aircraft regardless of where such traffic originates;

without directional or geographic limitation and without loss of any right to carry traffic otherwise permissible under this Agreement, provided that, with the exception of all-cargo services, the transportation is part of a service that serves a point in the homeland of the airline.

3. On any segment or segments of the routes above, any airline of a Party may perform international air transportation without any limitation as to change, at any point on the route, in type or number of aircraft operated, provided that, with the exception of all-cargo services, in the outbound direction, the transportation beyond such point is a continuation of the transportation from the homeland of the airline and, in the inbound direction, the transportation to the homeland of the airline is a continuation of the transportation from beyond such point.

4. Nothing in this Article shall be deemed to confer on the airline or airlines of one Party the rights to take on board, in the territory of the other Party, passengers, baggage, cargo, or mail carried for compensation and destined for another point in the territory of that other Party.

5. Any airline of a Party performing charter international air transportation originating in the territory of either Party, whether on a one-way or round-trip basis, shall have the option of complying with the charter laws, regulations, and rules either of its homeland or of the other Party. If a Party applies different rules, regulations, terms, conditions, or limitations to one or more of its airlines, or to airlines of different countries, each airline of the other Party shall be subject to the least restrictive of such criteria. Nothing in this paragraph shall limit the rights of a Party to require airlines of both Parties to adhere to requirements relating to the protection of passenger funds and passenger cancellation and refund rights. Except with respect to the consumer protection rules referred to in this paragraph, neither Party shall require an airline of the other Party, in respect of the carriage of traffic from the territory of that other Party or of a third country on a one-way or round-trip basis, to submit

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

more than a notice that it is complying with the applicable laws, regulations, and rules referred to in this paragraph or of a waiver of these laws, regulations, or rules granted by the applicable aeronautical authorities.

Article 3**Authorization**

Each Party, on receipt of applications from an airline of the other Party, in the form and manner prescribed for operating authorizations and technical permissions, shall grant appropriate authorizations and permissions with minimum procedural delay, provided that:

a. substantial ownership and effective control of that airline are (1) vested in the other Party, nationals of that Party, or both; or (2) in the case of airlines of the Republic of Macedonia, so long as the Air Transport Agreement signed by the European Community and its Member States and the United States of America on April 25 and 30, 2007, is in force or is being provisionally applied, vested in an EU Member State or States, nationals of such State or States, or both;

b. the airline is qualified to meet the conditions prescribed under the laws and regulations normally applied to the operation of international air transportation by the Party considering the application or applications; and

c. the other Party is maintaining and administering the provisions set forth in Article 6 (Safety) and Article 7 (Aviation Security).

Article 4**Revocation of Authorization**

1. Either Party may revoke, suspend, limit, or impose conditions on the operating authorizations or technical permissions of an airline where:

a. that airline is not an airline of the other Party under Article 1(4);

b. substantial ownership and effective control of that airline are not (1) vested in the other Party, nationals of that Party, or both; or (2) in the case of airlines of the Republic of Macedonia, so long as the Air Transport Agreement signed by the European Community and its Member States and the United States of America on April 25 and 30, 2007, is in force or is being provisionally applied, vested in an EU Member State or States, nationals of such State or States, or both;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

c. that airline has failed to comply with the laws and regulations referred to in Article 5 (Application of Laws) of this Agreement.

2. Unless immediate action is essential to prevent further noncompliance with subparagraph 1c of this Article, the rights established by this Article shall be exercised only after consultation with the other Party.

3. This Article does not limit the rights of either Party to withhold, revoke, suspend, limit, or impose conditions on the operating authorization or technical permission of an airline or airlines of the other Party in accordance with the provisions of Article 6 (Safety) or Article 7 (Aviation Security).

Article 5**Application of Laws**

1. The laws and regulations of a Party relating to the admission to or departure from its territory of aircraft engaged in international air navigation, or to the operation and navigation of such aircraft while within its territory, shall be complied with by such aircraft upon entering, when departing from, or while within the territory of the first Party.

2. While entering, within, or leaving the territory of one Party, its laws and regulations relating to the admission to or departure from its territory of passengers, crew or cargo on aircraft (including regulations relating to entry, clearance, aviation security, immigration, passports, customs and quarantine or, in the case of mail, postal regulations) shall be complied with by, or on behalf of, such passengers, crew or cargo of the other Party's airlines.

Article 6**Safety**

1. Each Party shall recognize as valid, for the purpose of operating the air transportation provided for in this Agreement, certificates of airworthiness, certificates of competency, and licenses issued or validated by the other Party and still in force, provided that the requirements for such certificates or licenses at least equal the minimum standards that may be established pursuant to the Convention. Each Party may, however, refuse to recognize as valid for the purpose of flight above its own territory, certificates of competency and licenses granted to or validated for its own nationals by the other Party.

2. Either Party may request consultations concerning the safety standards maintained by the other Party relating to aeronautical facilities, aircrews, aircraft, and operation of airlines of that other Party. If, following such consultations, one Party finds that the other Party

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

does not effectively maintain and administer safety standards and requirements in these areas that at least equal the minimum standards that may be established pursuant to the Convention, the other Party shall be notified of such findings and the steps considered necessary to conform with these minimum standards, and the other Party shall take appropriate corrective action. Each Party reserves the right to withhold, revoke, suspend, limit, or impose conditions on the operating authorization or technical permission of an airline or airlines of the other Party in the event the other Party does not take such appropriate corrective action within a reasonable time and to take immediate action, prior to consultations, as to such airline or airlines if the other Party is not maintaining and administering the aforementioned standards and immediate action is essential to prevent further noncompliance.

Article 7**Aviation Security**

1. The Parties affirm that their obligation to each other to protect the security of civil aviation against acts of unlawful interference forms an integral part of this Agreement. Without limiting the generality of their rights and obligations under international law, the Parties shall in particular act in conformity with the provisions of the Convention on Offenses and Certain Other Acts Committed on Board Aircraft, done at Tokyo September 14, 1963, the Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft, done at The Hague December 16, 1970, the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation, done at Montreal September 23, 1971, the Protocol for the Suppression of Unlawful Acts of Violence at Airports Serving International Civil Aviation, Supplementary to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation, done at Montreal February 24, 1988, and the Convention on the Marking of Plastic Explosives for the Purpose of Detection, done at Montreal March 1, 1991.
2. The Parties shall provide upon request all necessary assistance to each other to prevent acts of unlawful seizure of civil aircraft and other unlawful acts against the safety of such aircraft, of their passengers and crew, and of airports and air navigation facilities, and to address any other threat to the security of civil air navigation.
3. The Parties shall, in their mutual relations, act in conformity with the aviation security standards and appropriate recommended practices established by the International Civil Aviation Organization and designated as Annexes to the Convention; they shall require that operators of aircraft of their registry, operators of aircraft that have their principal place of business or permanent residence in their territory, and the operators of airports in their territory act in conformity with such aviation security provisions.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. Each Party agrees to observe the security provisions required by the other Party for entry into, for departure from, and while within the territory of that other Party and to take adequate measures to protect aircraft and to inspect passengers, crew, and their baggage and carry-on items, as well as cargo and aircraft stores, prior to and during boarding or loading. Each Party shall also give positive consideration to any request from the other Party for special security measures to meet a particular threat.

5. When an incident or threat of an incident of unlawful seizure of aircraft or other unlawful acts against the safety of passengers, crew, aircraft, airports or air navigation facilities occurs, the Parties shall assist each other by facilitating communications and other appropriate measures intended to terminate rapidly and safely such incident or threat.

6. When a Party has reasonable grounds to believe that the other Party has departed from the aviation security provisions of this Article, the aeronautical authorities of that Party may request immediate consultations with the aeronautical authorities of the other Party. Failure to reach a satisfactory agreement within 15 days from the date of such request shall constitute grounds to withhold, revoke, suspend, limit, or impose conditions on the operating authorization and technical permissions of an airline or airlines of that Party. When required by an emergency, a Party may take interim action prior to the expiry of 15 days.

Article 8**Commercial Opportunities**

1. The airlines of each Party shall have the right to establish offices in the territory of the other Party for the promotion and sale of air transportation.

2. The airlines of each Party shall be entitled, in accordance with the laws and regulations of the other Party relating to entry, residence, and employment, to bring in and maintain in the territory of the other Party managerial, sales, technical, operational, and other specialist staff required for the provision of air transportation.

3. Each airline shall have the right to perform its own ground-handling in the territory of the other Party ("self-handling") or, at the airline's option, select among competing agents for such services in whole or in part. The rights shall be subject only to physical constraints resulting from considerations of airport safety. Where such considerations preclude self-handling, ground services shall be available on an equal basis to all airlines; charges shall be based on the costs of services provided; and such services shall be comparable to the kind and quality of services as if self-handling were possible.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. An airline of a Party may engage in the sale of air transportation in the territory of the other Party directly and, at the airline's discretion, through its agents, except as may be specifically provided by the charter regulations of the country in which the charter originates that relate to the protection of passenger funds, and passenger cancellation and refund rights. Each airline shall have the right to sell such transportation, and any person shall be free to purchase such transportation, in the currency of that territory or in freely convertible currencies.

5. Each airline shall have the right to convert and remit to its country and, except where inconsistent with generally applicable law or regulation, any other country or countries of its choice, on demand, local revenues in excess of sums locally disbursed. Conversion and remittance shall be permitted promptly without restrictions or taxation in respect thereof at the rate of exchange applicable to current transactions and remittance on the date the carrier makes the initial application for remittance.

6. The airlines of each Party shall be permitted to pay for local expenses, including purchases of fuel, in the territory of the other Party in local currency. At their discretion, the airlines of each Party may pay for such expenses in the territory of the other Party in freely convertible currencies according to local currency regulation.

7. In operating or holding out the authorized services under this Agreement, any airline of one Party may enter into cooperative marketing arrangements such as blocked-space, code-sharing, or leasing arrangements, with

- a) an airline or airlines of either Party;
- b) an airline or airlines of a third country; [and
- c) a surface transportation provider of any country;]

provided that all participants in such arrangements (i) hold the appropriate authority and (ii) meet the requirements normally applied to such arrangements.

8. Airlines and indirect providers of cargo transportation of both Parties shall be permitted, without restriction, to employ in connection with international air transportation any surface transportation for cargo to or from any points in the territories of the Parties or in third countries, including to and from all airports with customs facilities and to transport cargo in bond under applicable laws and regulations. Such cargo, whether moving by surface or by air, shall have access to airport customs processing and facilities. Airlines may elect to perform their own surface transportation or to provide it through arrangements with other surface carriers, including surface transportation operated by other airlines and indirect providers of cargo air transportation. Such intermodal cargo services may be offered at a single, through price for the air and surface transportation combined, provided that shippers are not misled as to the facts concerning such transportation.

Article 9**Customs Duties and Charges**

1. On arriving in the territory of one Party, aircraft operated in international air transportation by the airlines of the other Party, their regular equipment, ground equipment, fuel, lubricants, consumable technical supplies, spare parts (including engines), aircraft stores (including but not limited to such items of food, beverages and liquor, tobacco, and other products destined for sale to or use by passengers in limited quantities during flight), and other items intended for or used solely in connection with the operation or servicing of aircraft engaged in international air transportation shall be exempt, on the basis of reciprocity, from all import restrictions, property taxes and capital levies, customs duties, excise taxes, and similar fees and charges that are (a) imposed by the national authorities, and (b) not based on the cost of services provided, provided that such equipment and supplies remain on board the aircraft.

2. There shall also be exempt, on the basis of reciprocity, from the taxes, levies, duties, fees, and charges referred to in paragraph 1 of this Article, with the exception of charges based on the cost of the service provided:

a. aircraft stores introduced into or supplied in the territory of a Party and taken on board, within reasonable limits, for use on outbound aircraft of an airline of the other Party engaged in international air transportation, even when these stores are to be used on a part of the journey performed over the territory of the Party in which they are taken on board;

b. ground equipment and spare parts (including engines) introduced into the territory of a Party for the servicing, maintenance, or repair of aircraft of an airline of the other Party used in international air transportation;

c. fuel, lubricants, and consumable technical supplies introduced into or supplied in the territory of a Party for use in an aircraft of an airline of the other Party engaged in international air transportation, even when these supplies are to be used on a part of the journey performed over the territory of the Party in which they are taken on board; and

d. promotional and advertising materials introduced into or supplied in the territory of one Party and taken on board, within reasonable limits, for use on outbound aircraft of an airline of the other Party engaged in international air transportation, even when these materials are to be used on a part of the journey performed over the territory of the Party in which they are taken on board.

3. Equipment and supplies referred to in paragraphs 1 and 2 of this Article may be required to be kept under the supervision or control of the appropriate authorities.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. The exemptions provided by this Article shall also be available where the airlines of one Party have contracted with another airline, which similarly enjoys such exemptions from the other Party, for the loan or transfer in the territory of the other Party of the items specified in paragraphs 1 and 2 of this Article.

Article 10**User Charges**

1. User charges that may be imposed by the competent charging authorities or bodies of each Party on the airlines of the other Party shall be just, reasonable, not unjustly discriminatory, and equitably apportioned among categories of users. In any event, any such user charges shall be assessed on the airlines of the other Party on terms not less favorable than the most favorable terms available to any other airline at the time the charges are assessed.

2. User charges imposed on the airlines of the other Party may reflect, but shall not exceed, the full cost to the competent charging authorities or bodies of providing the appropriate airport, airport environmental, air navigation, and aviation security facilities and services at the airport or within the airport system. Such charges may include a reasonable return on assets, after depreciation. Facilities and services for which charges are made shall be provided on an efficient and economic basis.

3. Each Party shall encourage consultations between the competent charging authorities or bodies in its territory and the airlines using the services and facilities, and shall encourage the competent charging authorities or bodies and the airlines to exchange such information as may be necessary to permit an accurate review of the reasonableness of the charges in accordance with the principles of paragraphs 1 and 2 of this Article. Each Party shall encourage the competent charging authorities to provide users with reasonable notice of any proposal for changes in user charges to enable users to express their views before changes are made.

4. Neither Party shall be held, in dispute resolution procedures pursuant to Article 14, to be in breach of a provision of this Article, unless (a) it fails to undertake a review of the charge or practice that is the subject of complaint by the other Party within a reasonable amount of time; or (b) following such a review it fails to take all steps within its power to remedy any charge or practice that is inconsistent with this Article.

Article 11**Fair Competition**

1. Each Party shall allow a fair and equal opportunity for the airlines of both Parties to compete in providing the international air transportation governed by this Agreement.
2. Each Party shall allow each airline to determine the frequency and capacity of the international air transportation it offers based upon commercial considerations in the marketplace. Consistent with this right, neither Party shall unilaterally limit the volume of traffic, frequency, or regularity of service, or the aircraft type or types operated by the airlines of the other Party, except as may be required for customs, technical, operational, or environmental reasons under uniform conditions consistent with Article 15 of the Convention.
3. Neither Party shall impose on the other Party's airlines a first-refusal requirement, uplift ratio, no-objection fee, or any other requirement with respect to capacity, frequency, or traffic that would be inconsistent with the purposes of this Agreement.
4. Neither Party shall require the filing of schedules, programs for charter flights, or operational plans by airlines of the other Party for approval, except as may be required on a non-discriminatory basis to enforce the uniform conditions foreseen by paragraph 2 of this Article or as may be specifically authorized in this Agreement. If a Party requires filings for information purposes, it shall minimize the administrative burdens of filing requirements and procedures on air transportation intermediaries and on airlines of the other Party.

Article 12**Pricing**

1. Each Party shall allow prices for air transportation to be established by airlines of both Parties based upon commercial considerations in the marketplace.
2. Prices for international air transportation between the territories of the Parties shall not be required to be filed. Notwithstanding the foregoing, the airlines of the Parties shall provide immediate access, on request, to information on historical, existing, and proposed prices to the aeronautical authorities of the Parties in a manner and format acceptable to those aeronautical authorities.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 13**Consultations**

Either Party may, at any time, request consultations relating to this Agreement. Such consultations shall begin at the earliest possible date, but not later than 60 days from the date the other Party receives the request unless otherwise agreed.

Article 14**Settlement of Disputes**

1. Any dispute arising under this Agreement, except those that may arise under Article 12 (Pricing), that is not resolved within 30 days of the date established for consultations pursuant to a request for consultations under Article 13 may be referred, by agreement of the Parties, for decision to some person or body. If the Parties do not so agree, either Party may give written notice to the other Party through diplomatic channels that it is requesting that the dispute be submitted to arbitration.

2. Arbitration shall be by a tribunal of three arbitrators to be constituted as follows:

a. Within 30 days after the receipt of a request for arbitration, each Party shall name one arbitrator. Within 60 days after these two arbitrators have been named, they shall by agreement appoint a third arbitrator, who shall act as President of the arbitral tribunal;

b. If either Party fails to name an arbitrator, or if the third arbitrator is not appointed, in accordance with subparagraph a of this paragraph, either Party may request the President of the Council of the International Civil Aviation Organization to appoint the necessary arbitrator or arbitrators within 30 days. If the President of the Council is of the same nationality as one of the Parties, the most senior Vice President who is not disqualified on that ground shall make the appointment.

3. The arbitral tribunal shall be entitled to decide the extent of its jurisdiction under this Agreement and, except as otherwise agreed, shall establish its own procedural rules. The tribunal, once formed, may at the request of either Party recommend interim relief measures pending its final determination. If either of the Parties requests it or the tribunal deems it appropriate, a conference to determine the precise issues to be arbitrated and the specific procedures to be followed shall be held not later than 15 days after the tribunal is fully constituted.

4. Except as otherwise agreed or as directed by the tribunal, the statement of claim shall be submitted within 45 days of the time the tribunal is fully constituted, and the statement of defense shall be submitted 60 days thereafter. Any reply by the claimant shall be submitted within 30 days of the submission of the statement of defense. Any reply by the respondent

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

shall be submitted within 30 days thereafter. If either Party requests it or the tribunal deems it appropriate, the tribunal shall hold a hearing within 45 days after the last pleading is due.

5. The tribunal shall attempt to render a written decision within 30 days after completion of the hearing or, if no hearing is held, after the last pleading is submitted. The decision of the majority of the tribunal shall prevail.

6. The Parties may submit requests for interpretation of the decision within 15 days after it is rendered and any interpretation given shall be issued within 15 days of such request.

7. Each Party shall, to the degree consistent with its national law, give full effect to any decision or award of the arbitral tribunal.

8. The expenses of the arbitral tribunal, including the fees and expenses of the arbitrators, shall be shared equally by the Parties. Any expenses incurred by the President of the Council of the International Civil Aviation Organization in connection with the procedures of paragraph 2b of this Article shall be considered to be part of the expenses of the arbitral tribunal.

Article 15**Termination**

Either Party may, at any time, give notice in writing to the other Party of its decision to terminate this Agreement. Such notice shall be sent simultaneously to the International Civil Aviation Organization. This Agreement shall terminate at midnight (at the place of receipt of the notice to the other Party) at the end of the International Air Transport Association (IATA) traffic season in effect one year following the date of written notification of termination, unless the notice is withdrawn by agreement of the Parties before the end of this period.

Article 16**Registration with ICAO**

This Agreement and all amendments thereto shall be registered with the International Civil Aviation Organization.

Article 17**Entry into Force**

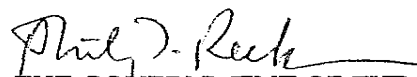
This Agreement shall enter into force 30 days after the date of the final notification in an exchange of diplomatic notes between the Parties confirming that all internal legal procedures required for the entry into force of this Agreement have been completed.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE at SKOPJE, this 23 day of AUGUST, 2012, in two originals, in the Macedonian and English languages, both texts being equally authentic.

FOR THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF MACEDONIA:

FOR THE GOVERNMENT OF THE
UNITED STATES OF AMERICA:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 3

Агенцијата за цивилно воздухопловство се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на Спогодбата од членот 1 на овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR RATIFIKIMIN E MARREVESHJES PËR KOMUNIKACION AJROR NDERMJET QEVERISE SË REPUBLIKES SË MAQEDONISE DHE QEVERISE SË SHTETEVE TË BASHKUARA TË AMERIKES

Neni 1

Ratifikohet Marreveshja për komunikacion ajror ndermjet Qeverise së Republikës së Maqedonise dhe Qeverise së Shteteve të Bashkuara të Amerikes, e lidhur në Shkup më 23 gusht 2012.

Neni 2

Marreveshja në origjinal në gjuhen maqedonase dhe angleze, eshte si vijon:

Neni 3

Agjencia e Aviacionit Civil caktohet si organ kompetent i administrates shteterore që do të kujdeset për zbatimin e Marreveshjes nga neni 1 i ketij ligji.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

50.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА КАЗАХСТАН ЗА ОДБЕГНУВАЊЕ НА ДВОЈНОТО ОДАНОЧУВАЊЕ И ЗА ЗАШТИТА ОД ФИСКАЛНА ЕВАЗИЈА ПО ОДНОС НА ДАНОЦИТЕ НА ДОХОД

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Казахстан за одбегнување на двојното оданочување и за заштита од фискална евазија по однос на даноците на доход,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 4 декември 2012 година.

Бр. 07-5001/1
4 декември 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА КАЗАХСТАН ЗА ОДБЕГНУВАЊЕ НА ДВОЈНОТО ОДАНОЧУВАЊЕ И ЗА ЗАШТИТА ОД ФИСКАЛНА ЕВАЗИЈА ПО ОДНОС НА ДАНОЦИТЕ НА ДОХОД

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Казахстан за одбегнување на двојното оданочување и за заштита од фискална евазија по однос на даноците на доход, потпишан во Астана на 2 јули 2012 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, казахстански, руски и англиски јазик гласи:

ДОГОВОР

МЕЃУ

ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

И

ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА КАЗАХСТАН

ЗА ОДБЕГНУВАЊЕ НА ДВОЈНОТО ОДАНОЧУВАЊЕ
И ЗА ЗАШТИТА ОД ФИСКАЛНА ЕВАЗИЈА
ПО ОДНОС НА ДАНОЦИТЕ НА ДОХОД

ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

И

ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА КАЗАХСТАН

со желба да склучат договор за одбегнување на двојното оданочување
и за заштита од фискална евазија по однос на даноците на доход,

се договорија за следново:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 1

ЛИЦА НА КОИ СЕ ПРИМЕНУВА ДОГОВОРОТ

Овој договор ќе се применува на лицата кои се резиденти на едната или на двете држави договорнички.

Член 2

ДАНОЦИ НА КОИ СЕ ПРИМЕНУВА ДОГОВОРОТ

1. Овој договор ќе се применува на даноците на доход кои ги воведува државата договорничка или нејзините политички поединици, централни или локални власти, независно од начинот на кои тие се наплатуваат.

2. Под даноци на доход се сметаат сите даноци кои се воведуваат на вкупниот доход или на делови на доходот, вклучувајќи ги и даноците на добивки од отуѓување на подвижен или недвижен имот, даноците на вкупните износи на платите или надоместоците кои ги исплатуваат претпријатијата.

3. Постојните даноци на кои ќе се применува овој договор се:

а) во Македонија:

1) персонален данок на доход и

2) данок на добивка.

(во натамошниот текст "македонски данок");

б) во Казахстан:

1) корпоративен данок на доход и

2) персонален данок на доход.

(во натамошниот текст "казахстански данок").

4. Овој договор ќе се применува исто така и на секои исти или суштински слични даноци кои ќе се воведат по датумот на влегување во сила на овој договор покрај или на местото на постојните даноци. Надлежните органи на државите договорнички ќе ги соопштуваат една на друга сите значајни промени кои ги имаат извршено во нивните важечки даночни закони.

Член 3

ОПШТИ ДЕФИНИЦИИ

1. За потребите на овој договор, освен ако во контекст на ова не се бара поинаку:

а) изразите "држава договорничка" и "друга држава договорничка" означуваат Македонија или Казахстан, зависно од смислата;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

б) изразот “Македонија” ја означува територијата на Република Македонија, над која има надлежност или има суверени права заради истражување, експлоатација, конзервирање и управување со природните богатства во согласност со своето внатрешно законодавство и меѓународното право;

в) изразот “Казахстан” ја означува Република Казахстан а употребен во географска смисла, изразот “Казахстан” ја вклучува државната територијата на Република Казахстан и областите над кои има суверени права и надлежност во согласност со нејзиното законодавство и меѓународните договори во кои учествува;

г) изразот “државјанин” означува:

i) секое физичко лице кое поседува државјанство на државата договорничка;

ii) и секое правно лице, партнерство или асоцијација кое таквиот свој статус го остварува според важечките закони на државата договорничка;

д) изразот “лице” означува секое физичко, правно лице и друштво на лица;

ѓ) изразот “друштво” означува секое правно лице или целина која се третира како правно лице за даночни цели;

е) изразот “дејност” вклучува вршење на професионални услуги и други активности од независен карактер;

ж) изразот “претпријатие” се користи за вршење на било која дејност;

з) изразот “претпријатие на државата договорничка” и “претпријатие на другата држава договорничка” означува претпријатие со кое управува резидент на државата договорничка и претпријатие со кое управува резидент од другата држава договорничка;

с) изразот “меѓународен сообраќај” означува било кој превоз со брод или воздухоплов кој го врши претпријатие чие седиште на стварна управа се наоѓа во државата договорничка, освен ако бродот или воздухопловот се користи исклучиво помеѓу места кои се наоѓаат во другата држава договорничка;

и) изразот “надлежен орган” означува:

(1) во Македонија, Министерството за финансии, односно негов овластен претставник;

(2) во Казахстан, Министерството за финансии, односно негов овластен претставник;

2. Кога државата договорничка го применува овој договор, во било кое време, секој израз кој што не е дефиниран со договорот ќе има значење, освен ако контекстот не бара поинаку, според законот на таа држава договорничка кој се однесува на даноците на кои овој договор се применува. Секое значење според даночните закони на таа држава договорничка кои се во сила, има предност во однос на значењето кое на тој израз му го даваат другите закони на таа држава договорничка.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 4
РЕЗИДЕНТ

1. Изразот “резидент на државата договорничка”, за потребите на овој договор, означува било кое физичко лице кое, во согласност со законодавството на таа држава договорничка, подлежи на оданочување во таа држава по основ на живеалиште, престојувалиште, место на регистрација, седиште на управување или друг критериум од слична природа и исто така ги вклучува таа држава договорничка и било која политичка поединица, централна или локална власт. Меѓутоа, изразот не вклучува било кое лице кое подлежи на данок во таа држава договорничка, само по однос на приходот кој го остварува од извори кои се наоѓаат во таа држава договорничка.

2. Кога во согласност со одредбите на став 1 на овој член, физичко лице е резидент на двете држави договорнички, неговиот статус се определува на следниот начин:

а) ќе се смета дека е резидент само на државата договорничка во која има постојано место на живеење кое му е на располагање; ако има постојано место на живеење во двете држави договорнички, ќе се смета дека е резидент само на државата договорничка со која неговите лични и економски врски се потесни (средиште на животни интереси);

б) доколку не може да се определи државата договорничка во која има средиште на животни интереси, или ако ни во една држава договорничка нема постојано место на живеење, ќе се смета дека е резидент само на државата договорничка во која има вообичаено место на живеење;

в) ако има вообичаено место на живеење во двете држави договорнички или нема во ниту една од нив, ќе се смета дека е резидент само на државата чиј е државјанин;

г) ако резидентниот статус на физичкото лице неможе да се определи согласно со одредбите од подставовите а) – в) од овој став, тогаш надлежните органи на државите договорнички ќе го решат прашањето по пат на заеднички договор.

3. Кога во согласност со одредбите на став 1 на овој член, лицето освен физичкото, е резидент на двете држави договорнички, тогаш ќе се смета дека е резидент само на државата договорничка во која се наоѓа седиштето на неговата стварна управа.

Член 5
ПОСТОЈАНА ДЕЛОВНА ЕДИНИЦА

1. Изразот “постојана деловна единица” за целите на овој договор, означува постојано место на активност преку кое претпријатието го врши потполно или делумно своето работење.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Изразот “постојана деловна единица” означува особено:

- а) седиште на управата;
- б) подружница;
- в) деловница;
- г) фабрика;
- д) работилница;
- ѓ) рудник, извор на нафта или гас, каменолом или било кое друго место за искористување на природните богатства и
- е) инсталација или структура која се користи за истражување на природни богатства, или надзорни услуги кои се поврзани со истражување на природни богатства, или дупчалка или брод кои се користат за истражување на природни богатства.

3. Изразот “постојана деловна единица” исто така вклучува:

а) градежни локалитети или конструкција, монтажа, или инсталирање проекти или било која надзорна активност поврзана со таквиот локалитет или проект кои траат подолго од шест месеци;

б) обезбедувањето услуги, вклучувајќи консултантски услуги, од страна на претпријатие на држава договорничка преку вработени или друг персонал ангажирани од страна на претпријатието за тие цели или преку поврзано лице, само доколку активностите од таква природа во државата договорничка продолжат (за истиот или поврзан проект) за период или периоди вкупно повеќе од шест месеци во рамки на било кој дванаесет месечен период.

За целите на овој подстав, кога претпријатие на државата договорничка кое врши услуги во другата држава договорничка за определен временски период, се поврзе со друго претпријатие кое извршува слични услуги во таа друга држава договорничка за истиот проект или за поврзани проекти преку едно или повеќе лица кои се присутни и ги извршуваат таквите услуги во таа друга држава договорничка, тогаш прво-споменатото претпријатие ќе се смета дека извршува услуги во таа друга држава договорничка за истиот проект или за поврзани проекти преку тие лица на другото претпријатие. За целите на претходната реченица, претпријатието ќе се смета дека е поврзано со друго претпријатие доколку истото директно или индиректно е контролирано од страна на другото претпријатие или двете претпријатија директно или индиректно се контролирани од исти лица, независно од тоа дали овие лица се резиденти на една од државите договорнички.

4. По исклучок на претходните одредби на овој член, под изразот “постојана деловна единица” ќе се смета дека не се вклучува:

а) користењето на објектите исклучиво со цел за складирање, изложување или испорака на добра или стоки кои му припаѓаат на претпријатието;

б) одржување на залихи на добра или стоки кои му припаѓаат на претпријатието исклучиво со цел за складирање, изложување или испорака;

в) одржување на залихи на добра и стоки кои му припаѓаат на

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

претпријатието исклучиво со цел да бидат преработени од друго претпријатие;

г) одржување на утврденото деловно место на работење исклучиво со цел за купување на добра или стоки или за прибирање на информации за претпријатието;

д) одржување на утврденото деловно место исклучиво со цел за огласување, снабдување со информации, научно истражување или слични активности кои имаат подготвителен или помошен карактер за претпријатието;

ѓ) одржување на утврденото деловно место исклучиво со цел комбинирано вршење на активностите наведени во точките од а) до д); доколку целокупната активност на утврденото деловно место што ќе настане од оваа комбинација е од подготвителен или помошен карактер.

5. По исклучок на одредбите од ставовите 1 и 2 на овој член, кога лице - освен застапник со независен статус на кого се применува ставот 6 на овој член - делува во име на претпријатие и има, и вообичаено извршува, во државата договорничка овластување да склучува договори во име на тоа претпријатие, тоа претпријатие ќе се смета дека има постојана деловна единица во таа држава договорничка во однос на сите активности кои тоа лице ги презема за претпријатието, освен ако активностите на тоа лице се ограничени на оние кои се споменати во ставот 4 на овој член кои, ако се вршат преку постојано место на делување, не би го направиле ова постојано место на делување постојана деловна единица согласно одредбите на тој став.

6. Нема да се смета дека претпријатието на државата договорничка има постојана деловна единица во другата држава договорничка само поради тоа што во таа друга држава врши дејност преку посредник, генерален комисионер застапник или друг претставник со самостоен статус, доколку овие лица делуваат во рамките на своите редовни деловни активности. Меѓутоа, кога активностите на таквиот агент се посветени во целост или делумно во име на таквото претпријатие, а условите кои се утврдени или воведени помеѓу таквото претпријатие и застапникот во нивните комерцијални и финансиски односи, се разликуваат од оние кои би постоеле помеѓу независни претпријатија, тоа лице нема да се смета како застапник со независен статус во смисла на овој став.

7. По исклучок на претходните одредби на овој член, осигурително претпријатие на државата договорничка ќе се смета дека, освен по однос на реосигурување, има постојана деловна единица во другата држава договорничка, доколку собира премии на територијата на другата држава договорничка или осигурува ризици преку лице кое се разликува од застапник со независен статус во однос на кој се применува став 6 од овој член.

8. Фактот што едно друштво кое е резидент на државата договорничка контролира или е под контрола на друштво кое е резидент на другата држава договорничка, или кое го врши работењето во таа друга држава договорничка

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

(било преку постојана деловна единица или на друг начин), само по себе не значи дека едно друштво може да стане постојана деловна единица на другото друштво.

Член 6

ДОХОД ОД НЕДВИЖЕН ИМОТ

1. Доходот кој резидент на државата договорничка го остварува од недвижен имот (вклучувајќи го и доходот од земјоделство и шумарство) кој се наоѓа во другата држава договорничка може да се оданочи во таа друга држава.

2. Изразот “недвижен имот” го има значењето како во законите на државата договорничка во која се наоѓа предметниот имот. Овој израз во секој случај го опфаќа и придружниот имот кој му припаѓа на недвижниот имот, сточниот фонд и опремата која се користи во земјоделството и шумарството, правата на кои се применуваат општите одредби за сопственоста на земјиштето, плодоуживање на недвижностите и правата на променливите или постојаните плаќања како надоместок за работата, или за правото да се извршува работата, на минералните наоѓалишта, изворите и другите природни богатства. Бродовите и воздухопловите нема да се сметаат за недвижен имот.

3. Одредбите од ставот 1 на овој член, ќе се применуваат на доходот кој ќе се оствари од непосредно користење, изнајмување или друг начин на користење на недвижниот имот.

4. Одредбите од ставовите 1 и 3 на овој член, ќе се применуваат и на доходот од недвижниот имот на претпријатијата.

Член 7

ДОБИВКА ОД ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТ

1. Добивката на претпријатието на државата договорничка ќе се оданочува само во таа држава договорничка, освен доколку претпријатието врши дејност во другата држава договорничка преку постојана деловна единица која се наоѓа во другата држава договорничка. Ако претпријатието врши дејност на тој начин, добивките на претпријатието можат да се оданочуваат во другата држава договорничка, но само за оној износ кој се припишува на:

а) таа постојана деловна единица;

б) продажбата во таа друга држава договорничка на добра или услуги од ист или сличен карактер како што се оние кое се продаваат преку таа постојана деловна единица; или

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

в) друга деловни активност кои се извршува во таа друга држава договорничка од ист или сличен карактер кои се резултат на таа постојана деловна единица.

2. Во зависност од одредбите од ставот 3 на овој член, кога претпријатието на државата договорничка врши дејност во другата држава договорничка преку постојана деловна единица која таму се наоѓа, во секоја држава договорничка на таа постојана деловна единица и се припишува добивката која би можела да се оствари доколку би била одвоено и посебно претпријатие кое врши иста или слична дејност под исти или слични услови и како да делувала потполно самостојно од претпријатието чија е постојана деловна единица.

3. При утврдување на добивката на постојаната деловна единица, како одбитоци се признаваат трошоците кои се извршени за потребите на постојаната деловна единица, вклучувајќи ги и трошоците на управување и општите административни трошоци, било во државата во која се наоѓа постојаната деловна единица или на друго место.

4. Доколку е вообичаено во државата договорничка добивката која се припишува на постојаната деловна единица да се одредува врз основа на распределбата на вкупната добивка на претпријатието на неговите посебни делови, одредбата од став 2 на овој член, не ја спречува таа држава договорничка со таквата вообичаена распределба да ја одреди добивката која се оданочува; усвоениот метод на распределба треба да биде таков што резултатот ќе биде во согласност со начелата кои се содржани во овој член.

5. Добивката нема да и се припише на постојаната деловна единица ако таа само купува добра или производи за претпријатието.

6. Кога информациите кои и се достапни и расположиви на надлежниот орган на државата договорничка, не се соодветни за да се определи добивката на постојаната деловна единица, таа може да се пресмета во согласност со даночните закони на таа држава договорничка, на начин кој е во согласност со начелата кои се содржани во овој член.

7. За потребите на претходните ставови, добивката која се припишува на постојаната деловна единица се определува со ист метод од година во година, освен ако постои оправдана и доволна причина да се постапи поинаку.

8. Кога добивките опфаќаат делови од приход кои се регулирани со посебни членови од овој договор, одредбите од овој член не влијаат на одредбите на тие членови.

Член 8

БРОДСКИ И ВОЗДУШЕН ТРАНСПОРТ

1. Добивките остварени од работење во меѓународен сообраќај со бродови или воздухоплови, ќе се оданочуваат само во државата договорничка во која се наоѓа седиштето на стварната управа на претпријатието.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Ако седиштето на стварната управа на претпријатието кое се занимава со поморски сообраќај се наоѓа на брод, тогаш се смета дека тоа се наоѓа во државата договорничка во која се наоѓа матичното пристаниште на бродот, или, ако не постои такво матично пристаниште, тогаш се смета дека се наоѓа во државата договорничка во која корисникот на бродот е резидент.

3. Одредбите од ставот 1 на овој член, се применуваат и на добивката остварена од учество во пул, заедничко вложување или меѓународна деловна единица.

Член 9

ПОВРЗАНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

1. Кога

а) претпријатие на државата договорничка учествува непосредно или посредно во управувањето, контролата или капиталот на претпријатието на другата држава договорничка, или

б) исти лица учествуваат непосредно или посредно во управувањето, контролата или капиталот на претпријатието на државата договорничка и на претпријатието на другата држава договорничка,

и ако и во двата случаи, помеѓу тие две претпријатија во нивните трговски или финансиски односи се создадени или наметнати услови различни од условите кои би биле создадени помеѓу самостојни претпријатија, тогаш секоја добивка која би настанала за едно од претпријатијата, кога не би постоеле тие услови, или поради тие услови не настанала, може да биде вклучена во добивката на тоа претпријатие и соодветно оданочена.

2. Кога државата договорничка ја вклучува во добивката на претпријатието од таа држава - и ја оданочува соодветно - добивката за која претпријатието од другата држава договорничка било оданочено во таа друга држава, а вклучената добивка е добивка што би настанала од претпријатието од првспоменатата држава ако условите создадени помеѓу двете претпријатија се како помеѓу самостојни претпријатија, тогаш таа друга држава ќе направи соодветно прилагодување на износот на данокот утврден на таа добивка. При одредувањето на ваквото прилагодување, ќе се води сметка и за другите одредби од овој договор и доколку е потребно надлежните органи на државите договорнички ќе се консултираат една со друга.

Член 10

ДИВИДЕНДИ

1. Дивидендите исплатени од друштво кое е резидент на државата договорничка на резидент на другата држава договорничка, можат да се оданочуваат во таа друга држава договорничка.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Меѓутоа, таквите дивиденди можат да се оданочат и во државата договорничка чиј резидент е друштвото кое ги исплатува дивидендите во согласност со законите на таа држава договорничка, но ако стварниот корисник на тие дивиденди е резидент на другата држава договорничка, така обложениот данок не може да надмине повеќе од:

а) 5 проценти од бруто износот на дивидендите ако стварниот корисник е друштво (освен партнерство), кое поседува непосредно најмалку 25 проценти од капиталот на друштвото кое ги исплатува дивидендите;

б) 15 проценти од бруто износот од дивидендите во сите други случаи.

Одредбите на овој член не влијаат на оданочувањето на добивката на друштвото од која дивидендите се исплатуваат.

3. Изразот "дивиденди", употребен во овој член ја означува добивката од акции или други права на учество во добивката кои не се побарувања на долгови, како и доходот од други корпоративни права кој по однос на оданочувањето има ист третман како и доходот од акциите според законите на државата чиј резидент е друштвото кое врши распределба.

4. Одредбите од ставовите 1 и 2 на овој член, нема да се применуваат ако стварниот корисник на дивидендите, резидент на државата договорничка, врши дејност во другата држава договорничка чиј резидент е друштвото кое ги исплатува дивидендите преку постојана деловна единица која се наоѓа во таа друга држава, а правото по однос на кое дивидендите се платени е стварно поврзано со таквата постојана деловна единица. Во тој случај ќе се применуваат одредбите на член 7 од овој договор.

5. Кога друштвото кое е резидент на државата договорничка остварува добивка или доход од другата држава договорничка, таа друга држава договорничка не може да воведо данок на дивидендите кои ги исплатува друштвото, освен ако тие дивиденди се исплатени на резидентот на другата држава договорничка или ако правото врз основа на кое се исплаќаат дивидендите е стварно поврзано со постојана деловна единица која се наоѓа во таа друга држава договорничка, ниту нераспределената добивка на друштвото да ја оданочува со данок на нераспределените добивки на друштвото, дури и ако исплатените дивидендите или нераспределената добивка потполно или делумно се состои од добивката или доходот кои настанале во таа друга држава договорничка.

6. Одредбите од овој договор нема да се толкуваат како забрана за државата договорничка да воведо дополнителен данок на добивката која и се припишува на постојана деловна единица во таа држава договорничка, како дополнување на данокот кој се плаќа на добивката на друштвото кое е резидент на таа држава договорничка, под услов таквиот данок да не надмине повеќе од 5 проценти од износот на таквата добивка. За целите на овој став, добивката ќе се утврди после намалувањето на сите даноци, различни од дополнителниот данок од овој став, кој се воведува во државата договорничка во која се наоѓа постојаната деловна единица.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 11
КАМАТА

1. Каматата која настанува во државата договорничка и се исплатува на резидент на другата држава договорничка може да се оданочи во таа друга држава договорничка, доколку тој резидент е стварен корисник на камата.

2. Меѓутоа, оваа камата може исто така да биде оданочена и во државата договорничка во која настанува, во согласност со законите на таа држава договорничка, но ако стварниот корисник на каматата е резидент на другата држава договорничка, така обложениот данок не може да надмине 10 проценти од вкупниот износ на каматата.

3. По исклучок на одредбите од став 2 од овој член, каматата која настанува во државата договорничка, ќе се ослободи од оданочување во таа држава договорничка доколку:

а) исплатувачот на каматата е Владата на таа држава договорничка или политичка поединица, централна или локална власт или нејзината централна банка; или

б) стварен корисник на каматата е Владата на другата држава договорничка или политичка поединица, централна или локална власт, централна банка или било која финансиска институција која е во целосна сопственост на Владата на другата држава договорничка.

4. Изразот “камата” употребен во овој член означува доход од побарувања од секаков вид долг, независно од тоа дали се обезбедени со хипотека и дали по основ на нив се стекнува право на учество во добивката на должникот, и особено доход од хартии од вредност на владата и доход од обврзници, вклучувајќи ги и премиите и наградите во врска со тие хартии од вредност или обврзници.

5. Одредбите од ставовите 1 и 2 на овој член, нема да се применуваат ако стварниот корисник на каматата, резидент на државата договорничка, врши дејност во другата држава договорничка во која настанала каматата, преку постојана деловна единица која се наоѓа во таа друга држава договорничка, а побарувањето на долгот по однос на кое се плаќа камата е стварно поврзано со таа постојана деловна единица. Во тој случај соодветно се применуваат одредбите на член 7.

6. Ќе се смета дека каматата настанала во државата договорничка кога исплатувачот е резидент на таа држава договорничка. Меѓутоа, кога лицето кое плаќа камата, без оглед на тоа дали е резидент на државата договорничка или не, има во таа држава договорничка постојана деловна единица во врска со која се јавува побарувањето на кое се плаќа камата, а таквата камата се исплаќа на товар на постојаната деловна единица, ќе се смета дека таквата камата настанува во државата договорничка во која постојаната деловна единица се наоѓа.

7. Кога износот на каматата поради посебните односи помеѓу исплатувачот на каматата и стварниот корисник или помеѓу нив и трето лице, имајќи го во предвид побарувањето на долгот за кој таа се плаќа, го

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

надминува износот кој би бил договорен помеѓу исплатувачот и стварниот корисник, при непостоење на такви односи, одредбите од овој член ќе се применуваат само на последно споменатиот износ. Во тој случај, вишокот на платениот износ ќе се оданочи согласно со законите на секоја држава договорничка, при што ќе се земат во предвид и другите одредби од овој договор.

Член 12

ПРИХОДИ ОД АВТОРСКИ ПРАВА

1. Приходите од авторски права кои настануваат во државата договорничка, а се исплатуваат на резидент на другата држава договорничка, може да се оданочуваат во таа друга држава договорничка, доколку тој резидент е стварен корисник на приходите од авторските права.

2. Меѓутоа, овие приходи од авторски права можат да се оданочат и во државата договорничка во која настанале, а во согласност со законите на таа држава договорничка, но ако стварен корисник на приходите од авторски права е резидент на другата држава договорничка така обложениот данок не го надминува износот од 10 проценти од бруто износот на приходите од авторски права.

3. Изразот “приходи од авторски права” употребен во овој член, означува плаќање на било кој вид примање по основ на користење, или право на користење, на било кое авторско право за книжевно, уметничко или научно дело, софтвер, вклучувајќи ги кинематографските филмови или филмови или ленти кои се користат за телевизиски или радио пренос, сите патенти, заштитни знаци, дизајни или модели, планови, тајни формули или постапка, или за користење, или право на користење на индустриска, комерцијална или научна опрема, или за информации во врска со индустриски, комерцијални или научни искуства.

4. Одредбите од ставовите 1 и 2 на овој член, нема да се применуваат ако стварниот корисник на приходите од авторски права, резидент на државата договорничка, го врши работењето во другата држава договорничка во која приходите од авторски права се остварени, преку постојана деловна единица која се наоѓа во таа држава договорничка, а правото или имотот врз основа на кои се плаќаат приходите од авторски права се стварно поврзани со таа постојана деловна единица. Во тој случај соодветно ќе се применуваат одредбите на член 7 на овој договор.

5. Се смета дека приходите од авторски права се остварени во државата договорничка кога исплатувачот е резидент на таа држава договорничка. Меѓутоа, кога лицето кое ги плаќа приходите од авторски права, без оглед дали е резидент на државата договорничка или не, има во државата договорничка постојана деловна единица во врска со која се појавува обврска за плаќање на приходи од авторски права, а тие приходи од авторски права паѓаат на товар на таа постојана деловна единица, се смета

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

дека тие приходи од авторски права се создадени во државата договорничка во која постојаната деловна единица се наоѓа.

6. Кога, поради посебниот однос помеѓу исплатувачот и стварниот корисник, или помеѓу нив двајца и трето лице, платениот износ по основ на приходи од авторски права, земајќи го предвид користењето, правото или информацијата за кои се плаќа, го надминува износот кој би бил договорен помеѓу исплатувачот и стварниот корисник доколку таков однос не би постоел, одредбите од овој член ќе се применуваат само на последно споменатиот износ. Во тој случај вишокот на платениот износ ќе се оданочува согласно законите на секоја држава договорничка, земајќи ги предвид и другите одредби од овој договор.

Член 13

КАПИТАЛНИ ДОБИВКИ

1. Добивките остварени од резидент на државата договорничка од отуѓување на недвижен имот наведен во членот 6 од овој договор, а кој се наоѓа во другата држава договорничка, можат да се оданочат во таа друга држава договорничка.

2. Добивките од отуѓување на подвижен имот кои сочинуваат дел од имотот за работење на постојаната деловна единица која претпријатието од државата договорничка ја има во другата држава договорничка, вклучувајќи ги и добивките од отуѓување на таа постојана деловна единица (сама или заедно со целото претпријатие), може да се оданочуваат во таа друга држава договорничка.

3. Добивките остварени од отуѓување на бродови или воздухоплови кои се користат во меѓународниот сообраќај, или од подвижен имот кој е во врска со работењето на тие бродови или воздухоплови, се оданочуваат во државата договорничка во која се наоѓа местото на стварна управа на претпријатието.

4. Добивките остварени од страна на резидент на државата договорничка од отуѓување на акции или слични учества во капиталот на друштво, чија вредност повеќе од 50 проценти непосредно или посредно произлегува од недвижен имот кој се наоѓа во другата држава договорничка, може да се оданочи во таа друга држава договорничка.

5. Добивката од отуѓување на секаков имот освен наведениот во ставовите од 1, 2, 3 и 4 на овој член, се оданочува само во државата договорничка во која лицето кое го отуѓува е резидент.

Член 14

ЛИЧНИ ПРИМАЊА ОД РАБОТЕН ОДНОС

1. Во зависност од одредбите на членовите 15, 17 и 18 на овој договор, платите, надниците и другите слични примања остварени од резидент на државата договорничка по основ на работен однос, ќе се оданочуваат само во

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

таа држава договорничка, освен во случаи кога вработувањето се извршува во другата држава договорничка. Ако вработувањето е така извршено, таквите примања кои се остваруваат таму може да се оданочуваат во таа друга држава договорничка.

2. По исклучок од одредбите на став 1 на овој член, примањата остварени од резидент на државата договорничка по основ на работен однос во другата држава договорничка се оданочуваат само во прво-споменатата држава договорничка ако:

а) примателот престојува во другата држава договорничка во период или периоди кои вкупно не надминуваат 183 дена во секој дванаесет месечен период кој започнува или завршува во односната фискална година, и

б) примањето е платено од страна, или во име на работодавачот кој не е резидент на другата држава договорничка, и

в) примањето не паѓа на товар на постојаната деловна единица и која работодавачот ја има во другата држава договорничка.

3. По исклучок на претходните одредби од овој член, примањата остварени по основ на вработување на брод или воздухоплов во меѓународен сообраќај, може да се оданочуваат во државата договорничка во која се наоѓа седиштето на стварната управа на претпријатието.

Член 15

НАДОМЕСТОЦИ НА ДИРЕКТОРИ

Надоместоците на директори и другите слични примања кои ги остварува резидент на државата договорничка во својство на член на одбор на директори или друг сличен орган на друштво кое е резидент на другата држава договорничка, може да се оданочуваат во таа друга држава договорничка.

Член 16

УМЕТНИЦИ И СПОРТИСТИ

1. По исклучок на одредбите од членовите 7 и 14 на овој договор, доходот остварен од резидент на државата договорничка преку лично вршење на активности како изведувач како што е театарски, филмски, радио или телевизиски уметник, или музичар, или спортист во другата држава договорничка, може да се оданочува во таа друга држава договорничка.

2. Кога доходот од лично извршени активности на изведувачот или спортистот не му припаѓа лично на изведувачот или спортистот туку на друго лице, тој доход, по исклучок на одредбите од членовите 7 и 14 на овој договор, може да се оданочува во државата договорничка во која активностите на изведувачот или спортистот се извршени.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. По исклучок на одредбите од ставовите 1 и 2 од овој член, доходот остварен од страна на резидент на државата договорничка преку лично вршење на активности како изведувач или спортист, се оданочува само во таа држава договорничка ако активностите се извршуваат во другата држава договорничка во рамките на програмите за културна или спортска размена кои се одобрени од двете држави договорнички.

**Член 17
ПЕНЗИИ**

Согласно со член 18, став 2 од овој договор, пензиите и другите слични примања платени на лице кое е резидент на државата договорничка, по основ на минат работен однос, се оданочуваат само во таа држава договорничка.

**Член 18
ДРЖАВНА СЛУЖБА**

1.а) Платите, надоместоците и другите слични примања кои ги исплаќа државата договорничка или политичка поединица, централна или локална власт на физичко лице по основ на услуги направени на таа држава договорничка или политичка поединица, централна или локална власт, се оданочуваат само во таа држава договорничка.

б) Меѓутоа, таквите плати, надоместоци и другите слични примања ќе се оданочуваат само во другата држава договорничка доколку услугите се извршени во таа друга држава договорничка, а лицето е резидент на таа друга држава договорничка кое:

(1) е државјанин на таа друга држава договорничка, или

(2) не станал резидент на таа друга држава договорничка само поради вршење на услугите.

2. а) По исклучок на одредбите од ставот 1 на овој член, пензиите и други слични примања кои што ги исплаќа или се исплаќаат од страна на фондовите создадени од државата договорничка или политичка поединица, централна или локална власт, на физичко лице за услугите направени на таа државата договорничка или политичка поединица, централна или локална власт, се оданочуваат само во таа држава договорничка.

б) Меѓутоа, таквите пензии и други слични примања се оданочуваат само во другата држава договорничка ако физичкото лице е резидент или државјанин на таа друга држава договорничка.

3. Одредбите на членовите 14, 15, 16 и 17 од овој договор, исто така се применуваат на платите, надоместоците, пензиите и другите слични примања по основ на вршење услуги во врска со вршење на дејност од страна на државата договорничка или политичка поединица, централна или локална власт.

Член 19

СТУДЕНТИ ИЛИ ЛИЦА НА СТРУЧНА ОБУКА

Плаќањата кои студент или лице на стручна обука, кој непосредно пред посетата на државата договорничка е резидент или бил резидент на другата држава договорничка и кој е присутен во првоспоменатата држава само за целите на негово образование и обука и ги прима заради неговото издржување, образование или обука нема да се оданочуваат во таа држава договорничка, под услов таквите плаќања да се од извори надвор од таа држава.

Член 20

ДРУГИ ПРИХОДИ

1. Деловите од доходот на резидент на државата договорничка, без оглед каде се остварени, кои не се опфатени со претходните членови од овој договор се оданочуваат само во таа држава договорничка.

2. Одредбите од ставот 1 на овој член, не се применуваат на доходот, освен на доходот од недвижен имот дефиниран во ставот 2 од членот 6 на овој договор, ако примателот на тој доход - резидент на државата договорничка врши дејност во другата држава договорничка преку постојана деловна единица која се наоѓа во таа држава договорничка, а правото или имотот врз основа на кои се исплаќа доходот се стварно поврзани со таа постојана деловна единица. Во тој случај, соодветно се применуваат одредбите на член 7 на овој договор.

Член 21

ОДБЕГНУВАЊЕ НА ДВОЈНОТО ОДАНОЧУВАЊЕ

1. Кога резидент на држава договорничка остварува доход кој во согласност со одредбите од овој договор, може да се оданочи во другата држава договорничка, првоспоменатата држава ќе одобри како одбиток на данокот на доход на тој резидент, износ еднаков на данокот на доход платен во таа друга држава на тој доход.

Меѓутоа, тој одбиток во секој случај, нема да го надмине делот на данокот на доходот кој е пресметан пред да се изврши одбитокот кој се однесува на доходот кој може да се оданочи во таа друга држава договорничка, зависно од случајот.

2. Кога во согласност со било која одредба од договорот, доходот кој е остварен од страна на резидентот на државата договорничка е ослободен од оданочување во таа држава, таа држава и покрај тоа може, во пресметувањето на износот на данокот на преостанатиот доход на тој резидент, да го земе во предвид изземениот доход.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 22
ЕДНАКОВ ТРЕТМАН

1. Лицата кои поседуваат државјанство на државата договорничка не подлежат на оданочување или друга обврска во врска со оданочувањето во другата држава договорничка кое е поинакво или потешко од оданочувањето и обврските во врска со оданочувањето на кое државјаните на таа друга држава под исти услови, особено по однос на резидентство, подлежат или може да подлежат.

2. Оданочувањето на постојаната деловна единица која претпријатието на државата договорничка ја има во другата држава договорничка не може да биде понеповолно во таа друга држава договорничка од оданочувањето на претпријатието на таа друга држава кое врши иста дејност. Оваа одредба не може да се толкува како задолжителна за државата договорничка за да им одобри на резидентите од другата држава договорничка било какви лични олеснувања, ослободувања или намалувања за даночни цели по основ на граѓански статус или семејни обврски кои таа ги одобрува на своите резиденти.

3. Каматата, приходите од авторски права и другите исплати платени од претпријатието на државата договорничка на резидентот на другата држава договорничка, заради одредување на оданочивата добивка на тоа претпријатие, се одбиваат под истите услови како да се исплатени на резидент на првоспоменатата држава, освен во случаите наведени во член 9, став 1, член 11, став 7 или член 12 став 6 на овој договор.

4. Претпријатието на државата договорничка, чиј капитал потполно или делумно е поседуван или контролиран, директно или индиректно, од страна на еден или повеќе резиденти на другата држава договорничка, нема да подлежи на оданочување или да подлежи на друга обврска во врска со данок во првоспоменатата држава кое е поинакво или потешко од оданочувањето и обврските во врска со оданочувањето на кое други слични претпријатија на првоспоменатата држава, подлежат или може да бидат подложени.

5. Одредбите од овој член се применуваат на даноците кои се опфатени со овој договор.

Член 23
ПОСТАПКА ЗА ВЗАЕМНО ДОГОВАРАЊЕ

1. Кога едно лице смета дека активностите на едната или двете држави договорнички доведуваат или ќе доведат до тоа тој да не биде оданочен согласно одредбите на овој договор, тој може, без оглед на правните лекови предвидени со внатрешното законодавство на тие држави договорнички, да го изложи својот случај пред надлежниот орган на државата договорничка чиј резидент е, или доколку неговиот случај потпаѓа под член 22 став 1 од овој договор, на онаа држава договорничка на која тој е државјанин. Случајот

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

мора да биде изложен во рок од три години од денот на првото известување за активноста која доведува до оданочување кое не е во согласност со одредбите на овој договор.

2. Надлежниот орган на државата договорничка, ќе настојува доколку смета дека жалбата е оправдана и ако не е во можност сам да дојде до задоволително решение, да го реши случајот со заедничко договарање со надлежниот орган на другата држава договорничка, заради одбегнување на оданочувањето кое не е во согласност со овој договор. Секој договор што ќе се постигне ќе се спроведува без оглед на временските ограничувања во внатрешните закони на државите договорнички.

3. Надлежните органи од државите договорнички ќе настојуваат да ги решат по пат на заеднички договор сите потешкотии или нејаснотии кои произлегуваат во однос на толкувањето или примената на овој договор.

4. Надлежните органи на државите договорнички можат непосредно да комуницираат, како и преку заедничка комисија составена од самите нив или нивни претставници, заради постигнување на договор во смисла на претходните ставови на овој член.

Член 24

РАЗМЕНА НА ИНФОРМАЦИИ

1. Надлежните органи на државите договорнички ќе разменуваат информации кои се очигледно релевантни за спроведување на одредбите од овој договор или за администрирање или за спроведување на домашните закони кои се однесуваат на даноците од секаков вид и опис кои се воведени од државите договорнички или од нивните политички поединици, централни или локални власти, доколку оданочувањето предвидено со тие закони не е во спротивност со договорот. Размената на информации не е ограничена со членовите 1 и 2 од овој договор.

2. Секоја информација добиена од државата договорничка согласно став 1 на овој член, ќе се смета како тајна на ист начин како и информацијата добиена според внатрешните закони на таа држава, и може да биде откриена само на лица или органи (вклучувајќи ги судовите и органите на управата), кои се надлежни за утврдување и наплата на даноците, присилната наплата или за прогон, во врска со решавање по жалба по однос на даноците опфаатени во став 1 на овој член, или имаат увид во горенаведените постапки. Овие лица или органи ќе ги користат таквите информации само за тие цели. Тие можат да ги откријат информациите во јавна судска постапка или во судски одлуки.

3. Одредбите од ставот 1 и ставот 2 на овој член не можат во никој случај да се толкуваат како воспоставување на обврска на државата договорничка:

а) да спроведува административни мерки кои што се различни од законите и административната практика на таа или на другата држава договорничка,

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

б) да обезбедува информации кои не можат да се добијат согласно со законите или од редовното работење на администарцијата на таа или на другата држава договорничка,

в) да обезбедува информации кои би откриле некоја трговска, деловна, индустриска, комерцијална или професионална тајна, или трговска постапка, или информација чие откривање би било во спротивност со јавната политика (јавниот поредок).

4. Доколку се бара информација од државата договорничка во согласност со овој член, другата држава договорничка ќе презема мерки за добивање на таа информација со цел истата да ја обезбеди, дури и доколку таа друга држава нема потреба од таквата информација за нејзините сопствени даночни цели. Обврската содржана во претходната реченица е предмет на ограничувањата од ставот 3 на овој член, но во никој случај таквите ограничувања нема да се толкуваат како одобрение за државата договорничка да одбие да ја обезбеди информацијата исклучиво поради тоа што нема домашен интерес за таквата информација.

5. Во никој случај одредбите од став 3 на овој член нема да се толкуваат да овозможат државата договорничка да го одбие обезбедувањето на информацијата само затоа што истата е поседувана од страна на банка, друга финансиска институција, фондација, кандидат или лице што дејствува во некоја агенција или со фидуцијарно својство или бидејќи се однесува на сопственички интереси во лице или фондација.

Член 25

**ЧЛЕНОВИ НА ДИПЛОМАТСКИТЕ МИСИИ ИЛИ КОНЗУЛАРНИ
ПРЕТСТАВНИШТВА**

Одредбите од оваа спогодба нема да влијаат на фискалните привилегии на членовите на дипломатските мисии и конзуларните претставништва предвидени со општите правила на меѓународното право или со одредбите од посебните договори.

Член 26

ВЛЕГУВАЊЕ ВО СИЛА

1. Овој договор ќе влезе во сила на датумот на приемот, по дипломатски пат, на последното писмено известување, со кое државата договорничка информира за завршувањето на внатрешната постапка која е потребна за влегување во сила на овој договор

2. Овој договор ќе се применува:

а) по однос на даноците што се задржуваат на изворот, на доходот платен на или после првиот ден на јануари од календарската година што следи по годината во која договорот влегува во сила;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

б) по однос на другите даноци на доход, на даноците кои се наплатуваат за било кој даночен период кој почнува на или после првиот ден од јануари во календарската година што следи по годината во која договорот влегува во сила.

Член 27

ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ

1. Овој договор останува во сила се додека не се откаже неговата важност од страна на една од државите договорнички. Секоја од државите договорнички може да ја откаже примената на овој договор преку дипломатски пат, со доставување на писмено известување за престанокот на важењето најмалку шест месеци пред крајот на било која календарска година што следи по истекот на периодот од пет години од датумот на кој договорот влегува во сила.

2. Договорот ќе престане да важи:

а) по однос на даноците што се задржуваат на изворот, на доходот платен на или после првиот ден на јануари од календарската година што следи по годината во која известувањето за престанок е дадено;

б) по однос на другите даноци на доход, на даноците кои се наплатуваат за било кој даночен период кој почнува на или после првиот ден од јануари во календарската година што следи по годината во која известувањето за престанок е дадено.

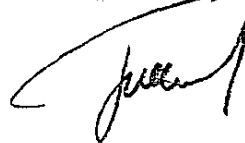
КАКО ПОТВРДА ЗА ОВА потписниците, полноважно за тоа овластени, го потпишаа овој договор.

СОСТАВЕН во два оригинални примероци во АСТАНА на 02.07 2012 година на македонски, казахстански, руски и англиски јазик, сите примероци подеднакво веродостојни. Во случај на несогласување во однос на толкувањето на договорот, државиете договорнички се повикуваат на англискиот текст.

ЗА ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ЗА ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА КАЗАХСТАН

**Македонија Республикасының Үкіметі мен Қазақстан
Республикасының Үкіметі арасындағы табысқа салынатын
салықтарға қатысты қосарланған салық салуды болдырмау
және салық салудан жалтаруға жол бермеу туралы
келісім**

Македонија Республикасының Үкіметі мен Қазақстан Республикасының Үкіметі,

Табысқа салынатын салықтарға қатысты қосарланған салық салуды болдырмау және салық салудан жалтаруға жол бермеу туралы келісім жасасуға ниет білдіре отырып,
төмендегілер туралы келісті:

1-бап

Келісім қолданылатын тұлғалар

Осы Келісім Уағдаласушы Мемлекеттердің бірінің немесе екеуінің де резиденттері болып табылатын тұлғаларға қолданылады.

2-бап

Келісім қолданылатын салықтар

1. Осы Келісім Уағдаласушы Мемлекеттің немесе оның әкімшілік-аумақтық бөлімшелерінің, орталық немесе жергілікті билік органдарының атынан алынатын табысқа салынатын салықтарға оларды алу әдісіне қарамастан қолданылады.

2. Жылжымалы немесе жылжымайтын мүлікті иеліктен айырудан алынған табыстарға салынатын салықтарды, кәсіпорындар төлейтін қызметақының немесе жалақының жалпы сомасынан алынатын салықтарды қоса алғанда, табыстың жалпы сомасынан немесе табыстың жекелеген элементтерінен алынатын салықтардың барлық түрлері табысқа салынатын салықтар болып есептеледі.

3. Осы Келісім қолданылып жүрген салықтар, жекелей алғанда:

а)Македонияда:

(i) жеке тұлғалардан алынатын табыс салығы және;

(ii) пайдаға салынатын салық;

(бұдан әрі «Македония салығы» деп аталатын) болып табылады;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

b) Қазақстанда:

(i) корпоративтік табыс салығы және;

(ii) жеке табыс салығы

(бұдан әрі «Қазақстан салығы» деп аталатын).

4. Осы Келісім заңды күшіне енген күннен кейін қолданыстағы салықтарға қосымша немесе олардың орнына алынатын бірдей немесе мәні бойынша ұқсас кез келген салықтарға да осы Келісім қолданылады. Уағдаласушы Мемлекеттердің құзыретті органдары өз мемлекетінің салық заңнамасындағы кез келген елеулі өзгерістер туралы бір-бірін хабардар етеді.

3-бап**Жалпы анықтамалар**

1. Егер мәнмәтіннен өзгеше туындамаса, осы Келісімнің мақсаттары үшін:

a) «бір Уағдаласушы Мемлекет» және «екінші Уағдаласушы Мемлекет» терминдері түпмәтінге байланысты Македонияны немесе Қазақстанды білдіреді;

b) «Македония» термині ішкі юрисдикцияға және халықаралық құқыққа сәйкес табиғи ресурстарды барлау, өңдеу, сақтау және басқару мақсаттары үшін юрисдикция немесе егемендік құқықтар жүзеге асырылатын Македония Республикасының аумағын білдіреді;

c) «Қазақстан» термині Қазақстан Республикасын білдіреді және географиялық мағынада пайдаланылған кезде өзінің ұлттық заңнамасына және ол қатысушысы болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес Қазақстан Республикасының мемлекеттік аумағын және Қазақстанның өз егемендік құқықтары мен юрисдикциясын жүзеге асыратын аймақтарын қамтиды;

d) «ұлттық тұлға» термині:

(i) Уағдаласушы Мемлекеттің азаматтығы бар кез келген жеке тұлғаны;

(ii) Уағдаласушы Мемлекеттің қолданыстағы заңнамасы негізінде осындай мәртебені алған кез келген заңды тұлғаны, серіктестікті немесе қауымдастықты білдіреді;

e) «тұлға» термині жеке тұлғаны, компанияны және тұлғалардың кез келген басқа да бірлестігін қамтиды;

f) «компания» термині салық салу мақсаттары үшін корпоративтік құрылым ретінде қарастырылатын кез келген корпоративтік құрылымды немесе кез келген ұйымды білдіреді;

g) «кәсіпкерлік қызмет» термині кәсіби қызметтер көрсетуді және тәуелсіз сипаттағы басқа да қызметті орындауды қамтиды.

h) «кәсіпорын» термині кез келген кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға қолданылады;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

i) «бір Уағдаласушы Мемлекеттің кәсіпорны» және «екінші Уағдаласушы Мемлекеттің кәсіпорны» терминдері тиісінше Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті басқаратын кәсіпорынды және екінші Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті басқаратын кәсіпорынды білдіреді;

j) «халықаралық тасымал» термині теңіз немесе әуе кемесі екінші Уағдаласушы Мемлекеттегі пункттер арасында ғана пайдаланылатын жағдайлардан басқа, тиімді басқару орны Уағдаласушы Мемлекетте орналасқан кәсіпорын пайдаланатын теңіз немесе әуе кемесімен кез келген тасымалды білдіреді;

k) «құзыретті орган» термині:

(i) Македонияда: Қаржы министрлігін немесе оның уәкілетті өкілін білдіреді;

(ii) Қазақстанда: Қаржы министрлігін немесе оның уәкілетті өкілін;

2. Уағдаласушы Мемлекет осы Келісімді кез келген уақытта қолданған кезде, онда айқындалмаған кез келген термин, егер түпмәтіннен өзге мағына туындамаса, осы Келісім қолданылатын салықтарға қатысты осы Уағдаласушы Мемлекеттің заңнамасы бойынша сол кезде қандай мағынаға ие болса, сондай мағынаға ие болады, осы Уағдаласушы Мемлекеттің салық заңнамасына сәйкес кез келген мағына осы Уағдаласушы Мемлекеттің басқа заңдары бойынша терминге берілетін мағынадан басым болады.

4-бап**Резидент**

1. Осы Келісімнің мақсаттары үшін «Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті» термині осы Уағдаласушы Мемлекеттің заңнамасы бойынша өзінің тұрғылықты жері, резиденттігі, тіркелген жері, басқару орны немесе ұқсас сипаттағы кез келген басқа критерий негізінде онда салық салынуға тиіс кез келген тұлғаны білдіреді және Уағдаласушы Мемлекет пен оның кез келген әкімшілік-аумақтық бөлімшесін, орталық немесе жергілікті билік органын да қамтиды. Алайда бұл термин осы Уағдаласушы Мемлекеттегі көздерден алынатын табысқа қатысты ғана осы Уағдаласушы Мемлекетте салық салынуға жататын кез келген тұлғаны қамтымайды.

2. Егер осы баптың 1-тармағының ережелеріне сәйкес жеке тұлға Уағдаласушы Мемлекеттердің екеуінің де резиденті болып табылса, онда оның мәртебесі мынадай түрде айқындалады:

a) ол өзінің иелігіндегі тұрақты тұрғын жайы орналасқан Уағдаласушы Мемлекеттің ғана резиденті болып есептеледі; егер оның иелігінде Уағдаласушы Мемлекеттердің екеуінде де тұрақты тұрғын жайы болса, ол неғұрлым тығыз жеке және экономикалық

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

катынастары (тіршілік ету мүдделері орталығы) бар Уағдаласушы Мемлекеттің ғана резиденті болып есептеледі;

b) егер оның тіршілік ету мүдделер орталығы бар Уағдаласушы Мемлекетті айқындау мүмкін болмаса немесе оның Уағдаласушы Мемлекеттердің ешқайсысында өзінің иелігіндегі тұрақты тұрғын жайы болмаса, ол өзі әдетте тұрып жатқан Уағдаласушы Мемлекеттің ғана резиденті болып есептеледі;

c) егер ол әдетте Уағдаласушы Мемлекеттердің екеуінде де тұратын болса немесе олардың біреуінде де тұрмаса, ол ұлттық тұлғасы болып табылатын Уағдаласушы Мемлекеттің ғана резиденті болып есептеледі;

d) егер жеке тұлғаның резиденттігі мәртебесін осы тармақтың a), b), және c) тармақшаларының ережелеріне сәйкес айқындау мүмкін болмаса, онда Уағдаласушы Мемлекеттердің құзыретті органдары осы мәселені өзара келісуі бойынша шешеді.

3. Егер осы баптың 1-тармағының ережелеріне сәйкес жеке тұлғадан өзге тұлға Уағдаласушы Мемлекеттердің екеуінің де резиденті болып табылса, ол оның тиімді басқару орны орналасқан Уағдаласушы Мемлекеттің ғана резиденті болып есептеледі.

5-бап**Тұрақты мекеме**

1. Осы Келісімнің мақсаттары үшін «тұрақты мекеме» термині кәсіпорынның кәсіпкерлік қызметі толық немесе ішінара жүзеге асырылатын тұрақты қызмет орнын білдіреді.

2. «Тұрақты мекеме» термині, жекелей алғанда:

a) басқару орнын;

b) филиалды;

c) кеңсені;

d) фабриканы;

e) шеберхананы;

f) шахтаны, мұнай немесе газ ұңғымасын, карьерді немесе табиғи ресурстарды өндіретін кез келген басқа орынды; және

g) табиғи ресурстарды барлау үшін пайдаланылатын қондырғыны, құрылысты, бұрғылау қондырғысын немесе табиғи ресурстарды барлау үшін пайдаланылатын теңіз кемесін немесе осыған байланысты көрсетілетін бақылау қызметтерін қамтиды.

3. «Тұрақты мекеме» термині, сондай-ақ:

a) құрылыс алаңын немесе құрылыс, монтаждау немесе құрастыру жобасын немесе 6 айдан астам кезең шегінде осындай алаңға немесе жобаға байланысты көрсетілетін бақылау қызметтерін;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

б) егер осындай сипаттағы қызмет (осындай немесе оған байланысты жоба үшін) Уағдаласушы Мемлекеттің шегінде кез келген 12 айлық кезең ішіндегі 6 айдан астам мерзімге немесе мерзімдерге жалғасса, кәсіпорын осындай мақсаттар үшін жалдаған қызметшілер немесе басқа персонал арқылы кәсіпорынның консультациялық қызметтер көрсетуін қоса алғанда, қызметтер көрсетуін қамтиды.

Осы тармақшаның мақсаттары үшін, егер екінші Уағдаласушы Мемлекетте қызметтер көрсетуді ұсынатын Уағдаласушы Мемлекеттің кәсіпорны белгілі бір уақыт мерзімі ішінде осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте болатын және дәл осындай қызметтер көрсететін бір немесе одан да көп жеке тұлғалар арқылы осындай немесе онымен байланысты жобалар үшін осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте осыған ұқсас қызметтер көрсететін екінші кәсіпорынмен байланысты болса, онда алғашқы аталған кәсіпорын екінші Уағдаласушы Мемлекетте осындай немесе онымен байланысты жобалар үшін екінші кәсіпорынның тұлғалары арқылы қызметтер көрсетеді деп есептеледі. Алдыңғы сөйлемнің мақсаттары үшін, егер олардың біреуін екіншісі тікелей немесе жанама немесе екі кәсіпорынды да тікелей немесе жанама сол бір тұлғалар бақылайтын болса, осындай тұлғалардың Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылуы немесе табылмауына қарамастан, екінші кәсіпорынмен байланысты болып есептеледі.

4. Осы баптың алдыңғы ережелеріне қарамастан, «тұрақты мекеме» термині:

а) құрылыстарды кәсіпорынға тиесілі тауарларды немесе бұйымдарды сақтау, көрсету немесе жеткізіп тұру мақсаттары үшін ғана пайдалануды;

б) кәсіпорынға тиесілі тауарлар немесе бұйымдар қорларын сақтау, көрсету немесе жеткізіп тұру мақсаттары үшін ғана ұстауды;

с) кәсіпорынға тиесілі тауарлар немесе бұйымдар қорларын басқа кәсіпорынның қайта өңдеу мақсаттары үшін ғана ұстауды;

д) тұрақты қызмет орнын кәсіпорынға арналған тауарларды немесе бұйымдарды сатып алу мақсаттары үшін немесе ақпарат жинау үшін ғана күтіп-ұстауды;

е) тұрақты қызмет орнын кәсіпорын үшін тек дайындық немесе көмекші сипаттағы кез келген басқа қызметті жүзеге асыру мақсаттары үшін ғана күтіп-ұстауды;

ф) осындай комбинация нәтижесінде туындайтын тұрақты қызмет орнының жиынтық қызметі дайындық немесе көмекші сипатта болған жағдайда, тұрақты қызмет орнын тек осы тармақтың а) - е) тармақшаларында санамаланған қызмет түрлерінің кез келген комбинациясын жүзеге асыру үшін ғана ұстауды қамтымайды.

5. Осы баптың 1 және 2-тармақтарының ережелеріне қарамастан, егер оған осы баптың 6-тармағы қолданылатын тәуелсіз мәртебесі бар агенттен өзге тұлға кәсіпорынның атынан әрекет етсе және оның

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

кәсіпорын атынан келісімшарттар жасасуға өкілеттіктері болса және оны әдетте Уағдаласушы Мемлекетте пайдаланса, егер осындай тұлғаның қызметі осы баптың 4-тармағында көрсетілген қызметпен ғана шектелмесе, егер оны тұрақты қызмет орны арқылы жүзеге асырса да, бұл тұрақты қызмет орнын осы тармақтың ережелеріне сәйкес тұрақты мекемеге айналдырмаса, онда мұндай кәсіпорын осы тұлғаның кәсіпорынның пайдасына жүзеге асыратын кез келген қызметіне қатысты осы Уағдаласушы Мемлекетте тұрақты мекемесі бар кәсіпорын ретінде қарастырылады.

6. Кәсіпорын кәсіпкерлік қызметін осы Уағдаласушы Мемлекетте брокер, комиссионер немесе тәуелсіз мәртебесі бар кез келген басқа агент арқылы жүзеге асырғаны үшін ғана, мұндай тұлғалар өздерінің әдеттегі қызметі шеңберінде әрекет жасаған жағдайда, Уағдаласушы Мемлекетте тұрақты мекемесі бар кәсіпорын ретінде қарастырылмайды. Алайда, мұндай агенттің қызметі осындай кәсіпорынның атынан толық немесе толық дерлік орындалған кезде және кәсіпорын мен агенттің арасында олардың коммерциялық және қаржылық өзара қатынастарында тәуелсіз кәсіпорындар арасында орнатылуы мүмкін болатыннан өзгеше жағдайлар жасалса, онда ол осы тармақ бойынша тәуелсіз мәртебесі бар агент болып есептелмейді.

7. Осы баптың алдыңғы ережелеріне қарамастан, қайта сақтандыруды қоспағанда, егер ол екінші Уағдаласушы Мемлекеттің аумағында жарна жинаумен айналысса немесе онда болып, осы баптың 6-тармағының ережелері қолданылатын тәуелсіз мәртебесі бар агенттен өзге тұлға арқылы тәуекелдерді сақтандырса, бір Уағдаласушы Мемлекеттің сақтандыру ұйымы екінші Уағдаласушы Мемлекетте тұрақты мекемеге ие болады.

8. Бір Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылатын компания екінші Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылатын компанияны бақылайтын болса немесе оның бақылауында болса немесе осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырса (не тұрақты мекеме арқылы не өзге түрде), осы компаниялардың бірі екіншісінің тұрақты мекемесі болып табылмайды.

6-бап**Жылжымайтын мүліктен түсетін табыс**

1. Бір Уағдаласушы Мемлекет резидентінің (ауыл немесе орман шаруашылығынан алатын табысты қоса алғанда) екінші Уағдаласушы Мемлекетте орналасқан жылжымайтын мүліктен алатын табысына осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте салық салынуы мүмкін.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. «Жылжымайтын мүлік» термині қарастырылып отырған мүлік орналасқан Уағдаласушы Мемлекеттің заңнамасы бойынша айқындалады. Мұндай термин кез келген жағдайда жылжымайтын мүлікке қатысты қосалқы мүлікті, мал мен ауыл және орман шаруашылықтарында пайдаланылатын жабдықты, жер меншігіне қатысты заңнаманың ережелері қолданылатын құқықтарды, жылжымайтын мүлік узуфруктын және минералдық шикізат кен орындарын, көздерін және басқа да табиғи ресурстарды өндеуге немесе өндеу құқығына берілетін өтемақы ретіндегі ауыспалы немесе тіркелген төлемдерге арналған құқықтарды қамтиды. Теңіз және әуе кемелері жылжымайтын мүлік ретінде қарастырылмайды.

3. Осы баптың 1-тармағының ережелері жылжымайтын мүлікті тікелей пайдаланудан, жалға беруден немесе оны кез келген басқа нысанда пайдаланудан алынған табысқа қолданылады.

4. Осы баптың 1 және 3-тармақтарының ережелері кәсіпорынның жылжымайтын мүлкінен алынатын табысына да қолданылады.

7-бап**Кәсіпкерлік қызметтен түсетін пайда**

1. Егер бір Уағдаласушы Мемлекеттің кәсіпорны екінші Уағдаласушы Мемлекетте онда орналасқан тұрақты мекеме арқылы кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырмаса, осы кәсіпорынның пайдасына осы Уағдаласушы Мемлекетте ғана салық салынады. Егер кәсіпорын кәсіпкерлік қызметті жоғарыда көрсетілгендей жүзеге асырса, онда кәсіпорынның пайдасына екінші Уағдаласушы Мемлекетте, бірақ тек:

а) осындай тұрақты мекемеге;

б) осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте тұрақты мекеме арқылы сатылатын тауарларға немесе бұйымдарға ұқсас немесе бірдей тауарлардың немесе бұйымдардың сатылымына; немесе

с) осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте жүзеге асырылатын, өз сипаттамасы бойынша осындай тұрақты мекеме арқылы жүзеге асырылатын кәсіпкерлік қызметке ұқсас немесе бірдей басқа кәсіпкерлік қызметке қатысты бөлігіне ғана салық салынуы мүмкін.

2. Осы баптың 3-тармағының ережелерін ескере отырып, егер бір Уағдаласушы Мемлекеттің кәсіпорны екінші Уағдаласушы Мемлекетте онда орналасқан тұрақты мекеме арқылы кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырса, онда әрбір Уағдаласушы Мемлекетте, егер ол оқшауланған және жеке кәсіпорын болып, осындай немесе ұқсас жағдайларда дәл осындай немесе ұқсас қызметпен айналысып, өзі тұрақты мекемесі болып табылатын кәсіпорыннан толық тәуелсіз әрекет жасағанда алуы мүмкін пайда, осындай тұрақты мекемеге жатқызылады.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. Тұрақты мекеменің пайдасын анықтау кезінде олардың тұрақты мекеме орналасқан Уағдаласушы Мемлекетте немесе басқа жерде жұмсалғанына қарамастан, басқару және жалпыәкімшілік шығыстарды қоса алғанда, тұрақты мекеменің мақсаттары үшін жұмсалған шығыстарды шегеруге жол беріледі.

4. Егер кәсіпорын пайдасының жалпы сомасын оның әртүрлі бөлімшелері арасында тепе-тең бөлу негізінде тұрақты мекемеге жататын пайданы анықтау Уағдаласушы Мемлекетте әдеттегі практика болып табылса, онда осы баптың 2-тармағында ешнәрсе де осы Уағдаласушы Мемлекетке салық салынатын пайданы әдеттегі практика негізінде осындай етіп бөлу арқылы анықтауға тыйым салмайды, алайда таңдалған бөлу әдісі осы бапта қамтылған қағидаттарға сәйкес нәтижелер беруге тиіс.

5. Тұрақты мекеменің кәсіпорын үшін тауарлар немесе бұйымдар сатып алуының негізінде ғана осы тұрақты мекемеге қандай да бір пайда ретінде есепке жатқызылмайды.

6. Егер қолжетімді немесе Уағдаласушы Мемлекеттің құзыретті органындағы ақпарат тұрақты мекеменің пайдасын анықтауға жеткіліксіз болып табылса, пайда осы Уағдаласушы Мемлекеттің салық заңнамасына сәйкес, пайданы анықтау осы баптың қағидаттарына сәйкес болған жағдайда, есептелуі мүмкін.

7. Осы баптың алдыңғы тармақтарының мақсаттары үшін тұрақты мекемеге жататын пайда, егер осындай тәртіпті өзгерту үшін жеткілікті және дәлелді себептер болмаса, жыл сайын біркелкі тәсілмен анықталады.

8. Егер пайда осы Келісімнің басқа баптарында жеке көрсетілетін табыстардың түрлерін қамтыса, онда осындай баптардың ережелері осы баптың ережелерінде қозғалмайды.

8-бап**Теңіз және әуе көлігі**

1. Теңіз немесе әуе кемелерін халықаралық тасымалдауда пайдаланудан түскен пайдаға кәсіпорынды тиімді басқару орны орналасқан Уағдаласушы Мемлекетте ғана салық салынады.

2. Егер кеме жүзу кәсіпорнының тиімді басқару орны теңіз кемесінің бортында орналасқан болса, онда ол теңіз кемесін тізімге алу порты тұрған Уағдаласушы Мемлекетте немесе осындай тізімге алу порты болмаса, теңіз кемесін пайдаланушы тұлға резиденті болып табылатын Уағдаласушы Мемлекетте орналасқан болып есептеледі.

3. Осы баптың 1-тармағының ережелері пулға, бірлескен кәсіпорынға немесе көлік құралдарын пайдалану жөніндегі халықаралық ұйымға қатысудан түсетін пайдаға да қолданылады.

9-бап**Қауымдастырылған кәсіпорындар****1. Егер:**

а) бір Уағдаласушы Мемлекеттің кәсіпорны екінші Уағдаласушы Мемлекеттің кәсіпорнын басқаруға, бақылауға немесе оның капиталына тікелей немесе жанама түрде қатысса, немесе

б) сол бір ғана тұлғалар бір Уағдаласушы Мемлекеттің кәсіпорнын және екінші Уағдаласушы Мемлекеттің кәсіпорнын басқаруға, бақылауға немесе олардың капиталына тікелей немесе жанама түрде қатысса,

және кез келген жағдайда екі кәсіпорынның арасында олардың өзара коммерциялық немесе қаржылық қатынастарында тәуелсіз екі кәсіпорынның арасында орын алуы мүмкін болатыннан өзгеше жағдайлар жасалса немесе орнықса, онда кәсіпорындардың біріне есептелуі мүмкін, бірақ осындай жағдайлардың болуына байланысты оған есептелмеген кез келген пайда осындай кәсіпорынның пайдасына қосылуы және оған тиісінше салық салынуы мүмкін.

2. Егер бір Уағдаласушы Мемлекет осы Уағдаласушы Мемлекет кәсіпорнының пайдасына екінші Уағдаласушы Мемлекет кәсіпорнының осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте салық салынатын пайдасын қосса және оған тиісінше салық салса және осылайша қосылған пайда алғашқы аталған Уағдаласушы Мемлекеттің кәсіпорнына екі кәсіпорынның арасындағы шарттар тәуелсіз кәсіпорындардың арасындағы шарттардай болғанда есептелетін пайда болып табылса, онда осы екінші Уағдаласушы Мемлекет осындай табыстан есептелген салық сомасының тиісінше түзетуін енгізеді. Осындай түзетуді айқындау кезінде осы Келісімнің басқа ережелері ескерілуге тиіс және қажет болған кезде Уағдаласушы Мемлекеттердің құзыретті органдары бір-бірімен консультация жүргізіп отыруға тиіс.

10-бап**Дивидендтер**

1. Бір Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылатын компания екінші Уағдаласушы Мемлекеттің резидентіне төлейтін дивидендтерге осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте салық салынуы мүмкін.

2. Алайда резиденті дивидендтер төлейтін компания болып табылатын Уағдаласушы Мемлекетте және осы Уағдаласушы Мемлекеттің заңнамасына сәйкес осындай дивидендтерге салық

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

салынууы мүмкін, бірақ егер дивидендтердің іс жүзіндегі иесі екінші Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылса, онда осылайша алынатын салық:

а) егер іс жүзіндегі иесі дивидендтерді төлейтін компания капиталының кемінде 25 пайызына тікелей иелік ететін компания (әріптестіктен өзге) болып табылса, дивидендтердің жалпы сомасының 5 пайызынан;

б) қалған барлық жағдайларда дивидендтердің жалпы сомасының 15 пайызынан аспауға тиіс.

Осы тармақтың ережелері одан дивидендтер төленетін компанияның пайдасына салық салуды қозғамайды.

3. «Дивидендтер» термині осы бапта қолданылған кезде акциялардан немесе пайдаға қатысуды беретін борыштық талаптар болып табылмайтын басқа құқықтардан түсетін табысты, сондай-ақ пайданы бөлуші компания резиденті болып табылатын Уағдаласушы Мемлекеттің заңнамасына сәйкес акциялардан түсетін табыс сияқты салықтық реттеуге жататын басқа корпоративтік құқықтардан түсетін табысты білдіреді.

4. Егер бір Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылатын дивидендтердің іс жүзіндегі иесі дивидендтерді төлейтін компания резиденті болып табылатын екінші Уағдаласушы Мемлекетте кәсіпкерлік қызметті сонда орналасқан тұрақты мекеме арқылы жүзеге асырса және өзіне қатысты дивидендтер төленетін холдинг шын мәнінде осындай тұрақты мекемемен байланысты болса, осы баптың 1 және 2-тармақтарының ережелері қолданылмайды. Мұндай жағдайда 7-баптың ережелері қолданылады.

5. Егер бір Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылатын компания екінші Уағдаласушы Мемлекеттен пайда немесе табыс алатын болса, онда осы екінші Уағдаласушы Мемлекет осындай компанияның төлейтін дивидендтерінен осындай дивидендтер осы екінші Уағдаласушы Мемлекеттің резидентіне төленетін немесе өзіне қатысты дивидендтер төленетін холдинг осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте орналасқан тұрақты мекемемен шын мәнінде байланысты болатын жағдайларды қоспағанда, кез келген салықты ала алмайды және егер төленетін дивидендтер немесе бөлінбеген пайда толығымен немесе ішінара осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте туындаған пайдадан немесе табыстан құралса да, компанияның бөлінбеген пайдасынан бөлінбеген пайда салығы алынбайды.

6. Осы Келісімде ешнәрсе Уағдаласушы Мемлекетке осы Уағдаласушы Мемлекеттің ұлттық тұлғасы болып табылатын компанияның пайдасына есептелетін салыққа қосымша, осылайша есептелген кез келген қосымша салық осындай пайда сомасының 5 пайызынан аспайтын жағдайда осы Уағдаласушы Мемлекеттегі тұрақты мекемеге жататын компанияның пайдасына салық салуға кедергі болады деп түсіндіріле алмайды. Осы тармақтың мақсаттары

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

үшін пайда одан тұрақты мекеме орналасқан Уағдаласушы Мемлекетте алынатын, осы тармақта көрсетілген қосымша салықтан өзге барлық салықты шегеріп тастағаннан кейін анықталады.

11-бап
Пайыздар

1. Бір Уағдаласушы Мемлекетте пайда болатын және екінші Уағдаласушы Мемлекеттің резидентіне төленетін пайыздарға осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте, егер осындай резидент пайыздардың іс жүзіндегі иесі болып табылса, салық салынуы мүмкін.

2. Алайда осындай пайыздарға олар пайда болатын Уағдаласушы Мемлекетте және осы Уағдаласушы Мемлекеттің заңнамасына сәйкес салық салынуы мүмкін, бірақ егер пайыздардың іс жүзіндегі иесі екінші Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылса, онда осылайша алынатын салық пайыздардың жалпы сомасының 10 пайызынан аспауға тиіс.

3. Осы баптың 2-тармағының ережелеріне қарамастан, бір Уағдаласушы Мемлекетте пайда болатын пайыздар, егер:

а) пайыздарды төлеуші осы Уағдаласушы Мемлекеттің Үкіметі, оның әкімшілік-аумақтық бөлімшесі, орталық немесе жергілікті билік органы немесе Орталық банкі болып табылса; немесе

б) пайыздардың іс жүзіндегі иесі екінші Уағдаласушы Мемлекеттің Үкіметі, оның әкімшілік-аумақтық бөлімшесі, орталық немесе жергілікті билік органы, Орталық банкі немесе екінші Уағдаласушы Мемлекеттің Үкіметіне толығымен тиесілі кез келген басқа қаржы мекемесі болып табылса, осы Уағдаласушы Мемлекетте салық салудан босатылады.

4. «Пайыздар» термині осы бапта қолданылған кезде кепілмен қамтамасыз етілген немесе қамтамасыз етілмеген, борышкердің пайдаға қатысу құқығын беретін немесе бермейтін борыштық талаптардың кез келген түрінен алынатын табысты және атап айтқанда, үкіметтік бағалы қағаздардан алынатын табысты және осындай бағалы қағаздар, облигациялар немесе борыштық міндеттемелер бойынша төленетін сыйақылар мен ұтыстарды қоса алғанда, облигациялардан немесе борыштық міндеттемелерден алынатын табысты білдіреді.

5. Егер бір Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылатын пайыздардың іс жүзіндегі иесі пайыздар пайда болатын екінші Уағдаласушы Мемлекетте кәсіпкерлік қызметті сонда орналасқан тұрақты мекеме арқылы жүзеге асырса және өзіне қатысты пайыздар төленетін борыштық талабы шын мәнінде осындай тұрақты мекемемен байланысты болса, осы баптың 1 және 2-тармақтарының

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

ережелері қолданылмайды. Мұндай жағдайда 7-баптың ережелері қолданылады.

6. Егер төлеуші осы Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылса, пайыздар Уағдаласушы Мемлекетте пайда болады деп есептеледі. Алайда, егер пайыздарды төлейтін тұлғаның Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылатынына немесе табылмайтынына қарамастан, Уағдаласушы Мемлекетте тұрақты мекемесі болып, оған байланысты пайыздарды төлеу жөніндегі міндеттеме туындайтын және осындай пайыздар бойынша шығыстарды тұрақты мекеме төлейтін болса, онда осындай пайыздар мұндай тұрақты мекеме орналасқан Уағдаласушы Мемлекетте пайда болды деп есептеледі.

7. Егер төлеуші мен олардың іс жүзіндегі иесі арасындағы немесе сол екеуі мен қандай да бір басқа тұлғаның арасындағы арнайы қатынастардың болу себебінен оның негізінде төленетін борыштық талапқа қатысты пайыздар сомасы осындай қатынастар болмаған кезде, төлеуші мен олардың іс жүзіндегі иесімен өзара келісілген жағдайдағы сомадан асып кетсе, осы баптың ережелері тек соңғы көрсетілген сомаға ғана қолданылады. Осындай жағдайда төлемдердің артық бөлігі осы Келісімнің басқа ережелерін ескере отырып, әрбір Уағдаласушы Мемлекеттің заңнамасына сәйкес салық салуға жатады.

12-бап
Роялти

1. Бір Уағдаласушы Мемлекетте пайда болатын және екінші Уағдаласушы Мемлекеттің резидентіне төленетін роялтиге осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте, егер осындай резидент роялтидің іс жүзіндегі иесі болып табылса, салық салынуы мүмкін.

2. Алайда осындай роялтиге, ол пайда болатын Уағдаласушы Мемлекетте және осы Уағдаласушы Мемлекеттің заңнамасына сәйкес салық салынуы мүмкін, бірақ, егер роялтидің іс жүзіндегі иесі екінші Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылса, онда осылайша алынатын салық роялтидің жалпы сомасының 10 пайызынан аспауға тиіс.

3. «Роялти» термині осы бапта қолданылған кезде радио немесе теле хабарлар үшін пайдаланылатын кинематографиялық және өзге де фильмдерді, магниттік жазбаларды, кез келген патентті, сауда таңбасын, дизайнды немесе модельді, жоспарды, құпия формуланы немесе процесті қоса алғанда, әдебиет, өнер шығармаларына немесе ғылыми жұмыстарға, бағдарламалық қамсыздандыруға кез келген авторлық құқықты пайдаланғаны үшін немесе пайдалануға бергені үшін немесе өнеркәсіптік, коммерциялық немесе ғылыми жабдықтарды пайдаланғаны немесе пайдалану құқығын бергені үшін немесе өнеркәсіптік, коммерциялық немесе ғылыми тәжірибеге

катысты ақпарат үшін сыйақы ретінде алынған төлемдердің кез келген түрін білдіреді.

4. Егер бір Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылатын роялтидің іс жүзіндегі иесі роялти туындайтын екінші Уағдаласушы Мемлекетте кәсіпкерлік қызметті сонда орналасқан тұрақты мекеме арқылы жүзеге асырса және оған қатысты роялти төленетін құқық немесе мүлік шын мәнінде осындай тұрақты мекемемен байланысты болса, осы баптың 1 және 2-тармақтарының ережелері қолданылмайды. Мұндай жағдайда осы Келісімнің 7-бабының ережелері қолданылады.

5. Егер төлеуші осы Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылса, роялти Уағдаласушы Мемлекетте пайда болды деп есептеледі. Алайда, егер роялти төлеуші тұлғаның Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылатынына немесе табылмайтынына қарамастан, Уағдаласушы Мемлекетте тұрақты мекемесі болып, оған байланысты роялти төлеу міндеттеме туындаған және осындай роялти жөніндегі шығыстарды тұрақты мекемеге төлейтін болса, онда осындай роялти тұрақты мекеме орналасқан Уағдаласушы Мемлекетте пайда болды деп есептеледі.

6. Егер роялти төлеуші мен оның іс жүзіндегі иесі арасында немесе сол екеуі мен қандай да бір басқа тұлғаның арасындағы арнайы қатынастардың болу себебінен оның негізінде төленетін пайдалануға, құқыққа немесе ақпаратқа қатысты роялтидің сомасы осындай қатынастар болмаған кезде төлеуші мен оның іс жүзіндегі иесімен келісілген жағдайдағы сомадан асып кетсе, осы баптың ережелері тек соңғы көрсетілген сомаға ғана қолданылады. Осындай жағдайда төлемдердің артық бөлігі осы Келісімнің басқа ережелерін ескере отырып, әрбір Уағдаласушы Мемлекеттің заңнамасына сәйкес салық салуға жатады.

13-бап

Мүлік құнының өсімінен түсетін табыстар

1. Бір Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті осы Келісімнің 6-бабында белгіленген және екінші Уағдаласушы Мемлекетте орналасқан жылжымайтын мүлікті иеліктен шығарудан алатын табыстарға осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте салық салынуы мүмкін.

2. Бір Уағдаласушы Мемлекеттің кәсіпорны екінші Уағдаласушы Мемлекетте иеленіп отырған тұрақты мекеменің кәсіпкерлік мүлкінің бөлігін құрайтын жылжымалы мүлікті иеліктен шығарудан алынатын табыстарға осындай тұрақты мекемені (жеке немесе бүкіл кәсіпорынмен бірге) иеліктен шығарудан алынған табыстарды қоса алғанда, осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте салық салынуы мүмкін.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. Халықаралық тасымалда пайдаланылатын теңіз немесе әуе кемелерін немесе осындай теңіз немесе әуе кемелерін пайдалануға байланысты "жылжымалы" мүлікті иеліктен шығарудан алынған табыстарға кәсіпорынды тиімді басқару орны орналасқан Уағдаласушы Мемлекетте ғана салық салынады.

4. Бір Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті екінші Уағдаласушы Мемлекетте орналасқан жылжымайтын мүліктен өз құнының 50%-нан астамын тікелей немесе жанама түрде алатын компания капиталындағы қатысу үлесін немесе оған теңестірілген бағалы қағаздарды иеліктен шығарудан алған табыстарға осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте салық салынуы мүмкін.

5. Осы баптың 1, 2, 3 және 4-тармақтарында көзделгендегіден өзге кез келген мүлікті иеліктен шығарудан алынатын табыстарға мүлікті иеліктен шығарушы тұлға резиденті болып табылатын Уағдаласушы Мемлекетте ғана салық салынады.

14-бап**Жалдамалы жұмыстан түсетін табыстар**

1. Осы Келісімнің 15, 17 және 18-баптарының ережелерін ескере отырып, бір Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті жалдамалы жұмысына байланысты алған қызметақыға, жалақыға және басқа да ұқсас сыйақыға, егер жалдамалы жұмыс екінші Уағдаласушы Мемлекетте орындалмаса, осы Уағдаласушы Мемлекетте ғана салық салынады. Егер жалдамалы жұмыс осылайша орындалса, осыған байланысты алынған сыйақыға осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте салық салынуы мүмкін.

2. Осы баптың 1-тармағының ережелеріне қарамастан, бір Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті екінші Уағдаласушы Мемлекетте орындалатын жалдамалы жұмысына байланысты алған сыйақыға салық, егер:

а) алушы тиісті салық жылы басталатын немесе аяқталатын кез келген он екі айлық кезеңде жалпы жиынтығы 183 күннен аспайтын мерзім немесе мерзімдер ішінде осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте болса;

б) сыйақыны екінші Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылмайтын жұмыс беруші төлесе немесе жұмыс берушінің атынан төленсе; және

с) сыйақы төлеу жөніндегі шығындарды жұмыс берушінің екінші Мемлекеттегі тұрақты мекемесі төлемесе, тек алғашқы көрсетілген Уағдаласушы Мемлекетте салынады.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. Осы баптың алдыңғы ережелеріне қарамастан, халықаралық тасымалда пайдаланылатын теңіз немесе әуе кемесінің бортында орындалатын жалдамалы жұмысқа байланысты алынған сыйақыға кәсіпорынды тиімді басқару орны орналасқан Уағдаласушы Мемлекетте салық салынуы мүмкін.

15-бап**Директорлардың гонорарлары**

Директорлардың гонорарларына және екінші Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылатын директорлар кеңесінің немесе соған ұқсас компания органының мүшесі ретінде бір Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті алған басқа да осыған ұқсас төлемдерге осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте салық салынуы мүмкін.

16-бап**Әртістер мен спортшылар**

1. Осы Келісімнің 7 және 14-баптарының ережелеріне қарамастан, бір Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті театр, кино, радио немесе телевидение әртісі немесе музыкант сияқты өнер қызметкері ретінде немесе спортшы ретінде екінші Уағдаласушы Мемлекетте жүзеге асыратын өзінің жеке қызметінен алған табысына осы екінші Мемлекетте салық салынуы мүмкін.

2. Егер өнер қызметкері немесе спортшы жүзеге асыратын жеке қызметінен алатын табыс өнер қызметкерінің немесе спортшының өзіне емес, басқа тұлғаға есептелсе, онда бұл табысқа осы Келісімнің 7 және 14-баптарының ережелеріне қарамастан, өнер қызметкерінің немесе спортшының қызметі жүзеге асырылатын Уағдаласушы Мемлекетте салық салынуы мүмкін.

3. Осы баптың 1 және 2-тармақтарының ережелеріне қарамастан, бір Уағдаласушы Мемлекет резидентінің өнер қызметкері немесе спортшы ретіндегі өзінің жеке қызметінен алған табысына, егер осындай қызмет екінші Уағдаласушы Мемлекетте Уағдаласушы Мемлекеттің екеуі де мақұлдаған мәдени немесе спорттық бағдарлама алмасуы шеңберінде жүзеге асырылса, осы Уағдаласушы Мемлекетте ғана салық салынады.

17-бап **Зейнетақылар**

Осы Келісімнің 18-бабы 2-тармағының ережелеріне сәйкес бір Уағдаласушы Мемлекеттің резидентіне жалдану арқылы бұрын жүзеге асырған жұмысы үшін төленетін зейнетақылар мен басқа да осыған ұқсас сыйақыға осы Уағдаласушы Мемлекетте ғана салық салынады.

18-бап **Мемлекеттік қызмет**

1. а) Уағдаласушы Мемлекет немесе оның әкімшілік-аумақтық бөлімшесі, орталық немесе жергілікті билік органы жеке тұлғаға осы Уағдаласушы Мемлекет немесе оның әкімшілік-аумақтық бөлімшесі, орталық немесе жергілікті билік органы үшін жүзеге асыратын қызметі үшін төлейтін қызметақыға, жалақыға және басқа да осыған ұқсас сыйақыға осы Уағдаласушы Мемлекетте ғана салық салынады.

б) Алайда осындай қызметақыға, жалақыға және басқа да ұқсас сыйақыға, егер қызмет осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте жүзеге асырылса және осы екінші Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылатын жеке тұлға:

(i) осы екінші Уағдаласушы Мемлекеттің ұлттық тұлғасы болып табылса; немесе

ii) осындай қызметті жүзеге асыру мақсатында ғана осы екінші Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болмаса, екінші Уағдаласушы ғана Мемлекетте салық салынады.

2. а) Осы баптың 1-тармағының ережелеріне қарамастан, Уағдаласушы Мемлекет немесе оның әкімшілік-аумақтық бөлімшесі, орталық немесе жергілікті билік органы құрған қорлардан жеке тұлғаға осы Уағдаласушы Мемлекет немесе әкімшілік-аумақтық бөлімшесі, орталық немесе жергілікті билік органы үшін жүзеге асыратын қызметіне төленетін зейнетақыға және басқа да ұқсас сыйақыға осы Уағдаласушы Мемлекетте ғана салық салынады.

б) Алайда осындай зейнетақыларға және басқа да осыған ұқсас сыйақыға, егер жеке тұлға осы екінші Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті және ұлттық тұлғасы болып табылса, екінші Уағдаласушы Мемлекетте ғана салық салынады.

3. Осы Келісімнің 14, 15, 16 және 17-баптарының ережелері Уағдаласушы Мемлекет немесе оның әкімшілік-аумақтық бөлімшесі, орталық немесе жергілікті билік органы жүзеге асыратын кәсіпкерлік қызметпен байланысты қызметке қатысты қызметақыға, жалақыға, зейнетақыларға және басқа да осыған ұқсас сыйақыға қолданылады.

19-бап**Студенттер немесе тағылымдамадан өтушілер**

Бір Уағдаласушы Мемлекетке нақты келгенге дейін екінші Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті болып табылатын немесе болып табылған және бірінші айтылған Уағдаласушы Мемлекетке білім алу, тағылымдамадан өту мақсатында ғана болатын студент немесе тағылымдамадан өтуші өзін-өзі қамтамасыз ету, білім алу, тағылымдамадан өту мақсатында алатын төлемдерге осындай төлемдер осы Уағдаласушы Мемлекеттен тысқары жерлердегі көздерден жүргізілетін жағдайда осы Уағдаласушы Мемлекетте салық салынбайды.

20-бап**Басқа да табыстар**

1. Туындау көзіне қарамастан, Уағдаласушы Мемлекет резидентінің осы Келісімнің алдыңғы баптарында көзделмеген табыстарының түрлеріне осы Уағдаласушы Мемлекетте ғана салық салынады.

2. Осы Келісімнің 6-бабының 2-тармағында айқындалған жылжымайтын мүліктен алынатын табыстан өзге табысқа, егер мұндай табысты алушы бір Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті бола тұра, екінші Уағдаласушы Мемлекетте онда орналасқан тұрақты мекеме арқылы кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырса және оларға қатысты табыстың төленуі жүргізілген құқық немесе мүлік іс жүзінде осындай тұрақты мекемемен байланысты болса, осы баптың 1-тармағының ережелері қолданылмайды. Мұндай жағдайда осы Келісімнің 7-бабының ережелері қолданылады.

21-бап**Қосарланған салық салуды жою**

1. Егер бір Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті осы Келісімнің ережелеріне сәйкес екінші Уағдаласушы Мемлекетте салық салынуы мүмкін табысты алса, бірінші айтылған Уағдаласушы Мемлекет осындай резиденттің табысына салынатын салықтан осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте төленген табыс салығына тең соманы шегеруге рұқсат береді.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Осындай шегерім кез келген жағдайда осы екінші Уағдаласушы Мемлекетте табысқа салық салынуы мүмкін болатын табысқа шегерім берілгенге дейін есептелген салық сомасынан аспауға тиіс.

2. Егер осы Келісімнің кез келген ережелеріне сәйкес Уағдаласушы Мемлекеттің резиденті алған табыс, осы Уағдаласушы Мемлекетте салық салудан босатылған болса, осындай Уағдаласушы Мемлекет дегенмен де осындай резиденттің табысының қалған бөлігіне салынатын салық сомасын есептеу кезінде салық салудан босатылған табыс сомасын есепке алуы мүмкін.

22-бап
Кемсітпеу

1. Бір Уағдаласушы Мемлекеттің ұлттық тұлғалары екінші Уағдаласушы Мемлекетте дәл сондай жағдайларда, атап айтқанда, резиденттікке қатысты осы екінші Уағдаласушы Мемлекеттің ұлттық тұлғалары салынатын немесе салынуы мүмкін салық салудан немесе сонымен байланысты міндеттемелерден өзге немесе мейлінше ауыртпалық түсіретін кез келген салық салуға немесе сонымен байланысты кез келген міндеттемеге ұшырамайды.

2. Бір Уағдаласушы Мемлекеттің екінші Уағдаласушы Мемлекеттегі кәсіпорнының тұрақты мекемесіне салық салу осы екінші Уағдаласушы Мемлекеттің осыған ұқсас қызметті жүзеге асыратын кәсіпорындарына салынатын салыққа қарағанда, осы екінші Уағдаласушы Мемлекеттегіден қолайлылығы кем болмауға тиіс. Осы ереже Уағдаласушы Мемлекетті екінші Уағдаласушы Мемлекеттің резиденттеріне олардың азаматтық мәртебесі немесе отбасы жағдайы негізінде салық салу мақсаттары үшін ол өзінің резиденттеріне беретін кез келген жеке салықтық жеңілдіктер, жеңілдетулер мен шегерімдер беруге міндеттейтіндей болып түсіндірілмеуге тиіс.

3. Осы Келісімнің 9-бабы 1-тармағының, 11-бабы 7-тармағының немесе 12-бабы 6-тармағының ережелері қолданылатын жағдайларды қоспағанда, бір Уағдаласушы Мемлекеттің кәсіпорны екінші Уағдаласушы Мемлекеттің резидентіне жүргізетін пайыздар, роялти және басқа да төлемдер осындай кәсіпорынның салық салынатын пайдасын айқындау мақсаттары үшін бірінші айтылған Уағдаласушы Мемлекеттің резидентіне төленетіндей жағдайларда шегерімге жатқызылады.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. Капиталы екінші Уағдаласушы Мемлекеттің бір немесе бірнеше резидентіне толық немесе ішінара тиесілі немесе олардың тікелей немесе жанама түрде бақылауында болатын бір Уағдаласушы Мемлекеттің кәсіпорындары бірінші айтылған Уағдаласушы Мемлекетте бірінші айтылған Уағдаласушы Мемлекеттің осыған ұқсас басқа кәсіпорындарына салынатын немесе салынуы мүмкін салық салу мен сонымен байланысты міндеттемелерден өзге немесе мейлінше ауыртпалық түсіретін кез келген салық салуға немесе сонымен байланысты кез келген міндеттемелерге ұшырамайды.

5. Осы баптың ережелері осы Келісімде көрсетілген салықтарға да қолданылады.

23-бап Өзара келісу рәсімі

1. Егер тұлға Уағдаласушы Мемлекеттердің бірінің немесе екеуінің де іс-әрекеттері өзіне қатысты осы Келісімнің ережелеріне сәйкес келмейтін салық салуға әкеп соғуда немесе әкеп соғады деп есептесе, ол осы Уағдаласушы Мемлекеттердің ұлттық заңнамасында көзделген қорғау құралдарына қарамастан, өзі резиденті болып табылатын Уағдаласушы Мемлекеттің құзыретті органының қарауына немесе егер оның ісі осы Келісімнің 22-бабы 1-тармағының қолданысына түссе, онда өзі ұлттық тұлғасы болып табылатын Уағдаласушы Мемлекеттің құзыретті органының қарауына өз ісін бере алады. Өтініш осы Келісімнің ережелеріне сәйкес келмейтін салық салуға әкеп соғатын іс-әрекеттер туралы алғашқы хабарлама берілген кезден бастап үш жыл ішінде ұсынылуға тиіс.

2. Бір Уағдаласушы мемлекеттің құзыретті органы, егер ол мұндай өтінішті негізді деп есептесе және егер өзі қанағаттанарлық шешімге келе алмаса, осы Келісімге сәйкес келмейтін салық салуды болдырмау мақсатында істі екінші Уағдаласушы Мемлекеттің құзыретті органымен өзара келісім бойынша шешуге ұмтылады. Кез келген қол жеткізілген келісу Уағдаласушы Мемлекеттердің ұлттық заңнамасында көзделген уақыттағы кез келген шектеулерге қарамастан орындалады.

3. Уағдаласушы Мемлекеттердің құзыретті органдары осы Келісімді түсіндіру немесе қолдану кезінде туындайтын кез келген қиындықтарды немесе күмәнді өзара келісу бойынша шешуге ұмтылады. Сондай-ақ, олар осы Келісімде көзделмеген жағдайларда қосарланған салық салуды жою мақсатында бір-бірімен консультация жүргізе алады.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. Уағдаласушы Мемлекеттердің құзыретті органдары бір-бірімен, оның ішінде осы баптың алдыңғы тармақтарына сәйкес келісімге қол жеткізу мақсатында олардың өздерінен және олардың өкілдерінен тұратын бірлескен комиссиялар арқылы тікелей байланысқа түсе алады.

24-бап**Ақпарат алмасу**

1. Уағдаласушы Мемлекеттердің құзыретті органдары осы Келісімнің ережелерін орындау немесе әкімшілендіру немесе Уағдаласушы Мемлекеттердің немесе олардың әкімшілік-аумақтық бөлімшелерінің, орталық немесе жергілікті билік органдарының атынан осы Келісімге қайшы келмейтін мөлшерде салық салу алынатын кез келген түрдегі және сипаттағы салықтарға қатысты ұлттық заңнаманы қолдану үшін қажетті ақпаратпен алмасады. Ақпарат алмасу осы Келісімнің 1 және 2-баптарымен шектелмейді.

2. Уағдаласушы Мемлекет осы баптың 1-тармағына сәйкес алған кез келген ақпарат осы Уағдаласушы Мемлекеттің ұлттық заңнамасына сәйкес алынған ақпарат сияқты құпиялы болып есептеледі және осы баптың 1-тармағында айтылған салықтарға қатысты бағалаумен немесе жинаумен, мәжбүрлеп өндіріп алумен немесе сот қудалауымен немесе апелляцияларды қараумен және жоғарыда көрсетілгендердің барлығын қадағалаумен айналысатын тұлғаларға немесе органдарға (соттарды және әкімшілік органдарды қоса алғанда) ғана жария етіледі. Осындай тұлғалар немесе органдар ақпаратты осы мақсаттар үшін ғана пайдалана алады. Олар ақпаратты ашық сот отырысы барысында немесе сот шешімдерін қабылдаған кезде жария етуі мүмкін.

3. Осы баптың 1 және 2-тармағының ережелері Уағдаласушы Мемлекетке:

а) осы немесе екінші Уағдаласушы Мемлекеттің заңнамасы мен әкімшілік практикасына қайшы келетін әкімшілік шараларды қолдану;

б) осы немесе екінші Уағдаласушы Мемлекеттің заңнамасы бойынша немесе әдеттегі әкімшілендіру барысында алуға болмайтын ақпаратты ұсыну;

с) қандай да бір сауда, кәсіпкерлік, өнеркәсіптік, коммерциялық немесе кәсіби құпияны немесе сауда процесін ашуы мүмкін ақпаратты немесе ашылуы мемлекеттік саясатқа (ordre public) қайшы келуі мүмкін ақпаратты ұсыну міндеттемесін жүктейтіндей мағынада түсіндіріле алмайды.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. Егер ақпаратты осы бапқа сәйкес бір Уағдаласушы Мемлекет сұратса, осындай ақпарат тіпті осы екінші Уағдаласушы Мемлекетке өзінің жеке салықтық мақсаттары үшін қажет болмаса да, екінші Уағдаласушы Мемлекет сұрау салынған ақпаратты жинау жөніндегі шараларды қабылдайды. Алдыңғы сөйлемде қамтылған міндеттеме осы баптың 3-тармағының шектеулеріне түседі, бірақ мұндай шектеулер Уағдаласушы Мемлекетке осындай ақпаратқа ішкі мүдделіліктің болмауы себебінен ғана ақпарат ұсынудан бас тартуға рұқсат беретіндей мағынада түсіндіріле алмайды.

5. Осы баптың 3-тармағының ережелері ақпарат иесі банк, басқа қаржы мекемесі, қор, номиналды ұстаушы немесе агент немесе сенім білдірілген өкіл болып табылатындығы себебінен немесе ақпарат тұлғада немесе қорда меншік құқығы берілген тұлғаға қатысты болу себебінен Уағдаласушы Мемлекетке ақпарат ұсынудан бас тартуға рұқсат беретіндей мағынада түсіндіріле алмайды.

25-бап**Дипломатиялық өкілдіктер немесе консулдық мекемелердің қызметкерлері**

Осы Келісімде ешнәрсе де дипломатиялық өкілдіктер мен консулдық мекемелер қызметкерлерінің халықаралық құқықтың жалпы нормаларымен немесе арнайы халықаралық шарттардың ережелеріне сәйкес берілген - салықтық артықшылықтарын қозғамайды.

26-бап**Күшіне енуі**

1. Осы Келісім оның күшіне енуі үшін қажетті мемлекетішілік рәсімдерді Уағдаласушы Мемлекеттердің орындағаны туралы соңғы жазбаша хабарламаны дипломатиялық арналар арқылы алған күннен бастап күшіне енеді.

2. Осы Келісім:

а) төлем көзінен, осы Келісім күшіне енген жылдан кейінгі күнтізбелік жылдың бірінші қаңтарынан бастап немесе одан кейін төленген табыстардан ұсталатын салықтарға қатысты;

б) басқа салықтарға қатысты, осы Келісім күшіне енген жылдан кейінгі күнтізбелік жылдың бірінші қаңтарынан бастап немесе одан кейін басталатын салық салу кезеңінде салынатын салықтарға қолданылады.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

27-бап
Қолданысын тоқтату

1. Осы Келісім Уағдаласушы Мемлекеттердің бірі оның қолданысын тоқтатқанға дейін күшінде қалады. Кез келген Уағдаласушы Мемлекет осы Келісім күшіне енген күннен бастап бес жылдық кезең өткеннен кейінгі кез келген күнтізбелік жылдың аяқталуына дейін алты айдан кешіктірмей, оның қолданысын тоқтату туралы жазбаша хабарламаны дипломатиялық арналар арқылы жібере отырып, осы Келісімнің қолданысын тоқтата алады.

2. Осы Келісім:

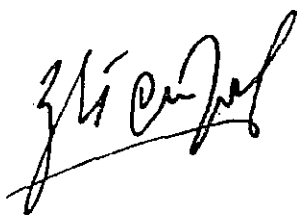
а) төлем көзінен, оның қолданысын тоқтату туралы хабарлама берілген жылдан кейінгі күнтізбелік жылдың бірінші қаңтарынан бастап немесе одан кейін төленген табыстардан ұсталатын салықтарға қатысты;

б) табысқа салынатын басқа салықтарға қатысты, оның қолданысын тоқтату туралы хабарлама берілген жылдан кейінгі күнтізбелік жылдың бірінші қаңтарынан бастап немесе одан кейін басталатын салық салу кезеңінде салынатын салықтарға өз қолданысын тоқтатады.

Осыны куәландыру үшін, тиісті түрде уәкілеттік берілген төменде қол қоюшылар осы Келісімге қол қойды.

2012 жылғы 02-07, Астана қаласында македон, қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде екі данада жасалды әрі барлық мәтіндердің күші бірдей. Осы Келісімді түсіндіруде алшақтықтар туындаған жағдайда Уағдаласушы Мемлекеттер ағылшын тіліндегі мәтінге жүгінеді.

Македония Республикасының
Үкіметі үшін

Қазақстан Республикасының
Үкіметі үшін

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

**Соглашение
между Правительством Республики Македония и
Правительством Республики Казахстан об избежании двойного
налогообложения и предотвращении уклонения от
налогообложения в отношении
налогов на доход**

Правительство Республики Македония и Правительство Республики Казахстан,
желая заключить Соглашение об избежании двойного налогообложения и предотвращении уклонения от налогообложения в отношении налогов на доход,
согласились о нижеследующем:

Статья 1

Лица, к которым применяется Соглашение

Настоящее Соглашение применяется к лицам, которые являются резидентами одного или обоих Договаривающихся Государств.

Статья 2

Налоги, на которые распространяется Соглашение

1. Настоящее Соглашение применяется к налогам на доход, взимаемым от имени Договаривающегося Государства или его административно-территориальных подразделений, центральных или местных органов власти, независимо от метода их взимания.

2. Налогами на доход считаются все виды налогов, взимаемые с общей суммы дохода или с отдельных элементов дохода, включая налоги на доходы от отчуждения движимого или недвижимого имущества, налоги, взимаемые с общей суммы жалованья или заработной платы, выплачиваемых предприятиями.

3. Существующими налогами, на которые распространяется настоящее Соглашение, являются, в частности:

а) в Македонии:

(i) подоходный налог с физических лиц и

(ii) налог на прибыль

(далее именуемые как «Македонский налог»);

б) в Казахстане:

(i) корпоративный подоходный налог и

(ii) индивидуальный подоходный налог

(далее именуемые как «Казахстанский налог»).

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. Настоящее Соглашение также применяется к любым идентичным или по существу аналогичным налогам, которые будут взиматься после даты вступления в силу настоящего Соглашения в дополнение или вместо существующих налогов. Компетентные органы Договаривающихся Государств уведомят друг друга о любых существенных изменениях в налоговом законодательстве своего государства.

Статья 3

Общие определения

1. Для целей настоящего Соглашения, если из контекста не вытекает иное:

а) термины «одно Договаривающееся Государство» и «другое Договаривающееся Государство» означают Македония или Казахстан в зависимости от контекста;

б) термин «Македония» означает территорию Республики Македония, на которой осуществляются юрисдикция или суверенные права для целей разведки, разработки, сохранения и управления природными ресурсами согласно внутренней юрисдикции и международному праву;

в) термин «Казахстан» означает Республику Казахстан и при использовании в географическом смысле термин «Казахстан» включает государственную территорию Республики Казахстан и зоны, на которых Казахстан осуществляет свои суверенные права и юрисдикцию, в соответствии с его законодательством и международными договорами, участником которых он является;

г) термин «национальное лицо» означает:

(i) любое физическое лицо, имеющее гражданство Договаривающегося Государства;

(ii) любое юридическое лицо, товарищество или ассоциацию, получивших такой статус на основании действующего законодательства Договаривающегося Государства;

д) термин «лицо» включает физическое лицо, компанию и любое другое объединение лиц;

е) термин «компания» означает любое корпоративное образование или любую организацию, которая для целей налогообложения рассматривается как корпоративное образование;

ж) термин «предпринимательская деятельность» включает выполнение профессиональных услуг и другой деятельности независимого характера;

з) термин «предприятие» применяется к осуществлению любой профессиональной деятельности;

и) термины «предприятие одного Договаривающегося Государства» и «предприятие другого Договаривающегося

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Государства» означают, соответственно, предприятие, управляемое резидентом одного Договаривающегося Государства, и предприятие, управляемое резидентом другого Договаривающегося Государства;

ј) термин «международная перевозка» означает любую перевозку морским или воздушным судном, эксплуатируемым предприятием, место эффективного управления которого находится в Договаривающемся Государстве, кроме случаев, когда морское или воздушное судно эксплуатируется исключительно между пунктами в другом Договаривающемся Государстве;

к) термин «компетентный орган» означает:

(i) в Македонии: Министерство финансов или его уполномоченный представитель;

(ii). в Казахстане: Министерство финансов или его уполномоченный представитель.

2. При применении в любое время настоящего Соглашения Договаривающимся Государством любой термин, не определенный в нем, имеет то значение, которое он имеет в это время по законодательству этого Договаривающегося Государства, если из контекста не вытекает иное, в отношении налогов, на которые распространяется настоящее Соглашение, любое значение в соответствии с налоговым законодательством этого Договаривающегося Государства преобладает над значением, придаваемым термину по другим законам этого Договаривающегося Государства.

Статья 4 **Резидент**

1. Для целей настоящего Соглашения термин «резидент Договаривающегося Государства» означает любое лицо, которое по законодательству этого Договаривающегося Государства подлежит в нем налогообложению на основании его местожительства, резидентства, места регистрации, места управления или любого другого критерия аналогичного характера, и также включает Договаривающееся Государство, его любое административно-территориальное подразделение, центральный и местный орган власти. Однако этот термин не включает любое лицо, которое подлежит налогообложению в этом Договаривающемся Государстве только в отношении дохода из источников в этом Договаривающемся Государстве.

2. Если, в соответствии с положениями пункта 1 настоящей статьи, физическое лицо является резидентом обоих Договаривающихся Государств, то его статус определяется следующим образом:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

а) оно считается резидентом только того Договаривающегося Государства, в котором оно располагает имеющимся в его распоряжении постоянным жилищем; если оно располагает имеющимся в его распоряжении постоянным жилищем в обоих Договаривающихся Государствах, оно считается резидентом только того Договаривающегося Государства, в котором оно имеет более тесные личные и экономические отношения (центр жизненных интересов);

б) если Договаривающееся Государство, в котором оно имеет центр жизненных интересов, не может быть определено, или если оно не располагает имеющимся в его распоряжении постоянным жилищем ни в одном из Договаривающихся Государств, оно считается резидентом только того Договаривающегося Государства, в котором оно обычно проживает;

с) если оно обычно проживает в обоих Договаривающихся Государствах или ни в одном из них, оно считается резидентом только того Договаривающегося Государства, национальным лицом которого оно является;

д) если статус резидентства физического лица не может быть определен в соответствии с положениями подпунктов а), б) и с) настоящего пункта, то компетентные органы Договаривающихся Государств решают данный вопрос по взаимному согласию.

3. Если в соответствии с положениями пункта 1 настоящей статьи лицо, иное, чем физическое, является резидентом обоих Договаривающихся Государств, оно считается резидентом только того Договаривающегося Государства, в котором находится место его эффективного управления.

Статья 5

Постоянное учреждение

1. Для целей настоящего Соглашения термин «постоянное учреждение» означает постоянное место деятельности, через которое полностью или частично осуществляется предпринимательская деятельность предприятия.

2. Термин «постоянное учреждение», в частности, включает:

- а) место управления;
- б) филиал;
- с) офис;
- д) фабрику;
- е) мастерскую;
- ф) шахту, нефтяную или газовую скважину, карьер или любое другое место добычи природных ресурсов; и
- г) установку, сооружение, используемые для разведки природных ресурсов, буровую установку или морское судно, используемое для

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

разведки природных ресурсов, или связанные с ним наблюдательные услуги.

3. Термин «постоянное учреждение» также включает:

а) строительную площадку или строительный, монтажный или сборочный проект, или наблюдательные услуги, связанные с такой площадкой или проектом, в пределах периода более 6 месяцев;

б) оказание услуг, включая консультационные услуги, предприятием через служащих или другой персонал, нанятый предприятием для таких целей, или через лицо, являющееся взаимосвязанной стороной, но только если деятельность такого характера продолжается (для такого или связанного с ним проекта) в пределах Договаривающегося Государства в течение периода или периодов более 6 месяцев в пределах любого 12-месячного периода.

Для целей настоящего подпункта, если предприятие Договаривающегося Государства; предоставляющее услуги в другом Договаривающемся Государстве в течение определенного периода времени, связано со вторым предприятием, которое оказывает аналогичные услуги в этом другом Договаривающемся Государстве для такого или связанных с ним проектов через одно или более физических лиц, которые находятся и оказывают такие же услуги в этом другом Договаривающемся Государстве, то считается, что первое упомянутое предприятие предоставляет услуги в другом Договаривающемся Государстве для такого или связанных с ним проектов через лиц второго предприятия. Для целей предыдущего предложения предприятие считается связанным со вторым предприятием, если одно из них контролируется вторым напрямую или косвенно, или оба предприятия контролируются напрямую или косвенно одними и теми же лицами, независимо от того, являются ли такие лица резидентами Договаривающегося Государства или нет.

4. Несмотря на предыдущие положения настоящей статьи, термин «постоянное учреждение» не включает:

а) использование сооружений исключительно для целей хранения, демонстрации или поставки товаров или изделий, принадлежащих предприятию;

б) содержание запаса товаров или изделий, принадлежащих предприятию исключительно для целей хранения, демонстрации или поставки;

с) содержание запаса товаров или изделий, принадлежащих предприятию исключительно для целей переработки другим предприятием;

д) содержание постоянного места деятельности исключительно для целей закупки товаров или изделий, или для сбора информации для предприятия;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

е) содержание постоянного места деятельности исключительно для целей осуществления для предприятия любой другой деятельности подготовительного или вспомогательного характера;

ф) содержание постоянного места деятельности исключительно для осуществления любой комбинации видов деятельности, перечисленных в подпунктах а) - е) настоящего пункта, при условии, что совокупная деятельность постоянного места деятельности, возникающая в результате такой комбинации, имеет подготовительный или вспомогательный характер.

5. Несмотря на положения пунктов 1 и 2 настоящей статьи, если лицо, иное, чем агент с независимым статусом, к которому применяется пункт 6 настоящей статьи, действует от имени предприятия и имеет, и обычно использует в Договариваемом Государстве полномочия заключать контракты от имени предприятия, то такое предприятие рассматривается как имеющее постоянное учреждение в этом Договариваемом Государстве в отношении любой деятельности, которую это лицо осуществляет в пользу предприятия, если только деятельность такого лица не ограничивается деятельностью, упомянутой в пункте 4 настоящей статьи, которая, если и осуществляется через постоянное место деятельности, не превращает это постоянное место деятельности в постоянное учреждение согласно положениям такого пункта.

6. Предприятие не рассматривается как имеющее постоянное учреждение в Договариваемом Государстве только потому, что оно осуществляет предпринимательскую деятельность в этом Договариваемом Государстве через брокера, комиссионера или любого другого агента с независимым статусом, при условии, что такие лица действуют в рамках своей обычной деятельности. Однако, когда деятельность такого агента выполняется полностью или почти полностью от имени такого предприятия, и между таким предприятием и агентом в их коммерческих и финансовых взаимоотношениях создаются условия, отличные от тех, которые могли быть установлены между независимыми предприятиями, то он не считается агентом с независимым статусом в понимании настоящего пункта.

7. Несмотря на предыдущие положения настоящей статьи, страховая организация одного Договариваемого Государства, исключая перестрахование, имеет постоянное учреждение в другом Договариваемом Государстве, если она занимается сбором взносов на территории другого Договариваемого Государства или страхует риски, находясь там, через лицо, иное, чем агент с независимым статусом, к которому применяются положения пункта 6 настоящей статьи.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

8. Если компания, являющаяся резидентом одного Договаривающегося Государства, контролирует или контролируется компанией, которая является резидентом другого Договаривающегося Государства или осуществляет предпринимательскую деятельность в этом другом Договаривающемся Государстве (либо через постоянное учреждение, либо иным образом), то одна из этих компаний не является постоянным учреждением другой.

Статья 6**Доход от недвижимого имущества**

1. Доход, получаемый резидентом одного Договаривающегося Государства от недвижимого имущества (включая доход от сельского или лесного хозяйства), находящегося в другом Договаривающемся Государстве, может облагаться налогом в этом другом Договаривающемся Государстве.

2. Термин «недвижимое имущество» определяется по законодательству того Договаривающегося Государства, в котором находится рассматриваемое имущество. Такой термин, в любом случае, включает имущество, вспомогательное по отношению к недвижимому имуществу, скот и оборудование, используемые в сельском и лесном хозяйствах, права, к которым применяются положения законодательства в отношении земельной собственности, узуфрукт недвижимого имущества и права на переменные или фиксированные платежи в качестве компенсации за разработку или право на разработку месторождения минерального сырья, источников и других природных ресурсов. Морские и воздушные суда не рассматриваются в качестве недвижимого имущества.

3. Положения пункта 1 настоящей статьи применяются к доходу, полученному от прямого использования, сдачи в аренду или использования недвижимого имущества в любой другой форме.

4. Положения пунктов 1 и 3 настоящей статьи также применяются к доходу от недвижимого имущества предприятия.

Статья 7**Прибыль от предпринимательской деятельности**

1. Прибыль предприятия одного Договаривающегося Государства облагается налогом только в этом Договаривающемся Государстве, если только предприятие не осуществляет предпринимательскую деятельность в другом Договаривающемся Государстве через расположенное там постоянное учреждение. Если предприятие осуществляет предпринимательскую деятельность как сказано выше, то прибыль предприятия может облагаться налогом в другом

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Договаривающемся Государстве, но только в той части, которая относится к:

- а) такому постоянному учреждению;
- б) реализации в этом другом Договаривающемся Государстве товаров или изделий, которые аналогичны или идентичны товарам или изделиям, которые реализуются через такое постоянное учреждение; или
- в) другой предпринимательской деятельности, осуществляемой в этом другом Договаривающемся Государстве, которая по своему характеру аналогична или идентична предпринимательской деятельности, осуществляемой через такое постоянное учреждение.

2. С учетом положений пункта 3 настоящей статьи, если предприятие одного Договаривающегося Государства осуществляет предпринимательскую деятельность в другом Договаривающемся Государстве через расположенное там постоянное учреждение, то в каждом Договаривающемся Государстве к такому постоянному учреждению относится прибыль, которую оно могло бы получить, если бы оно было обособленным и отдельным предприятием, занятым такой же или аналогичной деятельностью, при таких же или аналогичных условиях и действовало в полной независимости от предприятия, постоянным учреждением которого оно является.

3. При определении прибыли постоянного учреждения допускается вычет расходов, которые понесены для целей постоянного учреждения, включая управленческие и общеадминистративные расходы, независимо от того, понесены они в том Договаривающемся Государстве, в котором расположено постоянное учреждение, или в другом месте.

4. Если в Договаривающемся Государстве определение прибыли, относящейся к постоянному учреждению, на основе пропорционального распределения общей суммы прибыли предприятия между его различными подразделениями является обычной практикой, то ничто в пункте 2 настоящей статьи не запрещает этому Договаривающемуся Государству определять налогооблагаемую прибыль посредством такого распределения, исходя из обычной практики, однако выбранный метод распределения должен давать результаты, соответствующие принципам, содержащимся в настоящей статье.

5. Не зачисляется какая либо прибыль постоянному учреждению на основании лишь закупки таким постоянным учреждением товаров или изделий для предприятия.

6. Если информация, доступная или имеющаяся у компетентного органа Договаривающегося Государства, является недостаточной для определения прибылей постоянного учреждения, прибыли могут быть рассчитаны в соответствии с налоговым законодательством этого

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Договаривающего Государства при условии, что определение прибылей соответствует принципам настоящей статьи.

7. Для целей предыдущих пунктов настоящей статьи прибыль, относящаяся к постоянному учреждению, определяется одинаковым способом ежегодно, если не имеется достаточных и веских причин для изменения такого порядка.

8. Если прибыль включает виды доходов, о которых отдельно говорится в других статьях настоящего Соглашения, то положения таких статей не затрагиваются положениями настоящей статьи.

Статья 8

Морской и воздушный транспорт

1. Прибыль от эксплуатации морских или воздушных судов в международной перевозке облагается налогом только в том Договаривающемся Государстве, в котором расположено место эффективного управления предприятия.

2. Если место эффективного управления судоходного предприятия расположено на борту морского судна, то считается, что оно расположено в том Договаривающемся Государстве, в котором находится порт приписки морского судна, или, в отсутствии такого порта приписки, в том Договаривающемся Государстве, резидентом которого является лицо, эксплуатирующее морское судно.

3. Положения пункта 1 настоящей статьи применяются также к прибыли от участия в пуле, совместном предприятии или международной организации по эксплуатации транспортных средств.

Статья 9

Ассоциированные предприятия

1. Если:

а) предприятие одного Договаривающего Государства прямо или косвенно участвует в управлении, контроле или капитале предприятия другого Договаривающего Государства, или

б) одни и те же лица прямо или косвенно участвуют в управлении, контроле или капитале предприятия одного Договаривающего Государства и предприятия другого Договаривающего Государства,

и в любом случае между двумя предприятиями в их коммерческих или финансовых взаимоотношениях создаются или устанавливаются условия, отличные от тех, которые имели бы место между двумя независимыми предприятиями, то любая прибыль, которая могла бы быть начислена одному из предприятий, но из-за наличия таких условий не была ему начислена, может быть включена в прибыль такого предприятия и, соответственно, обложена налогом.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Если одно Договаривающееся Государство включает в прибыль предприятия этого Договаривающегося Государства и, соответственно, облагает налогом прибыль, в отношении которой предприятие другого Договаривающегося Государства облагается налогом в этом другом Договаривающемся Государстве, и таким образом включенная прибыль является прибылью, которая была бы начислена предприятию первого упомянутого Договаривающегося Государства, если бы условия между двумя предприятиями были бы такими, которые существуют между независимыми предприятиями, то это другое Договаривающееся Государство произведет соответствующую корректировку суммы исчисленного с такой прибыли налога. При определении такой корректировки должны быть учтены другие положения настоящего Соглашения, и компетентные органы Договаривающихся Государств должны, при необходимости, консультироваться друг с другом.

Статья 10 Дивиденды

1. Дивиденды, выплачиваемые компанией, которая является резидентом одного Договаривающегося Государства, резиденту другого Договаривающегося Государства, могут облагаться налогом в этом другом Договаривающемся Государстве.

2. Однако, такие дивиденды могут также облагаться налогом в том Договаривающемся Государстве, резидентом которого является компания, выплачивающая дивиденды, и в соответствии с законодательством этого Договаривающегося Государства, но если фактический владелец дивидендов является резидентом другого Договаривающегося Государства, то взимаемый таким образом налог не должен превышать:

а) 5 процентов от общей суммы дивидендов, если фактическим владельцем является компания (иная, чем партнерство), которая владеет прямо не менее 25 процентами капитала компании, выплачивающей дивиденды;

б) 15 процентов от общей суммы дивидендов во всех остальных случаях.

Положения настоящего пункта не затрагивают налогообложения прибыли компании, из которой выплачиваются дивиденды.

3. Термин «дивиденды» при использовании в настоящей статье означает доход от акций или других прав, не являющихся долговыми требованиями, дающих участие в прибыли, а также доход от других корпоративных прав, который подлежит такому же налоговому регулированию, как доход от акций в соответствии с законодательством того Договаривающегося Государства, резидентом которого является компания, распределяющая прибыль.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. Положения пунктов 1 и 2 настоящей статьи не применяются, если фактический владелец дивидендов, являющийся резидентом одного Договаривающегося Государства, осуществляет предпринимательскую деятельность в другом Договаривающемся Государстве, резидентом которого является компания, выплачивающая дивиденды, через расположенное там постоянное учреждение, и холдинг, в отношении которого выплачиваются дивиденды, действительно связан с таким постоянным учреждением. В таком случае применяются положения статьи 7 настоящего Соглашения.

5. Если компания, которая является резидентом одного Договаривающегося Государства, получает прибыль или доход из другого Договаривающегося Государства, то это другое Договаривающееся Государство не может взимать любой налог с дивидендов, выплачиваемых такой компанией, кроме случаев, когда такие дивиденды выплачиваются резиденту этого другого Договаривающегося Государства, или холдинг, в отношении которого выплачиваются дивиденды, действительно связан с постоянным учреждением, находящимся в этом другом Договаривающемся Государстве, и с нераспределенной прибылью компании не взимается налог на нераспределенную прибыль, даже если выплачиваемые дивиденды или нераспределенная прибыль состоят полностью или частично из прибыли или дохода, возникающих в этом другом Договаривающемся Государстве.

6. Ничто в настоящем Соглашении не может быть истолковано, как препятствующее Договаривающемуся Государству облагать прибыль компании, относящуюся к постоянному учреждению в этом Договаривающемся Государстве, дополнительным налогом в дополнение к налогу, который начисляется на прибыль компании, являющейся национальным лицом этого Договаривающегося Государства, при условии, что любой дополнительный налог, начисленный таким образом, не превысит 5 процентов от суммы такой прибыли. Для целей настоящего пункта прибыль определяется после вычета из нее всех налогов, иных, чем дополнительный налог, упомянутый в настоящем пункте, взимаемых в том Договаривающемся Государстве, в котором расположено постоянное учреждение.

Статья 11

Проценты

1. Проценты, возникающие в одном Договаривающемся Государстве и выплачиваемые резиденту другого Договаривающегося Государства, могут облагаться налогом в этом другом

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Договаривающемся Государстве, если такой резидент является фактическим владельцем процентов.

2. Однако, такие проценты могут также облагаться налогом в том Договаривающемся Государстве, в котором они возникают, и в соответствии с законодательством этого Договаривающегося Государства, но если фактический владелец процентов является резидентом другого Договаривающегося Государства, то взимаемый таким образом налог не должен превышать 10 процентов от общей суммы процентов.

3. Несмотря на положения пункта 2 настоящей статьи, проценты, возникающие в одном Договаривающемся Государстве, освобождаются от налогообложения в этом Договаривающемся Государстве, если:

а) плательщиком процентов являются Правительство этого Договаривающегося Государства, его административно-территориальное подразделение, центральный или местный орган власти, или Центральный банк; или

б) фактическим владельцем процентов являются Правительство другого Договаривающегося Государства, его административно-территориальное подразделение, центральный или местный орган власти, Центральный банк или любое другое финансовое учреждение, полностью принадлежащее Правительству другого Договаривающегося Государства.

4. Термин «проценты» при использовании в настоящей статье означает доход от долговых требований любого вида, обеспеченных или не обеспеченных залогом, дающих или не дающих право на участие в прибыли должника, и, в частности, доход от правительственных ценных бумаг и доход от облигаций или долговых обязательств, включая премии и выигрыши по таким ценным бумагам, облигациям или долговым обязательствам.

5. Положения пунктов 1 и 2 настоящей статьи не применяются, если фактический владелец процентов, являющийся резидентом одного Договаривающегося Государства, осуществляет предпринимательскую деятельность в другом Договаривающемся Государстве, в котором возникают проценты, через расположенное там постоянное учреждение, и долговое требование, в отношении которого выплачиваются проценты, действительно связано с таким постоянным учреждением. В таком случае применяются положения статьи 7 настоящего Соглашения.

6. Считается, что проценты возникают в Договаривающемся Государстве, если плательщик является резидентом этого Договаривающегося Государства. Если, однако, лицо, выплачивающее проценты, независимо от того, является ли оно резидентом Договаривающегося Государства или нет, имеет в Договаривающемся Государстве постоянное учреждение, в связи с которым возникает

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

обязательство по выплате процентов, и расходы по таким процентам несет постоянное учреждение, то считается, что такие проценты возникают в том Договариваемом Государстве, в котором расположено такое постоянное учреждение.

7. Если по причине специальных отношений между плательщиком и фактическим владельцем или между ними обоими и каким-либо другим лицом сумма процентов, относящаяся к долговому требованию, на основании которого она выплачивается, превышает сумму, которая была бы согласована между плательщиком и фактическим владельцем при отсутствии таких отношений, то положения настоящей статьи применяются только к последней упомянутой сумме. В таком случае избыточная часть платежей подлежит налогообложению в соответствии с законодательством каждого Договариваемого Государства с учетом других положений настоящего Соглашения.

Статья 12**Роялти**

1. Роялти, возникающие в одном Договариваемом Государстве и выплачиваемые резиденту другого Договариваемого Государства, могут облагаться налогом в этом другом Договариваемом Государстве, если такой резидент является фактическим владельцем роялти.

2. Однако такие роялти также могут облагаться налогом в том Договариваемом Государстве, в котором они возникают, и в соответствии с законодательством этого Договариваемого Государства, но если фактический владелец роялти является резидентом другого Договариваемого Государства, то налог, взимаемый таким образом, не должен превышать 10 процентов от общей суммы роялти.

3. Термин «роялти» при использовании в настоящей статье означает платежи любого вида, получаемые в качестве вознаграждения за использование или предоставление права использования любого авторского права на произведения литературы, искусства или научные работы, программное обеспечение, включая кинематографические и иные фильмы, магнитные записи, используемые для радио или телепередач, любой патент, торговую марку, дизайн или модель, план, секретную формулу или процесс, или за использование или предоставление права использования промышленного, коммерческого или научного оборудования, или за информацию, касающуюся промышленного, коммерческого или научного опыта.

4. Положения пунктов 1 и 2 настоящей статьи не применяются, если фактический владелец роялти, являющийся резидентом одного

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Договаривающегося Государства, осуществляет предпринимательскую деятельность в другом Договаривающемся Государстве, в котором возникают роялти, через расположенное там постоянное учреждение, и право или имущество, в отношении которого выплачиваются роялти, действительно связано с таким постоянным учреждением. В таком случае применяются положения статьи 7 настоящего Соглашения.

5. Считается, что роялти возникают в Договаривающемся Государстве, если плательщик является резидентом этого Договаривающегося Государства. Если, однако, лицо, выплачивающее роялти, независимо от того, является оно резидентом Договаривающегося Государства или нет, имеет в Договаривающемся Государстве постоянное учреждение, в связи с которым возникает обязательство по выплате роялти, и расходы по таким роялти несет постоянное учреждение, то считается, что такие роялти возникают в том Договаривающемся Государстве, в котором расположено такое постоянное учреждение.

6. Если по причине специальных отношений между плательщиком и фактическим владельцем или между ними обоими и каким-либо другим лицом сумма роялти, относящаяся к использованию, праву или информации, на основании которых она выплачивается, превышает сумму, которая была бы согласована между плательщиком и фактическим владельцем при отсутствии таких отношений, то положения настоящей статьи применяются только к последней упомянутой сумме. В таком случае избыточная часть платежей подлежит налогообложению в соответствии с законодательством каждого Договаривающегося Государства с учетом других положений настоящего Соглашения.

Статья 13**Доходы от прироста стоимости имущества**

1. Доходы, полученные резидентом одного Договаривающегося Государства от отчуждения недвижимого имущества, определенного в статье 6 настоящего Соглашения и расположенного в другом Договаривающемся Государстве, могут облагаться налогом в этом другом Договаривающемся Государстве.

2. Доходы от отчуждения движимого имущества, составляющего часть предпринимательского имущества постоянного учреждения, которое предприятие одного Договаривающегося Государства имеет в другом Договаривающемся Государстве, включая доходы от отчуждения такого постоянного учреждения (отдельно или в совокупности со всем предприятием), могут облагаться налогом в этом другом Договаривающемся Государстве.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. Доходы от отчуждения морских или воздушных судов, эксплуатируемых в международной перевозке, или движимого имущества, связанного с эксплуатацией таких морских или воздушных судов, облагаются налогом только в том Договариваемом Государстве, в котором расположено место эффективного управления предприятия.

4. Доходы, полученные резидентом одного Договариваемого Государства от отчуждения доли участия или приравненных к ней ценных бумаг в капитале компании, получающих более 50 процентов своей стоимости прямо или косвенно от недвижимого имущества, расположенного в другом Договариваемом Государстве, могут облагаться налогом в этом другом Договариваемом Государстве.

5. Доходы от отчуждения любого имущества, иного, чем предусмотрено в пунктах 1, 2, 3 и 4 настоящей статьи, облагаются налогом только в том Договариваемом Государстве, резидентом которого является лицо, отчуждающее имущество.

Статья 14**Доходы от работы по найму**

1. С учетом положений статей 15, 17 и 18 настоящего Соглашения жалованье, заработная плата и другое схожее вознаграждение, полученные резидентом одного Договариваемого Государства в связи с работой по найму, облагаются налогом только в этом Договариваемом Государстве, если только работа по найму не выполняется в другом Договариваемом Государстве. Если работа по найму выполняется таким образом, такое вознаграждение, полученное в связи с этим, может облагаться налогом в этом другом Договариваемом Государстве.

2. Несмотря на положения пункта 1 настоящей статьи, вознаграждение, полученное резидентом одного Договариваемого Государства в связи с работой по найму, выполняемой в другом Договариваемом Государстве, облагается налогом только в первом упомянутом Договариваемом Государстве, если:

а) получатель находится в другом Договариваемом Государстве в течение периода или периодов, не превышающих в совокупности 183 дня в любом двенадцатимесечном периоде, начинающемся или оканчивающемся в соответствующем налоговом году, и

б) вознаграждение выплачивается работодателем или от имени работодателя, не являющегося резидентом другого Договариваемого Государства, и

с) расходы по выплате вознаграждения не несет постоянное учреждение, которое работодатель имеет в другом Договариваемом Государстве.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. Несмотря на предыдущие положения настоящей статьи, вознаграждение, полученное в связи с работой по найму, выполняемой на борту морского или воздушного судна, эксплуатируемого в международной перевозке, может облагаться налогом в том Договариваемом Государстве, в котором находится место эффективного управления предприятия.

Статья 15

Гонорары директоров

Гонорары директоров и другие подобные выплаты, полученные резидентом одного Договариваемого Государства в качестве члена совета директоров или сходного с ним органа компании, которая является резидентом другого Договариваемого Государства, могут облагаться налогом в этом другом Договариваемом Государстве.

Статья 16

Артисты и спортсмены

1. Несмотря на положения статей 7 и 14 настоящего Соглашения, доход, полученный резидентом одного Договариваемого Государства в качестве работника искусства, такого, как артист театра, кино, радио или телевидения, или музыкант, или в качестве спортсмена, от его личной деятельности, осуществляемой в другом Договариваемом Государстве, может облагаться налогом в этом другом Договариваемом Государстве.

2. Если доход от личной деятельности, осуществляемой работником искусства или спортсменом в этом своем качестве, начисляется не самому работнику искусства или спортсмену, а другому лицу, такой доход может, несмотря на положения статей 7 и 14 настоящего Соглашения, облагаться налогом в том Договариваемом Государстве, в котором осуществляется деятельность работника искусства или спортсмена.

3. Несмотря на положения пунктов 1 и 2 настоящей статьи, доход, полученный резидентом одного Договариваемого Государства от его личной деятельности в качестве работника искусства или спортсмена, облагается налогом только в этом Договариваемом Государстве, если такая деятельность осуществляется в другом Договариваемом Государстве в рамках обмена культурной или спортивной программой, одобренной обоими Договариваемыми Государствами.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Статья 17
Пенсии

В соответствии с положениями пункта 2 статьи 18 настоящего Соглашения пенсии и другое схожее вознаграждение, выплачиваемые резиденту одного Договаривающегося Государства за работу по найму, осуществлявшуюся в прошлом, облагаются налогом только в этом Договаривающемся Государстве.

Статья 18
Государственная служба

1. а) Жалованье, заработная плата и другое схожее вознаграждение, выплачиваемые Договаривающимся Государством или его административно-территориальным подразделением, центральным или местным органом власти физическому лицу за службу, осуществляемую для этого Договаривающегося Государства или его административно-территориального подразделения, центрального или местного органа власти, облагаются налогом только в этом Договаривающемся Государстве.

б) Однако такое жалованье, заработная плата и другое схожее вознаграждение облагаются налогом только в другом Договаривающемся Государстве, если служба осуществляется в этом другом Договаривающемся Государстве, и физическое лицо, которое является резидентом этого другого Договаривающегося Государства:

(i) является национальным лицом этого другого Договаривающегося Государства; или

(ii) не стало резидентом этого другого Договаривающегося Государства только с целью осуществления такой службы.

2. а) Несмотря на положения пункта 1 настоящей статьи, пенсии и другое схожее вознаграждение, выплачиваемые из созданных фондов Договаривающимся Государством или его административно-территориальным подразделением, центральным или местным органом власти физическому лицу за службу, осуществлявшуюся для этого Договаривающегося Государства или его административно-территориального подразделения, центрального или местного органа власти, облагаются налогом только в этом Договаривающемся Государстве.

б) Однако, такие пенсии и другое схожее вознаграждение облагаются налогом только в другом Договаривающемся Государстве, если физическое лицо является резидентом и национальным лицом этого другого Договаривающегося Государства.

3. Положения статей 14, 15, 16 и 17 настоящего Соглашения применяются к жалованьям, заработной плате, пенсиям и другому схожему вознаграждению в отношении службы, связанной с

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

предпринимателской деятельностью, осуществляемой Договаривающимся Государством или его административно-территориальным подразделением, центральным или местным органом власти.

Статья 19

Студенты или стажеры

Платежи, которые студент или стажер, являющийся или являвшийся непосредственно до прибытия в одно Договаривающееся Государство резидентом другого Договаривающегося Государства и находящийся в первом упомянутом Договаривающемся Государстве исключительно с целью получения образования, прохождения стажировки, получает для целей своего содержания, получения образования, прохождения стажировки, не облагаются налогом в этом Договаривающемся Государстве при условии, что такие платежи производятся из источников за пределами этого Договаривающегося Государства.

Статья 20

Другие доходы

1. Виды доходов резидента Договаривающегося Государства, независимо от источника их возникновения, не предусмотренных в предыдущих статьях настоящего Соглашения, облагаются налогом только в этом Договаривающемся Государстве.

2. Положения пункта 1 настоящей статьи не применяются к доходу, иному, чем доход от недвижимого имущества, определенный в пункте 2 статьи 6 настоящего Соглашения, если получатель такого дохода будучи резидентом одного Договаривающегося Государства осуществляет предпринимательскую деятельность в другом Договаривающемся Государстве через расположенное в нем постоянное учреждение, и право или имущество, в связи с которым производилась выплата дохода, действительно связано с таким постоянным учреждением. В таком случае применяются положения статьи 7 настоящего Соглашения.

Статья 21

Устранение двойного налогообложения

1. Если резидент одного Договаривающегося Государства получает доход, который в соответствии с положениями настоящего Соглашения может облагаться налогом в другом Договаривающемся Государстве, первое упомянутое Договаривающееся Государство разрешит вычет из налога на доход такого резидента суммы, равной

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

подходному налогу, уплаченному в этом другом Договаривающемся Государстве.

Такой вычет в любом случае не должен превышать той суммы налога на доход, исчисленного до предоставления вычета с дохода, который может быть обложен налогом в этом другом Договаривающемся Государстве.

2. Если согласно любым положениям настоящего Соглашения полученный доход резидента Договаривающегося Государства освобожден от налогообложения в этом Договаривающемся Государстве, такое Договаривающееся Государство может, тем не менее, при исчислении суммы налога на остальную часть дохода такого резидента учитывать сумму освобожденного от налогообложения дохода.

Статья 22

Недискриминация

1. Национальные лица одного Договаривающегося Государства не подвергаются в другом Договаривающемся Государстве любому налогообложению или любому связанному с ним обязательству, которое является иным или более обременительным, чем налогообложение или связанные с ним обязательства, которым подвергаются или могут подвергаться национальные лица этого другого Договаривающегося Государства при тех же обстоятельствах, в частности, в отношении резидентства.

2. Налогообложение постоянного учреждения, которое предприятие одного Договаривающегося Государства имеет в другом Договаривающемся Государстве, не должно быть менее благоприятным в этом другом Договаривающемся Государстве, чем налогообложение предприятий этого другого Договаривающегося Государства, осуществляющих аналогичную деятельность. Настоящее положение не может толковаться как обязывающее Договаривающееся Государство предоставлять резидентам другого Договаривающегося Государства любые личные налоговые льготы, скидки и вычеты для целей налогообложения на основе их гражданского статуса или семейного положения, которые оно предоставляет своим резидентам.

3. За исключением случаев, когда применяются положения пункта 1 статьи 9, пункта 7 статьи 11 или пункта 6 статьи 12 настоящего Соглашения, проценты, роялти и другие выплаты, производимые предприятием одного Договаривающегося Государства резиденту другого Договаривающегося Государства, для целей определения налогооблагаемой прибыли такого предприятия подлежат вычетам на тех же условиях, как если бы они выплачивались резиденту первого упомянутого Договаривающегося Государства.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. Предприятия одного Договаривающегося Государства, капитал которых полностью или частично принадлежит или контролируется прямо или косвенно одним или несколькими резидентами другого Договаривающегося Государства, не подвергаются в первом упомянутом Договаривающемся Государстве любому налогообложению или любому связанному с ним обязательству, которое является иным или более обременительным, чем налогообложение или связанные с ним обязательства, которым подвергаются или могут подвергаться другие подобные предприятия первого упомянутого Договаривающегося Государства.

5. Положения настоящей статьи применяются к налогам, указанным в настоящем Соглашении.

Статья 23**Процедура взаимного согласования**

1. Если лицо считает, что действия одного или обоих Договаривающихся Государств приводят или приведут к его налогообложению, не соответствующему положениям настоящего Соглашения, оно может, независимо от средств защиты, предусмотренных национальным законодательством этих Договаривающихся Государств, представить свое дело на рассмотрение компетентному органу того Договаривающегося Государства, резидентом которого оно является, или, если его дело подпадает под действие пункта 1 статьи 22 настоящего Соглашения, - того Договаривающегося Государства, национальным лицом которого оно является. Заявление должно быть представлено в течение трех лет с момента первого уведомления о действиях, приводящих к налогообложению, не соответствующему положениям настоящего Соглашения.

2. Компетентный орган одного Договаривающегося Государства стремится, если он сочтет такое заявление обоснованным и если он сам не сможет прийти к удовлетворительному решению, решить дело по взаимному согласию с компетентным органом другого Договаривающегося Государства с целью избежания налогообложения, не соответствующего настоящему Соглашению. Любое достигнутое согласие исполняется независимо от любых ограничений во времени, предусмотренных национальным законодательством Договаривающихся Государств.

3. Компетентные органы Договаривающихся Государств стремятся разрешить по взаимному согласию любые трудности или сомнения, возникающие при толковании или применении настоящего Соглашения. Они могут также консультироваться друг с другом с целью устранения двойного налогообложения в случаях, не предусмотренных настоящим Соглашением.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. Компетентные органы Договаривающихся Государств могут вступать в прямые контакты друг с другом, в том числе посредством совместных комиссий, состоящих из них самих и их представителей, в целях достижения согласия в соответствии с предыдущими пунктами настоящей статьи.

Статья 24

Обмен информацией

1. Компетентные органы Договаривающихся Государств обмениваются информацией, которая необходима для выполнения положений настоящего Соглашения или администрирования, или применения национального законодательства, касающегося налогов любого вида и описания, взимаемых от имени Договаривающихся Государств или их административно-территориальных подразделений, центральных или местных органов власти в той мере, в которой налогообложение не противоречит настоящему Соглашению. Обмен информацией не ограничивается статьями 1 и 2 настоящего Соглашения.

2. Любая информация, полученная Договаривающимся Государством в соответствии с пунктом 1 настоящей статьи, считается конфиденциальной, как и информация, полученная в соответствии с национальным законодательством этого Договаривающегося Государства, и раскрывается только лицам или органам (включая суды и административные органы), занятым как оценкой или сбором, принудительным взысканием или судебным преследованием, или рассмотрением апелляций в отношении налогов, упомянутых в пункте 1 настоящей статьи, так и надзором за всем вышеуказанным. Такие лица или органы могут использовать информацию только для таких целей. Они могут раскрыть информацию в ходе открытого судебного заседания или при принятии судебных решений.

3. Положения пунктов 1 и 2 настоящей статьи не могут толковаться как налагающие на Договаривающееся Государство обязательство:

а) предпринимать административные меры, противоречащие законодательству и административной практике этого или другого Договаривающегося Государства;

б) представлять информацию, которую нельзя получить по законодательству или в ходе обычного администрирования этого или другого Договаривающегося Государства;

в) представлять информацию, которая раскрыла бы какую-либо торговую, предпринимательскую, промышленную, коммерческую или профессиональную тайну, или торговый процесс, или информацию, раскрытие которой противоречило бы государственной политике (ordre public).

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. Если информация запрошена одним Договаривающимся Государством в соответствии с настоящей статьей, другое Договаривающееся Государство принимает меры по сбору запрошенной информации, даже если такая информация не требуется этому другому Договаривающемуся Государству для собственных налоговых целей. Обязательство, содержащееся в предыдущем предложении, подпадает под ограничения пункта 3 настоящей статьи, но такие ограничения не могут толковаться как разрешающие Договаривающемуся Государству отказать в представлении информации исключительно по причине отсутствия внутренней заинтересованности в такой информации.

5. Положения пункта 3 настоящей статьи не могут толковаться как разрешающие Договаривающемуся Государству отказать в представлении информации исключительно по причине того, что обладателем информации являются банк, другое финансовое учреждение, фонд, номинальный держатель или лицо, выступающее агентом или поверенным, или по причине того, что информация касается лица, наделенного правом собственности в лице или фонде.

Статья 25**Сотрудники дипломатических представительств
или консульских учреждений**

Ничто в настоящем Соглашении не затрагивает налоговых привилегий сотрудников дипломатических представительств и консульских учреждений, предоставленных общими нормами международного права или в соответствии с положениями специальных международных договоров.

Статья 26**Вступление в силу**

1. Настоящее Соглашение вступает в силу с даты получения по дипломатическим каналам последнего письменного уведомления о выполнении Договаривающимися Государствами внутригосударственных процедур, необходимых для его вступления в силу.

2. Настоящее Соглашение применяется:

а) в отношении налогов, удерживаемых у источника выплаты, с доходов, выплаченных с или после первого января календарного года, следующего за годом вступления в силу настоящего Соглашения;

б) в отношении других налогов, к налогам, налагаемым за налогооблагаемый период, начинающийся с или после первого января календарного года, следующего за годом вступления в силу настоящего Соглашения.

Статья 27
Прекращение действия

1. Настоящее Соглашение остается в силе, пока одно из Договаривающихся Государств не прекратит его действие. Любое Договаривающееся Государство может прекратить действие настоящего Соглашения, направив по дипломатическим каналам письменное уведомление о прекращении его действия не позднее шести месяцев до окончания любого календарного года, следующего по истечении пятилетнего периода с даты вступления в силу Соглашения.

2. Настоящее Соглашение прекращает свое действие:

а) в отношении налогов, удерживаемых у источника выплаты, с дохода, выплаченного с или после первого января календарного года, следующего за годом подачи уведомления о его прекращении;

б) в отношении других налогов на доход, к налогам, налагаемым за налогооблагаемый период, начинающийся с или после первого января календарного года, следующего за годом подачи уведомления о его прекращении.

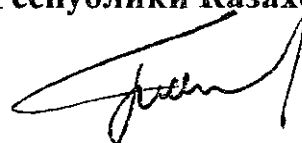
В удостоверение чего нижеподписавшиеся, должным образом на то уполномоченные, подписали настоящее Соглашение.

Совершено в городе АСТАНА 02 числа, 07 месяца 2012 года в двух экземплярах на македонском, казахском, русском и английском языках, причем все тексты имеют одинаковую силу. В случае возникновения расхождения в интерпретации настоящего Соглашения, Договаривающиеся Государства обращаются к тексту на английском языке.

За Правительство
Республики Македония

За Правительство
Республики Казахстан

AGREEMENT BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION AND THE PREVENTION OF
FISCAL EVASION WITH
RESPECT TO TAXES ON INCOME

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

desiring to conclude an Agreement for the avoidance of double taxation
and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income,

have agreed as follows:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 1
PERSONS COVERED

This Agreement shall apply to persons who are residents of one or both of the Contracting States.

Article 2
TAXES COVERED

1. This Agreement shall apply to taxes on income imposed on behalf of a Contracting State or of its political subdivisions, central or local authorities, irrespective of the manner in which they are levied.

2. There shall be regarded as taxes on income all taxes imposed on total income, or on elements of income, including taxes on gains from the alienation of movable or immovable property, taxes on the total amounts of wages or salaries paid by enterprises.

3. The existing taxes to which the Agreement shall apply are in particular:

a) in Macedonia:

1) the personal income tax and

2) the profit tax.

(hereinafter referred to as "Macedonian tax");

b) in Kazakhstan:

1) the corporate income tax and

2) the individual income tax.

(hereinafter referred to as "Kazakhstan tax").

4. The Agreement shall apply also to any identical or substantially similar taxes that are imposed after the date of the entry into force of the Agreement in addition to, or in place of, the existing taxes. The competent authorities of the Contracting States shall notify each other of any significant changes that have been made in their taxation laws.

Article 3
GENERAL DEFINITIONS

1. For the purposes of this Agreement, unless the context otherwise requires:

a) the terms "a Contracting State" and "the other Contracting State" mean Macedonia or Kazakhstan as the context requires;

b) the term "Macedonia" means the territory of the Republic of Macedonia over which it has jurisdiction or sovereign rights for the purpose of exploring, exploiting, conserving and managing natural resources, pursuant to internal jurisdiction and international law;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

c) the term "Kazakhstan" means the Republic of Kazakhstan and, when used in a geographical sense, the term "Kazakhstan" includes the state territory of the Republic of Kazakhstan and areas where Kazakhstan exercises its sovereign rights and jurisdiction according to its legislation and international treaties of which it is participant;

d) the term "national" means:

- i) any individual possessing the nationality of a Contracting State;
- ii) any legal person, partnership or association deriving its status as such from the laws in force in a Contracting State.

e) the term "person" includes an individual, a company and any other body of persons;

f) the term "company" means any body corporate or any entity which is treated as a body corporate for tax purposes;

g) the term "business" includes the performance of professional services and of other activities of an independent character;

h) the term "enterprise" applies to the carrying on of any business;

i) the terms "enterprise of a Contracting State" and "enterprise of the other Contracting State" means respectively an enterprise carried on by a resident of a Contracting State and an enterprise carried on by a resident of the other Contracting State;

j) the term "international traffic" means any transport by a ship or aircraft operated by an enterprise which has its place of effective management in a Contracting State, except when the ship or aircraft is operated solely between places in the other Contracting State;

k) the term "competent authority" means:

i) in Macedonia: the Ministry of Finance or its authorized representative;

ii) in Kazakhstan: the Ministry of Finance or its authorized representative.

2. As regards the application of the Agreement at any time by a Contracting State, any term not defined therein shall, unless the context otherwise requires, have the meaning that it has at that time under the law of that Contracting State for the purposes of the taxes to which the Agreement applies, any meaning under the applicable tax laws of that Contracting State prevailing over a meaning given to the term under other laws of that Contracting State.

Article 4 RESIDENT

1. For the purposes of this Agreement, the term "resident of a Contracting State" means any person who, under the laws of that Contracting State, is liable to tax therein by reason of his domicile, residence, place of registration, place of management or any other criterion of a similar nature, and also includes that

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Contracting State and any political subdivision, central or local authority thereof. This term, however, does not include any person who is liable to tax in that Contracting State in respect only of income from sources in that Contracting State.

2. Where by reason of the provisions of paragraph 1 of this Article an individual is a resident of both Contracting States, then his status shall be determined as follows:

a) he shall be deemed to be a resident only of the Contracting State in which he has a permanent home available to him; if he has a permanent home available to him in both Contracting States, he shall be deemed to be a resident only of the Contracting State with which his personal and economic relations are closer (centre of vital interests);

b) if the Contracting State in which he has his centre of vital interests cannot be determined, or if he has not a permanent home available to him in either Contracting State, he shall be deemed to be a resident only of the Contracting State in which he has an habitual abode;

c) if he has an habitual abode in both Contracting States or in neither of them, he shall be deemed to be a resident only of the Contracting State of which he is a national;

d) if the residence status of an individual cannot be determined in accordance with the provisions of sub-paragraphs a)- c) of this paragraph above, then the competent authorities of the Contracting States shall settle this question by mutual agreement.

3. Where by reason of the provisions of paragraph 1 of this Article a person other than an individual is a resident of both Contracting States, then it shall be deemed to be a resident only of the Contracting State in which its place of effective management is situated.

Article 5

PERMANENT ESTABLISHMENT

1. For the purposes of this Agreement, the term "permanent establishment" means a fixed place of business through which the business of an enterprise is wholly or partly carried on.

2. The term "permanent establishment" includes especially:

a) a place of management;

b) a branch;

c) an office;

d) a factory;

e) a workshop;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

f) a mine, an oil or gas well, a quarry or any other place of extraction of natural resources; and

g) an installation or structure used for the exploration of natural resources, or supervisory services connected therewith, or drilling rig or ship used for the exploration of natural resources.

3. The term "permanent establishment" also includes:

a) a building site or construction, assembly or installation project or any supervisory activity in connection with such site or project for a period of more than 6 months;

b) the furnishing of services, including consultancy services, by an enterprise through employees or other personnel engaged by the enterprise for such purpose or through a related party, but only where activities of that nature continue (for the same or a connected project) within the Contracting State for a period or periods aggregating more than 6 months within any twelve-month period.

For the purpose of this subparagraph, where an enterprise of a Contracting State that is performing services in the other Contracting State is, during period of time, associated with another enterprise that performs substantially similar services in that other Contracting State for the same project or for connected projects through one or more individuals who are present and performing such services in that other Contracting State, the first-mentioned enterprise shall be deemed to be performing services in the other Contracting State for that same project or for connected projects through individuals of another enterprise. For the purpose of the preceding sentence, an enterprise shall be associated with another enterprise if one is controlled directly or indirectly by another enterprise or both such enterprises are controlled directly or indirectly by the same persons, regardless of whether or not these persons are residents of one of the Contracting States.

4. Notwithstanding the preceding provisions of this Article, the term "permanent establishment" shall be deemed not to include:

a) the use of facilities solely for the purpose of storage, display or delivery of goods or merchandise belonging to the enterprise;

b) the maintenance of a stock of goods or merchandise belonging to the enterprise solely for the purpose of storage, display or delivery;

c) the maintenance of a stock of goods or merchandise belonging to the enterprise solely for the purpose of processing by another enterprise;

d) the maintenance of a fixed place of business solely for the purpose of purchasing goods or merchandise or of collecting information, for the enterprise;

e) the maintenance of a fixed place of business solely for the purpose of carrying on for the enterprise, any other activity of a preparatory or auxiliary character;

f) the maintenance of a fixed place of business solely for any combination of activities mentioned in subparagraphs a) to e) of this

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

paragraph provided that the overall activity of the fixed place of business resulting from this combination is of a preparatory or auxiliary character.

5. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article, where a person - other than an agent of an independent status to whom paragraph 6 of this Article applies - is acting on behalf of an enterprise and has, and habitually exercises, in a Contracting State an authority to conclude contracts in the name of the enterprise, that enterprise shall be deemed to have a permanent establishment in that Contracting State in respect of any activities which that person undertakes for the enterprise, unless the activities of such person are limited to those mentioned in paragraph 4 of this Article which, if exercised through a fixed place of business, would not make this fixed place of business a permanent establishment under the provisions of that paragraph.

6. An enterprise shall not be deemed to have a permanent establishment in a Contracting State merely because it carries on business in that Contracting State through a broker, general commission agent or any other agent of an independent status, provided that such persons are acting in the ordinary course of their business. However, when the activities of such an agent are devoted wholly or almost wholly on behalf of that enterprise, and conditions are made or imposed between that enterprise and the agent in their commercial and financial relations which differ from those which would have been made between independent enterprises, he will not be considered an agent of an independent status within the meaning of this paragraph.

7. Notwithstanding the preceding provisions of this Article, an insurance enterprise of a Contracting State shall, except in regard to re-insurance, be deemed to have a permanent establishment in the other Contracting State if it collect premiums in the territory of that other Contracting State or insures risks situated therein through a person other than an agent of an independent status to whom paragraph 6 of this Article applies.

8. The fact that a company which is a resident of a Contracting State controls or is controlled by a company which is a resident of the other Contracting State, or which carries on business in that other Contracting State (whether through a permanent establishment or otherwise), shall not of itself constitute either company a permanent establishment of the other.

Article 6

INCOME FROM IMMOVABLE PROPERTY

1. Income derived by a resident of a Contracting State from immovable property (including income from agriculture or forestry) situated in the other Contracting State may be taxed in that other Contracting State.

2. The term "immovable property" shall have the meaning which it has under the law of the Contracting State in which the property in question is situated. The term shall in any case include property accessory to immovable property, livestock and equipment used in agriculture and forestry, rights to which the provisions of

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

general law respecting landed property apply, usufruct of immovable property and rights to variable or fixed payments as consideration for the working of, or the right to work, mineral deposits, sources and other natural resources. Ships and aircraft shall not be regarded as immovable property.

3. The provisions of paragraph 1 of this Article shall apply to income derived from the direct use, letting or use in any other form of immovable property.

4. The provisions of paragraphs 1 and 3 of this Article shall also apply to the income from immovable property of an enterprise.

Article 7
BUSINESS PROFITS

1. The profits of an enterprise of a Contracting State shall be taxable only in that Contracting State unless the enterprise carries on business in the other Contracting State through a permanent establishment situated therein. If the enterprise carries on business as aforesaid, the profits of the enterprise may be taxed in the other Contracting State but only so much of them as is attributable to:

- a) that permanent establishment;
- b) sales in that other Contracting State of goods or merchandise of the same or similar kind as those sold through that permanent establishment; or
- c) other business activities carried on in that other Contracting State of the same or similar kind as those effected through that permanent establishment.

2. Subject to the provisions of paragraph 3 of this Article where an enterprise of a Contracting State carries on business in the other Contracting State through a permanent establishment situated therein, there shall in each Contracting State be attributed to that permanent establishment the profits which it might be expected to make if it were a distinct and separate enterprise engaged in the same or similar activities under the same or similar conditions and dealing wholly independently with the enterprise of which it is a permanent establishment.

3. In determining the profits of a permanent establishment, there shall be allowed as deductions expenses which are incurred for the purposes of the permanent establishment, including executive and general administrative expenses so incurred, whether in the Contracting State in which the permanent establishment is situated or elsewhere.

4. Insofar as it has been customary in a Contracting State to determine the profits to be attributed to a permanent establishment on the basis of an apportionment of the total profits of the enterprise to its various parts, nothing in paragraph 2 of this Article shall preclude that Contracting State from determining the profits to be taxed by such an apportionment as may be customary, the method of apportionment adopted shall, however, be such that the results shall be in accordance with the principles contained in this Article.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

5. No profits shall be attributed to a permanent establishment by reason of the mere purchase by that permanent establishment of goods or merchandise for the enterprise.

6. Where the information available to or readily obtainable by the competent authority of a Contracting State is not adequate to determine the profits of a permanent establishment, profits may be calculated in accordance with the tax laws of that Contracting State, provided that the determination of the profits is in accordance with the principles of this Article.

7. For the purposes of the preceding paragraphs of this Article, the profits to be attributed to the permanent establishment shall be determined by the same method year by year unless there is good and sufficient reason to the contrary.

8. Where profits include items of income which are dealt with separately in other Articles of this Agreement, then the provisions of those Articles shall not be affected by the provisions of this Article.

Article 8

SHIPPING AND AIR TRANSPORT

1. Profits from the operation of ships or aircraft in international traffic shall be taxable only in the Contracting State in which the place of effective management of the enterprise is situated.

2. If the place of effective management of a shipping enterprise is aboard a ship, then it shall be deemed to be situated in the Contracting State in which the home harbour of the ship is situated, or, if there is no such home harbour, in the Contracting State of which the operator of the ship is a resident.

3. The provisions of paragraph 1 of this Article shall also apply to profits from the participation in a pool, a joint business or an international operating agency.

Article 9

ASSOCIATED ENTERPRISES

1. Where

a) an enterprise of a Contracting State participates directly or indirectly in the management, control or capital of an enterprise of the other Contracting State, or

b) the same persons participate directly or indirectly in the management, control or capital of an enterprise of a Contracting State and an enterprise of the other Contracting State,

and in either case conditions are made or imposed between the two enterprises in their commercial or financial relations which differ

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

from those which would be made between independent enterprises, then any profits which would, but for those conditions, have accrued to one of the enterprises, but, by reason of those conditions, have not so accrued, may be included in the profits of that enterprise and taxed accordingly.

2. Where a Contracting State includes in the profits of an enterprise of that Contracting State - and taxes accordingly - profits on which an enterprise of the other Contracting State has been charged to tax in that other Contracting State and the profits so included are profits which would have accrued to the enterprise of the first-mentioned Contracting State if the conditions made between the two enterprises had been those which would have been made between independent enterprises, then that other Contracting State shall make an appropriate adjustment to the amount of the tax charged therein on those profits. In determining such adjustment, due regard shall be had to the other provisions of this Agreement and the competent authorities of the Contracting States shall if necessary consult each other.

Article 10 DIVIDENDS

1. Dividends paid by a company which is a resident of a Contracting State to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other Contracting State.

2. However, such dividends may also be taxed in the Contracting State of which the company paying the dividends is a resident and according to the laws of that Contracting State, but if the beneficial owner of the dividends is a resident of the other Contracting State, the tax so charged shall not exceed:

- a) 5 per cent of the gross amount of the dividends if the beneficial owner is a company (other than a partnership) which holds directly at least 25 per cent of the capital of the company paying the dividends;
- b) 15 per cent of the gross amount of the dividends in all other cases.

This paragraph shall not affect the taxation of the company in respect of the profits out of which the dividends are paid.

3. The term "dividends" as used in this Article means income from shares or other rights, not being debt-claims, participating in profits, as well as income from other corporate rights which is subjected to the same taxation treatment as income from shares by the laws of the Contracting State of which the company making the distribution is a resident.

4. The provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article shall not apply if the beneficial owner of the dividends, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State of which the company paying the dividends is a resident through a permanent establishment situated therein and the holding in respect of which the dividends are paid is effectively connected with such permanent establishment. In such case the provisions of Article 7 of this Agreement, shall apply.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

5. Where a company which is a resident of a Contracting State derives profits or income from the other Contracting State, that other Contracting State may not impose any tax on the dividends paid by the company, except insofar as such dividends are paid to a resident of that other Contracting State or insofar as the holding in respect of which the dividends are paid is effectively connected with a permanent establishment situated in that other Contracting State, nor subject the company's undistributed profits to a tax on the company's undistributed profits, even if the dividends paid or the undistributed profits consist wholly or partly of profits or income arising in such other Contracting State.

6. Nothing in this Agreement shall be construed as preventing a Contracting State from imposing an additional tax on the profits of a company attributable to a permanent establishment in that Contracting State, in addition to the tax which would be chargeable on the profits of a company which is a resident of that Contracting State, provided that any additional tax so charged shall not exceed 5 per cent of the amount of such profits. For the purpose of this paragraph, the profits shall be determined after deducting therefrom all taxes, other than the additional tax referred to in this paragraph, imposed in the Contracting State in which the permanent establishment is situated.

Article 11
INTEREST

1. Interest arising in a Contracting State and paid to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other Contracting State, if such resident is a beneficial owner of the interest.

2. However, such interest may also be taxed in the Contracting State in which it arises and according to the laws of that Contracting State, but if the beneficial owner of the interest is a resident of the other Contracting State, the tax so charged shall not exceed 10 per cent of the gross amount of the interest.

3. Notwithstanding the provisions of paragraph 2 of this Article, interest arising in a Contracting State shall be exempt from tax in that Contracting State if:

a) the payer of the interest is the Government of that Contracting State or a political subdivision, a central or a local authority or the Central bank thereof; or

b) the beneficial owner of the interest is the Government of the other Contracting State or a political subdivision, a central or a local authority, the Central bank or any other financial institution wholly owned by the Government of the other Contracting State.

4. The term "interest" as used in this Article means income from debt-claims of every kind, whether or not secured by mortgage and whether or not carrying a right to participate in the debtor's profits, and in particular, income from government securities and income from bonds or debentures including premiums and prizes attaching to such securities, bonds or debentures.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

5. The provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article shall not apply if the *beneficial owner of the interest, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State in which the interest arises through a permanent establishment situated therein and the debt-claim in respect of which the interest is paid is effectively connected with such permanent establishment.* In such case the provisions of Article 7 of this Agreement, shall apply.

6. Interest shall be deemed to arise in a Contracting State when the payer is a resident of that Contracting State. Where, however, the person paying the interest, whether he is a resident of a Contracting State or not, has in a Contracting State a permanent establishment in connection with which the indebtedness on which the interest is paid was incurred, and such interest is borne by such permanent establishment, then such interest shall be deemed to arise in the Contracting State in which the permanent establishment is situated.

7. Where, by reason of a special relationship between the payer and the beneficial owner or between both of them and some other person, the amount of the interest, having regard to the debt-claim for which it is paid, exceeds the amount which would have been agreed upon by the payer and the beneficial owner in the absence of such relationship, the provisions of this Article shall apply only to the last-mentioned amount. In such case, the excess part of the payments shall remain taxable according to the laws of each Contracting State, due regard being had to the other provisions of this Agreement.

Article 12
ROYALTIES

1. Royalties arising in a Contracting State and paid to a resident of the *other Contracting State may be taxed in that other Contracting State, if such resident is a beneficial owner of the royalties.*

2. However, such royalties may also be taxed in the Contracting State in which they arise and according to the laws of that Contracting State, but if the beneficial owner of the royalties is a resident of the other Contracting State, the tax so charged shall not exceed 10 per cent of the gross amount of the royalties.

3. The term "royalties" as used in this Article means payments of any kind received as a consideration for the use of, or the right to use, any copyright of literary, artistic or scientific work, software, including cinematograph films or films or tapes used for radio or television broadcasting, any patent, trade mark, design or model, plan, secret formula or process, or for the use of, or the right to use, industrial, commercial or scientific equipment, or for information concerning industrial, commercial or scientific experience.

4. The provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article shall not apply if the beneficial owner of the royalties, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State in which the royalties arise through a permanent establishment situated therein and the right or property

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

in respect of which the royalties are paid is effectively connected with such permanent establishment. In such case the provisions of Article 7 of this Agreement, shall apply.

5. Royalties shall be deemed to arise in a Contracting State when the payer is a resident of that Contracting State. Where, however, the person paying the royalties, whether he is a resident of a Contracting State or not, has in a Contracting State a permanent establishment in connection with which the liability to pay the royalties was incurred, and such royalties are borne by such permanent establishment, then such royalties shall be deemed to arise in the Contracting State in which the permanent establishment is situated.

6. Where by reason of a special relationship between the payer and the beneficial owner or between both of them and some other person, the amount of the royalties, having regard to the use, right or information for which they are paid, exceeds the amount which would have been agreed upon by the payer and the beneficial owner in the absence of such relationship, the provisions of this Article shall apply only to the last-mentioned amount. In such case, the excess part of the payments shall remain taxable according to the laws of each Contracting State, due regard being had to the other provisions of this Agreement.

Article 13 CAPITAL GAINS

1. Gains derived by a resident of a Contracting State from the alienation of immovable property referred to in Article 6 of this Agreement and situated in the other Contracting State may be taxed in that other Contracting State.

2. Gains from the alienation of movable property forming part of the business property of a permanent establishment which an enterprise of a Contracting State has in the other Contracting State, including such gains from the alienation of such a permanent establishment (alone or with the whole enterprise), may be taxed in that other Contracting State.

3. Gains from the alienation of ships or aircraft operated in international traffic, or movable property pertaining to the operation of such ships or aircraft, shall be taxable only in the Contracting State in which the place of effective management of the enterprise is situated.

4. Gains derived by a resident of a Contracting State from the alienation of shares or comparable interests in the capital of a company deriving more than 50 per cent of their value directly or indirectly from immovable property situated in the other Contracting State may be taxed in that other Contracting State.

5. Gains from the alienation of any property, other than that referred to in paragraphs 1, 2, 3 and 4 of this Article shall be taxable only in the Contracting State of which the alienator is a resident.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 14
INCOME FROM EMPLOYMENT

1. Subject to the provisions of Articles 15, 17 and 18 of this Agreement, salaries, wages and other similar remuneration derived by a resident of a Contracting State in respect of an employment, shall be taxable only in that Contracting State unless the employment is exercised in the other Contracting State. If the employment is so exercised, such remuneration as is derived therefrom may be taxed in that other Contracting State.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this Article, remuneration derived by a resident of a Contracting State in respect of an employment exercised in the other Contracting State shall be taxable only in the first-mentioned Contracting State if:

a) the recipient is present in the other Contracting State for a period or periods not exceeding in the aggregate 183 days in any twelve month period commencing or ending in the fiscal year concerned, and

b) the remuneration is paid by, or on behalf of, an employer who is not a resident of the other Contracting State, and

c) the remuneration is not borne by a permanent establishment which the employer has in the other Contracting State.

3. Notwithstanding the preceding provisions of this Article, remuneration derived in respect of an employment exercised aboard a ship or aircraft operated in international traffic, may be taxed in the Contracting State in which the place of effective management of the enterprise is situated.

Article 15
DIRECTORS' FEES

Directors' fees and other similar payments derived by a resident of a Contracting State in his capacity as a member of the board of directors or a similar organ of a company which is a resident of the other Contracting State may be taxed in that other Contracting State.

Article 16
ARTISTES AND SPORTSMEN

1. Notwithstanding the provisions of Articles 7 and 14 of this Agreement, income derived by a resident of a Contracting State as an entertainer, such as theatre, motion picture, radio or television artiste, or a musician, or as a sportsman, from his personal activities as such exercised in the other Contracting State, may be taxed in that other Contracting State.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Where income in respect of personal activities exercised by an entertainer or a sportsman in his capacity as such accrues not to the entertainer or sportsman himself but to another person, that income may, notwithstanding the provisions of Article 7 and 14 of this Agreement, be taxed in the Contracting State in which the activities of the entertainer or sportsman are exercised.

3. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article, income derived by a resident of a Contracting State from his personal activities as an entertainer or as a sportsman shall be taxable only in that Contracting State if the activities are exercised in the other Contracting State within the framework of a cultural or sports exchange programme approved by both Contracting States.

Article 17
PENSIONS

Subject to the provisions of paragraph 2 of Article 18 of this Agreement, pensions and other similar remuneration paid to a resident of a Contracting State in consideration of past employment shall be taxable only in that Contracting State.

Article 18
GOVERNMENT SERVICE

1. a) Salaries, wages and other similar remuneration paid by a Contracting State or a political subdivision, a central or a local authority thereof to an individual in respect of services rendered to that Contracting State or a political subdivision, a central or local authority shall be taxable only in that Contracting State.

b) However, such salaries, wages and other similar remuneration shall be taxable only in the other Contracting State if the services are rendered in that other Contracting State and the individual is a resident of that other Contracting State who:

- i) is a national of that other Contracting State; or
- ii) did not become a resident of that other Contracting State solely for the purpose of rendering the services.

2. a) Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this Article, pensions and other similar remuneration paid by, or out of funds created by, a Contracting State or a political subdivision, a central or a local authority thereof to an individual in respect of services rendered to that Contracting State or political subdivision, a central or a local authority shall be taxable only in that Contracting State.

b) However, such pensions and other similar remuneration shall be taxable only in the other Contracting State if the individual is a resident of, and a national of that other Contracting State.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. The provisions of Articles 14, 15, 16 and 17 of this Agreement shall apply to salaries, wages, pensions and other similar remuneration in respect of services rendered in connection with a business carried on by a Contracting State or a political subdivision, a central or a local authority thereof.

Article 19

- STUDENTS OR BUSINESS APPRENTICES

Payments which a student or business apprentice who is or was immediately before visiting a Contracting State a resident of the other Contracting State and who is present in the first-mentioned Contracting State solely for the purpose of his education or training receives for the purpose of his maintenance, education or training shall not be taxed in that Contracting State, provided that such payments arise from sources outside that Contracting State.

Article 20

OTHER INCOME

1. Items of income of a resident of a Contracting State, wherever arising, not dealt with in the foregoing Articles of this Agreement shall be taxable only in that Contracting State.

2. The provisions of paragraph 1 of this Article shall not apply to income, other than income from immovable property as defined in paragraph 2 of Article 6 of this Agreement, if the recipient of such income, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State through a permanent establishment situated therein, and the right or property in respect of which the income is paid is effectively connected with such permanent establishment. In such case the provisions of Article 7 of this Agreement, shall apply.

Article 21

ELIMINATION OF DOUBLE TAXATION

1. Where a resident of a Contracting State derives income in accordance with the provisions of this Agreement may be taxed in the other Contracting State, the first-mentioned Contracting State shall allow as a deduction from the tax on the income of that resident, an amount equal to the income tax paid in that other Contracting State.

Such a deduction in either case shall not, however, exceed that part of the income tax as computed before the deduction is given, which is attributable, as the case may be, to the income which may be taxed in that other Contracting State.

2. Where in accordance with any provisions of the Agreement income

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

derived by a resident of a Contracting State is exempt from tax in that Contracting State, such Contracting State may nevertheless, in calculating the amount of tax on the remaining income of such resident, take into account the exempted income.

Article 22
NON-DISCRIMINATION

1. Nationals of a Contracting State shall not be subjected in the other Contracting State to any taxation or any requirement connected therewith, which is other or more burdensome than the taxation and connected requirements to which nationals of that other Contracting State in the same circumstances, in particular with respect to residence, are or may be subjected.

2. The taxation on a permanent establishment which an enterprise of a Contracting State has in the other Contracting State shall not be less favourably levied in that other Contracting State than the taxation levied on enterprises of that other Contracting State carrying on the same activities. This provision shall not be construed as obliging a Contracting State to grant to residents of the other Contracting State any personal allowances, reliefs and reductions for taxation purposes on account of civil status or family responsibilities which it grants to its own residents.

3. Except where the provisions of paragraph 1 of Article 9, paragraph 7 of Article 11, or paragraph 6 of Article 12 of this Agreement apply, interest, royalties and other disbursements paid by an enterprise of a Contracting State to a resident of the other Contracting State shall, for the purpose of determining the taxable profits of such enterprise, be deductible under the same conditions as if they had been paid to a resident of the first-mentioned Contracting State.

4. Enterprises of a Contracting State, the capital of which is wholly or partly owned or controlled, directly or indirectly, by one or more residents of the other Contracting State, shall not be subjected in the first-mentioned Contracting State to any taxation or any requirement connected therewith which is other or more burdensome than the taxation and connected requirements to which other similar enterprises of the first-mentioned Contracting State are or may be subjected.

5. The provisions of this Article shall apply to taxes covered by this Agreement.

Article 23
MUTUAL AGREEMENT PROCEDURE

1. Where a person considers that the actions of one or both of the Contracting States result or will result for him in taxation not in accordance with the provisions of this Agreement, he may, irrespective of the remedies provided by the domestic law of those Contracting States, present his case to the competent

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

authority of the Contracting State of which he is a resident or, if his case comes under paragraph 1 of Article 22 of this Agreement, to that of the Contracting State of which he is a national. The case must be presented within three years from the first notification of the action resulting in taxation not in accordance with the provisions of the Agreement.

2. The competent authority of the Contracting State shall endeavour, if the objection appears to it to be justified and if it is not itself able to arrive at a satisfactory solution, to resolve the case by mutual agreement with the competent authority of the other Contracting State, with a view to the avoidance of taxation which is not in accordance with the Agreement. Any agreement reached shall be implemented notwithstanding any time limits in the domestic law of the Contracting States.

3. The competent authorities of the Contracting States shall endeavour to resolve by mutual agreement any difficulties or doubts arising as to the interpretation or application of the Agreement.

4. The competent authorities of the Contracting States may communicate with each other directly, including through joint commission consisting of themselves or their representatives, for the purpose of reaching an agreement in the sense of the preceding paragraphs of this Article.

Article 24

EXCHANGE OF INFORMATION

1. The competent authorities of the Contracting States shall exchange such information as is foreseeably relevant for carrying out the provisions of this Agreement or to the administration or enforcement of the domestic laws concerning taxes of every kind and description imposed by or on behalf of the Contracting States or of their political subdivision, central or local authorities, insofar as the taxation thereunder is not contrary to the Agreement. The exchange of information is not restricted by Articles 1 and 2 of this Agreement.

2. Any information received under paragraph 1 of this Article by a Contracting State shall be treated as secret in the same manner as information obtained under the domestic laws of that Contracting State and shall be disclosed only to persons or authorities (including courts and administrative bodies) concerned with the assessment or collection of, the enforcement or prosecution in respect of, the determination of appeals in relation to the taxes referred to in paragraph 1 of this Article, or the oversight of the above. Such persons or authorities shall use the information only for such purposes. They may disclose the information in public court proceedings or in judicial decisions.

3. In no case shall the provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article be construed so as to impose on a Contracting State the obligation:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

a) to carry out administrative measures at variance with the laws and administrative practice of that or of the other Contracting State;

b) to supply information which is not obtainable under the laws or in the normal course of the administration of that or of the other Contracting State;

c) to supply information which would disclose any trade, business, industrial, commercial or professional secret or trade process, or information, the disclosure of which would be contrary to public policy (ordre public).

4. If information is requested by a Contracting State in accordance with this Article, the other Contracting State shall use its information gathering measures to obtain the requested information, even though that other Contracting State may not need such information for its own tax purposes. The obligation contained in the preceding sentence is subject to the limitations of paragraph 3 of this Article but in no case shall such limitations be construed to permit a Contracting State to decline to supply information solely because it has no domestic interest in such information.

5. In no case shall the provisions of paragraph 3 of this Article be construed to permit a Contracting State to decline to supply information solely because the information is held by a bank, other financial institution, foundation, nominee or person acting in an agency or a fiduciary capacity or because it relates to ownership interests in a person or a foundation.

Article 25

MEMBERS OF DIPLOMATIC MISSIONS OR CONSULAR POSTS

Nothing in this Agreement shall affect the fiscal privileges of members of diplomatic missions and consular posts under the general rules of international law or under the provisions of special treaties.

Article 26

ENTRY INTO FORCE

1. This Agreement shall enter into force on the date of the receipt through diplomatic channels of the latter written notification, informing that the internal procedures required for the entry into force of this Agreement have been completed by the Contracting State.

2. The Agreement shall apply:

a) in respect of taxes withheld at source, to income paid on or after the first day of January of the calendar year following the year in which the Agreement enters into force;

b) in respect of other taxes, on taxes levied for any taxable period beginning on or after the first day of January of the calendar year following the year in which the Agreement enters into force.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 27
TERMINATION

1. This Agreement shall remain in force until terminated by one of the Contracting States. Either Contracting State may terminate the Agreement, through diplomatic channels, by giving a written notice of termination at least six months before the end of any calendar year following after a period of five years from the date on which this Agreement enters into force.

2. This Agreement shall cease to have effect:

a) in respect of taxes withheld at source, to income paid on or after the first day of January of the calendar year following the year in which the notice of termination is given;

b) in respect of other taxes, on taxes levied for any taxable period beginning on or after the first day of January of the calendar year following the year in which the notice of termination is given.

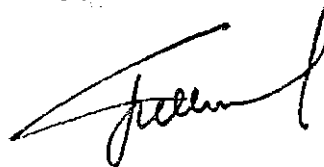
IN WITNESS whereof the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Agreement.

Done in two originals at Astana, this 02 day of July 2012, in the Macedonian, Kazakh, Russian and English language, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation of this Agreement the Contracting States refer to the text in English.

FOR THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF MACEDONIA

FOR THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 3

Министерството за финансии се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на Договорот од членот 1 на овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË DHE QEVERISË SË REPUBLIKËS SË KAZAKISTANIT PËR EVITIMIN E TATIMIT TË DYFISHTË DHE MBROJTJE NGA EVAZIONI FISKAL LIDHUR ME TATIMIN MBI TË ARDHURA

Neni 1

Ratifikohet Marrëveshja ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Qeverisë së Republikës së Kazakistanit për evitimин e tatimit të dyfishtë dhe mbrojtje nga evazioni fiskal lidhur me tatimin mbi të ardhura, e lidhur në Astana më 2 korrik 2012.

Neni 2

Marrëveshja në origjinal në gjuhën maqedonase, kazake, ruse dhe angleze, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Financave caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore që do të kujdeset për zbatimin e Marrëveshjes nga neni 1 i këtij ligji.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

Службен весник
на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски факс 51.
Директор и одговорен уредник – м-р Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2012 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.
Цената на овој број е 280 денари.

contact@slvesnik.com.mk

ISSN 0354-1622

2012154